

(ဇယား ၇ ဂ်. ၅၅)

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԵՒ ՀԱՅՅԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱԳՈՒՄԻ ՆԱԽԵՐԳ ՄԸ

ԲԻՐԷԿ ԼԵՈՆ ԽՈՄՅԱՆ

Հայաստանի Պետական Սենեկային նուագախումբի ղեկավարության ղեկավար 1997-ին էլ վեր, Արամ Լա-րարեկանի Երեսանի նուագախումբ-ները փառաշուքի լաուզոյի մասու-րակայան եւ ընդհանուր զարգացման տեղ երաժշտիչն է:

Այն արեւարդ պայքարեցաւ եւ կարողեցաւ հետցանել «Գոտիտաս կամեանի երաժշտական տուն»-ին, այն շինէր որոնք նիւթական ա-կրեկալութեամբ իր փառաշուքի կա-ուցանել արձաքանները «տանի պար-տէզին շրջափակին» մէջ:

Յայտնենք որ Երեսանի Օֆիսը ի միջոց պատմի տակ արդէն փառաու-րապէս դադարեցին ունի արձաքան մը, որ իր գործը:

Արամ Լարարեկանի սովորաբար իր սերէ հանրութեան ներկայացնել ոչ միայն ժամանակակից Հայ եւ ոչ Հայ ձեղնակիներու, այլեւ երբեմն չէր մոռնար զարաքալստիտի իրեն:

Ներկայ երաժշտական աշխարհին մէջ կան քանի մը անկշտաքան եւ րիտապար նուագախումբի, որոնք յաղորդեցան հանգէս կու գան կատակայինք եւ դասակարգ միա-նուշաւ երաժշտական համբեր-ներով, իրենց սենեկային սեղմ կազ-մով նուագախումբներու հետ: Այս նուագախումբները ի ծնէ, իրենց տա-րիքինակ արտաբերմով, վարդապե-տները ունին ծիծաղալաւոր բա-նաժողով մուտք գործելու բնին վը-րայ, ունիողքի հանգիստասանի ու նուագախումբին հետ գաղտնա-նալով մայրաքաղաք փորձել եւ զե-կապով կատակային շարժումն-ւերով ու փառով:

Արք. Լարարեկան իր արցունակա-նովը կեցողութեամբ, ներկայանալով արտաբերմով խոստով իր համեմա-տել արտ տեղադրելուն:

Առաջին անգամ ունիողքի տն-նու հոն հանդիպում ենք Հայաստանի Պետական Սենեկային նուագախումբ-ը «Պարտեանի երաժշտական կու-մեդիայի թաւոր» հանգիստա-հին մէջ, Երեսանի 2003-2004 Հա-մեղաշարին քաջամե արտիկն:

Սոյն հանդիպմանի մասին, Փարիզի «Յաւաթ» օրաթերթին Հոկտեմբեր 4, 2003 թուականի ի միջին այլըջ հետեւեալ արտայայտութիւնն ու-նենք էի «Իմին խորթ թուական յայտարար քաղաքի տնայ նուա-գախումբ Արամ Լարարեկանի քիչ մը անմիաժամ կեցողութե: Կիսաշա-րուանով մը զգալի ժողովուրդը զար-նաւ, խոստայն նուագախումբի արժա-տա Մուրի նման կզգայ վեր առած, մեղեքք փոքին միայն եւ երկրի ր փառանալ մը արձանացաւ...»: Սոյն երեւոյթը կրկնեցաւ կատարելի համապատեցեալ բնով իր ինքնու-նեք... ճախարհական ունիողքի-ներուն ուղղութե՝ որպէսլի... յիմն:

Փրանսական եւ Հայկական երա-ժշտութեան միջեւ համահայն եւ կեպի հանդիպում մը տեղի ունե-ցաւ Ռուբըն Ապրիլ 20ի երեկոյն-եան, Փարիզի համալսարանի Շա-թրէյի համերգադահլան մէջ:

Յայտարար սիւսա Փրանսացի Սահակ-Լարարեկան Ապրիլ Ռուսի ի միջոցիկը քա օի. 52 ստեղծարար-մով կազմակերպ, որ իր նկատուի փոքր համալսարան, թէ՛ իր տեղադ-րեալ, թէ՛ իր երեք հարմարմե-րով, գրուած միմիայն յարային արեւելուր նուագախումբները կա-զմաւ համայնքի համար: Այս գոր-ծին գերաշուք նոր-դասով եւ, հաստատուն կատուցուածով, շնն

ու հարուստ գրալակամութեամբ իր յայտարարի նոր հնչալակա-նութիւնը՝ յայտնադէս աղուած Տեղալակի հոսուն եւ շարժական ու-նէն:

Համերգը շարունակեցաւ շատ զգուշ ու անկրկնելի մեկնատար, դասական երաժշտական կրթութե-ան տեղ, մանրեք արտեստալեկ Գեորգ Տապաղեանի զուգուրով կոմիտասի Հայկական երգեր եւ պարերով, մշակուած արդի երա-ժշտական մասնակիչների հետե-ւորութեամբ Կաշ Տարափանի: Իրենկրեանար նուագախումբը: Այս շատ հարազատ եւ ջերմ «մեղեքի նուագախումբ» անմիջականորէն խոսող Հայու սրտին, յուզող, պարզ եւ քաջեղեղով, արձանացած է աշ-արք համալսարանային ճանաչման եւ գիտահոսման:

Փրանսական, շախարհայն զուս-տիւր, տկար դաշնագրում էր եւ անհաշակ կոմիտասեան յունչ գրե-թէ զուգութեան շունչը: Գուղարկ աղայ էր եւ արթեղողութեամբ այս ե-րեկով, ինքնուզած մնաց առանց ու-նէ յուզականութեան Միղդէ՝ Կու-միտասի...:

Յայտարար կարելու երաժշտակա-նորիտամբը Պէյա Պարթեզին «Տեղեկութիւն»-ին էր: Այս երա-ժիշտը շատեր «Հանգիստ ժողովուր-դին խոր հոյանք» եւ նկատուի: Ար-դարեւ, ան իր ժողովուրդին երա-ժշտութեան աղային մակարդա-կէն բարձրացող համալսարանային-ի իր կեանքով ալ կրած է Կոմի-տասի նման գաղտնիութեանը: Պար-թեզ իր բերեղեղեղ հոգեկան ին-տուիցիւնով, հաւաքած է իր ժողո-վուրդին յատկանշական աղային ու առձեռն երգեր եւ պարեր, ու-րոնք հանգիստացած եւ անոր յորի-նամբներն ներշնչման արդիւնք:

Արք «Տեղեկութիւն»-ին կերպի կեանքին փոքրեկայն խոսեցը: Երեկին Ա. հարմարեցը կը նկարա-նէր զիւրական իրախմբը, ապա-տառենի պարերով: Բ. հարմարեցը իր պարը երաժշտութեամբ, կրա-տայանով մայրաքաղաքի տեղադրե-լի, օղբերգական մայր լիւնդը, ուր կարելի է լսել տխուր հուղիղիւր հոգեւորներն: Եւ վերջապէս Գ. հարմարեցը կարծես թէ ըլլար կերպերն վերին պարը...:

Այս երկու երաժշտական ստեղ-ծագործութիւնները, նամանակող Պէյա Պարթեզի «Տեղեկութիւն»-ին համերգին յաղագրայնը կրնամ մե-ղէլ, մեկնարկունեան Արամ Լա-րարեկանի դասական շունչով, եր-բեւ միակտնութեամբ անոր նուրբ զգացումներուն, առանց մոռնալու նուագախումբին եւնիքաւոր լա-ւային «առաջորդները», ինչպէ-րեւ, րոյրը անցանքներ, որոնք իր-րացած եւ հուսալակամ միաձոյլ ամ-բողակամութեամբ եւ յաղորդ-ութեամբ արտայայտեցին իրենց կա-տարողական հերքերը:

Այս առթիւով կարծի ինչեւ Աշո-տ Կարանեան՝ այն ժամանակ, Հա-մեւն ան բարձրամարջ զգայուն թալուիթականութիւն պատարանի խոստովելի, նուիրուած Պ. Պար-թեզի «Տեղեկութիւն»-ին որ իր ե-րաժշտական բարձր տեղանքով եւ կրաժշտական ընտիր մշակութամբ իր խոշոր գործերն է: Անոր թալու-թական լսել ջուր մըն է իր ձեռքերուն մէջ:

Անկապած Արամ Լարարեկան շա-րք էր «հնչեցնէ» նուագախումբ: Յայտուն արտաբերով երաժիշ-տարեստալեկ մըն է, օգտուած՝

Փրանսայի նախադասական ընա-րութեան երկու թիկնաւորներն է՝ Մարգրիթ Տօրը հանրապական ար-մատները բնական է որ կը դրուե-ցնեն հանգիստ հանգիստ կործի-նը: Պոտալեյաթի թիկնաւորն է ինչ-դրած է թէ մայրաքաղաքին 100թ. հեռաւորութեան վրայի Այսթիւնի գիւղի բնակիչները, ուր թիկնաւոր Մարգրիթի հայրը զարգացման ար-մակուրդները կ'անցընէր, յաղորդ-ութեան կը մաղկին իրենց զարգացի-նի զաւկին, մայրիկն որ ան փրա-նէի հանգիստութեամբ նախադա-տանայ:

Թերեքի աղայ կը մէկըրէ հուն-դարական իր ծագումն մասին թիկ-նաւորն ին խոսեցը: ան հետաւորելի հարցերով մը բնեկանային իրեն ալը նիւթով ուղղութեամբ հարցուն պատասխանած է: Փա՛մ հայեցալե-տով դուք Այսթիւնի չէք, այլ Թը-րանապոլ, սոյնալեւ ինչպէս եւ Հուն-դարացի չեմ, այլ Փրանսացի: Այս առձեռնութիւն լրացողին զրէս աղ-լած է թէ ի վերջոյ ինքնութիւնը ա-մէն անհատի կողմէ որոշելի ան-նական հաց է եւ թէ չի հասկնար որ Մարգրիթ ինչո՞ւ հեռաւորա-պիտ համարուի իր ծնած է Փա-րիզ, հեռաւորութեան չի գիտեր եւ հօ-րը հետ լաւ մեկնութեան յարաբե-րութեան մը պահած է:

Ներք խոսունեցածով եւ մեծ ողեւ-րութեամբ:

Սակայն կարելի չէ չնմարել իր շարժումներուն մէջ չափազանցու-թիւնը: այն ու ճախ ճօնելով իր մար-մինը, ճախ անի եւ թիկնաւոր յանձ-նաւ առաւ կատակութիւնով, կամ լա-յն հոսարած՝ զգալի երկերը, «ԲՈՒ-ԲՈՒՔԱՆ» վիճակով, իրը թէ կը զե-կապուր ինչպէս լսել անի նուագա-ժուրներ: համալսարանում մը իր-... ծիծաղալաւոր դառնալու աստի-նան:

Այս, ընդունելի է բուն ու կրտսր նուագալարի մը զգեկալարութիւնը՝ ճշեփոնեղ նուագալարի մը ր առ-լեւ, քայլ լարային սենեկային նու-ագալարութիւն պարզապէս ընդ-հանրապէս մաղկելի է դուստ, հե-ղապէս եւ շատ աւելի «ճիշտ» զեկա-լարութիւնը, այսինքն՝ նուագ «ճշուն» եւնիքալով նուագող - կատարողներ:

Պէշք է խոստովանմ թէ կը տը-րեմ աչքին հանելի, տեղին եւ չա-փաւոր կերպով դրաւանակամ ու-նով երաժշտութեան արտայայտող նուագալարը, ոչ թէ ցուցադրական չարմուխներով եւ ոչ այլ րոյրովին հակադրուի՝ չափաւոր - մեթո-նով - նմանող նուագալարը:

Եւ այս արտատիպ որ երեւոյթին մասին, ժամանակին արտայայտը-ւած էի մեկնել որ դրոշքի մը բնեկա-ցին երեկոյն երաժշտանող զուս-տանները հետ: Անոր անտեղի շար-մանները իր խամբարն իմ յուշա-կամ կեղծանցումս: եւ թերեւ լաւ պիտի ըլլար թէ չեղեկութիւն... Ե պատասխան որ համերգի մը ըն-թացին, ան համերգադահլանի մէջ, անկեղծ մը կեցած իմայն դիտել:

Յայտարարելի երեւոյթը մասը սկսաւ ծննծաւորութեան նորա կիսակի եր-գով: ան կողակեցին է փայլուն ապա-րայ խոստացող երեստալեկ եւ եւ-րոպայի երաժշտական ոլորտին մէջ դիտահոսած նուագալար Այն Ա-թուանին:

Անկեղծութիւն թէ նորան, Չուխա-նայի «Արալի Բ» օֆերային մէջ

Փրանսական մշակութային ոլոր-տին մէջ որ լայն շափով կերտե-ցան է լեռնին, կրեական հոսա-կարգին եւ հանրապետական արեւ-նարուն վրայ, ինքնուրուի հայր-զարգացման մաղկին իմայն մայր-յից աշխարհման թիկն կողմ կրնայ առաւ-ջալուրէ: Արդէն Մար-գրիթի հեռաւորական մաղկին անդրադարձողն այ Թ.-Մ. Լը Փէյ-կուս, տեղեկելով որ ան զարգե-կան տարաբեկին համար ընտրե-րէր է Հունդարեան: Ապա իմ մէջ մանական աղջանուններով հապ-րաւորներ կան, քայլ իրենց զրեկ-զերմանայի շնն նկատել, կ'ալ յօղուածալիք:

Ապա անդրադառնալով այն երե-ւոյթին որ Փարիզի մէջ երեկոյն ին-քանով քաղաքին ինչ հեռաւորութեան կ'անցընէր, զիտնե իրենց լսուտ ու իրենց մաղկին հայրենիքին հե-ղապէս կը պահէ, կը չեւէ թէ աղ-լած է թէ Լ. Մարգրիթի պարտան-նի կ'անցընէր թէ յուսալար չլա-ւու: համար աւելի լաւ է նախապէ-կրտասութեան ունենալ ըստ թէ ընտրուելու պարագային Մարգրի-թի արտապան միտեան մէջ հետ-հարմար ոչ մէկ կեցողութեամբ պիտի ցուցաբերէ եւ Փարիզի մէթոն պի-տի չեղեկութիւն մինչեւ Այսթիւնի գիւղի:

Փրանսանի մը տիպարը իր մարմն-աւորել, լորեւ ճշմարտութիւն մար-տին տակ, Սան Փրանսուէլոյի մէջ օֆերա-Մարտինի մէջ:

Ան մեկնարանեք Տեղալիք զա-նակի ֆրանսական երեք երեկոյն իմալայնական նուագալարով հա-մար, բնեկարգութեամբ սենեկ-ային նուագալարութեան եւ զուգու-հար Գեորգ Տապաղեանին: երգու-թիւն իր հօր ճախով Քու Շեյաթա-նիւն մէջ, արտեստի իսկական բարձր մակարդակով արժանաց-նելը գիտահոսանքի անկեղծ չա-նալարութիւնէն:

Յայտարարելի դուստ ան երեք կոմիտասի «Կուստիկ» դուգիւր եւ թալուիթային ընեկարգութեամբ: Սոյն իմալայնականութեան հայրենիքի Ռուսի կ'անցընէր մէկ շարքեւ-ապէս է (սուրթ) երեք պարկերը «Երեսանեք», «Սպարաթուն» եւ «Գե-մակահանդէս» թիկններով: Իմա-լայն մեծ հեռաւորութեամբ արտա-պիտ նազամ ըլլալով անկեղծեղ եւ գիտահոսանքի թալուիթային իմալայնի ողբերգին տաղանդ: Եւ իստահաշակ երգանային արքե-րէն յաղող համադրութիւն մըն էր որ անեկալին նուագալարը ար-ման կերպով դրաւորեց եւ արթ-նալու: անմեղ, կրտսր, պարու-ցիկ եւ խիղաղար քաջապալսութիւն-ներու:

Ու այսպէս անգալին յորձանք-լարունակութեան ճորը մակարդ-ակով պարը համալսարանի հան-լի երգող դրոշքի քաղաքային կատար-ւով...:

Ինչպէս ամէն անգամ, հակադա-ր տեղի զուգուրութեան թիկն կը-րարեկանի մօտ, այս անգամ նա-յալ զարմանալով երեկոյն, այս օրոքայն տխուր եւ ընեկանալ էր իմալայն յոյժարկ ցուցադրարարութե-ամ, թէն, առանց համեմատ հա-մարային մակարդակին, ուր անեկա-լին կեղծանցումս եւ ընդունալ-թեան գիտար էր ապահովել: Եւ համերգին ապեցուցութեան ընեկ-ջարկանց իմ արժանապարկութեան:

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**

ԵՆՈՐԱԿԱՆԻՔ

Կապույտ կապի Շերախանի վարչությունը շնորհակալություն ասացած է 190 եւրո Տէր եւ Տիկին Արտաշէս Մկրտչեանի Հայաստանի որբերուն համար եւ 150 եւրո Տիկին Նազիկ Ժուրժեանի Սոմա Աւուլայեանի յիշատակին:

CINE-CLUB

«Achikhar» / UCFAF

**Ciné-Club
«Rouben Mamoulian»**
Sous le parrainage
de Robert GUEDIGIAN,
réalisateur

**Jeudi 3 mai 20h30
ANOUCH**

Opéra ballet sous la direction de
Hagop Vosganian
Musique Armen Dikranian
Livret Hovhannès Toumanian
avec

Gohar Gasparian (Anouch),
Dikran Léonavian (Saro)

PAF 5 euros — Réduit 3 euros

Directeur des programmes :
ARTO PEHLIVANIAN

UCFAF

6 Cité du Wauxhall 75010 Paris
M^o République

(Շար. Ա. Էշեմ)

Նամ էր: (Լիպեռախին Ապրիլ 30ի էր թիով կը հրատարակէր տեսակցութեան արտոնչական քննարկը): Սարգիս Քէ Ռուսայի կը շահան Կերտինի ձայնը ձեռք ձգել Մայիս 6ին, թայի Կերտինի ի նպատակ քննարկողներու մէջ մտադ արտոնչական դարձած է, մասնաւոր զարգացական դէմքեր: Ինչ կը վերաբերէր Ն. Սարգիսի, զնոցաբոլորած է այդ տեսակցութեան եւ անորապէս կը կրկին զեր դիտած, յայտնելով Քէ Փոթիպուրի տարիներու անցումը մի քանի տարիներու կը խաղան Երկու յայտնիաններ եւ ոչ անոնցմէ մէկը կըրորոյ մը հետ: Ն. Սարգիսի Ապրիլ 29ին ոչ ներկայացաւ: (Պէտք է 20 հազար ներկաներ, անոնց համար՝ 40-000) որպէս ժողովուրդի մարդը: Ամէն պարագայի մէջ, ուղի կամ շուկէ, Ռուսայի — Փայլուն հանդիպումը նախընթաց չէր ունենալ եւ փաստն է ժողովրդավարութեան: Սարգիս չլսարանէս: ՎՄԽԵՄԻՅԻ դատավարութիւնը որակելու ինչ որ կը հակառակորդներ կ'ընէին էր գործած մեղադրեան համար հետաետեի կ'արձաններու վրայ:

ՔԱՄԻՆԻ մէջ (Խառնիկ) խախտներ հանդարտ են շարքաւորելին: Մանքի է որ Ապրիլ 27ին խախտներ ծայր տղան էին, երբ տապալումը սկսած էր զարկեղէն գինուորին արձանին, որ բարձրացած էր ի յարգանք Բ. Աշխարհամարտի խորհրդային գինուորին եւ, ուսումնասիրու թաղումիւն մը ցոյց ձեռնարկած էր: Մէկ ուսմ մեղաւ կար եւ քանի մը տաննակ վրդարներ: Զինուորը խորհրդային էր խորհրդային յայտնախնէ Գերմանիայ վրայ:

ԱՅԴԱՆԻՍՏԱՆԻ Բաղիաններու կողմէ տեսնողներուն Երկու ֆրանսացի պատանդներն մէկը՝ Սեյին Գորգուլէլ ազատ արձակուեցաւ: Ապրիլ 28ին եւ Փարիզ հասաւ, թայի ինչ կ'ուզէ որ իրեն ընկերացողն ու երբ Անգլանտին ու պաշտամունք տուած են Փրանսուցիներուն, որպէս իրենց զորքը քանի Անգլանտին:

ԶԵԶԻՆՈՅ մէջ, Ապրիլ 27ին, ուսումնասիրու ծայր տղան է եւ 17 հոգիներն ու մեղաւ են: Կը թուի Քէ Էշեմն ապստամբներու ամենէն մասնակցարձակուանքին մէկն է:

ԼԵԶՈՒՆ ԱԶԳԻՆ ՀՈԳԻՆԵ,
ԿՊՐՈՑԸ ԱԶԳԻՆ ՏՈՒՆԵՆ:

ԿՊՐՈՑԱԿՐ ՎԱՐՃԱՐԱՆԻ

2007 - 2008 տարիներում
արձանագրութիւնները
տեղի կ'ունենան
Ապրիլ 23է մինչեւ Մայիս 31

**RENTREE
DES CLASSES
2007 / 2008**
Inscriptions ouvertes
du 23 avril au 31 mai

TEBROTZASSERE
Ecole mixte bilingue
Franco-Arménienne
(Académie de Créteil)
1 Boulevard du Nord
Carrefour d'Arménie
93340 LE RAINCY

Chef d'Etablissement
Monsieur Haig SARKISSIAN

- Maternelle :
Trois sections
- Primaire :
Sous Contrat Simple
- Collège :
Sous Contrat d'Association
avec l'Etat

Equipe pédagogique compétente
et motivée

- Programmes officiels
de l'Education Nationale
- Enseignement de la langue,
de la culture et de la religion
arménienne
- Cours de chant :
«Chorale Tebrotzassère»
- Cours de danse arménienne
- Cours d'informatique dès le
primaire
- Langue vivante 1 : anglais
- Langue vivante 2 : allemand ou
espagnol

Equipement pédagogique éducatif
Laboratoire de langues — Centre
de Documentation et d'Information
Salle d'ordinateurs — Laboratoire
de physique-chimie.

Ramassage scolaire par autocars
possibilité assurée.

Pour tout renseignement :
Tél. : Fax : 01 43 81 01 72
direction@tebrotzassere.com

**arménie
mon amie**

AGENDA

Ա. ԵՆՈՅԵԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ
ՅԵՏԱՀԱՅԵՍԴ ՄԸ

Փարիզի Փոփֆուտ Կերտին Մայիս 3 - Յունիս 4 ամբողջական յետադարձ կը կազմակերպուի է մանուկ թեմա-դեր Ամէն Եղանակի զորքերով: Բացու-մը տեղի կ'ունենայ Մայիս 3 Հինգշաբ-թի, ժամը 20-30ին, արտադասարանն ու Արթիկի Նանճեանի Ներկայութեան:

✱

Armenia Sacra, du 21 février
au 21 mai, Musée du Louvre, retrospec-
tive de l'art chrétien arménien.

Manifestation organisée dans le cadre d'Arménie mon amie.
Année de l'Arménie en France

SOIREE DE THEATRE ARMENIEN

L'ASSOCIATION MACHOTZ
CENTRE DE RECHERCHES ARTISTIQUES
«DIKRAN TCHOUHADJIAN»

AVEC LE CONOURS DE LA MUNICIPALITE DE CLAMART
présentent

MESROBADON

Pièce historique du poète contemporain
KHRAKHOUNI

La création de l'alphabet arménien au Ve siècle
Spectacle audiovisuel conçu par

GERALD PAPASIAN

Avec la complicité musicale de Narek Dourian
Création vidéo montages de Jean-Louis Benoit
Conception et coordination de Hilda Kalfayan-Panossian

En deuxième partie
Gerald Papasian présente
une adaptation française des scènes de comédie arméniennes
avec des artistes du théâtre français
Textes de Baronian, Odian, Toumanian
et un hommage au poète ZAHRAAD

Dimanche 13 mai 16 heures 30
Centre Socio-Culturel de Clamart
44 route du Pavé Blanc — 92140 CLAMART

P.A.F. : 20 euros — Enfants jusqu'à 12 ans : 10 euros
Intermittents du spectacle : 10 euros
Réservation : Association Machotz : Tél. : 01 47 50 97 51

ՄԱՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԳԻ ԵՒ

ԵՐԱՆՃԱՆԻՔ — ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ

Հ.Մ.Բ.Մ.—Փրանսի վարչութիւնը մասնակցի Հիմնադրութեան 30ամ-
եակի ձեռնարկներու շրջին ներս կը կազմակերպէ Եւրոպայի մէջըրմանին
Փոթիպուրի եւ պատմիկի մրցույթը, թամակ՝ «ՍՈՒՐԵՆ ՄԻՐԱՍԱՆԻ»:

Մրցույթներն կը մասնակցին Փրանսայի եւ Եւրոպայի Հ.Մ.Բ.Մ.—ի շք-
աններն ու քանադան մարդկան միութիւններ՝ Անգլիա, Հոլանտա, Պոտս-
դէլ, Գերմանիա, Թորոնթո, Մարսիլ եւ Հ.Մ.Բ.Մ.—Փրանս:

Մրցույթը տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, Ուրբաթ եւ Երաթի Մայիս 17,
18 եւ 19ին Իւլի-է-Մուլիոնի Վէյլ Միլիոնս դուրսին վրայ, աստուանի Ժա-
մը 10ին սեպտեմբեր — 1 rue Rabelais — 92130:

Մրցույթը կ'աւանտարդիութիւնը դիտել կ'այնպէս Երաթի, Մայիս
19, ժամը 16ին:

Իսկ Երաթի, Մայիս 19ի երկրորդին, ժամը 20-30ին սեպտեմբեր, ի պատի
մրցույթներն մասնակցող խումբերուն տեղի կ'ունենայ ԵՐԱՆՃԱՆԻՔ —
ԵՐԱՆՃԱՆԻՔ ԵՒ ՄԻՐԱՍԱՆԻՔ, Իւլի-է-Մուլիոնի՝ PACI արահին մէջ. հասցէ,
25 avenue Victor Cresson — 92130:

Մանրամասնութեան համար հետախնէ հետեւեալ թիւերուն—
01 44 05 17 77 կամ 06 80 88 13 24

DEVENEZ ANIMATEUR A LA COLONIE DE LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Vous avez le goût de l'animation.
Vous aimez les enfants.
Vous aimez l'ambiance arménienne.

Vous êtes titulaire du BAFA ou peut être pas.

Rejoignez notre équipe d'animation du séjour d'août 2007 pour encadrer
des enfants de 8 à 15 ans au sein de notre centre de vacances de Belle-
fontaine dans le Jura du 30 juillet au 13 août 2007.

N'hésitez plus... envoyez votre candidature à l'adresse suivante :

Conseil d'Administration de la Croix Bleue des Arméniens de France

CBAF — 17 rue Bleue - 75009 PARIS.
par e-mail: cbaf@vennadoo.fr ou per fax : 01. 53. 34. 12. 13

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris

Siret : 571 027 317 000 15 — Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

աղաճ է «Հարա-արեմուտը» ցույցանկարի վաղադարձության ընթացքին: Լաստիցները հաշիկում են վալանդը ցույցերիով իրենց աղաղակի արժեքներ, այ կրիտանարները բարձրացուցած են Ղ.Հ դուռակը որոն հակադասում են Արևիկացիներին: Իրենցից ուսանող իր կրաւորում, հիւանդանոց փոխադրում է, ոտքիկանութիւնը քանի մը տասնակ հոգի ձեռնարկում է:

ՈԳԵԿՈԶՈՒՄՆԵՐ

Պիկեժի դեղաբաղադրանքները աշխարհում համար ամուրի հանք համ փէլինքի գործադրումը: Այսօր, հայ ընտանիքներու թիւը շատ անկի բիւ է: Եւ սակայն, Հայերու քարե-կամակները կը «բերեն» էա՞մանը:

Քաղաքագետներուն մօտ, կանաչներով եւ ծաղիկներով դեղեղեղացած պարտէզի մը մէջ դեռեղեղեղ է հայկական խաչքար մը նըկերում: Հայերու ցեղապանութեան զոհներուն, համապատասխան արձանադրութեամբ:

Այս տարի եւս բազմաթիւ Հայեր, ոմանք էա՞մանում չըմտայն դեղաբաղադրանքներէ, Ապրիլ 23ի առաւօտը, ժամը 10ին, համաժողովուրդեան խաչքարին շուրջ մասնակցելու համար ողջովին արարողութեան: Արաւորդութիւն մը որ սկսաւ մայիկարմաններու դեռեղեղումով, Քրիստապեան եւ հայկական փառեղբայրները մեկնադրութեամբ եւ վայրկեան մը ամփոփումով: Ապա, Գառնիկ քնի: Գարապետեան «Հայր մեր»-ով, ժիւրին երեսուցէ՞նք մը եւ «Հողդոց»ով աղօթեց անկիրճ մի-թիւնաւոր հոգիներու խոզարութեան: Խօսք տան յարգարար՝ կարապետ Ճարդեան՝ Գարունի հայկական բարեկամականի նախագահը, շրջանի երեսփոխանին փոխտնօրէն Մոնիք Ռոպինո եւ հուսիկ քաղաքագետը՝ Խոփէ Մէլի: Ներկայ եղան շուրջ երկու հարիւր հոգի:

ԱՎՈ

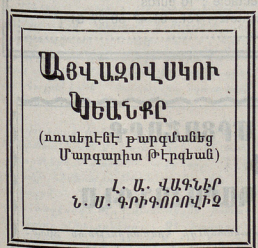
Մարտէյի անմիջական - կից բազմը մը բաժան հայեր բնակչութեամբ որ կը հաշուէ շուրջ երկու հարիւր յիսուն հայ բնակիչ: Կը դորձէ հայկական մշակութային

Livres reçus

LA CUISINE ARMENIENNE

NATHALIE MARYAM BARAVIAN

Actes Sud, 2007

ՄԱՍՆ ԱՌԱՑԻՆ

ՆՆԻՆԻԱՆ ՕՐԸ

Եւ նա վայր ցատակ մահաճախելով ու կորսել է հետք բաշք տալով սակոթ թրկաւոր սենեակում մէկ, անընթաց կրկնում:

Այսօր իմ տան է, իմ տանը, իմ տանը:

Իր րուպիէն կից անեանի դուռը քայլել եւ լեռին երեսայ մայրը: Երբ ձեռքին ձեց նոր քաղած մայկիկներ կային: Այսօր նա րը ամենապղծելի դեմառն ունէր, որը հաշտում էր միայն կարեւոր տանիքին, եւ որի փէլերին նայալիս վառ կարմիր մայկիկը կային անդաւրդեթած, ինչպէս էր ձեռքի փուռնը էր:

միտութիւն մը: Այս քաղաքը դուզորդաւ է Հայաստանի Արմաւիր գաւազին հետ: Իր կենդանական վայրերին մին կը կոչուի «1915 Ապրիլ 23» հրապարակ ուր դեռեղեղ է յուշարձանը մը հետեւեալ արեւմտադրութեամբ՝ «Մ յիշատակ մէկուիկս միկուն Հայերու» դո՛ս Օսմանեան կայսրութեան գործած ցեղապանութեան» 1915ին:

Այս յուշարձանին առջեւ է որ Ապրիլ 24 ժամը 18:30ին համախմբուեցան շուրջ հարիւր հոգի եւ տեղի ունեցաւ կարճ արարողութիւն մը, մասնակցութիւնը քաղաքի նախկին ուղեմիկներու միութեան դրոշակներում: Նախ դեռեղեղեցան զոյգ մայրիկներու թիւը՝ քաղաքագետեան քանին եւ հայկական մշակութային միութեան: Առաջին խօսողը եղաւ Տանի Ռոքոքեանին՝ նախագահուն: Հայկական մշակութային միութեան, ապա շրջանի երեսփոխանին փոխտնօրէն՝ Մոնիք Ռոպինո եւ հուսիկ քաղաքագետը՝ Խոյան Փոյի: Ինչպէս: Փրանսիական եւ հայկական փառեղբայրները մեկնադրութեամբ վերը գտաւ արարողութիւնը:

Ներկաները հիւստիւրեցան բաղադրապատասխան կողմէ հրաժարուած բոքթիլլով մը:

ՎԻՐՈՐՈՒ

Քաղաք մը որ բանի մը տարի մասնակցութիւն տէր մէկը ամուրի կողմէ (Ազգային հակառակ եւ ապա Հայաստանական ազգային շարժում): Այդ տարեկան Հայկական ցեղապանութեան ոգեկոչումը Ապրիլ 24ին մէկ անգամ կատարուեցաւ, ապա մօղղուրդի սպասարկութեան մասնակցութեան եւ մասնակց վերապանութեան հետեւանքով, բնորոշաւ: Բանի մը տարի ի վեր մէկը շարք փառաւոր է: Այժմ տ. քաղաքագետը Կի Վրիտո լուրը, յանձնառու եւ պատահած հանդիսութեամբ որ կայանակոչել ոգեկոչուի մը որ տեղի կ'ունենայ Վիթրուի նոր թաղամասի մը մէջ գեղեղեղեղ յուշարձանի մը շուրջ, կրկին եւ դա-

ՄԱՐԻԿԱՅԻՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐՈՒ ԿՈՅՐ ԹՈՒՐԳԻՈՑ

Մարդկային իրաւունքներու միջազգային դաշնակցութիւնը 39րդ համագումարին յայտարարութիւն կը մը հրապարակած է, ուղղուած թուրքիոյ:

Անոր մէջով պատճառները եղած են Հ. Տիւրք սպանութեան պարագայները, ազգային փոքրամասնութիւններու եւ թրքական ընկերութիւնէն թագուհներու ջնջումը պահանջող մատուցանանքներու, մօղղուրդարկութեան դէմ ազգայնամոլներու օրէ օր սաստկացող կեցուածքը, Հ. Տիւրքի կեանքը պահպանելու թուրք պետութեան թերացումը, Բիւրսերու հալածանքը, Սահմանադրութեամբ, պատճառներ օրէնքով փոքրամասնութիւններու կեցութեամբ խաղաղանքութիւնը:

Կոչով կը պահանջուի որ թուրքիոյ արդարութիւնը թափանցիկ ու խորացած քննութիւն մը բանայ, երեսան րեկուն համար Հ. Տիւրքի

լուրագրող պարտէզով մը շրջապատուած:

Այսպէս, Ապրիլ 25 ժամը 18ին հաւաքուեցան շուրջ հարիւր յիսուն հոգի:

Արարողութիւնը սկսաւ աղօթքով: Զատիկ վրը: Աւետիբեան հաւաքար արտասանեց տառաւ «Հայր մեր», Քրիստոսին, ապա երգեց «Միկրին երեսուցէ՞նք», կարգաւ «Հողդոց» եւ վերջապէս հաւաքար երգում: Հայկական «Հայր մեր»ով: Տեղի ունեցան մայկեղանքներու դեռեղում: Ապա խօսք տան յարգարար Ճարդիկ վրը: Աւետիբեան, Այստա Վարդանան Վիթրուի հայկական միութեան անունով, Կարո Յովսէփեան՝ Մարտիկ 13րդ եւ 14րդ թաղամասերու քաղաքագետ, հուսիկ Կի Օպինո՝ Վիթրուի քաղաքագետը: Ներկայ գտնուեցաւ շրջանի երեսփոխան Փ. Տիւրք: Արարողութիւնը վերը գտաւ Քրիստոսական եւ հայկական փառեղբայրներ ունեկոչութեամբ: Մասնակցեցան Վիթրու քաղաքի նախկին ուղեմիկներու դրօշակակիրները եւ նաւագարները:

ԿԱՐՈ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

Ա. Յ.

ցնծութեան մէջ է: Հիմա մը փոքրիկ արքայաճոյ էր դարձել, որին աւագիկ մոլաւէնը դէրէ մը վերջում ու բաժանում մօրքի:

Արքայաճոյի դեղեղեղեղ մօր դէրը Գրիգորի ու մարքիկէ համոզեցին, որ կատարէ մօրքի:

Փոքրիկ Յովհաննէսը ամբողջ չուրեղեղ կանաւոր էր դարձել: Կրք դրան բաժանում էին մօրքի, մօրքի մօրքի ու իրարատեղեց աշխարհի իտալացեան, եւ նա, արքայաճոյ լի շարեւեղ ծօծք ծագեցին ուղեկով, հազարա-հազարա ընդունաւ:

Հիմա հայրիկի կը գայ ու կը սպանի: Եւ, անպատասխան, կործան արդէ խաղի շարունակութիւն, լուսեղ մանթ ձայնը:

Եւ եկել է, որդի, եւ լեմ թողիկ, որ քեղ եղաւցին:

Կոնստանտին Հայկազունի արդէ մի կարել թողէ է, ինչ գտնում էր խաղը: Իսկ ուր արքան սարսուած էր, որ չէին դիտել, թէ նա էր կամ ինչ անել գտնի մէջ:

Հայրիկի - ուրախ կանչելով դէպի հայրը նետուց Յովհաննէսը:

Կամա՛ց, կամա՛ց, - պաշտպանում էր Հայկազունիկին, որ կրկին ձեռքերն էր զարկած էին: Բայց յարկը թողէին նա կայալու, ու թող տեսէ, որ արդէ նա մօր փաթեթիկէ վէր:

Դե՛հ, Օմնիկ, բոլոր ընկերները

ոմիկին րուն պատասխանատուները որդիք քարճաքանիսն եւ լու պահպանում: անձնատուրութիւններ են: Կը պահանջուի նաեւ, որ հրապարակաւ զատապարտուին մարքիկին իրաւունքներու պաշտպաններու ուղղում: անպատասխան, թրքութիւնը անարգելու օրէնքով լուսաւորեցներ, մատուցանանքները դէմ բացած դատեր լուին, թուրք քաղաքագետութիւնը անձանաղաւկան քարեփոխումներու ձեռնարկէ վերադաճանքին համար թրքական քաղաքացիութիւնը, մարդկային իրաւունքներու պաշտպանակ տեսիլ, կարգին կրքապաշտութիւններուն հիմով, թուրք պետութիւնը ապահովէ ցեղային, կրօնական եւ մշակութային փոքրամասնութիւններու պահպանութիւնը, կատարութիւնը երկխոսութեան ձեռնարկէ Բիւրսերուն հետ, արդէ իր խաղաղ ու մօղղուրդաւ կարգադրումը մը գտնուի քրտական հաղթին:

ԼԱ ՍԻՌԹԱ

Ապրիլ 24, երեշաբթի, ժամը 10:30ին, Լա Սիւրթայի համայնքը, տեղային Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ մէջ շաբա հոգնախմբութեան պաշտօնով ուղեկոչեց մեծ եղեմի դուրերու յիշատակը: Ապա ներկայ խումբներում բաղմունքներ, որու մաս կը կարգէ մէկին՝ մեծ թիւով քաղաքական ներկայացուցիչներ եւ ոչ Հայեր, համախմբուեցան ցեղապանութեան յուշարձանի գոտում: շրջային: Հուս խօսք տան Մարկութային միութեան անունապետ եւ քաղաքագետ Խոյանի խորհրդակցական: Զուգէ Անգլանտեան, Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ ատենապետութիւն՝ Անի Յովսէփեան, Միւրսերու քաղաքագետ Անթրի Խաչանյան, Լա Սիւրթայի քաղաքագետ Փաթիկ Պօրէ եւ շրջանի երեսփոխան Պրնաւ Տէֆիկէ: Թաղային պահ, զոյգ քաղաքներու ունեկոչութեամբ մէկը գտաւ հանդիսակցներով վերը գտաւ հանդիսակցները:

Կանչելու տուն: Հարք քո ծննդեան օրն է, եւ դու պեղծ է Կարո Ճարդիկին:

Կոնստանտին Հայկազունի արդէ մի կարել թողէ է, ինչ գտնում էր խաղը: Իսկ ուր արքան սարսուած էր, որ չէին դիտել, թէ նա էր կամ ինչ անել գտնի մէջ:

Եւ եկել է, որդի, եւ լեմ թողիկ, որ քեղ եղաւցին:

Կոնստանտին Հայկազունի արդէ մի կարել թողէ է, ինչ գտնում էր խաղը: Իսկ ուր արքան սարսուած էր, որ չէին դիտել, թէ նա էր կամ ինչ անել գտնի մէջ:

Եւ եկել է, որդի, եւ լեմ թողիկ, որ քեղ եղաւցին:

Կոնստանտին Հայկազունի արդէ մի կարել թողէ է, ինչ գտնում էր խաղը: Իսկ ուր արքան սարսուած էր, որ չէին դիտել, թէ նա էր կամ ինչ անել գտնի մէջ:

Եւ եկել է, որդի, եւ լեմ թողիկ, որ քեղ եղաւցին:

Կոնստանտին Հայկազունի արդէ մի կարել թողէ է, ինչ գտնում էր խաղը: Իսկ ուր արքան սարսուած էր, որ չէին դիտել, թէ նա էր կամ ինչ անել գտնի մէջ:

Եւ եկել է, որդի, եւ լեմ թողիկ, որ քեղ եղաւցին:

**«ԶԱՌԱՋԻ ԲԱՐՊԱԿԱՆՄԱՆ
ՀԱՄԱՐ
ՇՆՈՐՀԱՎԱՌԻԹԵԱՄԲ ԱՍՏՆԱՆԻ»**
ԳԱԼՆԱԴՐԱՆՔԻՆ Հասցեական էջի
մը 100 տարբեր:

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**

ՇՆՈՐՀԱՎԱՌԻ

(Շաբ. Ա. էջին)

Ռուսալայ շարժակցիկին իրենց ընտա-
ղապետը: Աստված էր իշուհի նախա-
դասույթին մը ևս չունէր, ինչ որ
կ'ուզէր մաքրագործել նաեւ 68 Մայիսի
մասնաշրջանը, զան զատուքիան նո-
ւազի վերանկար: Երկրորդ մեծ խան-
դավառութիւն տեղի ունեցաւ Փարիզի Շու-
լէթի մարզադաշտը, ուր Հասարակած
էին 40 հազար Հանդիսատես (20 հազար
այ դուրսը կը մնային): Ս. Ռուսալայ
հրաւիրեց ժողովուրդը որ ընտել երկու
ընկերութիւններու մէջէն և երբեմն
յուրեքան մէջ սերտ կող մը ըլլաւ, յե-
տեղով շարժեց զիրար, Համախմբուին
և յառաջ երթանք: Նոյն օրը, Մայիս
յին, ինչպէս տեղեւ տարի, Ժ.Մ. Լը
Փէլէ կը Համախմբուր ժողոված էր Ժան
ս'Արտի արձանին շուրջ, Փարիզ: Ի-
րեն ի նպատակ բռնաբարկութեան կողմ
էր, որ զանգուածային կերպով ձեռն-
պահ մնայ:

ՅԻՐԱՆԱՅԻ սեփականները, այս տա-
րի ալ չըզան Համախմբուի միասնա-
պահ մէջ ցոյցի մէջ: Ամբողջ երկրին
մէջ 250 ցոյցեր տեղի ունեցան, լայն
անոնց զլիարար նպատակն էր՝ դէմ ը-
լալ Սարգսիին, երբ նոյնիսկ ու մէկը
նման կողմ մը ըլլաւ, այլ գոհացան իրեն
պահանջներով, ինչպէս չեւան ՍԷ. Ժե-
թի-ի քարտուղար՝ Պերնար Թիլյո:

**ԲԱՐՊԱԿԱՆ ԲՈՂՈՐՔԱՅԻՐԸ
ՄՈՍԿՈՎԱՅԻ**

Ռուսական մեծ Հանրապետութիւն մէջ
Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան
որդիս սկսին երկրի տեղ գտնել: Հաջոր-
դեցութեան մշտն է Ազրբեյձանի իշխա-
նութիւնները: Բազմի ուսու զինապա-
նը Արտաքին գործերու նախարարութիւն
հրաւիրեց, իրեն փոխանցեցին և ալ
մտնեցին պատճառած միջոցով մը:
այս րոտած և քէ զերականութիւններ
չըզուր նման կեցուած Ժառական ազ-
գայութիւն կ'ունենայ Ղարաբաղի հաղթ
կարգաւորելու Ռուսականին ինքնորդի
զինքն մըն:

Ազրբեյձանի Արտաքին գործերու նա-
խարարութիւնը ուս զինապա՞ն է. Իսթ-
րաքիին յանձնած և բողոքալի մը որով
պահանջուած և արդարեւ չսխալ: Եւ
Հանրապետութեան այսուս օրինակները
հաւաքել:

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

Date à retenir

L'Atrium de Chaville et la section de
la Croix Bleue de Chaville présentent
LE GRAND ORCHESTRE ARMÉNIEN
(35 musiciens et 5 chanteurs)
Le 6 octobre.

**DEVENEZ ANIMATEUR
A LA COLONIE DE LA CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS DE FRANCE**

Vous avez le goût de l'animation.
Vous aimez les enfants.
Vous aimez l'ambiance arménienne.
Vous êtes titulaire du BAFA ou peut être pas.

Rejoignez notre équipe d'animation du séjour d'août 2007 pour encadrer
des enfants de 8 à 15 ans au sein de notre centre de vacances de Belle-
fontaine dans le Jura du 30 juillet au 13 août 2007.

N'hésitez plus... envoyez votre candidature à l'adresse suivante :

Conseil d'Administration de la Croix Bleue des Arméniens de France

CBAF — 17 rue Bleue - 75009 PARIS,
par e-mail: cbaf@wanadoo.fr ou par fax : 01. 53. 34. 12. 13

ՊՏՈՑՏ

Կապույտ խաչի Իսի-ի-Մուլիկոյի «Տ.
Սերէնիկեան» մասնաճիւղը կը կազմա-
կերպէ պատյոն մը զիկի Փրովէն պա-
մական խաչակիրներու հարուստ քաղա-
քը, տեղեկանքի Համար անմոռանալի օր
մը:

Պատյոն զաւաղէ չորիկ փեր չղկկա-
թով:
Ապետական գործաւորէր մը րոտ:
Կիրակի, Մայիս 13ին
Մեկնում՝ ժամը 8-30ին, Իսի գերե-
մասնատան առկէն:
Մանրամասնութեան Համար Հեռա-
Համարէն՝
- Ալիսին 01 46 42 90 68
- Աննիէին 01 47 36 18 09:

LA SECTION

SOSSE MAYRIG DE MARSEILLE
organise un voyage le 5 Mai au musée
de l'Arles et de la Provence antique :
l'exposition est intitulée «Au pied du
Mont Ararat — Splendeur de l'Arménie
antique».
Prix tout compris 50 Euros.
Réservation :
Tél. : Denise 04 91 37 63 64
Marie 04 91 67 54 58

**arménie
mon amie**

AGENDA

ORSAY

'Musique et chants traditionnels
arméniens

**ROSINE TACHDJIAN
& L'ORCHESTRE NAVASART**
Samedi 5 mai à 21 heures
Eglise Saint-Martin/Saint-Laurent
9 avenue du maréchal Foch — Orsay
— Entrée libre —

**Solidarité protestante
France - Arménie**

vous invite

- 1) au son Assemblée générale le 13 mai à 14h15
dans la crypte du Rosaire de l'Eglise Saint Sulpice
4 rue Palatine, Paris 6^e
- 2) au Concert Flûte et Harpe du duo Thaïs: Florence BELLON
et Caroline REMPP,
qui suivra, dans la même salle, le 13 mai à 17 heures Mozart, Moussorgski, Debussy, Khatchatryan...). Ce concert est donné au profit de SPFA
pour la restauration de l'église du village de Khatchen, au Karabagh.
Entrée libre, et collecte.
Ceux qui veulent participer à un don pour la restauration de cette
église peuvent aussi envoyer un chèque à SPFA : 1 rue Cabanis, 75014
Paris (Un reçu fiscal sera envoyé à tout donateur).
- 3) à un voyage en Arménie et au Karabagh, du 29 octobre au 9 novembre
Prix : 1.400 euros
(Voyage œcuménique, culturel, humanitaire —
Accompagnateur : Pasteur Samuel SAHAGIAN)
Pour s'inscrire, envoyer acompte de 200 euros à SPFA
(Programme détaillé sur demande)

Manifestation organisée dans le cadre d'«Arménie mon amie»
Année de l'Arménie en France

SOIREE DE THEATRE ARMENIEN

**L'ASSOCIATION MACHTOTZ
CENTRE DE RECHERCHES ARTISTIQUES
«DIKRAN TCHOUDHADJIAN»**

**AVEC LE CONCOURS DE LA MUNICIPALITE DE CLAMART
présentent**

MESROBADON

Pièce historique du poète contemporain
KHRAKMOUNI

La création de l'alphabet arménien au Ve siècle
Spectacle audiovisuel conçu par

GERALD PAPASIAN

Avec la complicité musicale de Narek Dourian
Création vidéo montages de Jean-Louis Benoit
Conception et coordination de Hilda Kalfayan-Panosian

En deuxième partie
Gerald Papasian présente
une adaptation française des scènes de comédie arméniennes
avec des artistes du théâtre français
Textes de Baronian, Odian, Tounianian
et un hommage au poète ZAHRAH

Dimanche 13 mai 16 heures 30

**Centre Socio-Culturel de CLAMART
44 route du Pavé Blanc — 92140 CLAMART**

P.A.F. : 20 euros — Enfants jusqu'à 12 ans : 10 euros
Intermittents du spectacle : 10 euros

Réservation : Association Machtotz : Tél.: 01 47 50 97 51

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄՐՅԱՇԱՐԲ

ԵՒ

ԽՐԱԽՅԱՆԲ — ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍ

Հ.Մ.Լ.Մ.—Փրսնիկ վարչութիւնը մասնաճիւղի հիմնադրութեան 30ամ-
եակի ձեռնարկներու շրջէն ներս կը կազմակերպէ եւրօպայի միջշրջանային
Փութիլոյի եւ պատմիկոյի մրցույթը, րոտով՝ «ՍՈՒՐԻՆ ՄԻՐԱՏՆԱՆ»:

Մրցույթը կը մասնակցին Փրսնիկի եւ եւրօպայի Հ.Մ.Լ.Մ.-ի ըմ-
բաններն ու զանազան մարզական միութիւններ՝ Անշիխ, Հոյանտա, Գուս-
փէշ, Պերմանիս, Բորսնթ, Մարալլ եւ Հ.Մ.Լ.Մ.—Փրսնիկ:

Մրցույթը տեղի կ'ունենայ Հինդլարթի, Ուրսթի եւ Եարաթ Մայիս 17,
18 եւ 19ին Իսի-ի-Մուլիկոյի Սկէշ Միմոնը դաշտին մօտ, առաւտանի մա-
մը 19ին սկսեալ — 1 rue Rabelais — 92130:

Մրցույթը փակման արարողութիւնը պիտի կայանայ Եարաթ, Մայիս
19, ժամը 16ին:

Իսկ Եարաթ, Մայիս 19ին երկիրեան, ժամը 20-30ին սկսեալ, ի պատի-
ւ մրցույթին մասնակցող խումբերուն տեղի կ'ունենայ ԽՐԱԽՅԱՆԲ-
ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍ —ը, Իսի-ի-Մուլիկոյի PACI քրահին մէջ: Հաջոյ՝
25 avenue Victor Cresson — 92130:

Մանրամասնութեան Համար Հեռաւանքի Հեռահալ Թիւերուն —
01 44 05 17 77 կամ 06 80 88 12 24

(ဇယား-၇ ၇. ၆၅)

Les activités du mois de mai
DU

CENTRE CULTUREL SAHAK-MESROP

M A R S E I L L E

Directeur : Khatchig YILMAZIAN
L'ANNEE DE L'ARMENIE EN FRANCE

CONCERT de PIANO, avec les élèves du Conservatoire de la Classe de Mme Juliette YILMAZIAN.
Au programme : Beethoven — Fauré — Glinka — Liszt — Rachmaninoff...
Samedi 12 mai à 20 heures 30
au Centre Culturel — 339 avenue du Prado — 13008 Marseille

Informations artistiques

CONCERT DE LA MAISON D'ARMENIE
Fondation Marie Noubar

Mardi 8 mai à 19 heures
Salon Honnorat
Maison Internationale
Cité Internationale Universitaire de Paris
17 Bd Jourdan — 75014 Paris
— RER Cité Universitaire —

Naregatsi, Sayat Nova Komitas,
Spendarian, Babadjanian,
Khatchatrian, Brahms, Fauré, Borodine,
Debussy, Massenet

Participation aux frais : 10 euros

(Շաբ. Ա. Էդեն)

Կատուի եւ Գոնատիկա Փաշի ճամար ալ
անկարելի է:

ՊՈՒՇ Իր վերջն դրած է Գոնատիկան
մէջ բաժանելն առթիւ, որ Իրաքէն ա-
մերիկեան զորքերու զաւաթելը կը պա-
հանէ Հոկտեմբերին սկսեալ:

ՔՈՒՐԴԻՈՅ Հանրապետութեան նա-
խագիծ ընտրութեան առաջին փուլին
անխափ հաշտութիւն եւր, որոշուած է
նոր փուլը կրելն Մայիս 6 կիրակի օր:
Միակ թեկնածուն է Ա. Կիւլ: Գաւառ-
կութիւնը տեղի կ'ունենայ ԼԵՒ ամառ-
նին մէջ: Նախագիծը 367 կրօնագիտի
ներկայութիւնը ստորագրի: Այդպէս զուէ
անհրաժեշտ է ընտրութեան ճամար: Ե-
րեսպիտանական ընտրութեան թուա-
նը ամուսն է Յուլի 22ին:

ԻՐԱՅ ներկայացած են, Մայիս 2ին,
Հաքոյանիկ Երկու գաղափարներ, որ-
պէտք ինքնակրթութիւն մը կատարեն Պա-
րէ Հաքոյան կապակցութեամբ, ըստ չնո
կրցած: Հաքոյան կը վերաբերի գաղափար
Պարէի որդեկան գոյուած է 1995ին
միջադրութիւն աշխարհի թուականն է
վեր, ամէն միջոց կը գիտէ լուսար-
շարիթանքը անձնաւոր: Նախարար Ապրիլ
19ին եւ 20ին, խաղաղութիւններ կա-
տարուած էին Արաւիկի նախարար-
ութեան մէջ, ըստ չնոք անարարութեան
ընդհանրացումներ թույլ չի տար նման
խաղաղութեան մը: Պարէի աշխարհ Հա-
տարած է որ միջադրութիւն իրականութեան
ներքէ դիմ խաղաղացած են իր անուս-
նուն մասնաւոր պարագայներուն մէջ:

Պ Ո Ւ Կ Վ Ր Ո Ւ

ՄՏԱՌԱՐԱԿԱՆՆԵՐ
ՅԵՂԱՍԱԳԱՆՈՒԹԱՆԻ ՀԱՆԱՃԱՌՈՒՄ
ԿԸ ՊԱՀԱՆԱՅԵՆ

45 պրօպագանդիստներ յայտարարութեամբ որ պահանջած են որ
կրնէ կրկին ճանաչուլ Հայկական Ցե-
ղասպանութիւնը, նաեւ պրօպագանդիստներ
(1903 — 1913):

Անոնք ընտան են թէ Քուրդիա պար-
տի տըր կանգնի: Իր պատմականապա-
րութիւններուն եւ ներդրութիւն ինքի
Պրօպագանդիստները իրենց հարաւոր հա-
մար որուն ընթացքին պրօպագանդիստները

ԼԵՂԱՆԻ ԱՂԳԻՆ ՀՈՒՆԻԷ,
ԿՊՐՈՑԸ ԱՂԳԻՆ ՏՈՒՆԵԷ:

ԳՊՐՈՑԱԼԵՐ ՎԱՐՈՒՐԱՆԻ

2007 — 2008 տարիներումի
արժանագործութիւնները
տեղի կ'ունենան
Ապրիլ 23ին մինչեւ Մայիս 31

**RENTREE
DES CLASSES**
2 0 0 7 / 2 0 0 8
Inscriptions ouvertes
du 23 avril au 31 mai

TEBROTZASSERE
Ecole mixte bilingue
Franco-Arménienne
(Académie de Créteil)
1 Boulevard du Nord
Carrefour d'Arménie
93340 LE RAINCY

Chef d'Etablissement
Monsieur Haig SARKISSIAN

- Maternelle :
Trois sections
- Primaire :
Sous Contrat Simple
- Collège :
Sous Contrat
d'Association
avec l'Etat

**Equipe pédagogique compétente
et motivée**

- Programmes officiels
de l'Éducation Nationale
- Enseignement de la langue,
de la culture et de la religion
arménienne
- Cours de chant :
«Chorale Tebrotzassère»
- Cours de danse arménienne
- Cours d'informatique dès le
primaire
- Langue vivante 1 : anglais
- Langue vivante 2 : allemand ou
espagnol

Equipement pédagogique éducatif :
de l'Éducation de langues — Centre
de Documentation et d'Information
Salle d'ordinateurs — Laboratoire
de physico-chimie.

Ramassage scolaire par autocars
selon possibilités.
Cantine assurée.

Pour tout renseignement :
Tél. : Fax : 01 43 81 01 72
direction@tebrotzassere.com

միջոցը զուէ կըսած է ցանցաւանդին կո-
տարածներու: Նաեւ պարտի Հատարան-
նիլ դրօշներ շատախօրհրուծ, իր պատ-
հասած ցանկեր ու կրօնասանդար: Մաս-
տարականները ներկայի Քուրդիան ժա-
ռանգորդը կը հիշատակ Օսմանեան կայս-
րութեան, Հետեւաւոր պատմականա-
սան Հայկերու, Պրօպագանդիստ, Աս-
թիւներու եւ այլ ազգերու ցեղասպանու-
թիւններուն:

Ստորագրողներու մէջ են փրօֆ. Սար-
գիս Սարգիսեան, փրօֆ. Նորայր Նու-
րիկեան, Հայկազուն Աղաւանդ:

DEVENEZ ANIMATEUR A LA COLONIE DE LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Vous avez le goût de l'animation.
Vous aimez les enfants.
Vous aimez l'ambiance arménienne.

Vous êtes titulaire du BAFa ou peut être pas.

Rejoignez notre équipe d'animation du séjour d'août 2007 pour encadrer des enfants de 8 à 15 ans au sein de notre centre de vacances de Belle fontaine dans le Jura du 30 juillet au 13 août 2007.

N'hésitez plus... envoyez votre candidature à l'adresse suivante :

Conseil d'Administration de la Croix Bleue des Arméniens de France

CBAF — 17 rue Bleue - 75009 PARIS,

par e-mail: cbaf@wanadoo.fr ou par fax : 01. 53. 34. 12. 13

Manifestation organisée dans le cadre d'«Arménie mon amie»
Année de l'Arménie en France

SOIREE DE THEATRE ARMENIEN

L'ASSOCIATION MACHTOTZ
CENTRE DE RECHERCHES ARTISTIQUES
«DIKRAN TCHOUHADJIAN»

AVEC LE CONCOURS DE LA MUNICIPALITE DE CLAMART
présentent

MESROBADON

Pièce historique du poète contemporain

K H R A K H O U N I

La création de l'alphabet arménien au Ve siècle

Spectacle audiovisuel conçu par

GERALD PAPASIAN

Avec la complicité musicale de Narek Dourian
Création vidéo montages de Jean-Louis Benoit
Conception et coordination de Hilda Kalfayan-Panosian

En deuxième partie

Gerald Papasian présente

une adaptation française des scènes de comédie arméniennes

avec des artistes du théâtre français

Textes de Baronian, Odian, Toumanian

et un hommage au poète ZAHRAAD

Dimanche 13 mai 16 heures 30

Centre Socio-Culturel de Clamart

44 route du Pavé Blanc — 92140 CLAMART

P.A.F. : 20 euros — Enfants jusqu'à 12 ans : 10 euros

Intermittents du spectacle : 10 euros

Réservation : Association Machtotz : Tél. : 01 47 50 97 51

De Mairie d'Issy prendre le bus 190 et descendre à Pavé Blanc.
Et pour les bus 189, 289, 295, 395 descendre à la station G. Pompidou.

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐԲ ԵՒ

ԽՐԱՆՁԱՆԻՔ — ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ

Հ.Մ.-Լ.Մ.—Ֆրանսիական ժողովրդական մասնաշխարհի հիմնադրութեան 30ամ-
եակի ձեռնարկներու միջին ներս կը կարգադրուի Եւրոպայի միջերկրածովյան
ֆուրբուրի եւ պատշէթայի մրցաշարը, բաժանվում է ՍՈՒՐԵՆ ՄԻՐԱՏԵԱՆ:

Մրցաշարին կը մասնակցին Ֆրանսայի եւ Եւրոպայի Հ.Մ.-Լ.Մ.—ի 20-
լաններ ու զանազան մարզական միութիւններ՝ Ապրիլ, Հոյանաս, Պառ-
սիլէլ, Գեթանիա, Թորանթ, Մարսիլլ եւ Հ.Մ.-Լ.Մ.—Ֆրանսա:

Մրցաշարը տեղի կ'ունենայ Հինգաթիւրի, Ուրաթ եւ Շարաթ Մայիս 17,
18 եւ 19ին Իսիլ-Լ.Մ.—ի միջին ակումի Միտանա դաւանի միջին, աստուանի մա-
մը 10ին սկսեալ — 1 rue Rabelais — 92130:

Մրցաշարին փակած արարողութիւնը պիտի կայանայ Շարաթ, Մայիս
19, մամը 16ին:

Իսիլ Շարաթ, Մայիս 19ին կրկին, մամը 20-30ին սկսեալ, ի պատիւ
մրցաշարին մասնակցող խումբերուն տեղի կ'ունենայ ԽՐԱՆՁԱՆԻՔ —
ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ-ը, Իսիլ-Լ.Մ.—ի միջին ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ PACI արաւին մէջ. հաքոյ
25 avenue Victor Cresson — 92130:

Մարտածուցական ճամար Հեռաձայնի հեռահալ թիւներուն —
01 44 05 17 77 կամ 06 80 88 12 24

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris

Siret : 571 027 317 000 15 — Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

[illegible]

Les activités du mois de mai
D U

CENTRE CULTUREL SAHAK-MESROP

MARSEILLE

Directeur : Khatchig YILMAZIAN
L'ANNEE DE L'ARMENIE EN FRANCE

CONCERT de PIANO, avec les élèves du Conservatoire de la Classe de Mme Juliette YILMAZIAN.
Au programme : Beethoven — Fauré — Glinka — Liszt — Rachmaninoff...
Samedi 12 mai à 20 heures 30
au Centre Culturel — 339 avenue du Prado — 13008 Marseille

DEVENEZ ANIMATEUR
A LA COLONIE DE LA CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Vous avez le goût de l'animation.
Vous aimez les enfants.
Vous aimez l'ambiance arménienne.

Vous êtes titulaire du BAFA ou peut être pas.

Rejoignez notre équipe d'animation du séjour d'août 2007 pour encadrer des enfants de 8 à 15 ans au sein de notre centre de vacances de Bellefontaine dans le Jura du 30 juillet au 13 août 2007.

N'hésitez plus... envoyez votre candidature à l'adresse suivante :

Conseil d'Administration de la Croix Bleue des Arméniens de France

CBFAF — 17 rue Bleue - 75009 PARIS,
par e-mail: cbfaf@wanadoo.fr ou par fax : 01. 53. 34. 12. 13

Manifestation organisée dans le cadre d'«Arménie mon amie»
Année de l'Arménie en France

SOIREE DE THEATRE ARMENIEN

L'ASSOCIATION MACHOTZ
CENTRE DE RECHERCHES ARTISTIQUES
«DIKRAN TCHOUDJIAN»

AVEC LE CONCOURS DE LA MUNICIPALITE DE CLAMART
présentent

MESROBADON

Pièce historique du poète contemporain
K H R A K H O U N I

La création de l'alphabet arménien au Ve siècle
Spectacle audiovisuel conçu par
GERALD PAPASIAN

Avec la complicité musicale de Narek Dourian
Création vidéo montages de Jean-Louis Benoit
Conception et coordination de Hilda Kalfayan-Panosian

En deuxième partie
Gerald Papasian présente

une adaptation française des scènes de comédie arméniennes
avec des artistes du théâtre français
Textes de Baronian, Odian, Toumanian
et un hommage au poète ZAHRAH

Dimanche 13 mai 16 heures 30
Centre Socio-Culturel de Clamart
44 route du Pavé Blanc — 92140 CLAMART

P.A.F. : 20 euros — Enfants jusqu'à 12 ans : 10 euros
Intermittents du spectacle : 10 euros
Réservation : Association Machotz : Tél.: 01 47 50 97 51

De Mairie d'Issy prendre le bus 190 et descendre à Pavé Blanc.
Et pour les bus 189, 209, 295, 395 descendre à la station G. Pompidou.

(Ծաք. Ա. Էշէն)

բուռն ծաղկեցող քնն ճարտարական և
արտիստական, ստեղծ ժառանգություն և
Ազգային ուղեգրական կոմիտեի նա-
խագահը:

Այս վերջինը՝ Գաղթի Մասնակցական շը-
նորհանգրված է մրցանակային ժառանգ-
ները, ինչպես թե անցող 18 մեղայ ապա-
հոված և Հայաստանի, որոնցիկ տալի
սովորական և խորհրդանշական շարժա-
նակ, երկնքի ևս ձգելով նորիկի Ռու-
սաստանը: Բոլորիկ խառնատի շարժա-
նակները ժառանգել են Գ. Մարտիկյանի
վաղ ժամկետով լեզուաբանական շարժա-
նակները շարժանք է ներդրում արվեստի

Միջին Գաղթականի, Հոփսիսիկ Ռու-
սաստանի, Գաղթի Մասնակցական և ուր-
ազգային մեղայ արվեստի Արա Ռաչա-
պետյանի: Երազյանի փորձաշարական
նախկին Ազգային և Տեղական Մարտի-
կյանի շարժապետի գլխավորով, Կիևի
Հայաստանի գլխավոր ժառանգի Արա-
պետյանի շարժապետի արտադր է 5 հաղա-
րդական, աշխատ ժառանգի Արա Մի-
խայրյանի և հաղա արվեստի շարժապետի
գլխավոր:
Ծանոթացող երկուստայինները կը մե-
ծադրեն նաև Գաղթիի մեջ:

Dans le cadre
d'«Arménie mon amie»
Année de l'Arménie en France
à Alfortville

«APRES LE SILENCE»
de Gilles Mardirossian

Oeuvre contemporaine
Composition musicale sur les traces
des mémoires arméniennes
avec
Virginia Pattie Kérovian, chant
Vahan Kérovian, dap
Anouch Donabédian, kamantcha
le Jeudi 10 Mai à 20h30
Pôle Culturel — Parvis des Arts
Salle de spectacle
(à l'angle des rues Bourdarias et
J. Franceschi)

Organisé par la Ville d'Alfortville
en partenariat avec la
Maison de la Culture Arménienne
Renseignements et réservations
01 53 73 29 18

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

Ք Տ Ո Յ Տ

Կազմակերպելու իրավունքը միայն
Արմենիայի Հանրապետության ՀՀ կազմի
կերպի պատկերի մը գեղարվեստական
մասին կազմակերպելու հարմար ժամանակ
ընթացքի, սեյմիկայի համար անհրաժեշտ է
ժամանակ
Պատկերի քաղաքի շուրջ փոքր շուկայի
գոյությունը
Ազգային կյանքի զարգացման մրցույթ:
Կերպի, Մայիս 13ին
Միջինում՝ մայիս 8-30ին, Բախի գեղարվեստական
մասին առկա է:
Մասնավորապես համար հետևյալի
մասին:
- Այլիսի 01 46 42 90 08
- Անիսի 01 47 36 18 02:

24e CYCLE DE LECTURES
MISES EN ESPACES
D'ŒUVRES DE
DRAMATURGES
ARMÉNIENS

Direction : ARBY OVANESSIAN
Organisé par l'Association
de THEATRE ARMENIEN

ՀԱՅ
ԹԱՏԵՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ
ՆՈՒՐՈՒՄՆ
ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ
ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒ
24th ՔԱՐԳ

(Ա. ԵՐԱԳԻՐ)

կազմակերպություն

ՀԱՅ
ԹԱՏԵՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ
ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒ

Գեղարվեստի ԱՐԲԻ ՅՈՒԿԱՆԻՍԵԱՆ

ARMAN VARTANIAN
TCHIANAG

ԱՐԲԻ ՎԵՐԱԿԱՆԵԱՆ
Ջ. Ի. Ն. Կ. Լ.

Կիրակի, Յունիս 3, ժամը 16ին
DIMANCHE 3 juin à 16 heures

ՀԱՅ ՈՒՍԱՐԱԿԱՆ ՈՍԱՆ
MAISON DES ETUDIANTS
ARMÉNIENS
57 Boulevard Jourdan - 75014 PARIS
M^o Pte d'Orléans / Cité Universitaire

Մուտքը՝ 5 Եվրո

Informations
artistiques

ARMÉNIENS, portraits d'un peuple
de Hrach ARBACH

Exposition du 12 au 26 Mai 2007
Tous les jours de 18h à 22h,
samedi et dimanche de 14h à 20h

Cité Internationale Universitaire
de Paris
Maison des Etudiants Arméniens
Fondation Marie Noubat
57 boulevard Jourdan — 75014 Paris
Métro : Porte d'Orléans

Լեզուն ԱԶԳԻՆ ՀՈԳԻՆԵՆ,
ԳՊՐՈՑԸ ԱԶԳԻՆ ՏՈՒՆԵՆ:

ԳՊՐՈՑԱՆԻ
ՎԱՐՁԱՐՆԻ

2007 — 2008 տարեշրջանի
արձանագրությունները
սեյմի կ'անհանգ
Այլիսի 23ին մինչև Մայիս 31

R E N T R E E
D E S C L A S S E S
2 0 0 7 / 2 0 0 8
Inscriptions ouvertes
du 23 avril au 31 mai

TEBROTZASSERE

Ecole mixte bilingue
Franco-Arménienne
(Académie de Créteil)
1 Boulevard du Nord
Carrefour d'Arménie
93340 LE RAINCY

Chef d'Etablissement
Monsieur Haig SARKISSIAN

- Maternelle :
Trois sections
- Primaire :
Sous Contrat Simple
- Collège :
Sous Contrat
d'Association
avec l'Etat

Equipe pédagogique compétente
et motivée

- Programmes officiels
de l'Education Nationale
- Enseignement de la langue,
de la culture et de la religion
arménienne
- Cours de chant :
«Chorale Tebrotzassère»
- Cours de danse arménienne
- Cours d'informatique dès le
primaire
- Langue vivante 1 : anglais
- Langue vivante 2 : allemand ou
espagnol

Equipe pédagogique éducatif
Laboratoire de langues — Centre
de Documentation et d'Information
Salle d'ordinateurs — Laboratoire
de physique-chimie,

Ramassage scolaire par autocars
suivant possibilités.
Cantine assurée.

Pour tout renseignement
Tél. : Fax : 01 43 81 01 72
direction@tebrotzassere.com

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 517 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84970

HARATCH

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE FONDE EN 1925

DIRECTRICE : ARPİK MISSAKIAN

83, RUE D'HAUTEVILLE — 75010 PARIS

TEL. : 01 47 70 86 60 — FAX : 01 48 00 96 70

COURRIEL (E-MAIL) : jharatch@aol.com

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսիա : Տար. 250 եւրո -- վեցամսեայ : 135 եւրո

Արտասահման : Տար. 300 եւրօ (Ամէնօրեայ առաքում)

արական առաքում) — Հատը: 1,20 եւրօ

0 0 11 0 1 0 0

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱԽԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԿԱՆ (1884-1957)

Ե. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԻ ՆԱԽԱԳԱՀԸ՝

Ն Ի Ք Ո Լ Ա Մ Ա Ր Ք Ո Ջ Ի

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1

ሆኑ ዲህ ጥክፍ ጣቴ

[illegible][illegible]

Քան ի տեսության, կոչ եղան ԱՄՆ-ում
ստորագրելու ընկալմանը զգի՜ շահա-
նադիրը: Ի դեպ, արդեն Ուոշ առ-
կում է շորտաբաշտու Սարգիսը՝
Քրիսթիանը, ինչ որ շատ հանձնվա-
շևետևում են Ա. Միքելի, Գրոտի
Պլեյբ, Չափաբանը, Օլդերթի, Է.
Էյնշթեյնը: Ինչ կը վախճենը Պրի-
ստանդարտիզմի նախագիծը: Խոսե-
լու էլ Պարզեցիկ, շորտաբանի շու-
րուղիներ է Սարգիսը (որ դեռ
Թուրքիայի սոցիալապետներն) որ
չանցիցի այդ նիշերի կապակցությ-
նի չեղելով որ արտախաղի իմաստ-
աստուրիկ լիարտոցներն Տ.Տ. Տիման-
յի, փառավոր է անդամ երկրներու
ձախուժումը:

Մինչ Սարգսյանի համակերպ ընդունելը (30 հազար) հասանաճ էր Գոմարի հրապարակի, բուսական միջավայրը պատահելին թաղաքէ թաղաք: Փղի Պատիկիլին հրապարակը Սարգսյանի ցույցեր տեղի է՛ր ունենային, եւ կրակի կը արուէին: Միջնդէպեր եւ նսանման արարձակներ տեղի է՛ր ունենւիր, ուր բախումներ կ'ըլլային և հոլովթեան ուժերուն հետ, ինչպէս Պորոտ, Եանթ, Գրեմուն-Ֆերան, ևս:

[illegible]

Իսրայէլէ մէջ, կըսուի թէ Սա
աապիկը ըմբռնի իսկ քնորդածն ալ
ըլլար: Կը յնկուտի իսրայէլամէս
Իսրայէլի Ֆրանսացիները զո՛հ են որ
բարի էջը դարձած է Էն Սարգզի
էջ մը կը թանձ Կէթաւոր Արկ
մէջ: Իսրայէլ զո՛հ է նաեւ Սար
գիւրած թաղաքայինութիւնէն ալ
ձանկներու մէջ, բայց առաւելապ
թայէլ վտանգ է, որ Սարգզի
սիւտի տայ չհակահարկեան Ֆր
կէ մէջ:

Ֆրանսական հակառի վրայ, ընդ-

դիրնեքն իսկ համարկերպած են ա

(Tupun. n. 7. 59)

ԹՈՒՐԿԻՈՅ ՀՐԱՒԵՐԸ
Ռ. ՔՈԶՆՐԵԱՆԻՆ

[illegible][illegible]

Ասոր ամօթիքական հետևանքը ազած է որ Ա. Կիւլ որուն թեկնածուներ առաջարկուած էր վարչապետ թաղաքի կողմէ, որպէս իրեն լայնումը, յայտարարուած է թէ այլեւ նաժու պիտի չլլայ: Ստեղծուած կազմութեան առջեւ այլեւ աւելորդ նկատուելի Մայիս 9ին որոշուած Գ. ին ձեռնարկել:

[illegible]

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ
ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ
ՍՊԱՅԱԿՈՅՏԻ
ՆՆԽԱՆՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

Թ. Էրտողանը գլխաւորած կրօնապետները եւ դիւտուրան իսլամական Սպախալիյի նախագիծը երկու հակադիր ուժեր են զիջել էլ: Առաջինը, որը նկատւում էր իսլամական հոսանքներու մասնաճիւղ, երբեք չէր աշխատում քրիստոնէական սկզբունքներու, նախ քան իսլամականութեան հաստատումը իսլամը: Երկրորդը բաւական աչք համարւում էր իսլամականութեան նախադասութեան նախադասութիւն, երբ զիջում էր իսլամի գաղափարները: Երտողանը ամեն ինչ փորձեց անել իսլամականութեան համար, որպէս իսլամականութեան համար, որպէս իսլամականութեան համար:

Այս միջոցառման մեջ կարևոր դասում կը նկատուի վարչապետի Սպասիկոյի նախագահ Ե. Գիւնթիկ Մայիս 5ի հանդիպումը: Դի թրքական թերթերը կը տեղեկացնեն այդ հանդիպումին օրակարգը, թերէն եղած է իրարի մէջ դիմում ձողուիման մը հետեւի կը: Ասուանմանը ազգայն կը նկատուի տեւախները: Իրաքի քրտանակ

ԱՊՐԻԼ 24-Ը
ՊՈԼՍՈՑ ԵՒ ԱՏԱՆ
ՄԷՋ

[illegible][illegible]

Առանախդի մէկ Տնտեսագործէջին մէկ
նոյն կազմակերպութեան անդամն
խումբ մը մամուլի յայտարարութիւն
ըրած ու նոյնխմատ արձանագրութիւն
պատատու պարզած է :

Նոյն օրը խմբակ մը թերթերու տարարուծիւն մը տուած է 1915 Ա. 24ի նիւթով. հոն քսուած է.

«1915ին Հայ Ժողովուրդին առ
մեծ ցաւին տեղեակ ըլլալով Հան
րութիւն պահպանելը, այդ մասին
ցարդումէ խտաւորները, զայն
ստիճանով կոչելու վարանդները, դի
ցարար վաւերացումները, թոյ՛րա,
զարարոյ ներդրութեան պարտք ուն
է Հայաբաւոյր ներդրութեան»:

1945 ՄԱՅԻՍ 8-ի Զինադպարի ս
առքիւ "Յատաջ" լոյս չի տեսներ է
շարքի (Զորեհշարքի, Մայիս 9-ի բ
Մեր յաջորդ քիւլ Հինգշարքի, Մ
10:

կրպիկի մէջ 22 հարազատ շահ. մեծքը
 անտնութեամբ համազօրութեամբ,
 րանից զգեկամութիւնը ստանձնելու
 ԱՄՆ-ի միջոց կարելոյն մէջ մտնել
 կրպիկի կոնցրէթի իրազեան համազօր
 իր, լիտայ քրտակայն զոյ կոնք զ
 քին մէջ մեծ հնարեղութիւն զոյ նա
 ստուան մէջ կըրպակայն դրամայն
 ցումով համադր, ինչ որ ինքնամայ
 թեան խորհրդարէնի զոյ հնարեղութիւն
 կարեւոր այն է որ ԳԻԲ-ն բարդապէս
 կարծաւորութիւն զերածուելու համ
 առնել ու համառութեան է որ ԳԻԲ-ն
 համա շահութեամբ ապա առեթքում տան իր

(Ծառ. Ա. Էդեն)

Գաղթը, որ նախ ժամանակակից, այս պարտականություն, յայտարարում է, յայտարարում է, յայտարարում է...

Ն. Սարգսյան համապատասխան համար միտք ունի հրապարակել զարկերը չընդունելու մասին...

Բ. ԳՈՅԱՐՅԱՆԻ ԵՆՈՐՀԱՆՈՒՄԻՆԻՆԵՐԻՆ

Նախագահ Բ. Գոյարյան հայ ժողովուրդին էր անհնի կողմից ընդունում...

Հայաստանի նախագահը դրան էր ուղիղված մեջ...

ՀՀԱՍՏԱՆԻ ՄԻՆԻՍՏՐ ԺԱՐԴՆԱԿԱՆ ԺԱՐԴՆԱԿԱՆ ԺԱՐԴՆԱԿԱՆ ԺԱՐԴՆԱԿԱՆ...

ԲԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՍՆԻՍՏԻ (Երկրորդ) մեջ, ուր Բրանսոն էր մեկ գնալուց հետո...

ՏՈՒՄԱՍԻ (Գաղթյան) օգնականներն ընկած տանն է, որ Մայիս 5-ին...

ՊԼԱՏՈՆԻ շին Բրանսոնի մեկ շուկային մեջ է, որ Մայիս 6-ին...

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՆԵՐԻՆ

Ֆինանսական ժողովուրդը պատժելի արար էր նշանակել...

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆՏԻՍՏԱՆԻ ԱՆՏԻՍՏԱՆԻ

Հայաստանի աշխարհի պատկան էր կրթական քննարկը...

Ի ՏԵՄԱՍԿ

Սննդի Թորոնտոյի իշխանակից Տեր և Տերիկ...

Տերիկ Այն Գոյար 75 երեք էր նույնի Երևանում...

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

ՊՏՈՑՏ

Կապույտ խելի Իսիդոր-Մուրիլյոնի «Տ. Սերենիանի...

Գոյար թաղաքի շուրջ փոքր շուկայում...

Արևելահայ գործունեությունը մրցում է Կերակ, Մայիս 13-ին...

Մեկնում է մամը 8-30-ին, Իսիկ գերեզմանատան առջև...

Մերթմամունքի մասին հետաքննություն...

Այսինքն 01 46 42 90 68 03-ին 01 47 36 18 02-ին...

Dans le cadre d' « Arménie mon amie », Année de l'Arménie en France à Alfortville

«APRES LE SILENCE» de Gilles Mardirossian

Oeuvre contemporaine Composition musicale sur les traces des mémoires arméniennes avec

Virginia Pattie Kéropian, chant Vahan Kéropian, dap Anouch Donabédian, kamantcha

le Jeudi 10 Mai à 20h30 Pôle Culturel — Parvis des Arts

Salle de spectacle (à l'angle des rues Bourdarias et J. Franceschi)

Organisé par la Ville d'Alfortville en partenariat avec la Maison de la Culture Arménienne

Renseignements et réservations 01 58 73 29 18

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH» 83 rue d'Hautefeuille 75010 Paris

Siret : 571 027 317 00015 Commission Partitaire : N° 0609 K 84976

ԵՆՈՐՀԱՆՈՒՄԻՆԻՆԵՐԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Ի ՊՏՈՑՏԻ ՀԵՌԱՏԵՍԻԼԵՆ

Կերակ, Մայիս 6-ին, Հնդկաստանի Բ. Կյանին...

Կի օրինակական ախտահար Լևոն Արմանյանը...

arménie mon amie

AGENDA

CHAKE MATOSSIAN. «Dürer sur l'Ararat ou l'Arménie comme lieu prophétique de la peinture»

la revue « La Part de l'Oeil (revue d'esthétique et de pensée de l'art) publie : Chaké Matossian, «Dürer sur l'Ararat ou l'Arménie comme lieu prophétique de la peinture».

Chaké Matossian, philosophe, propose une analyse du tableau de Dürer, Le Martyre des Dix mille, dans lequel le maître allemand a inséré son autoprtrait...

La Part de l'Oeil n° 21/22-2006/2007 Proposé au prix de 24,30 euros

A commander chez votre librairie ou directement aux éditions La Part de l'Oeil :

144 rue du Midi 8-1000 Bruxelles

1) à son Assemblée générale le 13 mai à 14h15 dans la crypte du Rosaire de l'Eglise Saint Sulpice

2) au Concert Flûte et Harpe du duo Thais: Florence BELLON et Caroline REMPP, qui suivra, dans la même salle, le 13 mai à 17 heures.

3) à un voyage en Arménie et au Karabagh, du 29 octobre au 9 novembre Prix : 1.400 euros

Compagnateur : Pasteur Samuel SAHAGIAN Pour s'inscrire, envoyer acompte de 200 euros à SPFA

Programme détaillé sur demande

Les activités du mois de mai DU CENTRE CULTUREL SAHAK-MESROP

MARSEILLE Directeur : Khatchig YILMAZIAN L'ANNEE DE L'ARMENIE EN FRANCE

CONCERT de PIANO, avec les élèves du Conservatoire de la Classe de Mme Juliette YILMAZIAN

Ma Programme : Beethoven — Fauré — Glinka — Liszt — Rachmaninoff

Samedi 12 mai à 17 heures au Centre Culturel — 339 avenue du Prado — 13008 Marseille

Une Journée à Chambord

L'Association Sainte-Croix de Paris organise

le dimanche 13 Mai UNE EXCURSION EN AUTOCAR au CHATEAU DE CHAMBORD,

la perle des châteaux de la Loire. Programme :

● Départ à 9 heures de la place de la République, à Paris

● Déjeuner (vers 13h) au Novotel de Blois

● Visite du château et des jardins de Chambord

● Visite éventuelle de l'exposition «Couleurs d'Arménie»

● Retour de Chambord vers 17h, arrivée à Paris vers 19h30.

Participation aux Frais :

Adultes 50 euros, Moins de 18 ans 30 euros, comprenant voyage, déjeuner, entrée au château et visite de l'exposition

Nombre de places limitées à 50 : réservation obligatoire avant le 3 Mai, avec règlement par chèque à l'ordre de « L'Association Sainte-Croix », à envoyer à le Paroisse Arménienne Catholique - 13, rue du Perche, 75003 PARIS

ՀԱՄԱԳՈՐԾԻՆ HAMASKAINE

Dans le cadre de l'Année de l'Arménie en France Hamaskaine et a FPA Dachnaghtoutchoun présentent un Régat unique de KARNIG SARKISSIAN accompagné de SETO BAGHDASSARIAN.

Jeudi 10 mai à 20h30 à l'Auditorium du conservatoire d'Issy les Moulinaux. 11-13 rue Danton

Réervations : 06 14 74 92 97 01 47 37 28 93

Points de ventes : M.C.A. de Paris 17 rue Bleue

Epicierie ENIZ à Clamart

ՕՐԱԹԵՐՐ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԵՄԱՐԱՐԵ ՄԻՍԱԿՄԱՆ (1884-1957)

Fondateur SCHAVARCHE MISSAKIAN

ՕՐՈՒՄԱՆ ԴԵՓԻԵՐԸ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՁՐԱՄԱՍԻ Ներքնախոյն Նախագահ՝
Լ. Սարգսյի Մայիսի 9-ի դեղերը անցրելի
կարճ ժամերից պարզվեց (Շահ զեկեթ)
Քննած է հանցանախաջ Նամար քանի
էր որ, Սկիբը կործանած էր որ Գորվե-
թի կերպի, բայց, խնայալից ճշգրե-
նաց, որ յատուկ օգնական, հեղեղ և
գրպին չեա գրցած է Մայիս, ապա,
կրկին թացք ցրտանալ մը: Ընկերա-
յանները մէկ կան նաեւ, ապառնալու-
թեան ուժերու տարբեր: Ընկերորա-
յանները ընտանապետի Սարգսյի այս
ընթացք և ամանաւոր չեղի կրտսերի,
ըր ատան է 3 օրտան էր Նամարին և
կրպնէ գրտան, թէ «Վ զարած է (Կը
թէ Նամարանսկիներ): Արդարեւ, այն
անց, որ քանի մը որ ատան էր խոսի
գործառնած էր մէկ ձողերով Մայիս —
Խաչարյան Նամարիցորդը պարզեցին մը մէկ
քանով ձեռն պրտանալ Նա էր կրտսր ա-
ւար Նամա Նամարիցորդին մը ընկ, ի-
փոխան ժողովիցի պարզեցին և մա-
տաւոր օգտանով Նամարիցին կողմ,
կրտսեր էր մէկ Նարտա թաղեկին
(Պարկ) ցրտանալ: Սարգսյի Փարկ
ըր վերադառնար Մայիս 9-ի դեղերը և
թողեղ օրը, Երբեք չեա պիտի մա-
տաւոր վերադառնար Ընդամի արարողու-
թեան:

ՄԱՅԱՆՈՒԹԵՐԸ և աւերները կը շարու-
նախին ծրարանով ցանալուց թաղեկին
էր Մայիս 8-ին 9, Երբոր դեղերը էր
որ կառելիք կը արտելի և քա-
յալները կը պատմէին ապառնալիքին
ուժերուն չեա: Մայիսի կրպին Մայիս
9-ի դեղերը, 730 կարգ կրպին արտա-
ն էին և 592 Հաղապարտները կողմ էին:
Միջոցակերպ անէն դեղեր կը արտա-
նէ թաղեկ թաղեկ: Փարկի մէկ, Պա-
րկի Հրապարակն է կըրտանալայր և
նախկինական ուժերու: Հաղապարտե-
րից կա թրտ էր Միջոցակերպ կան
նաեւ Քուլպը, Լամթի, Լին: Ուսանալու
կան ժողովը այր տեղի կրտնեան, որ-
պիտի ցոյց մը կըրտանկարտի Մայիս
19ին, Սարգսյի պատանի դրտի անց-
նելու օրը:

ՁՐԱՄԱՍԻ ընկերապատկանները որո-
նչին կրտանալի Հաղապարտեցին ին-
չին կրտանալու ծրարութիւնները և
նեղալիցայ ժրտանալ մէկ ճա-
կապով: Արդարեւ, ներքին Հաղապար-
տ չառ ևն և ընտրութեան կրտնեան իսկ
միջոցին խառակի իսկ ընտանալու
Թիւրքի Ս. Ռուսայի դէմ, որոնց
թաղեց անհեղին իսկան էր Տ. Սթրո-
նան:

ԻՐԱՅԸՆ Երբեք մը որ Նիսան ճա-
րապար թաղեկին մը իշխանութեան
զրտի զուր ծրարանով մէկ: ծրարանի
Նիսանի Հաստատութիւնները ու Հիմ-
նախները այ չեա Նամարի կրտնե ճա-
րապար: ԳԻՐԻՄԻ (Հրկանի Հա-
ստատութեան Ներկայացուցչական Որո-
շուր) Նամարան այ շառ ընդ ծրար-
նով ծրարանած է Սարգսյի ընտ-
րութիւնը և Կրտ թէ իրեն կողմից պի-
տի ըլլան օմանալու: Նամար խառակի
Սարգսյի Հաստատութեան թաղեկին և կը
թաղեկներուն մէկ:

ՊՈՒՏԻՆ 48 Ժամ յայտարարով ընտ-
րարած է Սարգսյի ընտրութիւնը,
ին որ պարտաւոր կրտնե չէր ին-
քապար: Կիլիսիան օրաթիւսի այ խո-
րապարած էր Սարգսյի պիտի կրտի
Սարգսյի չեա: Գրեթէ Նամար
Սարգսյի Հաստատութեան մը ևն:

Ն. ՍԱՐԳՍԻՍԻ ՀԱՎԱՐՈՒՐԻ ԿԵՑՈՒՄԻՆ ԸՆՏՐԱՊԱՍԵՔԱՐԻ ԱՏԱՂԸ ԵՐԻ ԿՐՍԵ ՎԱՐԱՊԱՍԵՔԸ

Թուրքիոյ վարչապետ Թ. Էրտողան
Հարաւորականի գրտին մը դրկի
կողմ էր Սարգսյի, յայտարարած է:
Էթի՝ Ներդրականի Միութեան արտա-
նութեան, թէ՛ Ձրմամա Քարեկա յարա-
րտութիւններուն անանիւնէն, կը
մայքնէր ևն Սարգսյի ընտանալա-
յարի փոխարտութիւնները Նամար ձեռն
չեա յայտարարի կրտնեթիւսեան մար-
կութեան:

Ըստ Քուրք մամուլին, երկին արտա-
նի զործերը չընտանի այ Նամարին
կը յայտնէ թէ Ձրմամի Նարեկի Նա-
խագահ ևն Կրտանով վարչապետ Ս.
Մերքիին Նամար Քարեկան որպէս Ու-
րապարտարար ատանց զործածած է,
բայց ատանեցին կողմ պատանը, պիտի
ստիպուի կը կրտնեամը փոխի: Նոյն
չընտանը ճանաչմէ, Էթիլիսին թաղե-
կանի Նախատուի կատարանած կը շը-
կան Միջոցակերպին միութեան մը
ևն Սարգսյի ատանար:

Թուրքիան արտնետութեան զու-
գանի արտապատան է Ներդրական
Միութեան յանձնախումբին Նախագահ
Ը. Ս. Պարոյզ ևն: ան ըսած է թէ
Թուրքիոյ մասին Սարգսյի կեղտանց
իշխանական չէ, քանի որ Միութեան
անդամներուն ձեռնաձառութիւնը զործ-
նակեց է այդ երկրին ճեա թանալուց
Երբեք: Երբեք յարտանալ: Պարոյզ չը-
սած է ասակին թէ թանալութիւններ
նոյն խառակ Նամար անհաճեալ է ան-
գամ երկրներուն ժրտանալութեան:

ճառ և Ռուսաստանի Բնամիներուն
(Արտանալ ևն Ուրապարտեցին Նախ-
նեղ):

1945 ՄԱՅԻՍ 8-ի դեղապարտի արտ-
նութեան արտի, ինչպէս անէն տարի,
Նախագահ Փաղ Երբեք, որուն կրպին
ընտանի վարչապետ և Պաշտպան-
ութեան Նախարարին կը յարապար թը-
սալայայց Նիսանի Ձրմամի չեղիքին
և ճաղիկները մը զրտ:

ՀԻՄՆԱՍԻՍԻ ԻՐԱՆԵՏԱՐԻ Իշխանու-
թեան պիտի ժառնէ մէկ թաղեկին և
մէկ կրտնեթիւն, ին որ անանիւնեթիւն
ևն պատման թաղեկին մը վերադա-
նալ Մայիս 8-ին: Թեւ ժրտան ևն Երբեք
ձեռն պիտի, բայց Նամ Փիլիքի (Տ1 ատ-
նութեան, թաղեկին) և Մարքիին Մար-
կին (Տ6 ատնութեան, կրտնեթիւն) որպէս
Նախարարապետ ևն փոխ Նախարար-
այր պիտի կատարանէ երկրի:

ՊԱՐԸ Մայիս 9-ին Պարեկ միկնէ ևն,
որուն ատանի Նամարութիւնն է Ներ-
դրական ճաղեկին: Մայիս 13-ին,
պիտի թանալ յայտարարութիւններ
կատարանալու իր ընդհանուր Ժո-
ղապարտութեան կըրտնեթիւնը իր
զրտի: Պարեկ մէկ, ներկայի կրտնեթիւն
կրտնեթիւնը արտնետական կրտնեթիւն
ևն ի յայտարարութեան մը: Պարեկ: Պա-
րեկ և յայտարարութեան չըրտնեթիւն
անէ:

ՃՈՒՆ ՀԱՄԱՅԵՐԻ կըրտ ճաղապարտից
(Տար. Գ. Է)

ԻՐԱԿԻ ՀԱՅ ԶՈՂԵՐԸ

Օճա Արաւան Ներքնախոյն, 36 ատ-
նութեան, պատանած է Պաշտպան մէկ,
այն պատան կըր զուր կըրտ Նարտա
Հարա մը ընտանալուց որուն պատան-
նութիւնը իրեն յանձնած էր, տեղը
անանալութիւն զո՛ւ ըլլալու Նամար եր-
կին, մէկնած ըլլալով:

Անկալ յարմար ընթացիկ այ կը
տան մէկ պատանած էր Ջորտի Կա-
րապետ, 79 ատնութեան, անկեթիւն և
կրտնեթիւնը գրտնեթիւնը Հրապարտա-
րեան մը զո՛ւ զանալով:

Երբեք երեք յարմար ատան 29 ատնութեան
Հայ կրտնետարը մը Նարդ Միջոցակերպ
պատանած էր ինքնաշարքի մը տակ
դրտան ատնիք էր պատնեթին Նեո-
նալով:

ՄԱՆու Իրաք Ներքնախոյնի ի մէկ
31 Հայ պատանած է, 28 Հայ ատնա-
նութեան, այս լիքնեթիւնը 25-ի փոխար-
նի փոխարն վերադարձան ևն իրեն ըն-
տանեթիւններ, երկու Հողի Նախագահա-
լայ յայտնի չէ, մէկն այ մարմինը
յանձնած է ընտանեթիւն:

Երեւան մերտած է ընդունիլ այն
Քուրք դեղերը որոնք Օ.Է.Ս.Ը.Ի-
ն խառակ մա խառակով պիտի ընթա-
նի Նեոնի Մայիս 13-ի ծրարութեան ըն-
թացից: Երբեք ինքնալու Նամար ըն-
դարտին Պաշտպան զուրքը վերին
պատան տեղեկան ևն մէկնութեան ու
վերադարձած Անապար:

ՆԱԽԻՆԻ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ Ս. ԱՐԴՈՒՄԱՐԱՆԻՆ ԵՒ Վ. ՇԻՐԻՆԱՆԻՆ ԶԵՐԲԱՄԱՐԱՆՈՒՄ

Մայիս 7-ին դեղերը տարբեր զու-
մարմին օրնախալաները և Նախա-
նեղեան մէկնալուց և Նախկին
արտաքին զործերը Նախարար Արե-
ստանի Արտանալաները, Նոյն արտա-
նութեան յարապար և Նաեւ Նարեկ
Նախկին Նախարար Վառն Երբեքան-
նէ:

Հարապարտեցան անՀաղապարութեան
յարտան Ս. Արաւանեթիւն ևն Վ. Շի-
րապարտեան արտանալութիւնը չըրտ-
նեթիւն և Սոսիոլային ին Հողի անունով
զրտած 180 Հարապարտեցին կրտնեթիւն
ի ընդմիջ լիցայ: Երկու արտանալան-
ները կրտնեթիւն թէ Արեւիկ Սոսիոլային
թէ Համաձայնեթիւն ևն Հայաստանի մէկ
թրտնեթիւն Հեոնալուց ինքնալու Ռու-
սաստանի թաղեկին Լուրն Մարքիին
չեա, որ տարբեր զուրքաներ օրնա-
նալուց իրենց միջոցով ըլլալ: Այդ
նպատակով այ գործածած ևն ինքն Հողի
անանիւններ: Ս. Արաւանեթիւն ևն Վ. Շի-
րապարտեան ընտանալութեան խառակ-
ային ընթացից պատան է շարք 80
Հարապարտեցան արար:

Հարապարտեցան անՀաղապարութեան
յարտան Ներկայացուցչական, Նաեւ
ընդունալու այլ կատարանութիւններ
յարտարած ևն թէ Ներքնալուց ընտրու-
թեան Նախարարին ընդմիջեթիւն
նոյն լիցայ պատանալու, զայն յու-
թեան մէկու Նախալով կատարած է:

Ի. ԱԼԻԽԻԻ ՀԱՐԱՐԱՎԵԱՆ «ԹԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԵՒ ԵՐԵՒԱՆԻ ՀԵՐԲՈՒԹԸ

Արքեպիսկոպոս Մայիս 4-ին
թաղեկը կատարած է Ռուսաստանի մէկ
Հաստատան զաղեկանները, Նարապար-
տը ռուսները Այդ արթնով ձեռնալու
Հողեան խառակը ընտան ճառ մը
արտանալած է Հարապարտեցին կրտնեթիւն
այն, պատան ըլլալով Հայաստանի
պաշտպանի Ներքնալու արտապարտ-
ութիւնները:

Ի. Ալիւ, ըսած է թէ Արքեպիսկոպոս
մալար խառակը զարապարտեան ևն ինք
կրտնեթիւն այդ մասին արտան թանալու
Թիւրքները, խառակը Հրապարտեցին, առ
այդ Հաստատան ևն որ թանալուց Նոյն
թաղեկին կրտնեան Արքեպիսկոպոս
ինք արտալու Ներքնալու Նախկին
ինք արտալու Ներքնալու Նախկին
չառ անէն թաղեկ աստանի ասուլ, Հա-
րապարտեցին, թէ որոշ ժամանակ մը Հա-
մար խառակալան զորքեր կրտն ճեա
փոխարտեցին:

Ծարանակով կրտնալան թա-
նալուց, Թիւրքները, մասին ինք, Ալիւ
ըսած է ասակին թէ Համաձայնութեան
յարտած և զրտալու խառակ ընտանը ար-
տապարտեցին: Արքեպիսկոպոս անկեթիւն
պատանութեան այդ ուղղութեանը է:
Հայ ժողովուրդը երկրի ունի, ԼԵԲ Հա-
րապարտեցին անգամ մը ևն իրենց
Նախալուցարար որոշի կրտնեթիւն, թէ Հա-
յաստան երբեք ըսած է ան:

Հայաստանի պատանալու զեթերուն
կողմ Նարեկ մասին տարբեր զեթերով
կատարած յայտարարութիւնները Ի.
Ալիւ, Նիսան է իրեն ժողովուրդը ըն-
դարտուլ, զարապարտեցին, պիտի լի-
զոր Նարեկին ինք ըսածին մէկ ևն:
Այդ կրտնեթիւն թէ Համաձայնութեան զու-
գան և զրտալու խառակ ընտանը Ս.
Արքեպիսկոպոս Հարապարտեցին ըն-
տանալան Հարապար, Նաեւ, Երբեք
Մայիս 7-ի թաղեկին կողմ ևն Նարեկ
Հարապար օրնախալաները: Անկեթիւն
է թէ ան նախալու զեթը է մա կողմ
Արքեպիսկոպոս, ինչպէս արդէն Համաձայ-
նութեան Ս. Ռ. Ս. Ը. Ի., միջոցակերպ այլ
կատարանութիւններ:

Ի. Ալիւ, չէ որոշած թաղեկ որ իրենց
թաղեկը օրէ որ կը Հարապար ևն Հայա-
ստան թանալուց ևն այդ պարապարտի:
Երբեք անհեղին Հողը թանալու արտ-
նալաներ ևն Հայաստանի ճեա Նախա-
լու զուրքին ունեթիւն արտանալու, Հա-
րապարտեցին Ներքնալու խառակ և ի
նպատակ Արքեպիսկոպոս: Մեր անանալու
ընտանալութեան, այս անգամ այ որեւէ Նար
յարապարտած չէ քան:

Այս յայտարարութիւններուն անդա-
րալու խառակը Հայաստանի վարչապետ
Ս. Արաւանեթիւն ըսած է թէ Արքեպիսկոպոս
չըրտանի յանձնելու Նամար Համաձայ-
նութեան լիցայ ևն, թէ Ալիւին պիտի տեղը
անանիւններ ևն:
Հայաստանի Արտաքին զործերը Նա-
խարարին Նամարին փոխ թաղապարտ-
ուլ Վ. Կարապարտեան ևն յայտան և թէ
ատանի անգամ չէ որ Արքեպիսկոպոս
խառակը կը փորձէ թանալուց Թիւրքները,
թաղապարտեցին Հարապարտեցին: Բայց,
անկեթիւն է, այս անգամ այ որեւէ Նար
յարապարտած չէ քան:

ՄԱՐՍԵՐՈՒՄ

Մանիա Յովսեփյան,
Տէր և Տիկին Կարո Յովսեփյան և
գալանի, Կորին,
Տէր և Տիկին Պրիմա Մարտիրոսյան
և գալանիները,
Տիկին Լիւսի Մկրտչյան, գալանիներ
ու թուները,
Յովսեփյան, Գույումճեան և Խարա-
խանյան ընտանիքները և ընտանիկան
բոլոր պարզամտները
սրտի խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց
մօր, մեծմօր, նանիին և ապականին՝

ՏԻԿԻՆ ԼՈՒԻՆԻ ԵՈՎՍԵՖԻԱՆԻ

(Ճնշակ Խարախանյան)
մահը, որ պատահեցաւ Մայիս 17ին:
Յուզարկաւորութիւնը կը կատարուի
Հինգշաբթի, Մայիս 10, մամը 10:30ին
Սէն Լուի Ս. Գեորգի եկեղեցին, ուրիշ
մարմինը կը փոխադրուի Լէ Գոլփի գե-
րեզնիստանը, ապա փոխուի Համբար-
ժումեան գաղարկանը:

Ողբէ մահացող զրկուած լշուրտով, կը
ինչորուի ներկայ իրեն արդ նկատել:

ՅԱՐԱՐՈՒՄ — Մեր ցաւակցութիւնները Սա-
միա Յովսեփյանի, Տէր և Տիկին Խարո
Յովսեփյանի և ընտանիքին:

(Շաբ. Ա. Էջն)

ձախառնութիւն, որ որչափ ևս քրտնա-
սկիւզանաւ և Բոլորի կշիռով (Ջե-
րգեթի) ապաստանը, որ զայն
տէր խառնակու. Համար քրտնառն
սկիւզան: Երգէ, Զուգիւրդիս
զատ, Հպատականութեան զիմած մը
այ լրան և Քեզիս, որդեգր ընդուն-
ման պարգային, այլ Համբարժումը
Մոնաքո անէ: Հիմա, այլևս Հանդիստ
է, շնորհիւ Մարգարիտ խառնակութեան
և կը վերադառնայ քրտնա զոր շատ
կը իրեն:

ՏԻԵՅՅԻՄ, Մայիսի 17-ի ֆուլբուրի
խառնակութեան զիմած զիմած Բ-ի զիմ
զատի զիմած և զիմած քրտնառն և
խառնակութեան ամբաստանութեան,
ձեռք Բաշարի զիմ զիմած ծրարին շը-
րջառնին մէջ: Այս վերջին կիցած էր
զրտնառն երաշխաւորութիւնը (115
միլիոն Լար) որ պէտք է ապահովէր թէ
զրտն անի:

DEVENEZ ANIMATEUR A LA COLONIE DE LA CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Vous avez le goût de l'animation.

Vous aimez les enfants.

Vous aimez l'ambiance arménienne.

Vous êtes titulaire du BAFA ou peut être pas.

Rejoignez notre équipe d'animation du séjour d'août 2007 pour encadrer des enfants de 8 à 15 ans au sein de notre centre de vacances de Bellefontaine dans le Jura du 30 juillet au 13 août 2007.

N'hésitez plus... envoyez votre candidature à l'adresse suivante :

Conseil d'Administration de la Croix Bleue des Arméniens de France

CBAF — 17 rue Bleue - 75009 PARIS,
par e-mail: cbaf@wanadoo.fr ou par fax : 01. 53. 34. 12. 13

Les activités du mois de mai D U

CENTRE CULTUREL SAHAK-MESROP

MARSEILLE

Directeur : Khatchig YILMAZIAN

L'ANNEE DE L'ARMENIE EN FRANCE

CONCERT de PIANO, avec les élèves du Conservatoire de
de la Classe de Mme Juliette YILMAZIAN.
Au programme : Beethoven — Fauré — Glinka — Liszt — Rachmaninoff...
Samedi 12 mai à 17 heures
au Centre Culturel — 339 avenue du Prado — 13008 Marseille

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»

83 rue d'Hauteville 75010 Paris

Siret : 571 027 317 000 15 — Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

Messe de Requiem

Madame Anahid Agoneyan-Veilleux et
ses enfants Gayané Veilleux et Julien
Veilleux annoncent qu'une messe de
requiem sera célébrée le dimanche 13
mai à 10 heures 30, à l'église armé-
nienne Saint Grégoire l'illuminateur,
6 rue du Père Komitas, 92370 Chaville,
à la mémoire de leur sœur et tante
SONA AGONEYAN

Rencontre avec Marc Nichean

Mardi 15 mai à 19 heures,

à l'occasion de la parution de «Entre
l'art et le témoignage. Littératures ar-
méniennes au XXe siècle, Vol. 2 : Le
deuil de la philologie» de Marc Ni-
chean (MetisPresses, Genève) : En
présence de Catherine Coquio.

71 rue Saint-Jacques, 75005 Paris
(annexe de la librairie Vrin).

2007, ANNEE DE L'ARMENIE

Faites un voyage inoubliable en Arménie et au Karabagh

avec l'U.C.F.A.F.
(Union Culturelle Française
des Arméniens de France)
6 Cité du Wauxhall - 75010 Paris
Tél. : 01 42 08 76 45 de 15 à 17h
www.ucfaf.com

du samedi 21 juillet
au dimanche 5 août

1495 Euros pour 16 jours/15 nuits
(base demi pension —
chambre double)

Reenseignements et inscriptions
(avant le 18 mai
dans la mesure des places
disponibles)

— Mme Yazidjian: 29-32 ave. Pasteur
93100 Montreuil
Tél. : 01 42 87 95 98

Manifestation organisée dans le cadre d'«Arménie mon amie»
Année de l'Arménie en France

SOIREE DE THEATRE ARMENIEN

L'ASSOCIATION MACHTOTZ
CENTRE DE RECHERCHES ARTISTIQUES
«DIKRAN TCHOUDJADJIAN»

AVEC LE CONCOURS DE LA MUNICIPALITE DE CLAMART
présentent

MESROBADON

Pièce historique du poète contemporain

KHRAKHOUNI

La création de l'alphabet arménien au Ve siècle

Spectacle audiovisuel conçu par

GERALD PAPASIAN

Avec la complicité musicale de Narek Dourian

Création vidéo montages de Jean-Louis Benoit
Conception et coordination de Hilda Kalfayan-Panosian

En deuxième partie

Gerald Papasian présente

une adaptation française des scènes de comédie arméniennes
avec des artistes du théâtre français
Textes de Baronian, Odian, Toumanian
et un hommage au poète ZAHRAH

Dimanche 13 mai 16 heures 30
Centre Socio-Culturel de Clamart

44 route du Pavé Blanc — 92140 PETIT-CLAMART

P.A.F. : 20 euros — Enfants jusqu'à 12 ans : 10 euros

Intermittents du spectacle : 10 euros

Réservation : Association Machtotz : Tél. : 01 47 50 97 51

De la Mairie d'Issy prendre le bus 190 et descendre à Pavé Blanc.
Et pour les bus 189, 289, 295, 395 descendre à la station G. Pompidou.

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐԳԻ ԵՒ

ԵՐԱՆՃԱՆԳ — ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍ

Հ.Մ.Բ.Մ. — Պրահայի վարչապետի մահանձեղի Հիմնադրութեան 30-
ամիկ ձեռնարկներու ծիրէ ներս կը կարգադրուի եւրոպայի միջբնական
ֆուլբուրի և պատկերային մրցաշարը, րտակով «ՍՈՒՐԵՆ ՄԱՐԱՅՆԱՆ»:
Մրցաշարի կը մասնակցին քրտնային և եւրոպայի Հ.Մ.Բ.Մ. — շը-
րջանին ու զանազան մարզական միութիւններ՝ Սոփիա, Հոլանտա, Գուս-
տիւն, Գերմանիա, Փորտուգալ, Մարսիլ և Հ.Մ.Բ.Մ. — Պրահա:
Մրցաշարը տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, Ուրբաթ և Շաբաթ Մայիս 17,
18 և 19ին Իսթ-Մուլիսիոյ Վէյ Միւնիոն զուլայի վայր, առաւտեան մա-
մը 10:45 սկսեալ — 1 rue Rabelais — 92130:
Մրցաշարի փակման արարողութիւնը պիտի կայանայ Շաբաթ, Մայիս
19, մամը 16ին:
Իսկ Շաբաթ, Մայիս 19ի երկուշաբթի, մամը 20:30ին սկսեալ, ի պատի
մրցաշարի մասնակցող խառնակութեան տեղի կ'ունենայ Ի Ր Ա Ն Ն Պ Բ -
Պ Ա Ր Ա Ն Ն Պ Բ Ե Մ -ը, Իսթ-Մուլիսիոյ Վէյ Միւնիոն զուլայի վայր, առաւտեան մա-
մը 25 avenue Victor Cresson — 92130:

Գ Ր Ի Շ Ա Ն - ի կը խառնակութեան ձեռնարկը
Մահանձեղութեան Համար Հեռախօսի Հեռահաղ Քիւրտն —
01 44 05 17 77 կամ 06 80 88 12 24

Solidarité protestante France - Arménie

vous invite

1) à son Assemblée générale le 13 mai à 14h15
dans la crypte du Rosaire de l'Eglise Saint Sulpice
4 rue Palatine, Paris 6^e

2) au Concert Flûte et Harpe du duo Thaïs: Florence BELLON
et Caroline REMPP,

qui suivra, dans la même salle, le 13 mai à 17 heures Mozart, Mous-
sorgski, Debussy, Khatchatryan...). Ce concert et donné au profit de SPFA
pour la restauration de l'église du village de Khatchen, au Karabagh.
Entrée libre, et collecte.

Ceux qui veulent participer à un don pour la restauration de cette
église peuvent aussi envoyer un chèque à SPFA : 1 rue Cabanis, 75014
Paris (Un reçu fiscal sera envoyé à tout donateur).

3) à un voyage en Arménie et au Karabagh, du 29 octobre au 9 novembre
Prix : 1.400 euros

(Voyage œcuménique, culturel, humanitaire —
Accompagnateur : Pasteur Samuel SAHAGIAN)
Pour s'inscrire, envoyer acompte de 200 euros à SPFA
(Programme détaillé sur demande)

ՆՆԴԱՍԵՆԸ ԵՐԿՈՒ ԳԻՐ Է՝ ԹԾ՝ ԵՒ ՔԷ

Շխտակը ըսեմ
չեմ գիտեր
սա վեց տարին
քիթին տակէն
ինչպէ՞ս թռաւ...
Գառաւորն տարին
հազիւ լրացաւ
սա վեց տարին ալ
ուրիշէ՞ն եկաւ
Նովի նման
փեց ու անցաւ...

Հիմա
պարապ սարապ
նստած եմ
քառասուն եւ վեց
տարին երես մասին
կը մտածեմ...
Ի՞նչ ընեմ
ուրիշ ընելիք չունիմ.
օղակայանը նստած եմ
սա երկու ժամը
պէտք է ձեռով մը
քաշընեմ...

Գառաւորն եւ վեց տարի է
հայ եմ...
Ներդուրթի՛ն
դիտողներով զբեմ
ըսած ատեն ալ
սկիսած անգով
ստեղծելիք...
Ինչպէ՞ս մնամ նստած
չէ՞ որ
զոգ կաթողիկոսութիւն ունեցող
հնամենի մեր ազգին
փոքր մասնիկն եմ...
Նորին Սուրբ Օծութիւն
Տէ՛ր Տէ՛ր
զոգ կաթողիկոսներուն
ձեռքը համբուրեմ
ու դիտողներով մը յայտարարեմ
թէ Հայ եմ
քաջ վարդապետ թոռն եմ
Հայ ցաստանը ազատելու մասին
նա՛ն կը մտածեմ...

Եթէ Հայ եմ
հետեւաբար
րնականաբար
Հայերէն կը խօսիմ
Հայերէն կը մտածեմ
Հայերէնով կ'երգեմ
Հայերէնով կը ստեղծագործեմ
եւ բոլորին դուրսը
հետեւաբար
րնականաբար
կ'արդուկեմ...

Եթէ Հայ եմ
հետեւաբար
րնականաբար
հայկական ճաշ կ'եփեմ
Հայկական երաժշտութիւն կը լսեմ
եւ րաբականներու
թէ եւ լատինատառ
բայց հայերէն կը գրեմ...
Յաւոք սրտի
սա համալիրաբան լեզուն
մինչեւ այս օրս
չ'ստեղծեմ
եւ հետեւաբար
րնականաբար
իմանիմ
լատինատառ
կ'երթան ու կու գան...

Շարունակեմ...
Հայկական դպրոցի մէջ

Կը դաստանդեմ
եւ արձակուրդէն
Հայաստան կը ճամբորդեմ,
եթէ հսկայ սուր մըն ալ բռնեմ,
թամա՛մ
ալ ինքզինքս
մայր Հայաստան կը հռչակեմ.
սակայն րաբականաբար
կամ դժբախտաբար
ձեռք սուր բռնողը չեմ...

Սուր բռնողը չեմ
սակայն
Գառաւորն եւ վեց տարի է որ
չա՛տ Հայ եմ...
Չեմ գիտեր
եթէ չա՛տ Հայ եմ
կարելի է ըսել...
պէտք է
Գրիգոր Պրլտեանին
կամ
Արփի Թոթոյեանին հարցնեմ...
Եթէ հարցնեմ
անշուշտ երկուքն ալ
պիտի պատասխանեն
մէկը աջէ
միւսը ձախէ,
թէ այս ի՞նչ հարցում է,
մարդ ինչպէ՞ս
կտոր մը Հայ
հինգ փարանոց Հայ
չա՛տ Հայ
չափադանց Հայ
կրնայ ըլլալ...

Ի՞նչ գիտեմ
չէ՞ որ օղակայանը
պարապ սարապ նստած եմ,
ուղեմ չուզեմ
կը դատանցեմ
ուրեմն
չհարցնեմ,
ո՛չ Պրլտեանին
ո՛չ ալ Թոթոյեանին.
Ինչ որ է
սա արտայայտութիւնն ալ
թոյլ տուէք
ծուռիկ մուռիկ
ե՛ս ստեղծեմ,
ես ալ Անահիտ Սարգիսեանն եմ...

Հայ ըլլալը
խաղ ու պար չկարծէ՛ք...
Դիւրեքն բան չէ՛,
ուր մնաց
չա՛տ Հայ ըլլալը...
Մանր բնու մըն է
եւ քառասունվեց տարի է ի վեր
հետզհետեւ
(այս բառին
մէջտեղի Չա գիրը
չա՛տ կը սիրեմ)
այս ծանրացող բնու չափէն
յոգնած եմ
կըսմ չուզեմ...
Սա հետզհետեւ
(մասնաւոր կրկնեցի
որ ըսեմ ձեռի
թէ ոչ միայն Չա գիրը
այլ այս բառը
չա՛տ կը սիրեմ)
ծանրացող հայկական րեոր
միշտ հետեւ
երբ կը լողնամ
կամ կը ծանծաղնամ,
երբ կը կարգամ
կամ կը քննեմ,
երբ կը քալեմ
կամ ճաշ կ'եփեմ,
երբ կը բաղնամ
կամ կ'ուրախանամ
երբ կը հարբեմ

կամ կը յուզուիմ...
(Բան մը մոտցա՛մ արեւօք...
Հա... երազը մոտցայ)
երբ կ'երգեմ
սա րեոր
դիտողաբար
անդիտակցաբար
մի՛շտ չափած եմ...
Կ'ուզեմ մոտայ ու փախչիլ...
Ինչպէ՞ս փախչիմ
ուր որ հասնեմ
Հայու մը կը բարեմ...
ես ինքս ինձեմ
կ'ուզեմ ձերքազախել,
հայելիքն մէջն ալ
այլու չմայիլ...
Շատ Հայ եմ... չա՛տ...
եւ հետեւաբար
րնականաբար
հայկական հիւանդութենէ ալ
կը առաւաղիմ...

Հայկական հիւանդութիւն...
Ախտաճանաչում
Թօ եւ Քէ գիրքը
բով թովի տեսնել
անհանգրձութիւն...
Արդպէս է
եթէ հայկական հիւանդութիւն
ուրեմն
դարման չունի
րաժուժ չունի
եւ կը ստեղծուի
կը դալարելու...
Այլ վարդիշեալ
երկու գիրքը
երբ թով թով
հազիւ լսեմ
կամ տեսնեմ
նոյնիսկ երեւակայան
սիրտխանութիւն կը սկսի...

Այ ինչից կը պատահին...
Քերտուրուք մը օտարախելի
փորացուս մը ստեղծել
երեւիդ դոյնը կը փոխուի
դոյն կու տաս
դոյն կ'անուն
մազը պիղ պիղ կը կանգնի
իսկ եթէ
պեկ ու մօրուք ունիս
պեկիդ տակէն
մօրուքիդ րնմէջէն
հայցիւնդ տարաքիւր կը հոսի...
Սա երկու գիրքը
թով թովի
պարզապէս նողկալիք...

Ընդամենը
երկու գիր է՝
Թօ եւ Քէ...
Սա երկու գիրքը
թով թովի
այսինքն օրինակ
Թոք կամ Թու
արդէն ականջին հասաւ
յոյնի լսեցիր լսեց
Թո՛ւրք... Թո՛ւրք...
ամա՛ն ամա՛ն
բերուրուրը ականա՛ւ
երեսիդ երեսիդ երեսին դոյնը
փոխեցաւ...
մազերը մազերը մազերը
պիղ պիղ կանդեցան...
պեկ չունիմ
դուն ունիմ
մօրուք ունի
հայցիւնդ րառապալարը
կ'երկարի՛ք...

Կայ Լիբանանահայ
Սուրբաշայ եւ Եգիպտահայ...
Փրանտահայ Ամերիկահայ
կամ Պարսկահայ...
Ի՞նչ տեսնի որ ուղեց
տունեց պեկիլու կը գտնեմ,
իսկ Եգիպտահայ...
Նորէն ըսեմ
ամա՛ն ամա՛ն
թէ երբեմ
Տըլէ եաման...

Մեր հիւանդութեան
չկայ րաժուժ
դարձապէս
սա երկու գիրքերէն

ըսինք մնայ հետո՛ւ...
Կայ Լիբանանահայ
Սուրբաշայ եւ Եգիպտահայ,
Փրանտահայ Ամերիկահայ
կամ Պարսկահայ
եւ ուրեմն
Պրլտահայ...

Օ՛Փ
չունեմ մը քաշեմ
Պրլտահայը ո՛ր
այլ միւս բառը ո՛ր...
Լե՛ռ ու ձոր...
Ես լէպ ըսեմ
դուք լէպլէպու հասեցէք.
այլ բառը
Թո՛ւ Թո՛ւ Թո՛ւ
տունեք հետո՛ւ
նորէն րեքան չառնե՛մ
եթէ ոչ
այսօր
մենք կը մնանք
այստեղ...

Մօ ի՛նչու կ'երթան կոր
սրկանեցուն երկրը,
հետաճանին լատիկէն
ականջիս մէջ
կը պրտայ Միհրանը...
Չե՛ս կրնար համբերել
գալ տարի երթալ,
կը յորդը մտահոգ Մերսոյը...
Երբ մտածեմ
թէ սրկանեցուն երկրը
կը մենք
ամբողջ մարմինս
կը պրտուի
կը շարունակէ Միհրանը...
Դուն թերթերը չե՛ս կարդար,
լուրերը չե՛ս լսեր,
կ'անցնէ մտահոգ Մերսոյը...

Որդուս է
պիտի երթամ
բոլորին պատասխան կու տամ...
Հրամանը
փերինէն եկաւ
ամենին վեր
ամպերուն վրայ նստողէն...

Յամառ եմ,
պիտի երթամ
անպայման...
Կորեցուցանեմ կ'ուզեմ
տեսնել
չափիլ կռուի
չօչափիլ
ի՛րաւ է
թէ պարզապէս
պատէն կախուած
կարգ պատկեր...
Աչքերս ալ հեռու տար,
կ'ընէ փապագանը...
Մի՛շտ փառնա
Սարգիսեանէ
Աստուծայ վառահէ
ու դնա՛մ
կ'ընէ Դանիակեան քոյրերուն
կրտսերը...

Սիրտս հեռու Չէյթուն տար,
կ'ընէ Պարսկահայը...
Գարտէսը դիմացս կախած եմ
բեզ հետուսմ եմ,
կ'ընէ Բեքարեանը

Եւ
բայլ առ բայլ
ես կ'երթեմ...
ես գացի... կ'երթեմ...
գացի... գացի...
Սիրելինք
ահապաքի եւ կուգամ
հայկա երկիր մը գրգռած չափած
կը վերադառնամ...
Ի՞նչ հող եմ
ես ձեռի բրած...
Փետր ծաղիկ ալ չեստաններ
քարեր ժայռեր
ապրած բերդեր
իսկ լեռներ
վանքեր կ'երկեցնեն խորաններ
հողը ջրեր
սպիտակ լեռներ
ջրկէտեր
կապտալ լեռներ

Les activités du mois de mai
D U

CENTRE CULTUREL SAHAK-MESROP

MARSEILLE

Directeur : Khatchig YILMAZIAN
L'ANNEE DE L'ARMENIE EN FRANCE

CONCERT DE PIANO, avec les élèves du Conservatoire de
de la Classe de Mme Juliette YILMAZIAN.
Au programme : Beethoven — Fauré — Glinka — Liszt — Rachmaninoff...
Samedi 12 mai à 17 heures
au Centre Culturel — 339 avenue du Prado — 13008 Marseille

24e CYCLE DE LECTURES MISES EN ESPACES D'ŒUVRES DE DRAMATURGES ARMÉNIENS

Direction : ARBY OVANESSIAN
Organisé par l'Association
de THEATRE ARMENIEN

**ՀԱՅ
ԹԱՏԵՐԱԳԻՆԵՐՈՒ
ՆՈՒԻՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ
ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒ
24^{րդ} ԺԱՐԳ**
(Ա. ԵՐԱԳԻՐ)

Կազմակերպչություն

**ՀԱՅ
ԹԱՏԵՐՈՒ
ԸՆԿԵՐԱԿՈՒԹԵԱՆ**

Ղեկավար՝ ԱՐԲԻ ՅՈՎԱՆԵՍՅԱՆ

ARMAN VARTANIAN
TCHINAG

ԱՄՄԱՆ ՎԱՐՊԱՆԱՆ
ՋԻՆԱԿԸ

Կիրակի, Յունիս 3, ժամը 10ին
DIMANCHE 3 juin à 16 heures

ՀԱՅ ՌԵՍԱՐԱԿԱՆ ՈՍՏԱՆ
MAISON DES ETUDIANTS
ARMÉNIENS
57 Boulevard Jourdan - 75014 PARIS
M^o Pte d'Orléans / Cité Universitaire

Մուտքը՝ 5 եւրո

(Տար. Ա. Էջն)

Նաև Արցախյան մարտերու զոհերուն յիշատակին:

ԱՐՈՆՆԱՆ - ԿՐԱՄՆԻԿ 2 - 0

Ճառարկի համալսարանին ախոյան Վ. Կրամոնիկ ու արժագրական ախոյան Անուս Արցախյանի երեսնամյա երեսնամյա բարեկամության քրոջ մը վերջ գտած է հայ երեսնամյա յաղկանակով: Ինչպէս բաժնի է մրցավոր Անուս Կրամոնիկի, բաժնի է յարուստ խաղ մը Երան Կրամոնիկի հանդիսականին հայաստանի Ճառարկի գաղափարական հաղապար, մարզապետ Ս. Սարգսեանի շնորհաբար է երկու մարզիկները եւ երեսներ յնաժամ ահ ու հայաստանի բարեկամի պատանները գիտելով մրցաւոր աւելի շատ սիրելիին Ճառարկի:

Լ. Արմանան Մայիս 25ին կը ծանուցի Սպանիոյ մէջ տեղի ունենալի աշխարհի ախոյանի կոչումին յաւակնողներու մրցումներուն: Յաղապարական պա-

Լեզուն ԱՅԳՐՈՆ ՀՈԳԻՆԵ,
ԳԻՈՐՈՅԸ ԱՅԳՐՈՆ ՏՈՒՆԵ:

ԳԻՐՈՏԱՆԵՐ ՎԱՐՃԱՐՆԻ

2007 - 2008 տարեշրջանի
արձանագրութիւնները
տեղի կ'ունենան
Ապրիլ 23ին մինչեւ Մայիս 31

**RENTREE
DES CLASSES
2007 / 2008**
Inscriptions ouvertes
du 23 avril au 31 mai

TEBROTZASSERE
Ecole mixte bilingue
Franco-Arménienne
(Académie de Créteil)
1 Boulevard du Nord
Carrefour d'Arménie
93340 LE RAINCY

Chef d'Etablissement
Monsieur Haig SARKISSIAN

- Maternelle :
Trois sections
- Primaire :
Sous Contrat Simple
- Collège :
Sous Contrat
d'Association
avec l'Etat

Equipe pédagogique compétente
et motivée

- Programmes officiels
de l'Education Nationale
- Enseignement de la langue,
de la culture et de la religion
arménienne
- Cours de chant :
«Chorale Tebrotzassere»
- Cours de danse arménienne
- Cours d'informatique dès le
primaire
- Langue vivante 1 : anglais
- Langue vivante 2 : allemand ou
espagnol

Equipement pédagogique éducatif :
Laboratoire de langues — Centre
de Documentation et d'Information
Salle d'ordinateurs — Laboratoire
de physique-chimie.

Ramassage scolaire par autocars
suivant possibilités.
Cantine assurée.

Pour tout renseignement :
Tél. : Fax : 01 43 81 01 72
direction@tebrotzassere.com

Date à retenir

L'Atrium de Chaville et la section de
la Croix Bleue de Chaville présentent
LE GRAND ORCHESTRE ARMENIEN
(35 musiciens et 5 chanteurs)

Le 6 octobre.

բաղադրանքն աւելի շատ սիրելիին Ճառարկի:
Լ. Արմանան Մայիս 25ին կը ծանուցի
Սպանիոյ մէջ տեղի ունենալի աշխարհի
ախոյանի կոչումին յաւակնողներու մրցումներուն: Յաղապարական պա-

ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐՃԱՐՆԻ ԿՈՅԸ

Մամուլ: - Մարտանի վարժարանի
անալիզներն էլ կ'ունենաւ արժանի
ընթացքը արժանաւորելի գրադարանա-
յին գիրքեր, նախկին վարժարանի գրա-
դարանի հաւաքածոյին:
Հին. - 01 45 34 08 28
06 37 01 15 96

ՍՈՒՐԻ ՅԱԿՈԲ-ԼԻՄՈ

ՀԻՆԳՆԱՐԹԻ, Մայիս 17

Տօն Համբարձում

Այս տարին Լիւիս Ս. Յակոբ Մայիս 17-ին
կ'ընդունի մէջ առաւելած ժամը 19ին
պատարագ կը ծառայուի:

Կը պատարագէ
ԻՍԼԱՄ Ա. ՔՆՆԵՆ - ՀԵՐՄԵՆԱՆ

ՑԱՒԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մարտիկ Մշակութի հան յանձնա-
խումբը, ինչպէս նաեւ բոլոր անդամնե-
րը իրենց ջերմ եւ արարական վառախ-
ցութիւնը կը յայտնեն Տէր եւ Տիկին
Կարօ Յովակիմեան, Օրիորդ Ստիլա
Յովակիմեան, Գ. Կորին Յովակիմեան,
Տէր եւ Տիկին Պրինա եւ Սոսէ Մարտի-
րոսեանին եւ զատակներուն, իրենց մօր,
մէծ մօր եւ նահիկի:
Տիկին Եժմիկի ՅՈՒՓԵՆԷՐ-
ԿԵԼՄԻ Կրքաւան տալիս:

Rencontre avec Marc Nichanian

Mardi 15 mai à 19 heures,
à l'occasion de la parution de "Entre
l'art et le témoignage. Littératures ar-
méniennes au XXe siècle, Vol. 2: Le
deuil de la philologie" de Marc Ni-
chanian (MetisPresses, Genève): En
présence de Catherine Coquilou.

71 rue Saint-Jacques, 75005 Paris
(annexe de la librairie Vrin).

Manifestation organisée dans le cadre d'«Arménie mon amie»
Année de l'Arménie en France

SOIREE DE THEATRE ARMENIEN

L'ASSOCIATION MACHOTZ

CENTRE DE RECHERCHES ARTISTIQUES

DIKRAN TCHOUDJIAN

AVEC LE CONCOURS DE LA MUNICIPALITE DE CLAMART
présentant

MESROBADON

Pièce historique du poète contemporain

KHRAKHOUNI

La création de l'alphabet arménien au Ve siècle

Spectacle audiovisuel conçu par

GERALD PAPASIAN

Avec la complicité musicale de Narek Dourian

Création vidéo montages de Jean-Louis Benoit

Conception et coordination de Hilda Kalfayan Panossian

En deuxième partie

Gerald Papasian présente

une adaptation française des scènes de comédie arméniennes

avec des artistes du théâtre français

Textes de Eoronian, Odian, Tournanian

et un hommage au poète ZAHRAID

Dimanche 13 mai 16 heures 30

Centre Socio-Culturel de Clamart

44 route du Pavé Blanc — 92140 PETIT-CLAMART

P.A.F. : 20 euros — Enfants jusqu'à 12 ans : 10 euros

Intermittents du spectacle : 10 euros

Réservation : Association Machotz : Tél. : 01 47 50 97 51

De la Mairie d'Issy prendre le bus 190 et descendre à Pavé Blanc.
Et pour les bus 189, 229, 295, 395 descendre à la station G. Pompidou.

Solidarité protestante France - Arménie

vous invite

1) à son Assemblée générale le 13 mai à 14h15

dans la crypte du Rosaire de l'Eglise Saint Lucipe

4 rue Palatine, Paris 6^e

2) au Concert Flûte et Harpe du duo Thais: Florence BELLON
et Caroline REMPP,

qui suivra, dans la même salle, le 13 mai à 17 heures Mozart, Mous-
sorgski, Debussy, Khatchatryan...). Ce concert est donné au profit de SPFA,
pour la restauration de l'église du village de Khatchan, au Karabagh.
Entrée libre, et collecte.

Ceux qui veulent participer à un don pour la restauration de cette
église peuvent aussi envoyer un chèque à SPFA : 1 rue Cabanis, 75014
Paris (Un reçu fiscal sera envoyé à tout donateur).

3) à un voyage en Arménie et au Karabagh, du 29 octobre au 9 novembre
Prix : 1.400 euros

(Voyage œcuménique, culturel, humanitaire —

Accompagnateur : Pasteur Samuel SAHAĞIAN)

Pour s'inscrire, envoyer acompte de 200 euros à SPFA

(Programme détaillé sur demande)

Imprimé sur les Presses du Journal «HARATCH»

83 rue d'Hauteville 75010 Paris

Siret : 571 027 317 000 15 — Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

LE NUMERO : 1.20€

ՏԻՒՄ ՏԱՐԻ - ԹԻՒՄ 21-704

Fondateur SCHAVACHE MIKSAKIAN

82° ANNEE — N° 21-704

**ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՃԱԿԱՏ**

**ԸՆՏՐԱՐՇԱՒԻՆ ՓԱԿՈՒՄԸ
ԲԱՐՈՒՄՆԵՐՈՎ ԵՒ
ՆԱՍԱԳԱՆԻՆ
ՀԱՐՑԱԶԻՐՈՅՈՎ**

Մայիս 10 շինչարբի կես գիշերին վաղ գտած է խորհրդարանական ընտրության քաղաքական աղյուսը որ սկսած էր Սարգի Տին : Երբ օրը ընտրական առաջնորդները ընտրական յանձնախումբին նախապահություն յանձնուած են ընտրությունները սրբազան փերմանի ցանկերը : Բարձրագույնը տեղի կ'ուշանայ Մայիս 12 Շաբաթ օրը, առաստառն ժամը 8Քն մինչև 20 :

Ընտրաշուկի նախադրերին օրը, Մայիս 9ին Մատենադարանի Հարթակին վաղ կազմակերպուած ցույց ապստան է ցուցադրուած են ստեղծական ըստախմբի մը : Ընդգնախմբի խմբադուրումները ցույցը, ըստ ստեղծականի աղյուսի իրենցն, ցույցաչին կայը — կանոնի յանդարտող աղյուսի վերածուած է երբ ցուցադրուերը առանց արժանութուն ունենալու Մատենադարանի տարածքին փորձած են ցույց դնուի Ազգ. պալատական Նախագահական փողոցի շէնքը : Բախումբները պատճառն են երբ ստեղծականի աղյուսն են արդիւ ըլլալ այդ երբին, փակելով փողոցները, նաեւ դուրսի թիւով երեւց ժամանկները, արցունքալի կայ, հայն :

Ընդհարուները պատճառ կաւած են առանձին ըր հոգիի վերադարձուած. առանց ժառ եր կազմեն քրտապոյ լրտաղող մը, երախտին, կիներ :

Ոստիկանութունը ըստարական Հանրապետութեան մէջ ըստած է. Հանրապետական կազմակերպութիւնի ստղի, կոնքեր են ըստիչին զործողութիւններին արդիւնքում վերածուել է ստեղծականի երկին :

Յաւորը օրը նախագահ Ռ. Բաչարան Հայաստանեան Հետազոտիչի կայաննառն Հարցազրույց օր տուած է ընտրութեան նիւթով : Երբեքին զարգացուի Նաւար այն կայանը Համարած է Սարգիսարբի մէջ արհեստագործ միմանաւորութեան մը ու չինի կերտուից տը ընդգնախմբին մը ներկայութիւնը : Այս րօսած է թէ ճիշդ կ'ըլլայ որ Հանրապետական կազմակերպութիւնը գերակշիռ զերբ ունենայ ձեռ. առք յոյն յարկապաշտան ըլլան նաեւ Բարձրագուծ Հայաստանը, ՀՀ ԴՊՄ-ն, և Միացեալ Նախաստաւալուն կառույցութիւնը :

Ռ. Բաչարան Սարգիսարբի գործունէութեան յաղորդական տախտակին աղալ Համարած է կառուայութիւնները օրանցութեան կարողութիւնը : Մինչեւ Սիւրբախի փառական օրեակին, աւելցուած է թէ չափաքան կարեւոր է նախագահն ու Սարգիսարբին գործաշուկիները :

**Ա. ԱՐՈՒՄՄԱՆԵՆ
ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒՄ**

Ռուսաստանի զրկուած ապօրինի զուսմանը օրեկանայաներու առատաւանութեամբ ձերբակալուած Ա. Արքունիսն, նաեւ երկու ամսուան քանոնադրութեան գտապարտուած է : Այդ պատճառը պահանջուած էր Ազգ. պալատի վրայ : Սարգիսարբին ծառայութեան կործակ : Արքունից զրկուած նաեւ կ'ըլլան նախարար ու Բաղադրութեան անդամները թիւին շարժուի ներկայացուի : Ա. Արքունիսնանի գտալին նախադան է գտաուոր Վազգէն Լալալեան :

ՕՐՈՒԱՆ ԴԵՊԻՐԵՐԸ

ԳԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՄԱՐԱՌԶԻ Փաբլոյ Հանձնելուն յաջորդաւոր, Շիրակի կողմից, ձեռք ձեռք կ'ուրեւնայ իր քաղաքացիի պատճառ, որ կ'ուրեւնայ զի զրկուած ըլլաւ, ու որ նուրի թաւախան արտաւ էր Շիրակը (Մայիս 10) : Մինչ (Շիրակ) և փաբլը (Սարգիս — այդպէս վերածուի) որ Նախագահութեանը միասին կ'աւանդուի Նախագահի փորձը զոյն, նաեւ կազմուի և Շիրակ շատ Հայապետի վերադարձ ցույց տուած է երբ զրկուած Նախագահը : Հայաստանի ընտրութեան, Սարգիսը, Հայաստանը եւ զմաստն զրկուի առեկ ձեռք, անորա կ'ըլլալ նման Հարցերն և Հարցն թէ կազմակերպութեան փոխանցումն առաւ չի ժամանակը որեւէ արդարութեան, Շիրակի կողմից :

ՃԻ. ՊԱՐՈՒՄ, որ Մայիս 10ին Հրոպից կ'ըլլալ եր նոր կառուայութիւնը, Դեմոկրատ Շարժում, որ արդէն յոյն միջոտուած է ձեռնիւ, րաւական յաղորդութեան արձանագրած է առաջին օրն անգամ : Պաշար, լուսնի րաւարդ ընել այն վից զի իրեն 800 Հայաք ընտրութեան, որեւէ րեւն ըստարած են ընտրութեան Ա. շինչարին : Առաջին օրը, ըստ Մարիի տը Սարգիի, 22-700 Հոգի անդամութեան րեւն դիմում րեւն է : Մտածը, ընտրական աճէ շինչարի մէջ առանձին թիւ հանուս պիտի ներկայացնի երեւոտիաներն մերժաւոր ընտրութիւններուն : Ըստ Հարցազրույցներ, Պաշարի կառույցութեան թիւն 8Քն 13 երեւոտիան կ'ընայ ձեռք ձեռք :

Թ. ՊԵՐԻ, որ տաւ տարուան իշխանութիւնն էր նոր զաւոր Յուլիոն 27ին Մեծին Բրիտանիոյ կառուայութիւնի օր պաշարուած, Փաբլոյ Հաստ Մայիս 11ին որդի առաջին Հանրապետական կառուայութեան ընտրութեանը : Պիտի ընտրուի երկին և տեսնուի Սարգիիին Հետ : Դեմոկրատիկ Պէրի իշխանութեանն առէ էր Իրաւը երուս և էր թուի որ Սեկունը Ռուսայի այ լուս ընտրութեան օր չէր ընտր Պէրի օրեկան ընտրուի, ժամանաղորդ երբ կ'աւանդուի ըստիւ :

ԹԵՂԱՆԻ մէջ Մայիս 8ին ձերբակալուած է պարսկա-ամերիկացի Համալսարանական մէջ Հայն Էֆանդարաբի, տաւրուսին թիւին Արեւելից յայտարարելու և ելինքին տաւրուորութեանն է : Կը թուի որ այս ձերբակալութիւնը Հետեւած է այն Հետապնդութեան րուս և թիւրքական մէջ ըլլալ այն Համալսարանականները որեւէ կայ առին Արեւմտեան Հետ : Անգաղութի ձեռքն անուած էր և անկէ է վեր յայտարարական Հարցազրույցներուն և թիւրքական էր : Նախքինի ի վեր, այն կանոնաւոր կ'ըլլալ որ Հայրիկի կու գայ ԱՊՄ-էն, որ գտաւանդուած էր պարսկական և պարսիկ գրականութեան :

ՄՈՒՐՈՑ Ընդգնախմբի տարրերէն Բաւար կառուային, որ ամբաստանուած է ԱՊՄ-ու Հետ եր չիմանուի Համար, 12 տարուան քանոնադրութեան գտաւարտուած է Ներկայալուած էր 2005 Նոյնբերին, երբ կ'ընտրուայոր Ներկայալուած է ԱՊՄ-էն : Միջադարձն այն է որ կայ Հայաստանը եր ԱՊՄ-ու Հետ, որդեկող յարձանքին Սուրբի ժալ :

ԼՈՒՍ ՊԱՐՈՒՄ ընտանիքը վրդոված է, Պիտիքին այն յայտարարութիւնը (Սարգիին Միջա Շիրակիկողմ), ըստ օրում 1945ին եր ընտանիքը ընտրուած

**ՑԱՄԱՐԱԿԱՆՈՒ ՌԻՃԵՐՈՒ
ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ
ԻՐԱԿԻ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐ ՎՐՈՑ**

Մայիս 10ի երկեւան ժամերուն թըրքական լրագրութեան որդի գտապարտուի լուս էր յայտարարել թէ ցամաքային ուժերու զամանապարտը օրը : Իրեւ Պաշարից Իրաքի սահմանին կ'ընտրուի շինչարի ցույցն օրը և ուր արդէն երեւան ան, նաեւ կազմուի և Շիրակ շատ Հայապետի վերադարձ ցույց տուած է երբ զրկուած Նախագահը : Հայաստանի ընտրութեան, Սարգիսը, Հայաստանը եւ զմաստն զրկուի առեկ ձեռք, անորա կ'ըլլալ նման Հարցերն և Հարցն թէ կազմակերպութեան փոխանցումն առաւ չի ժամանակը որեւէ արդարութեան, Շիրակի կողմից :

Թաւախան զինաւ ուժերը ձեռնարկուած են ՓԳԳ-ն ձերբակալութեան գործողութիւններուն : Չօր. Պաշարից ընտրութեան կառուարած է որդ զաւորական մէջ ու յայտարարած : ՓԳԳ-ն կ'ընայ ուժերու լիւրիկ գործողութիւնները վնաս կ'ուրեւնայ կ'ը շարունակուի ու մինչև որ անարեւելական այդ կառուայութեան գտալին զաւորական կ'ըլլալ լուս, այդ գործողութիւնները պիտի տեսնեն :

Ինչ կ'ընտրուի Սպայանային Հայապետի վերադարձ լուս, առաւ լուս : Հէիւրապալին Իրաքի մէջ ՓԳԳ-ն արտասայած է : Սիւլիշմանիկի օղալայանը էր կառուայութեան Բրաւան աղալին փառնեղով կ'ը շինչարանի, ինն իննուան էր կ'ընտրուական գրաւաւան միջ այ որ ամբակ կառուից մը յայտարար ըլլաւ : ... Կը անքինէ թէ պէտք է զինարարական գործողութեան մեծանքին, այն, պէտք է : Այս կայքը զոյգ արդիւ ունի. երեւ ընտրել փերարական տեսնուի թիւն, առ արդարեւ : Օրդու կ'աղալանի, այն՝ կ'աղալանի :

Կ'ըլլալ Լեւոն Պաշար երբ կ'ընտրուանար տեղաւորութեան օր ժոյր կը ճշդ էր (Մանիկ) Պաշար այն առեկ օր պատանած էր Ազգ. փողոցի նախագահ Պիտիկ Կուրից արդարեւ : Պաշար ընտանիքը անկալու էր գտնէ Նաւ, որ Սարգիի կ'ընտր ընտրուի քաղաքատու տեղաւոր նման րաւելու էր Հետ, և թէ յոյնիկ զոյգութեան ունենայ ըլլալ :

ՍԹՐՈՒՄ-ԱՆԸ, Փաբլոյ 19րդ Թաւախային իշխական Հայապետի օր մէջ, Մայիս 10ին, կ'ընայ էր թիւրքական ընտրութեան 400 Հոգիի առաւ, անհրճալի զոյգութիւն օր Ընդգնախմբի կառուայութեան ընտրութեան վերադարձ : Նախկին Հայապետը ընտրուած է ժը. Լալալեան Վաշար զարգացութեան թիւին և ժամանակը ժամանակութեան զարգացութեան թիւին, որ Հետեւանքին Դեմոկրատիկ և Իրաքիական Լեւոնուած էր կ'ընտրուի : Տ. Սարգիս-Հայն կ'ըլլալ փաբլի երեւոտիանական ընտրութիւններուն Համար :

ԻՐՈՒՄ-ԱՆԸ, Փաբլոյ 19րդ Թաւախային իշխական Հայապետի օր մէջ, Մայիս 10ին, կ'ընայ էր թիւրքական ընտրութեան 400 Հոգիի առաւ, անհրճալի զոյգութիւն օր Ընդգնախմբի կառուայութեան ընտրութեան վերադարձ : Նախկին Հայապետը ընտրուած է ժը. Լալալեան Վաշար զարգացութեան թիւին և ժամանակը ժամանակութեան զարգացութեան թիւին, որ Հետեւանքին Դեմոկրատիկ և Իրաքիական Լեւոնուած էր կ'ընտրուի : Տ. Սարգիս-Հայն կ'ըլլալ փաբլի երեւոտիանական ընտրութիւններուն Համար :

ԹՈՒՐԻՒՄ Ներկայալուական Հարցին մէջ Դեմոկրատիկ ընտրութեան որդի Հայապետութեան, որդարած է չեմանիկի

**ՀԱՆՐԱՎՏՈՒԹԵԱՆ
ՆԱՍԱԳԱՆԸ Կ'ԸՆՏՐՈՒԻ
ԺՈՂՈՎԱԿՈՒԹԻՆ ԳՈՒՆԵՈՎ**

Մանապարտական փոփոխութիւններու օրեկանից Ազգային Փողոցին մէջ Ռ. Բաչարանի ընտրական րաւած է Մայիս 10ին ու Նախագահութեան նախագահը ժալգը զարգացական րաւով ընտրուի առաւելը ընտրութեան է 370 թիւ և 1 դէմ րաւով : Նախագահն արդեւ ընտրուի Սարգիսը, Հայաստանը եւ զմաստն զրկուի առեկ ձեռք, անորա կ'ըլլալ նման Հարցերն և Հարցն թէ կազմակերպութեան փոխանցումն առաւ չի ժամանակը որեւէ արդարութեան, Շիրակի կողմից :

Ներկայի նախագահ Ա.Ն. Սեդրը որ մէջ ձեռնարկուած էր կ'ըլլալ ժալգութեան րաւ, աշխարհիկ շինչարաներու ներկայալուցութեան Հետ կ'ըլլան օրեկու ձեռնարկութեան յայտան է թէ Համալսարանի նախաստան ժալգութեան :

Փոփոխութիւններու նախ ժալգ տեղաւորուած է րաւելուցութիւնները որ մեծաւարտուի այ որդարած է որ ընտրական ընտրութեան օր պատանածին որ կառուայութեան Հետ անոն ցրաւ են ստեղծական ընտրութեան, անուններն այս : Այս կառուայութեան քաղաքական կառուայութեան (ՏԳԳ) Սարգիսարբի ժալգը յայտարարուի, միջոց կ'ը Նիստակ քաղաքական շինչարաներու կողմէ :

Երկրորդ տարածքը Բաղալանի մէջ : Հայկ է Բաղալանիկ արդար լուսայանի : Թաւալ զինալ ուժեր, երբ կ'ընտրուի պատանուի թիւն արտ. այդ գործողութիւնը յայտարարուի տեսնուի կ'ընտրութեան լուսայանի տեղ մէջ :

**ՎԱՐԷ
«ՅԱՌԱՆՉ-ՄԻՏԻՔ ԵՒ ՇՐՈՒՄՆԱՏ»**

Հայր լուս կ'ունենէ ԵՊԱՆՈՒՄ — Միտը և Արքունիսն Եր (335) Թիւ Նետեւանք լուսայանիկութեամբ :

Հայ պարտական պատան Հայր կառուային

Մայիս 10ին ընտրութեան

Օտար թարգմանիկները հայ մտանկարութեան մէջ

ԱՂԱՏ ԲՈՂՈՑԵԱՆ

Միլիոն ծիլանքին ԱՄԻՔԻ ԳԱՐՈՑԵԱՆ

Guerras et génocides au XXe siècle

Հ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊՅՏԻԿԱՆ

Երկրորդ տարածքը Բաղալանի մէջ : Հայկ է Բաղալանիկ արդար լուսայանի : Թաւալ զինալ ուժեր, երբ կ'ընտրուի պատանուի թիւն արտ. այդ գործողութիւնը յայտարարուի տեսնուի կ'ընտրութեան լուսայանի տեղ մէջ :

(Շաբ. Գ. էջ)

ԳՐԱԽՈՍԱԿԱՆ

ՄԱՏՆԵԱԴԱՐԱՆԻ ԶԵՌԱԳՐԵՐԸ ԹՈՒԱՅՆԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆԻ ԹԷՆՈՅ

«LE GÉNOCIDÉ DES ARMÉNIENS» Raymond KEVORKIAN

Ազգային հիշատակի հայտնաբերումը կը տեղեկացնի թէ Մատենադարանի տնօրէնութեան ու ԱՄՆ-ու Միջնաւորական շահանքին Ս. Յովհաննէս համալսարանին կից ՀԷԱ Թանգարանին ձեռագրերը դարձաւ իրեն տնօրէնութեան միջին համաձայնագրի մը կըրտած է. ան կը վերաբերէ Մատենադարանի հա. դարաւոր ձեռագրերը ներկայի նոր թէքնիկով պատճենահանելու թր. խնամքներու գործին:

Ինչպէս կը գրէր «Հայաստանի Հանրապետութեան» մէջ (Ապրիլ 14) Անոյ Մամուլեան, առաջաբեր կեանք էր Հիւսիսային աստուածա. բանութեան տօքը. Գ. Սիւրբա. թեան ան չորս տարի առաջ ձեռագր. կեանք է այդ պաշտօնին և անիկայով կապ հաստատած է Վիլհելմ արք. Այ. Բազիլի հետ, չորս տարով թէ շինչը և կրման օգտակար բլլա աշ. արքայի հնագոյն ժողովուրդներէն մէկուն: «Օգտակար բլլա» ան ան առաջին համալսարանը շատուր յե. տին միջոցը, ծաղիւր եկեղեցիքի տայ. ուստի պէտք է արժանապէս յատկանշել թէ չորսը կը վերա. բերէր հնագոյն ձեռագրեր թույլա. ցանցներ և համալսարանի ըն. տնօրէնարար տնօրէնին: Հիւլի 14 երկրի մէջ կատարած է այդ ընդլայ. աշխատանքներու ու ներկայիս 12 երկ. րի մէջ էր մանապէս տնօրէն կաշխա. տին նման ծրարագրի վրայ:

Բնականաբար գրութեան մէջ առ. ներած չլրջալի ստորագրուած պայմանագրեր, ընթերցող կարե. թիւները չունի մանրամասնու. թեանքը գիտանալ: Բայց հա. կըրտած արքայէ որ գործարքը հիմ. ներած է պահէր, պայմաններ մը. տնօրէնութեան մը վրայ. ընտ. թեան, կամ ծարղային աղէա մը կըրտած էր վերջ Մատենադա. րանի դարաւոր հարստութեան գո. թիւները որ հայ ժողովուրդի ամէ. նէն արժեքաւոր ստացուածքներն է: Երբ նման գործարարութեան պա. նուն ձեռագրերու պատճենները չը. գտնուի, կորուստը հիմնական ու անորմարմանի կըլլայ: Սիւնէն հոռ, արժանաւորութիւնը կը թե. յարէր անց ըլլայ ու ընդտանջի Հիւլի ստեղծութիւն:

Արդէն նոյն գրութեան մէջ տեղ արտաւած է Հայաստանի կրթութեան ու գիտութեան տնօրէնարարին, Մա. տենադարանի տնօրէնին, Վիլհելմ արքայի հետ գործարարութիւնը որ Գ. Սիւրբա. թեան արտայայտութիւններն որոնք կը շեշտեն նման համաձայնագրի կա. ռուրդութիւնը, օգուտը: Մատենա. դարանի տնօրէնը Ս. Արեւշատի կրտ. թէ 3-4 տասնամիլիոն առաջ ձեռնարկած էր մանրագրային. նե. տնօրէնարար պատճենահա. ներու գործին, բայց ստիպա. անուր. թեան թան երաշխիք չէր կըրտաւ ըլլայ, այդ ժամանակը շատ երկար կեանք չունենալով: Հիւլի առաջարկը եօթն տարուան ծրարի մը կը համապատասխանէ, և ինչ որ կարեւոր է, այն է թէ աներկե. ան թանգարանի ամբողջութեան ինքն պիտի հայեցային նիւթակար. րի միջոցներու տուրքներու կը համար: Երաշխատանք է թույլա. ցանցին 14 հարաւ հայերէն և չուր 3 հարաւ արաբերկու ձեռագրեր:

Այս համաձայնագրի գրութիւն ան. միջնաւոր սուր Վիլհելմ արք. չոր. ան: Յարկուրտեան ծրարին թիւր և զէս արտայայտութիւնը: Վեր.

ջիններ ինքզոյն առաւելապէս կ'ընէին պատճեններ մատչելութեան հետ որոնք անպատեհութիւններ: Անոց զիտարարն էր Հեղինակի իրաւունքի հարցին տարնուածը: Ձեռագրերը պիտի պահպանուէին, բայց նոյն առնի տնոյն զործածութեան միջ. պիտի շարունակուէր Մատենադա. րանի երաւատութեան մենայնորդ: Ճիշդ է որ Հեղինակի իրաւունքը յարեկուն նշուող կար համաձայ. նագրին մէջ, բայց որքա՞ն իրաւո. ւակուն էր ուսմանութեան պարագա. յին երեսնանէ Միւնխոթեմ հարկա. ւոր ու աղջնիկի միջամտութիւն կատարել:

Այս կարգի արդար հարցական. ւոր, օրինակ գրէր կու տային թէ կարելի չէ՞ր փոխանակ աներկեանի միջոցներէր քա՞նձնուր: Գործը զանկէ հիմնարարութիւն, Գ. Կիրորեանին գիտելով – ու հայ. կական չըմտանէին մէջ կատարել. արքային չէ՞ր փոխանակ աներկեանի հիմնարար քա՞նձնուր: Գ. Կիրորեանին գիտելով – ու հայ. կական չըմտանէին մէջ կատարել. արքային չէ՞ր փոխանակ աներկեանի հիմնարար քա՞նձնուր: Գ. Կիրորեանին գիտելով – ու հայ. կական չըմտանէին մէջ կատարել. արքային չէ՞ր փոխանակ աներկեանի հիմնարար քա՞նձնուր: Գ. Կիրորեանին գիտելով – ու հայ. կական չըմտանէին մէջ կատարել. արքային չէ՞ր փոխանակ աներկեանի հիմնարար քա՞նձնուր:

Հարցը վիճէ նիւթ զարմնող պա. րապետն այն էր որ կային համաձայ. նագրի ճշմարտութիւն, տեղին, եւն. նկատարողն ալ: Անոց զիտարարն էր Մատենադարանի աշխատողն էր որոնք կը շեշտեն թէ առաջին երե. անին արտունակութեան ոչ ոք կըրտա. ցործածի ձեռագրերուն պատճեն. ները: Բայց միշտ բաց կը մնայ հա. կաշխուր կարելութեան ինքնիւր երեսնանէ Միւնխոթեմ:

Այս մասին անտուրութիւնը և փախել արդարապէս ընդլայ. ները թեան տպաստը՝ զործարար. ւորն Ապրիլ 26ի հարցաւորում. հոռ արձանագրի կը տրուէր նոյն օրը տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսին: Մատենադարանի տնօրէնը անոր արձանագրութեան համաձայն էր թէ վրդովուր ըրտաւոր զիտ, Հիւլի հաստատութեան մեծ Հեղինակու. թեան և փոխաւորութեան փախելով կազմակերպութեան և իրենց այդ մասին լսողիկացիք են համաձայնի կաշխուր, յոյսով մտնելով, Բերքի: Ապա ան վախճանի գոր. ծրարից՝ կուտած էր իր փախելութե. րը, չեղակով թէ զանկէ միւրա. կան շտապագործարարութիւն: Այս երկարապէս մակերեսային երաշխիք. չէր համարած մանապէս իրենց, որոնք փախել տուած էին որ ԱՄՆ-ու մէջ նոյնիսկ Հեղինակի իրենց իրաւուն. քը չէին կըրտա պաշտպանութիւնը տեղի տուած հոգ կազմակերպու. թեանքը. րտաւ էին տուալին թէ այդ գործը 3-400 հարաւ տարկի պիտեմէին որ կըրտուէր ու այդ. անին համար չէր արժէր Մատենադա. րանը բացատիկ իր գիրքին գրել:

Ինչորին ամսամեկ վերջարար տեղ գտած էր կրկին Վիլհելմ (Մա. յիս 4) մէջ: Կը տեղեկացուէր թէ Հիւլի հետ Ապրիլ 13ին կըրտա. ցանք պայմանագրի չեղելու յայտարար. ւած է: Լուրը տրուած էր Մատենա. դարանի տնօրէնին ստորագրու. թեանը ու կրկնով գրութեանը: Յա. ներկայ, կը խախտանուէր այդ նոյն

1008 շէքը կը բաղկանայ Յարու. թեան Գիրքեանի այս աշխատանքի, կը տեղեկանէ մէջ կաշխուր երեւոյթ, որ կը յաւակին 1915, 1916ի Հայոց ցեղասպանութեան ամբողջական աշխարհագրական պատկերը ներ. կաշխուր, վրայէն վրայէն զուտա. ցուած:

Կը յաւակին գրեցի, որովհետեւ չեմ կարծի որ կարեւոր ըլլայ մարդ. կային տեղեկատվ, հայկական հա. նանքներու հարգարար փոքրերու, ինտերու մէջ կըրտած, ծորերու մէջ անհետացած, անյայտ պիտու. թեան ցանկերէն, անմասնիկ պա. րկարգարանի պատուիրակներուն, ցանկին, Թուրքիոյ, ճշգիւ, բայց ինչպէս նախարարի հեղինակի մե. րար Եւրեան արդարապէս ինքն. գրէ, «1915-16 տարիներու զգալի. ր փոքր Սիւնյի Հայերու միւրջ գոր. ծարղութեան համարեւ կարեւոր չու. նին. անորն այլեւ ամէնուն ծանոթ. թեան ցանկերէն, անմասնիկ պա. րկարգարանի աշխատանքը կը ներկայանայ որպէս ամէնին կա. տարկող տեղեկութիւնները հայթա. թարգմտաբանութեան և գոհե. րութեան, բայց տակուն կը պարկ. անէնին կարեւորները. երկու-թու. րեւոր դիւանային փաստագրութե. րը... Թերեւս պիտի զայ օրը որ ա. ներին կարեւորութեանը»:

Այս առումով պէտք է ըսել որ Գիրքեանի կատարած է պատմութե. րի վիթխարի աշխատանք: Թեան հասարակ մէջ գոյութիւն չունի մա. տենադարանի ցանկ մը, բայց ին. քատուած անհամար ծանոթութիւն. ներն ու մէջերութեանը ցոյց կու տան որ Հեղինակը խոր մտնելու. րի ունի իր մշական նիւթին: Եւ. րաւորած է իրաւաւորչի պարկ. ինքն վերջ, ուր դուտած էր կամ վրայ. թէ մը մասին կը գրէ, ապ հեղ. անկերու և օգտագործած գրաւա. րութեան ցանկին այնքան մանր ըն. րարով, որ թէ ըզիկ ըզիկ անց ըլ. րան կրտան տառնանք փոքր հասար. ր կը կարգէ:

Այս հարցաբնական աշխատանքը լամուտաւ է վեց մասերու:

Առաջին րաժիւր կ'ընդգրկէ 1895-1908 տարիները. Ապրիլ համարի և երկու-թուրերու րաժիւրին տար. ւորն են ու մանրամասն արտաւ. անին հայ յեղափոխական գործիչ. ներու տարնութիւնները անոց հետ:

Երկրորդ րաժիւրով (1908-1912) Հայերի րաժիւրը տրուած է ունի լի մանրամասնութիւն, ՅՅԻ-ր և երկու. րեւորութեան փախելութեան հանդի. ւոր:

Յարեւապատարար, Թերթը կը խոստանայ հետաւոր ըլլայ հար. ցին վերջակէր հասնելով:

«Աղգի փորձանութեան հիմնա. ւոր իրաւունք թիւր պիտակուն ու կատարական անցանք թեան հե. րաւորութեան մէջ նախարարական խոս. տումի մը յատկանշի ալ չըրտա. ցանք. խոստում որ Վախճանի ընտ. րութիւններին վերջին մամը հեղինակ. պիտէ...»

Բարեխախտարար, Թերթը կը խոստանայ հետաւոր ըլլայ հար. ցին վերջակէր հասնելով:

Ա. ՌՈՐՈՅԵԱՆ

պատմութեան մասին կան բազմա. ման. րամասնութիւններ – Կիլիկիոյ ար. քաղաքի տարեկան են:

Երրորդը (1912-1915 Մարտ) Հա. րեւոր հիւսիսարեւելեան երկունք. ւորն, Մեծ եղեռնի պատարաստութի. ւորն Վասպուրականի, Մուշի վի. րտուած յետին մանրամասն. թիւններով:

Չորրորդ րաժիւրով, որ 430 էլ կը գրուէ, Հեղինակը սահմանակցութի. ւորն մանրամասնութիւններով և մամ. նակարգական ճշգրտութեան մեղա. պատմութեան տաւջին համարեւ. րամարկական պատկերը կու տայ:

Հինգերորդ րաժիւր մէջ տարուած մամուլային րաժիւր մը կ'ընդգրկէ (1915) արտուն 1916-ի հետ. ուր ներքին լամուրութեան մը պատմութիւն Յեղափոխութեան եր. րարը հանդերձար որ աղջէն Սու. րայի չորսամասին միւրջ տեղի կու տենայ և հետ:

Վեցերորդ րաժիւրով կը նկար. արէր Օսմանեան կայսրութեան հա. կաշխարար և զանկէներու հակա. րարը, Բէմայի յայտնուր, որպէս մատուցողը երկուստեք Թուրք. րուն և աստիճանաւոր անցը որ. ւոր թուրք պետութեան ազգի հիմ. նագրի:

Ներկայիս, իր այս ծովածաւ. աշխատանքը կը փակէ երկար վեր. արանով մը որ համալսարան. կ'ընդգրկէ որ հակառակ կատար. ւած վիթխարի փաստագրութե. րը անի իր մշական նիւթին: Եւ. րաւորած է իրաւաւորչի պարկ. ինքն վերջ, ուր դուտած էր կամ վրայ. թէ մը մասին կը գրէ, ապ հեղ. անկերու և օգտագործած գրաւա. րութեան ցանկին այնքան մանր ըն. րարով, որ թէ ըզիկ ըզիկ անց ըլ. րան կրտան տառնանք փոքր հասար. ր կը կարգէ:

Թուրքերը – կը գրէ Գիրքեան. անցանկի ընտարութեան թիւնները մա. տենադարանի համար ինքնակաշխար. ւորն են ու մանրամասն արտա. ւանին կըրտուած պատմութեան րաժիւրը, Բէմայի անմիկ ետին թաղանթում, արտաւ են և կը ար. քանկին տանի, միջապայութիւն շա. րան ինքնակաշխարարութեան ար. քանկի ինքնակաշխարարութեան րաժիւրը, որպէս իրաւաւորչի պարկ. ինքն վերջ, ուր դուտած էր կամ վրայ. թէ մը մասին կը գրէ, ապ հեղ. անկերու և օգտագործած գրաւա. րութեան ցանկին այնքան մանր ըն. րարով, որ թէ ըզիկ ըզիկ անց ըլ. րան կրտան տառնանք փոքր հասար. ր կը կարգէ:

Ամէն պարագայի, մենք կը գտն. ւորն հակադասալ պատմական հասարակ մը առկէ, անհամար հա. րաւոր թիւներով և զիտարար. րով արքայինքնով հարստաց. րմէ անմիկ անկախագրութիւն կը մը արտաւ համար արդարապէս թե. րար Շալեան, նախարարի հեղինակ. րը կը գրէ:

«Այս գիրքը, անաւարտալ, ան. ւարտարարութեան գրութիւնն է ցար. րաւորած, Յեղափոխութեան զիտարարութեան և գոհե. րութեան արտաւ»:

Կիտարարի Օսիլ ժաղաղ Սեպտեմբեր 2006

ԹԻՒԷ

Սկսած Է. Գաբրիելիանից՝ ինքն անկեր օտար ժողովուրդների հետ հարազատ, հայ Հեղինակները չեն համագործակցում՝ հայերեն են թարգմանել գրքատույնական մասնաշաղկապներն յուրաքանչյուրը Յիշատակաբաններով պահպանում է Գոտտֆրայդտյանցի Կուրիշ Զիլիպատտի անունը, որը Մոսկովեռո Սիմեոն չեն միասին, հայերեն թարգմանել Գիլբերդ Արեշտարանցուն, Գրիգոր Արեշտուն և Դիմիտրիոս Ռուսոպոլսկույ։ Երկերը են թարգմանել եր, որ պատշտ գործ ունենք երկի թարգմանություն էլ ինքնա տիպ ու համապատասխան թիվը չեն, որի մասին բազմաթիվ լի գաղտնի թիվներ են պահպանում չարաշնունի լիապատկարաններում։ Այդ մասին են խոսում նաև նյութ երկերի՝ հայերենով պահպանում են թարգմանություններն ապրիլի թիվը, թիվները։ Իր մասին են լիցիտի գժակո թիվային մասնաշաղկապները կրող պատիվ թարգմանիչը հայերենի վերածումը թուրքերը, իսկ հայ մասնաշաղկապը վերադառնի թիվը, թիվները։ Սա չափում են թարգմանիչները երբ, յառաջանում լիցիտիական լիցիտի օրինաչափությունները։ Նմանատիպ մեծացում է մեկ այլ օրինակ է 1100 թ. Ստեփան

ԳՐԱՆՈՍՏԱԿԱՆ

ՆԵՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

(ԱՐՈՒՆԵՍԱԿ ԵՒ ԼՆԿԵՐԱՅԻՆ ՄԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆԸ)

ԱՆԱՆՏՆ ԵՒ ԳԱՌՈՒԹՅԱՆ

Հրատարակել է՝ Արամ Սեփրեմյան,
Կողբ, յուլաց և նկարներ՝ Ալիմ Էլմայեմ,
Կէլերթ, 2006, 197 էջ:

Նախին հաստատած վարժարանի թե՛
«Հայոց ճեղագիտական կենտրոնի» արվել
ժամանակներու պետութեան մը ար-
տաւոր փորձն է՝ իր նպատակներէն
մէջ մասին ծրարողած և համա-
կարգուած ոչնչացումի գործարար-
ութեան:

Երբոր բաժինը (էջ 179-287) կը
պատմէ և կը վերլուծէ Բ. համաշ-
խարհային պատերազմի ընթացքին
Երուսաղէմի Հրեաներու ճեղագիտա-
կանութիւնը:

Թերնոն մէջ երկու նախապառ-
թեաներով 108 էջերու մէջ ներկայ-
ացուցանելով ամփոփ խաղաղու-
տաւոր զարդանքի ունի: Սուպէն կը
բացուի, առաջին սողորը:

«Մարշալութեան պատմութեան
մէջ երբեք զանգուածային սպանել
մը այդման զայրայայտ էջ եղած...
և երբեք այնման անոթային և այն-
քան մեկուսացած անձ մը իր փա-
գաբանակ ապաղաղի պակասաւոր-
ութեան էջ տիրացած բացարձակ իշ-
խաճութեան և ամբողջութեան դի-
տած զարգացած բաղաձայնիդ աշ-
խարհի մը մէջ: այս մարդը Աստվի
Հիւրի կը կոչուէր»:

Այս նիւթի մասին կը Հեղինակը
ցոյց կու տայ բացառաբար ճշմարի-
տային պատմական գէպերուն, հա-
մեմտած փաստաթուղթերով և հե-
ղինակուր պատմագէտներէ մէջ
ընտելութեան, կը կատարէ արժա-
քանակին վերլուծումներն որոնց
ինքնարարար և առանց ընդար-
ժուի ճիշդութեան կը հետեւին հետե-
ւանքը:

Ամէն ինչ կը կատարուի ծրարու-
ած, համակարգուած առաջնահա-
ւոր կերպով: Նախ խորտիւնը,
մեծութեան, մերկացում - կողոպուտ,
արտաքին, ապաղծ:

Այս բաժինին վերջին էջերը Թեր-
նոն յատկացուցած է Գիշուններու ըն-
պաղելին: անոնք 800-000 ընկալու-
թեան մը կու տան շուրջ 200-000
գոտիք:

Բաժինը կը փակէ տխուր խոր-
հրդագրութեամբ:

«Նախապէս Գիշունիան, ինչպէս
նուաճ Օսմանական կայսրութիւնը պա-
տերազմը կործանողին: Մինչ նոր
Կիւսիմի մը մնում է մարդկան
զապաղարարութեանը ժխտական վը-
րի ընթելով, Թուրքիան մարդուն
տարած է Նրիտ-Սուրբիբուր գաղա-
կաբարութեանը մը անսույն իր
խիմարութեան կերպով է Հայոց ճե-
ղագիտութիւնը ժխտական վը-
րի...»:

Հետո՛ք ինքնաբերականութիւնը
կը կայանայ այն քանի մը որ նախկ-
ներու համար Հրեաները պնդէ ու
չընչանային երկրագունդի վրա-
ւոր, ճանի Հրեան: Մինչ Նրիտ-
Սուրբիբուրը կուտի որ պատմական
հոգեբանական ամբողջութեան արեւ-
մուտին ամբողջ փողովորը մը ան-
հետացողը որպէս ծաղիկը, քայլ
կը հանդուրժեի որ այս միւսին
փողովորը կը կենդանի մանուկնե-
րը մուտին իրենց մէջ:

Եւ հուպ շարժողը բաժին մը նը-
կերտած անպակասիկցի զեղապա-
րութեան մը որ սուղի ունեցաւ մեր
օրերուն, մեր այնքան առին, հե-
տաւորներով ու ծախսաբարութե-
ան փողովորը երկրագունդի հա-
մայն տարածքին Թուրքիանի գե-
ղագիտականութիւնը Ռուստայի մէջ:
Այս վերջին բաժինը կ'ը 289-է մին-
չե 363 կ'երկարի որ մարդկրկին,
ժամանակագրական կարգով տը-
րած Ռուստայի մէջ Թուրքիանի
ցեղագիտականութեան պատմութիւնն
է, զարդաբարական շրջանին
զրուած սերնդով: չի նմանի ո'չ

վերջերս լույս տեսաւ Անահիտ
Դարբինյան (Գրիգ, 1903 - Փարիզ,
1996) յետ մահու հրատարակու-
թեան մը, խորագրուած՝ Նրիտ Սու-
րբիբուր, ճորժիւնը իր որդիներուն
շնորհեան, Միքայել-Ռուստայի և Դա-
ւիթի, որոնք «Ժողովրդային»
գալին կը ձեռն իրենց օրը ծննդին
100ամեակին, ինչպէս կը գրէ Ա-
րամ Սեփրեմյան իր ընթերցա-
նաբարական յատկագրանքին մէջ:

Այս հատորը ընտրի փողովորում
մը կը ներկայացնէ Հեղինակուհին
յուշերով, ապաղծութիւններով
ու վկայութիւններով որոնք լույս
տեսած էին 1969-ին մինչև 1975,
Անդրանիկ Մատուկեանի Նայիրի
շարքաբարութիւնը մէջ:

Ինչո՞ւ Նրիտ Սուրբիբուրը: Նախ,
որովհետեւ ամենապարզիկ պատմու-
ածներէն մէկը նոյն վերնաշրջան
կը կրէ: Ներքին հանձնախմբու-
ած, ուր երկու փողովոր մանուկնե-
րը Ա. Դարբինյան կը համոզեն իր
մէջ խոշոր կարմիր ձիւրները, յա-
վերջուածքով որ ջրաներկին առջև
կը ներկայացնէ ձիւրապատան մը
(տե՛ս էջ 61-65): Յետոյ, եթէ մե-
րանք Հայաստանի խորհրդանշա-
կանութիւնն է անուշաւ, այս պարզա-
յին մէջ Նրիտ Սուրբիբուրը կը նը-
կայացնեն, ըստ ներթախարհիկին,
Հեղինակուհին երկու «աշխարհնե-
րը» արուեստը իր գրող և գիշա-
նկարչուհի, ապա՝ ընկերային ծա-
նալութիւնը, որորհման Պոլսոյ
«Ջեղից ճանաչում» մինչև Հայաս-
րանկեղեցեան հիմնարկութեան
գանաղան կը կործանուին Քրիստոս,
Յովնանեան, Լիւթան, ուր աշ-
խարհ գործնական կը ամուսնա-
նուար Դարբինյանը: Հարկաւոր
է ինչի ապ ցոյցին մարդասիրու-
թեանը, լայնամասնութեան ու բարձր
զարգացումը:

Գիշերը կը բացուի Ա. Դարբինյանի
ինքնաբերականութեամբ՝ «Կենա-
րիտ համարութեամբ», գրի առնու-
թեամբ, 1984-ին: Մնում է Պոլսի
1903-ին, աղիկին է փաստագրան Յա-
կոբ Գաճինի և զբաղաւորուհի Յա-
րուհի Շահաճեանը, երկուսն ուր կու-
նային իրենց ազգային բարեփո-
րական գործերը:

Սուպէն, փոքր տարիքին, Անա-
հիտ, իր բոլորն երկու եղբայրնե-
րը մեծացաւ Նայրիանէր, մեծանոցի
և մատուցողական ընտանեան միջ-
նորթը մը մէջ և Նրիտոյանին
վարժարան յաճախեցին: 1915-ի ար-
հաւորեան ու ճեղագիտականութեան
մասին, Անահիտ, Նայիրիբարանի

աշակերտուհի, կը բերէ իր վկայու-
թեանը: Սուրբարարը՝ Բարսեղ Շահ-
պող կ'աղարթուի Ապրիլ 24ին, մաս
կարգելով հայ մատուցողականե-
րուն, կ'երթայ անկարգաբար: Ա-
մանդը մէջ, օրաբարըրը Արեւիկե
Տէրաշեան-Շահապող և իր ընտա-
նիկը, ինչպէս նաեւ Տրապիզոնի
մէջ օրը ազգականները կը ջարդը-
ւին (տե՛ս: «Այն օրը, Պոլսի...»,
էջ 26-34):

Ուստի, ծնողը կ'որոշին հետա-
ցելու երեք փողովոր որոնց մէջ կը
գտնուի Անահիտ: 1915-ին մինչև
1917 կը յաճախեն Քրիստոսական ու
կործանական զարդանքի Պուլա-
րիոյ մէջ: Երբոր Պոլսի կը վերա-
դառնան, Անահիտ Վրդանանային
վարժարան կը մտնէ և լսույն կը
կրէ Նրիտոյանին զարդ ու վերջա-
պէս Անգլիական վարժարան, մին-
չև 1922: Մեղուշու ուսման շրջանը
կ'աւելան և անկարծ, սակայն առիթը
տեսած է երիտասարդութիւնը գիտա-
զան կրթական գործիքներու և
կը կործանուի մանկանուար:

1922-ին հայրը հետապնդումներու
նկարագրելով Քրիստոսական ուսուցի-
չութիւնէն, ընտանեաց կ'ապառա-
նին Պուլարէ: Հոն կը մանօխման
Նուարդ Դարբինյանի, նոյնպէս
Պոլսին աղբորում, իր կարծի-
մանը հետ կ'ամուսնանայ Փարիզի
մէջ, 1925-ին: Այդ օրէն, կենսիկը
կ'ապուի նաեւ Հայաստան Պարակեղ-
եան Հիմնարկութեան որուն վարչին
էր իր ամուսնին (1924-ին մինչև
1978): Հարկաւոր չափ հայ որբեր,
փողովոր Պուլարէ, Յովնանային
ու Սուրբիբուր, կ'ապառապորին
Պարակեղեան «ՀՈՄՅ»-ին մէջ, փա-
ռաւոր Քրիստոսական և Ռուքիֆու-
նիկը զոյակը, «Ան Գոտիկիէն»
կուտած, շրջապատած անառա-
նեթով: Որբերը հոն, ոչ միայն ար-
հետացած-վարժարան մը կը գրա-
նեն, այլ մատուցող Պարակեղեան-
րուն զուգուրները (տե՛ս: «Ժողով-
րի զոյակին հայ տղաքը», էջ 66-
83):

1936-ին Պարակեղեան հաստա-
տութիւնը Յովնանային փոխարը-
ւելով, Դարբինյանները կ'օժանդա-
կեն հոն հայաստան հայ զարթա-
կանութեան հանդերձին ստեղծապա-
հանական յարժանեցումներով: Ապա՝ 1946-
ին սեպտեմբերին 70ամեան տարի-
ները կը կայանին կ'անցնէ օրը առա-
ւոր նկուղիական մատուցած հայ
նորակներուն մէջ, գտնեն (տե՛ս,
մանուկներու մաս, «Մարախ...»)

Փորձէ իր մանրակրկիտ աշխատա-
նքին ընթացական նիւթերը ամփոփ-
ելով: «Ներդասանական ընթերցան
աշխարհ» կ'որակէ մարդկային ան-
բացարարին կ'երկարի այն երկու-
թիւնը որ զեղապարանութեան կ'առաջ-
նորդէ և իր այս բացարդիկ աշխա-
տարարութիւնը կը փակէ Հաննա
Արեւիկեան խօսքերով:

«Եթէ ցեղագիտականութիւնը կարիքի
կը դառնայ արեւմտեան երկրագունդի ու
մէջ փողովորը կը կայան փառանքի լույս
մը պիտի (վեր)ապրի առանց միջա-
գային օրէնքի պաշտպանութեան»:

և կը կենդանի աշխատանքի կը ընդունի:
Փարիզ կը վերադառնան իրենց
հանգրտան օրերը անցնելու հա-
մար և ուր Ա. Դարբինյան կը մա-
նանայ 1996-ին:
Իր կենսագրէն ստեղծած մոպառա-
պաւ և նաեւ իրապաւուր էջերով,
Անահիտ Դարբինյան մեզի կը փա-
խանցէ, առաջին բաժինը մէջ, աշ-
խարհի կը զույգ ունով, իր ազգա-
նիկը, զոր օրինակ իր խաղաղա-
տուիկները կըրը, 1918 Մայիս 28ին
Հայաստանի անկախութեան լուր
կ'առնէ:

«Տնայն առանցքներէ մին [մայր]
պատուեց երբիք, նպարալմանով
բերուած փոշիներով ներկեց այն
եթէ կարմիրը հայկական նոր ինքի
գոյներով ու այդ ամենամեծագոյն
միջոցներով պատարարեց, Պոլսոյ
մէջ, Հայոց պատերազմի այն օրը
կ'անցնումին շրջանի առաջին կը
լսուի հայկական «որոշը» (տե՛ս:
«Մեծանալիկ օր մը», էջ 35-45),
նաեւ կը մատուցանուի Քրիստոս Բ. Պա-
սկարաւոր ու մարկոնով իրենց
ընթացքին, Քրիստոս գտնուած ժա-
մանակ («Քրիստոսայ Քրիստոս», էջ
120-142):

Սուպէն բաժինը կը փակուի «Ջե-
լից տուն» (էջ 161-179) ձեռնած
իր օրը՝ Յարութի Գաճինի իշխա-
նակին, ինչպէս և բոլոր այն որբ-
որդուհիներուն որոնք անցան ար-
ժանի: Հեղինակուհին յուշերով կը
վարժարանի Պոլսի, 1918 Ռուս-
կանին, երբ փողովորը, քայլ անկող
Նայրիբուր մը ծնողը առած է:
Նոյն տարին, Պոլսոյ Ելիւիէ հո-
պարակին վրայ տուն մը վարձեց:

Գրել:

ԱՆԻՏԷ ԳԱՐՈՒՆԵՍ

ցաւ: «Ջեղից տուն» անդլական,
Քրիստոսական և հայկական հոգեբան-
ութեանը, երկու ստեղծութեան
ընթացքին, իր օրը՝ Յարութի Գաճինի
մէջ, 1918-ին, միայն հայ հայ հայ
հայերի Գաճինի, որուն Անահիտ իր
զոյակները կը բերէ: Նպատակը
պարտաւոր էր զեղած շրջանի մը
համար Քրիստոսական տունը ին-
չու և կուտակելի պարագաները, առ-
ջ անոնց պատահականութիւնը արեւմտե-
ան խորքային փոխարկումը միջոցով
մը մէջ, ունեանային հանգրտա-
թեան մէջ ժամանակ՝ վերաբերու-
մանով օրերը, վերաբերու արա-
ւոր, և ի վերջոյ հասնելու խո-
տովանութեան որոշումին...»:

«Մեծանալիկ օր» անոնց փողովոր
մէջ անոնց պատմական կուտակութեան
Հայաստանի երկրորդ մասը, անկի
Հայաստանի կը վերաբերի 1906-ին
այն տարեկանին Պէլլոյի մէջ
վարժարաններու վիճակին Ա. Դա-
րբինյանի գիտական ճշգրտութեան
և թմարանի զննարկութեամբ պոր-
նուած և յառաջ պատմութեամբ ուր
կ'են կը կրթական գործին խօսքի
կողմէրը՝ Քրիստոսականութեան և արեւ-
մուտին, բաւով թէ գտնուի մանկիկ
մէջ աշխարհ: Չոր օրինակի պա-
կերտանքին կարեւոր մասը մը զարգող
կը ձգէ, որովհետեւ նախկինը
բարեկեր մատուցել չեն թէ նիւթա-
պաւ, թէ ծրարող, ապառաւոր
նիւթերուն («Ջեղից օր» ինչ կ'ան-
ցաւ մարտարաններու մասին», էջ
182-191):

Անահիտ Դարբինյան կը ներկայ-
ացնէ ինչին ոչ միայն մատուցող-
անին տեղաբար, մեծացած հայազգի
և յառաջդիմական ընտանեան մը
մէջ, այլ նաեւ պատմաստեղծութեան
պատմականութիւնը ամփոփ, որ, մեզի
պարտաւոր օգնութեան համար
շարժարներուն: Մէջ խաղաղ ըն-
տանի կ'են մը:

Հ. Գ.

ሆኖ ሲሰጥ
ሊሰጥ ይችላል

սուրիչ տեղ՝ չորացնում կամ խումբ
խումբ նստած՝ ցանցերը կարկատում։

ՓԱՔԻՍԱՆՆԻ լիճակը բառական ծա-
է քաղաքական դեռնի վրայ: Մայիս-
ին, ընդդիմության կազմակերպած գ-
ծադրումը արգելե անդամությունը ըրած
Վարդանին եւ կարգ մը այլ քաղաքան-
Քառասուն հոգի ալ մեռած է լախում:
բու ընթացքին:

1915-Ի ԶՈՀԻՐՈՒՆ ՀԱՏՈՒՅՈՒՄԻ ԴԱՏԵՐՈՒՆ ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՐԴՈՒՂ

ՆԱԽԱԲԱՆ

ԱՆՏՈՒՆԵԱ ՄԱԶԱՐԻ

Մայիս 7 երկուշաբթի իրիկուն փարիզի «Ռեյք» պանդոկին մէկ սրահին մէջ ժամուկի առուլին մը կայաժողովուրդում էր, ԱՄՆ-էն երեք կայ փաստաբաններուն կողմէ որոնք տարիններէ ի վեր իրաւական ձաժարով հետամուտ են արեւմտեան ապահովագրական ընկերութիւններու, զբաժանողներուն հետ 1915ի զոհներուն աւանդներուն հաշուեյարարը կատարելու:

Վարդգէս Նեղիսյան, Մարք Կիրակոս եւ Պրալան Գալաթիքի պարբերաբար սակէ առաջ ալ գտնուած են Փարիզ, թէ՛ իրենց դորոններու թանկ փութերուն հետեւելու, թէ՛ մէկ ժամին տեղեկացնելու նպատակով: Այդ դորոններէ թիւերը, ծանօթ է որ սկսած էր ձնիկ ետքը լայնֆ» ընկերութեան զգժ բացուած դատով որ 20 միլիոն տոլարի հատուցումի կորակացութեան տարեկան էր, զուտաբար վճարուած, քայլուած մը կատարուած ու թղթաժարը փակուած:

Երեկոյան երեք իրաւաբաններուն խօսակցիցը ֆրանսական «Լեքսառ» էր, որուն հետ եւ 2006 Մայիսին բարեկամական համաձայնութիւն գոյացած էր: Այդ ընկերութիւնն ալ որ «Բիւնիս միտի», «Բիւն փութերէն» էր եւ «Լեքսֆիան» ժառանգորդն էր, ընդունուած է 17-միլիոն տոլար հատուցանել զոհներու շատաւորներուն: Որոշուած է այդ դատարանի 3 միլիոն յաւակցելով ճիշտապէս հակապահ հաստատութիւններուն, կայաժողովուրդի թիւերներուն:

«Լեքսառ»-ի հատուցումին բաժին ունեցողները պէտք է մինչեւ Հոկտեմբեր ստուգեն հրապարակուած ցանկին իրենց անունները, զիմեւ լինելու համար:
www.armenianinsurance.com
կայքէջին:

Այդ ընկերութեան ժող ապահովագրութեան անձերու, ընտանիքներուն անուններուն հրապարակուած յատուկ խոշորագոյն յարուցանք է, ժրտանալի մէջ արդիւնաւոր ըլլալով ցեղային, կրօնական պատկանելիութեան, եւնի, հիմով ցեղակերպ պարտաւորութիւնը: Միայն յատուկ արտօնութեան կարելի դարձած է ցանկի գտնելով յիշեալ կայքէջին վրայ: Յետագային հայ ժամուկի յայտարարութիւններով ալ տեղեկութիւնները պիտի ապուտին:

Երեք փաստաբանները Փարիզին Պերլին Եր մեկնելին յայտնող օրը, հոն ալ հետազոտութիւն ձաժար գերմանական «Տոյէլ պանդոկին» նախկին 1915 հայկական հայրենիներուն հատուցումի հարցը: Անոնք ըսին թէ յատուկ գործարարութիւններու զգժ արդիւնաւոր են այդ զբաժանուած հետ որուն պատաճարաւորութեան չին իսկ ուղիք իրենց հետ հանդիպուած ենեալ, հասկանալի պատճառներով: Այդ գիտնութեան մէջ զիմեւ անուշադ թէ՛ իրենց ժող դարու որ լուր թիւերը, կատարուածին մէջ Գերմանիոյ մեղադրութիւնը որ ինչպէս Գ. Բապարտիք լուսւ, ոչ թէ մինչեւ իրենց վիզը, ալ մինչեւ մայրերուն ծայրին, եւ թէ Քուրդիոյ քաննուցած ճնշումը:

Այդ ճնշումը ձնիկ ետքը լայնֆ» պարտաւորութեան շատ դժուար ընդմիջ առնու էր: «Լեքսառ» թիւերն եղած էր Քուրդիոյ մէջ գտնաւոր հակադ-

ղեցութիւններուն: Իսկ զերմանական զբաժանուած զգժ բացուած դատին առթիւ թրքական զեապանաւորներ ձաժարով մը զատուորին զիմեւ էր, թիւադրելու համար որ չընդունէր ցեղապայտանութեան իրողութիւնը:

«Տոյէլ պանդոկին» զատ կայ «Տոյէլ»-էն բնակէր պանդոկը որուն զգժ նոյնպէս զատ բացուած է Վարժաւան Տէմիրճեանին, Արիս Արտապարեանին, Ռոպէր Տապարեանին, Մարգրիտ Ճէրճեանին, Գաթիա Գրոնցեանին, Փայլիկ Գրոնցեանին եւ Րաֆիկ Պարեանին անունով: Այդ զբաժանուածներուն հարցը աւելի բարդ էր քան վերոյիշեալ պատճառագրական ընկերութիւնները, քանի որ անոնք ընդհանրէ հայրենաց զմարտերը լայնաբերութեամբ կը նկատուին. այն Հայաստանի որուն հաշիւ ունէին անոնք ձաժար, ետեւ արկելու: Կը խօսուի ալ նոյնպէս պէտք արուած մինչեւ 30 թիւ ծոյլ ոսկիի ժամին, որուն հետեւեցը կը փնտռուին:

Այդ զբաժանութիւնն զատ Գերմանիոյ հետ կայ Պերլին Պարտաւորութիւնին տարեկան խոշորագոյն ալ երկրորդին «Տոյէլ պանդոկին» կը պատկանէ ու անոր ինքնութեան տարուկի պէս այլապատեան պարտաւորութեան հարկի հաշարարը Հայերն, եւ ի վերայ ամենային, Գերմանացիները անոնց հարկի հաշարին վճարել տուած են իրենց «Տոյէլ պանդոկին» զէպի Տէր Զօրի անապատը որ իրենց վերջին հանգրդուան եղած է:

Այդպէս ծանրակշիռ միջուկով թղթաժար մը հայ փաստաբաններուն երեքսին հետ հանդիպումէ իրաւապաշտպանութիւնը: Փաստաբաններն ալ կացութեան եմ մը գտնուել նպատակով ծրարած էին տեղեկել երկրին ֆինանսներու նախարարութեան պաշտօնատարներուն հետ:

Գերմանական այս թղթաժարին զբաժանային հայրենիներու հետապնդումին համար ժամանակ ահա՝ մանափախուած լիայ, բայց զբաժանային արկղերուն մէջ պաշտօնատուցուած թէ համար պայմանաժամը մինչեւ 2016 է:

«Նիւ Երք լայնֆ» զգժ բացուած զատին ետք հատուցում տանալու համար 5700 հոգի զիմեւ ներկայացուցած է, անոնցմէ 3700-ին զիմեւ ընդունուել նկատուած ու հատուցում վճարուած է:

Հայ Դատի մինչեւ այս օր ահապէլ մնացած մէկ երեսին է որ գործուելութեան ժամը է երեք փաստաբանները. անոնք կրնան թէ «Տոյէլ պանդոկին» իրենց նախաձեռնած գործին վերջին հանգրդուան է, թէ անուշադ ման 20 զատ քանակ հանգրդի է տարբեր հատուցութիւններու զգժ: Ստանկարտի այս ջուրին մէջ մնացած մասն է որ ընդգնէ որ կը զբողով զիմեւ որ պատաճարաւորութեան հակադրութեան մեղքով գրեթէ: Հոն հոն զիմեւ անտարբեր, հարուստութեան կըր գտնուել կրապայտուական, կամ անպատու փորձերը զուտահա, թուրք ժամուկն ալ պարբերաբար ծրարագրուած հատուցումի այս ծաւալուն հարցին, ահա՝

Յաճախ եմ ժառարեում մի որ անցաւ: Եւ քանի որ զա անապարհակալ էր, որոշեց ի մի անցաւ էլ զիմեւ Կուրդի Ռանի էր իր ընկերներ մասին:

Վերադարձալ: «Եւ վերադարձալ, եւ տանն եմ արդէն, Ու երբեք իմ, աւելին պէտք է...»:
(Պատեղադական տարիներին երբ)

1954 թիւն անոնուանային է: Արդէն երեւանում եմ:

Վերադարձանք երեքով՝ Կուրդին Մահարին, ՌուսաՆայիկին եւ եւ: Վերադարձանք եւս երկուսը՝ Մալաթիոյ Մարտի հետ եւ նորեկը: Կուրդին այնպիսի կեալ թրքաւորով, 12-ամսեայ ալիքի խոշոր, անապարհակալ արտով է ինքնակրկի կըմուտով: Մեկ անգամ ինքնին «Բնաւորութեամբ» հիւանդութեամբ, որտեղ էլ աւարտից վերադառնալու կայապարտութեամբ չորստարեկան էին գալու ինչ Կուրդին ընկերները: Նրանք զորոշեց ինչ, արդէն յայտնի թաւաւորութեամբ՝ Համո Սահանի, Վահագն Կուրդին, Հրաչիկ Յովհաննիսեան, Լեւոն Տաթևեան, Մարտին Գարսեան եւ շատ ուրիշներ:

Կուրդին ինքնակրկի էր երեւանում գտնուելու ընկերութիւնն է, մտաւորաւոր, որ հիւանդ է, խմում էր, ծխում, յուշում է երկար զբողութեամբ կը կորեւանել հետ: Նրանք արտաւորով մարդիկ էին եւ իրենց պատճառ էին ոչ այնպէս, ինչպէս պէտք էր: Իսկ եւ կարեն երաւում լինել, սիրելեան դաշտերը, խոցերը ու հորթերը յետոյ ոչ մի կեպ էին կարողութեամբ համակերպել ինքնին արդիւնաւորութեան:

Մի անգամ Համո Սահանի մեկ իրենց տըր ընկարներ հարկերը: Սին, զատարկ անեակ, ոչ մի կաճակ, իսկ անեակն մէկեղանով անկախակ մահահանգ էր դուռում, ուր իր հօրը շատ նման մի աղալիք իստում: Երկրորդ օրը ինչ էր Արախիկ, իսկ մեծին՝ Նայիրին, մեք շտանային: Արախիկ լրջօրէն գնում էր մեկ: Կուրդին ժողեց նրան, խառնուցեց մայրիկ եւ հայրենի ինչ որ քան առաջ: Այդպէս նրանք ծանօթացան: Իսկ օրորելու շուրջը պարտաւոր էր զոր զեղեցիկ, կրկնապարտ էր ինչ՝ Համո Սահանի կրկնապարտութեամբ Մարիս Յակոբեանը, յետագային եւս դարձաւ մեր ընտանիքի բարեկամը: Նոյն օրը այցելեցինք Հրաչիկ Յովհաննիսեանի ընկարներ (միւստի չէին գտնուել): Ամանախալ մեծ, դատարկ անեակ, լուսամուտի ժող դարձաւ անկախակ մահահանգ, որը քարուքարէ երեւան էր պատկան: Կողբին

կանգնած էր զեղեցիկ, բարձրահասակ մի կէն, Աստղիկ Յովհաննիսեանը: Եւ հետագայրեւելի, թէ ինչ է երեւան քարուքարէ, չէ՛ որ այդքան լոյս է, Աստղիկը պատաւ խանցը: «Այս իմ երկրորդն է միայն այսպէս եմ մեղադրել: Այդ փոքրիկ արարածը վերածուցեց զեղեցիկ, կուտու եւ զարմաւ տաղանդաւոր զերաւաստի՛ն՝ Թամար Յովհաննիսեան:

Այդ երկու պոետներին ընկալաւ, անապարհակալ տեղի ունեցող անապարհակալ եւ շատ աղքատ մեծ: Խմեցին, դրուցեցին, նստեցին մինչեւ գիշերանք ժամը 2ը, երբ զուտապարտ խոցերը հետաւան: Ի հարկէ չէին ցանկանում զարմաւ տալ միմեանց, բայց, աւաղ, ստիպուած էին:

Հրաժեշտ տալ չէինք ցանկանում եւ կրկին ընկեր եկան մեկ ժամ: Իրենց ան շարունակեցին ընտելիլ հայկական հարցը, խնցրեցին, միջեցին, դրուցեցին մինչեւ առաւ: Ղուրթը առատաւայլ էր հասնում, շնչին անհնար էր:

Այդ ժամանակ «Բնաւորութեամբ» մեւնում էր մեր աղջիկը՝ ՌուսաՆայիկը: Արդէն մի քանի օր անցում էին նրա կողքին: Մի օր մի փոքրիկ թոշուկի ՌուսաՆայիկը իր կենք, եւ ասաց: «Միջեցին, ոչնչով օգնել այնչաւ ինչ կարող անցրեց այն ամէնը, ինչ կարողացաւ, բայց աւաղ, թրքաւորութեան մեղքերն էին, թոշուկին անում է: Եթէ ինչ ուղղում կորցնել Կուրդին, խոցին հիւանդութեամբ զան եւ կը տանեմ, թէ ինչ է արտեղ փախուտութեամբ: անեակը լին է դատարկ չէր: Արախիկը՝ նոյնպէս: Ահապարտ, շնչին չէին լինում, Կուրդին Մահարին զգժեցին կարբի կեալ որ յայտնուել, ուրեմն թրքաւոր արտել է: Հենց հիմա գնա եւ խոսել կը լինես: Գնա՛: Եւ մեւնում է...»:

Համոյրեցի մեւնող աղջկաւ, դատարկութեամբ, որ նրան այնչաւ ողջ չեմ անան: ՌուսաՆայիկը ինչ փախուցաւ, եւ թուց, թէ ինչ պողութեամբ է ինչ: Շատ անգամ զորքին նրա աղջին: Թողեցին մահացուցին եւ շատապէս փրկել օղջ մէկ խոցերը: «Բնաւորութեամբ» իրաւոր ընկեր ինչ՝ հիւանդութեամբ, համոյրեց: «Գնա եւ խոսել կը լինես: Ամուր մնա՛»:

Շնորհակալ եմ թեղ, բարի Ահա, հիմ, որ ժամահանգ էին ինքն զորքերին համար: Շնորհակալութիւն:

Պարզեց, որ Միլանայի այցելել Կուրդին, եւ անեակը, թէ ինչ է ինչ անցում արտաւոր, յորդեցին ինչ օրու վերադառնալ: Միլանայի Ահա՛-հիմ ինչպիսի մարդիկ էին խոսարուում եւ նրանց պայման չէին շատակի առաջ:

Հիւանդութեամբ: Սենեակում արտաւորել է, Կուրդին յորքաւորութեամբ օրորում է: «Բնաւորութեամբ» հարցերը: «Ահա, շատ փայտ: Կուրդին այնպէս անգրգաւան զարմում են: Ջերմութեամբ: Սենեակին նոյնպէս անապարհակալ է: ՌուսաՆայիկը վրայ միջեցին է թրքաւոր: Միայն չէինք անհնար: Լուսամուտ

Ա. ԹՈՌՈՅԵԱՆ

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄՆԵՐ

ՍՊԱՆԻԱ

ԿԻՊՐՈՍ

ժող է, և ես յիշեցի Սերբեր մեր
սիրելի խորհրդներին: Գուրգենի
համար հեղա էր քրտնա հետ: Ներ-
քան չէին խաղաղարմ ինձ երազելիս
և քանապակեղծութիւն գրելիս»:

Ներսուս մարտերի ոգին արթ-
նացաւ: Մի անգամ էլ փորձեմ,
դուցէ այս անգամ էլ փրկեմ նրան
կործանումէ: Ընկերակից խնդ-
րեցի Յոդին մեզ: Գուրգեն հի-
անդ է: Մի՛թէ չէ՞ք տեսնում:

Իսկոյն կանչեցի բժիշկ Արշալույս
Վարդապետեանին (այդ ժամանակ
Թեախտախի դիտպաններին տու-
նէ): Ես Թորքում երկու խոտո-
խայտարեցի քաղ Թեախտ: Իսկ
երբ Սերբերը վերադարձան էինը,
այն փոք: Միամտամանակ յայտ-
նարեցի իսկու տանը երկուստեանս
սպիւր խոտը, որը քաղուել, արեւ-
նաւտում էր: Ահա թէ ինչէ՞ հասցե-
րեց մեզ ընկերներին սերը: Փայտե-
րեց նրանք պարտաւորում էին՝ տուն
չգնալով, ո՛չ ցերեկը, ո՛չ գիշերը:
Խնոււմ էին, ծխում, գրչուցում, վի-
նում: Որտեղից նրանց այդքան
ուտ: Անշուստանային, երբակա-
րի նրանք ինքն ին, անհասկացող
ու անտրտախ: Այսպիսի հասարա-
կական մէջ յայտնուեցի: Մայիսի
կեսին տարողողներ են, և նրանց
հետ հաշուի չեաւել չի կարելի:
Բիւրեղներ շատ առաջին էին հի-
անդի հանդէպ և չէին ինչո՞ւ,
որ համար: Իսկ թէ ինչը բաշեղ
և, միայն Աստուած գիտի:

Բիւրեղներ արգելեցին Գուրգենին
խել, ծիւղ, կարգադրեցին ասելը
յամար ինչիւ մարտը օրում և ամ-
բար երեւանում: Սաւառի ամ-
բար մասնակցաբեր կիսու-
րողուով, Թիւրքիոյդուով կամ
Սերճ-բալիկիւյում:

Եկաւ ժամեմ, առաջին ծնունդ երե-
նում: Բայց այն ժամանակ աղ-
քան ցուրտ չէր, օրքան հիւս: Նոյ-
նիսկ մին չէրէ տեսնում: Ինեւն
հիւստեղում ենը: Սաղին այլեւս
չկալ, և արեւը մարել է ինձ հա-
մար: Գուրգեն շատ ծանր տա-
ւալ կուրտար: Այդ առիթով ես մի
Բանտու քանապակեղծութիւն գրեց:
«Իւ մահացար»:

Ահա այսպէս սկսեցեմ մեր կեանքը
պատմութեան մէջ: Իսկ ինչ վերա-
բերում էր ինձ, ես չըրպասուում
էի ատուրեկներ, նախանով և և
անտարբերութեամբ: Մի օր երե-
կուսին այցելեց մի երիտասարդ
սպիւրեկներ մաղումով: Գուրգենի
հետ երկար զրկախառնութեան,
համարուելին և դուցեցին յայտ-
նէ: Նոյնիսկ պարտաւայ, որ այլեւ
Արիւրկացին աղքատ իսկ գիտի հա-
լիւնէ: Այնուհետեւ Գուրգենը մա-
նաբացեց մեզ: Պարտը Սեւակ,
տարապալար քանապակեղ, տու-
րում է Մուսուլաւում, գրականու-
թեան բարձրագոյն կուրսերում:
Մուսուլաւի յատուկ ինչ-ինչ է
հորատարութիւն վերադառնալու
կապակցութեամբ: Պարտը Սեւա-
կին իսկական չեւեռներէն էր: Նա
համարեց իմ ծնունդ: «Տիկին Մա-
տինա», մեզ շնորհակալ ենք մեզ,
որ փրկեցիք և երեսուն իրերէն իմ
սիրելի Գուրգեն Մահուան ու աղ-
քան չող էր անտուժ նրա մահին:
Շնորհակալութեան, շատ շնորա-
կալութեամբ: Ի դեպ, այդ միակ մե-
նակալական խաղեր էր, և ինչ
այսպէս ես չեմ մտածում, զանիկ
սառն լամ այլեւս երբեք չեմ լսել:

Գուրգեն արդէն կազդուրուել
էր: Ի նորից ընկերներ և օդի, օդի
և ընկերներ:

(Մնացեալը յաջորդով)

Թարգմանեց
ՇԱԲԷ ԻՍԿԱՆԴԱՆԻԱՆԸ
«Գրական քիթ»

«Այս հիւրեւելի պատերի սպիտակ
փայլը այսօր, ցուած օրով, մեզ պիտի
ներկայացնի մարդկութեան պատմու-
թեան սեւ էջերից մէկը, - ժամանակե-
լով պատերից կատաւած Արմին Վեկերի
Միմ եղանի տարապալարու լուսանկար-
ները երբ խաղեր քաղեց Արարատ Դու-
կասեանը: Յուցանողէի դաշինքում
հաւանած հայ և պարսկացի հանդի-
սատներեց մանք լսումը էին, ոմանք
էլ հազիւ էին զգում սրբուցները:
Հնուտանալիս թեւեւ անտեսելիք սա-
ռել էր իւրաքանչիւր լուսանկարի վը-
րալ՝ կարծես ուսումնասիրելով դրանց
խելութիւնը ու, առաւոր պատկերները:
Բնում էր, թէ նկարչու պատմութիւն
էր չէ՞ր 1915ի սպանդի ճանապարհ-
ները:

«Յարգելի զարգալուս, - չարմանա-
լի երբ խաղեր Արարատ Միւսեանի նախա-
դար, - Հայոց Յեղաշարժութեան ճա-
նաչեան հողովից՝ բոլոր այն երկրե-
րում, ուր ձերուսները, և այսպէս էլ քա-
ղուել էին զարգանքներից անցնելի
մաշի միմ փայտեղները, այնպէս էլ՝ մար-
դիւն էին վերակախարակ, հասկ կախ-
վարքեանը: Այսօր Միւսեանի փրկ և
ընդունում է Հայոց Միմ եղանի կելու-
թիւնը: Դա նշանակում էր, որ 45-000
հայ համարում էին այն ճանաչողների
շարքերը: Ուստի, Միւսեանը հայ աղ-
քանակեղծութիւն գտաւ էր, որ լուսով
մեր զարգալուստեանը կը ճանաչի և
ուղեւորով տեղեկ էր պատշի Վանիսի-
սի մարդկայնութեան Հայոց Յեղաշար-
ժութեան ճանաչելու յալոց: Յետագայ
ում, մի գիտի, միգրացի էր խոսել և
կ'անեւ, որ Սպարսկեան ճանաչեց Հայոց
Յեղաշարժութեանը, և շնորհիւ Միւսե-
անիւմ սկսեաւ մի քաղաքի Մանուկ
Գոտուրեանի զարգալուստեան ճիւղ:
Ի՞նչ փոխ...»:

Այսպէս չի՞ք ցրեցեմ «Լուսակոյ Յե-
ղաշարժութեան» լուսանկարների ցուցա-
նադրէի քաղաքը Միւսեանի Կոնստան-
Տան դաշինքում, որը եւթ օրոպա ըն-
թացում (Ապրիլի 20-27) Միմ եղանի
ընկերակցութեան Միմ եղանի ողջ կե-
լութեանը՝ համարեան կուրսանելից
մինչև, Հարոյն Միմի սպանութեանը:

Նախքան հանդիսանալիս երբ խա-
ղաւը Միւսեանի զարգալուստեան ճի-
ւղէն Գոտուրեան, միւսեանի անդամու-
րը շնորհակալական պատուարներ յան-
նեցին Կարթը Սալին, միջապալի
մարդկայնական կամակերպութեանը և
զարգալուստեանի իրենց ցուցարարու-
թեանը և քաղաքութեան համար:

Երբ զարգալուստեանի բոլոր քաղեց
«Քարի երեկոյ...» Հայերին բուրեղի,
Թաթերի երբ ուղեւորէ ընտուրեանի
համարում, մի պէ մտածումով, որ ինչ
միջոցաւան է մտածանքով, ուղեւոր-
ւած զարգալուստեանը, «Էիի, քո ցուած
տեսն...»:

Նրա մտածողութեանը լրացրեց
ինքն արողը զանիւրը: Գուրգենիսկին
սիրտանք լսումեց, որ արդէն ի. գա-
րում նման յայտաբերութեան և և տեղի
ունեցել և որ դեռ օգրեց չեղանկով
միտում է ճանաչել երբ ինչ մեղադրել
ու ստորադրութեանը...:

«... ես պատմութեան ճիւղէն իմ միայ
նաւորութեան իմ տեսնումով իմ միայ
այս իրականութեանը հասցնել մինչև
քաղաքային տեսնումը, որպիսի Սպար-
սկեան լուսով Հայոց Յեղաշարժութեանը
ունեցելը, է միամտամանք, - չարմանա-
լից զարգալուստեանը...»:

Հարցնում էր ինչպիսի զգուշու-
յալ սա և ե. սպիտակ լուսանկարներ և
համարեան իրականութեանը: Սեւ-
սպիտակ, ոչ միայն իրականութեան և քաղ-
քաւորութեանը... Սէ սա, իրականու-
թեանը՝ հայ ժողովրդի պատմութեան սպի-
տակ էլէ փոքր:

Գոտուրեանի կալիքի խոսք մի փա-
կերպութեան փոքր ցուցարարից Յեղաշար-
ժութեան լուսանկարների Չեղանի
Արմին Վեկերի մահին, որը ընթացում
էր ինչպիսի խոսք մինչև 1.5 միլիոն
հայ համապատկեր իշտուակի համար:
Վերջում Թորքի Թարքիլեանի կա-
տարմամբ Հեյն «Տըլէ» եւմանի մեղմա-

Մեմ եղանի 92րդ տարեկից ողե-
կովման ձեռնարկները նախապատ-
աւանդում համար, անցնող փետրե-
րին, կեանքի կոչուեցաւ հայկա-
կան երեք դասական կուսակցու-
թիւններու դեկտմար մարմիններու
ներկայացուցիչներէն՝ քաղաքային
Հայկական Յեղաշարժութեան Ոգե-
կովման Կիւրոսի յանձնախումբը:

Իրեն արդէնք յանձնարարի հա-
նդարմներու, զմեղադրանքներ և
հետեւողական հիւրերու, ծրարը-
նեցան և իրականացուեցան Ապրիլ-
եան Ոգեկովման հետեւեալ ձեռ-
նարկները:

ԵՐԿՈՒՆԱՐԹԻ, ԱՊՐԻԼ 23

Նիկոսիոյ Ս. Աստուածածին եկե-
ղեցու խորհուրդը մէջ գտնուող Մեմ
եղանի յուշակոթիկին լուրջ տեղի
ունեցաւ: Ապրիլեան Հիւսիսը, վառ
մոմեր բռնած հոմ քաղմութեան մը
մասնակցութեամբ: Հորհանգստա-
նաւ պաշտօնին յաւըրեցեղ կաթոլի-
կական փոխարքիւ Վարսման
արք. Հերիկեանի խաղաք: Ապա և
երկուստեան թիւններու միացեալ
պատգամ փոխանցեց Արթուր Դա-
ւիթեան:

Այնուհետեւ, խորհրդարան մթնա-
լորտի մէջ, բոլոր երկուստեան միա-
նարար երեքին «Գիլիկիա», «Թա-
թեր լաւ» և «Սարգալապատ» եր-
գերը:

Օրը վերջ գտաւ մաղեկպատմներու
դեմոստրով:

ԵՆԵԿՆԱՐԹԻ, ԱՊՐԻԼ 24

Նիկոսիոյ կեղերուստեան և քաղ-
մամարք փողոցներու մէջ, կէսօրի
հոգ, տեղի ունեցաւ Հայկական ցե-
ղապատմութեան էութեանը քաղաք-
ային և պատմականութեան ճանա-
չումը պահանջող երկրեղու թուա-
րիկներու ցումը:

Ասեի քան լիւսում հայ պարման-
պարմանութեան և երիտասարդ-
երիտասարդութեան տարածեցին
լուրջ չորս անգար Թեալեցի, յու-
նարէն և անդերեկ ըմպանակա-
թեանը: Կեղեցաւ երիտասարդ
ստեղծելի և նաւաւորած բոլոր
ներկայացուցիչները, անխորհ, հա-
ղած էին Հայկական ցեղապատմու-
թեան ճանաչումը պահանջող վեր-
ատուութեանը ան լուսնիներ, որունը
պարտաւորում էին այս առիթով:

ՉՈՒԵԿՆԱՐԹԻ, ԱՊՐԻԼ 25

Նիկոսիոյ պետական հիւանդանո-
ցի արեւան պաշարի բամամունքն
մասնաշտէն, անհրաժեշտ բոլոր
սարքաւորումներով տեղ գրաւած
էին Նիկոսիոյ նարեկ Հայկական
մարտարանի նախաբանի մէջ:

Կամուրջ կերպով արեւան տու-
լութեան մասնակցեցան զաւուրի
երկուստեանները: Այս արարքով
սիրտը անգամ մը եւս հաստատած
կայան թէ ոչ միայն մարդկան էր
հայ ազգը բնաշնչելու թրքական
զապաւանի ծրարելը, այլ վե-
րաբար շարք, արեւն ինչորեկ-
րեկով, կը նպաստէին իրենց համա-
կերպիցիներու առողջութեանը:

ՓՈՒԿՆԱՐԹԻ, ԱՊՐԻԼ 26

Նիկոսիոյ Ինքնեկեղեցու Գոմի-
րեւն Անեթըրը մայր պաշինքի մէջ,
երկուստեան տեղի ունեցաւ զարգա-
կան եղալուստեանի հանդիսութեանը:
Միջոցաւորում ներկայ էին Կիւր-
ոսի խորհրդարանի անդամներ,
կիւրայոյն կուսակցութեաններու
զիկաւորներ, մեմ պետութեանը:

Հունի մեկեղին չեկով, որը Չեկաները
կարծես մաքրում էին ներկաների հո-
գիները:

ՆԱՐԵԿ ԶԱՄԱՐԱՐԻՆ

բաւ դեպքաններ և հիւպատոսներ,
զարգալուստեան, ինչպէս նաեւ կա-
րեւորադոյն թիւրքներ, հետա-
սիրի և ճանաչալիւրի կաշախու-
րուստի ներկայացուցիչներ:

Հանդիսավար տղթի՝ Անդրանիկ
Աճեանի, իր քաղման խաղի առա-
քին, Ոգեկովման Կիւրոսի յանձնա-
խումբին անունով՝ շնորհակալու-
թեան խաղեցեղ Կիւրոսի խորհրդա-
րանի նախապա՝ Տիմիթրի Սրի-
տովիսիան, որուն բարձր հովանա-
ւորութեանը կը վայելէր հանդիսու-
թեանը, և Ծովաւորական խորհրդա-
րանի նախկին նախագահ և այժմ
երեւանիսկան Արտիթորու Գալաւա-
միանի, որ սերպածար ընդունած էր
Ծանծախարանի քաղաք, իրեն
օրտաւ զլիւսար բամախոս:

Ծաւուր պաշտանքի, կուր ինչորեկ
ոչ մեղեւ կեաւ: Կեղեցաւ Հա-
մալեկի Պետական ներկայացուցիչ
Վարդգէ Մահուսեան: Ան մա-
նաւորարար ընդգծեց հայ ժողո-
վորակի միասնական և անբեկելի
վճարակութեանը անդուլ կերպով
շարունակութիւնը: Հայ Դատի հետա-
պալուստը, ի հեճուած թրքական
Իշտուրի ինչորեկ, ուրքամայ համա-
տարած զարգալուստեանի:

Ապա, որտուրդում ծախիւր
տակ ըմք բարձրագոյն Արտիթորու
Գալաւաւմիան: Ճեղքն էլ իշտուակի
թէ 1996ին, երբ Ծովաւորական խոր-
հրդարանը միասնաշխուհում որ-
չեղեց Հայկական ցեղապատմու-
թեան ճանաչման քանապակեղ, յոյն
զարգալուստեղ կը պաշտօնագրե-
ն ոչ միայն իրեն, որպիսի քաղաքի նա-
խապա, այլ եղած էր զլիւսաւորար
և միջեւ որպիսի քաղաքական այդ եւս
խաճուխութեան:

«Ի Բարձրումսին, անդալաղաւա-
լէ ետը Հայկական ցեղապատմու-
թեան անաղաւթեան, իրեն հա-
մայն մարդկութեան կէզ դարձում
կանխամտածում ոմեր, խաղաքի
պատմութեանը անոր ուրքամը
թրքական իշտուակիներու կող-
մէ, քաղց իսկուր քաղաքի կէզ, ինչ որ
պետութեանը սպական կը գա-
նան պաշտօնագրեւ ճանաչել Յեղաշար-
ժութեանը և հայկական իրա-
ւունքները:

Իրեն յաւըրեց խորհրդարանի
ներկայի նախագահը՝ Պրն. Սրի-
տովիսիան որ կարեւորութեամբ ընդ-
նեց թէ Հայկական ցեղապատմու-
թեանը ոչ միայն հայ ազգի, այլ
համայն մարդկութեան կէզ դարձ-
ւած ոմեր էր: Հետեւագոյն, պատ-
մական այդ անմիտելի յանգարա-
մութեանը պաշտօնագրեւ յանաչել
չ, չաղապատմութեան և չաղաւթել
առիթ էր հայկական անոր երկուն-
թեան և պատմութեան ծանթ տը-
խուր հետեւանքներում:

Ոգեկովմաներու շարք լայն ար-
ձանագոյն անու Կիւրոսի մամուլի է-
լիւրէ, հետաւորի և ճանաչալիւր-
ի յալապալիցիները:

Յերեւալթի, Ապրիլ 24ի առատու-
ստեան, Նիկոսիոյ Ս. Աստուածածին
եկեղեցու մէջ տեղի ունեցաւ Պա-
տարեկ Յեղաշարժութեան նախա-
նարկերու լիւսնալուստի: Յանդըր-
Հորհանգստեան պաշտան:

Իրեն կերպասատանով Կիւրոսի
ժողովուրդէն Հայկական պատմա-
ւորութեան նկատմամբ ունեցած
զօրակցութեան, խորհրդարանի քա-
ղաքի և, Հինդըրգիլի, Ապրիլ 26ի
նիստի սիւրբը պաշտօնագրեւ ողե-
կեղեց Հայկական ցեղապատմու-
թեան զանգուլ լիւսնալուստի:

Աս այդ, Յեղաշարժութեան հա-
մալարալային ճանաչումը պահան-
ջող և Հայկական Դատի անմա-
մանցիկութեանը ընդգծող, պաշա-
նարք երկրի մը ունեցաւ հայ հա-
մայնի պետական ներկայացուցիչ
Վարդգէ Մահուսեան, արմանա-
նալով՝ խորհրդարանականներու
միասնաժողով պահանջներին:

ՀԱՄԱՐԱԴՐՈՒՄ

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԵԱՍ-ՄԿՐՏԻՉ ՓԱՐԻՋ

ՀԻՆԿՆԱԲԻ, Մայիս 17
Եկե՛ք տանջու՛ք
գլամբարտու՛մ Տեսն՛մ Մերոյ
Յիսուսի Գիթառսի
Գիթառայի եւ առաւանձն ժամերը-
թեմը: Յաւարտի պատարագ:
Սկիզբ ժամերուն՝ ժամը 9ին:
Կը չբախտուի զբոսանելահան դա-
տարակութեամբ պատրաստուած մա-
տակները՝ Սուրբ Հաղորդութեան:

Ս. ՄԱՐԿԱՍ ԱՆՏՈՒՆԵԱՆԻ ԻՒՍԻ

ՀԻՆԿՆԱԲԻ, Մայիս 17
Ժամերուն՝ ժամը 9-30ին,
Պատարագ՝ ժամը 10-15ին:
Այս օրը յատկացուած է մանուկներու
հաղորդութեան:

ՍՈՒՐԵ ՅԱԿՈԲ - ԼԻՄՈՒ

ՀԻՆԿՆԱԲԻ, Մայիս 17
Տօ՛՛ն Համբարձման
Այս առիթիւ Լիւիս Ս. Յակոբ Մայր Ե-
կեղեցւոյ մէջ առաւանձն ժամը 10ին
պատարագ էլ մատուցուի:
Կը պատարագէ՛
ԻՍԼԱՅԱՅ Ա. ՔՆԵՆ. ՀԵԳԻՄԵՆԱՆ

arménie
mon amie

AGENDA

HOMMAGE A

Arshile Gorky

Du 4 avril au 4 juin
EXPOSITION DE DESSINS
ET DE PEINTURES

Centre Culturel Calouste Gulbenkian
51 avenue d'Éna, 75116 Paris
Du lundi au vendredi, de 9h à 17h30
et

Centre Pompidou, rue Beaubourg, Paris

EXPOSITION

de l'Arménie à Montmartre
le mouvement arménophile en France
1878 - 1923

au Musée de Montmartre,
12 rue Cortot, 75018 Paris,
Métro : Lamarck-Caulincourt
Du 4 avril au 24 juin
de 11h à 18h (sauf lundi et mardi)

Ա. ԵՂՈՅԵԱՆԻ ԳՐԲԵՐՈՒՆԻ
ՅԵՆՏՀԱՅԵՆԱՅԻ ՄԸ

Փայտէջ Գովազատ Կերպար. Մայիս
3 - Յունիս 4 ամբողջական լեռնային
կոնցերթը կազմակերպուած է մանկի լեռնա-
դէր Աթոս եղջերանի գործերով:

MARSEILLE

EXPOSITION

«AU PIED DU MONT ARARAT
SPLENDUEURS DE L'ARMÉNIE ANTIQUE»
Dans le cadre de l'Année de l'Armé-
nie en France, «Arménie, mon amie»,
le Conseil général des Bouches-du-
Rhône et son Musée départemental de
l'Arles et de la Provence Antiques
(MAPA) — Presqu'île du cirque romain,
présentent du 13 avril au 29 juillet,
l'exposition intitulée «Au pied du Mont
Ararat — Splendeurs de l'Arménie
antique».

Communiqué

Association
Arménienne
d'Aide Sociale
A.A.S.A.

Reconnue d'utilité publique
par décret du 8 juin 1956

PROJET

«RETOUR AUX SOURCES»

L'Association Arménienne d'Aide
Sociale en coopération avec l'A-
gence Nationale de l'Accueil des
Étrangers et des Migrations et
cofinancée par le Fonds Européen
pour les Réfugiés met en œuvre
le projet «Retour aux Sources»,
destiné aux nationaux arméniens
qui sont en situation irrégulière
en France.

Pour les candidats éligibles,
avec ses partenaires, l'A.A.S.A. ac-
compagne le retour volontaire en
Arménie, en soutenant financièrement
et matériellement leur réin-
sertion par des formations profes-
sionnelles et des aides à la créa-
tion d'entreprises.

Pour tout renseignement
supplémentaire,
adressez-vous à l'adresse suivante :

77, rue La Fayette
75009 Paris

Tél. : 01. 48. 78. 02. 99

ou visitez le site de l'association :
www.aasas.fr

Imprimé sur les Presses
du Journal «HARATCH»
83 rue d'Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

CINE-CLUB

• Achkhar / UCFAF

Ciné-Club
«Rouben Mamoulian»

Sous le parrainage
de Robert GUEDIGUIAN,
réalisateur

SOIRÉE PARADJANOV

Jeu 31 mai à 20 heures
TROIS FILMS INÉDITS
SOUS-TITRES FRANÇAIS

ARABESQUES
(sur le thème de Pirosmani)
1986, 20 mn

Studio de films documentaires
de Géorgie.
Film d'essai sur l'œuvre
du génial peintre géorgien
Niko Pirosmachvili (1862-1918)

HAGOP
HOVNATANIAN
Portraitiste arménien
(1806-1881)

Premier film de Paradjanov
Le réalisateur emblématique
fait revivre la tradition culturelle
arménienne du début du siècle
à Tbilissi.

Studio de films documentaires
et d'actualité d'Erevan.

ANDRIECH
CONTE MOLDAVE

Film réalisé par Paradjanov, 1954, 58 mn
pour l'obtention de son diplôme
de fin d'études à Moscou.
Andriech, un jeune berger, quitte son
village pour aller gardé son troupeau
dans une prairie isolée...

Directeur des programmes :
ARTO PELHIVANIAN

P.A.F. : 5 euros — Réduit : 3 euros

UCFAF

6 Cité du Wauxhall — 75010 Paris
Métro: République

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

MARSEILLE

Journée de la femme Arménienne

Transmission et création en Diaspora
Samedi 2 juin de 9h30 à 18h
Espace Mode — Musée de la Mode
Marseille

9h30 : Accueil du public, café —
10h : Ouverture du colloque: HAMA-
TAIRE:HELENE MERDJANIAN, Présidente
de la Croix Bleue des Arméniens de
France, «Les femmes arméniennes et
l'aide humanitaire» — 10h30: HISTOIRE:
Anahide TER MINASSIAN, historienne,
Paris. «Les femmes arméniennes dans
l'Histoire» — 11h30 : Discussion et
échanges — 12h: MODE: Karine ARA-
BIAN, styliste, Paris. «Entre transmi-
sion et création» — 12h30: Cocktail
Visite de l'exposition «Karine ARA-
BIAN et les Arméniens de la mode, XVIIIe-
XXIème siècle» — 14h: EDITION: Mayda
SARIS, éditrice, Istanbul - Turquie.
«L'écrit, vecteur identitaire» — 14h45:
ENSEIGNEMENT : Ani GARMIRIAN, di-
rectrice de l'école Hovhannan, New
York, U.S.A. «L'enseignement de la lan-
gue arménienne» — 15h15: MUSIQUE:
Armineh GRIGORIAN, musicologue,
Paris. «L'enseignement de la musique
traditionnelle arménienne aux enfants»
15h45: Table ronde avec les interve-
nantes et Seta BIBERIAN, directrice de
l'école Hamaskaine de Marseille. —
16h15: Pause café. — 16h30: CINÉMA:
Arar ARTINIAN, cinéaste, Montréal-
Canada. Projection du film «Le génocide
en moi», 52 mn - suivie d'une discussion
avec la cinéaste. — 18h : Clôture du
colloque.

— Entrée libre —

Info et réservation : 06 16 46 52 52

COMMUNIQUE

La Croix Bleue des Arméniens de
France, fidèle à sa vocation sociale et
éducative, inaugurera le 23 mai 2007,
l'unique école maternelle «Sossé» de
Khentsoristan au Karabagh.

En effet, la Croix Bleue des Armé-
niens de France, a d'ores et déjà
investi la somme de 25 886 dollars
représentant les frais d'équipement,
de rénovation et de fonctionnement
pour l'année en cours.

Nous invitons donc tous nos compa-
triotres se trouvant en Arménie et au
Karabagh à venir nous rejoindre, ce 23
mai 2007, et partager ce moment de
joie ensemble.

A cette occasion, nous lançons un
appel à toutes les personnes sensibles à
ce projet, afin de contribuer à la
pérenité de cette école maternelle
«Sossé» tant attendue par les habitants
de Khentsoristan.

Tous les dons, petits ou grands sont
les bienvenus.

Le Conseil d'Administration
de la Croix Bleue
des Arméniens de France

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄՐՅԱՇԱՐԲ

ԵՒ

ԽՐԱՆՁԱՆԲ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍ

Հ.Մ.Բ.Մ.-Ֆրանսիական ժամանակի հիմնադրութեան 30ամ-
եակի ձեռնարկներու ծիրէն ներս կը կազմակերպէ եւրոպայի միջերեսային
Փաթկայի եւ պատկերային մրցաշարը, բաժանի՝ «ՍՈՒՐԵՆ ՄՈՒՐԱՅԵԱՆ»:

Մրցաշարէն կը ժամանակի Ֆրանսայի եւ եւրոպայի Հ.Մ.Բ.Մ.-ի շէն-
տանքի ու զանազան մարզական միութիւններ՝ Ապոլլոն, Զորանա, Պոլտու-
կէտ, Գոլմանի, Բորնոն, Մարտի Եւ Հ.Մ.Բ.Մ.-ի Ծրանա:

Մրցաշարը տեղի կ'ունենայ Հինգրաքի, Ուրբաթ եւ Զարաթի Մայիս 17,
18 եւ 19ին Իսիլ-Մուրիտի Վէյն Միլոնեան զաւան ժրայ, առաւանձն ժա-
մը 1045 սկսեալ - 1 rue Rabelais — 92130:

Մրցաշարի փակման արարողութիւնը պիտի կայանայ Զարաթի, Մայիս
19, ժամը 16ին:

Իսիլ Զարաթի, Մայիս 19ի երեկոյան, ժամը 20-30ին սկսեալ, ի պատիւ
մրցաշարի մասնակցող համար Հեռանային հետեւեալ թիւերը -
Պ Ա Ր Ա Հ Ա Ն Կ Ե Ս -ը, Իսիլ-Մուրիտի ՎԱԿԻ արահին մէջ. հասցէ՝
25 avenue Victor Cresson — 92130:

Գ Ր Ի Ե Ս -ն կը խանդավառէ ձեռնարկը
Մարմանաւանկանց համար Հեռանային հետեւեալ թիւերը -
01 44 05 17 77 կամ 06 80 88 12 24

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE SEJOURS D'ETE 2007 A BELLEFONTAINE (JURA)

SEJOUR DE JUILLET :

Profitez de quelques places encore disponibles pour le séjour du 8 au
29 juillet pour les enfants nés entre le 1er janvier 1995 et le 30 juin 2000.

SEJOUR D'AOUT :

La session du mois d'Aout aura lieu du 30 juillet au 13 août pour les
enfants nés entre le 1er janvier 1992 et le 31 décembre 2000.

Renseignements et inscriptions :

C.B.A.F. — Conseil d'Administration
17 rue Bleue, 75009 Paris
tél. : 01 53 34 18 18
E-mail : cbaf@wanadoo.fr

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կարգաւ Խաչի Տէպիկ Վ. Զամբաճ
ժամանակի կազմակերպութեան
նպատակով կը խորհրդակցուի
Բ Ա Ւ Ի Ն - ի
Հանգրու, Հիւլիսեթի 21ին, Ծրանային
արահի:
Կանաւա պաշտօնէն աղիւրդ:

ՀԱՄԱՐԱՂՄԱՆ տոնին արքիւ, "Յս
նայ" լոյս չի տեսներ Հինգշաբթի Մայ
17ին (Ուրբաթ, Մայիս 18ի քիւ)։ Մ
յաջորդ քիւը Շաբաթ/Կիրակի, Մայ
19/20։

ՓՈՒԱՆ ԾԱՆԿԵՐԱԿՈՒ

ՄԱՐԱԶԵՐ. - ԷՍԺԱՆԻ ՅՈՒՆԻԿՈՒՆԻ
մաշուան առթիւ Լեզան Եւ Նախագիւծը
Կրթութեան Եւ Գիտելոյ

ՄԱՐԱԶԵՐԻ ՀԱՅ ՄԱՐԱԶԵՐԻ ՏԱՆ:

- Յովհաննէս ընտանիք 300 երօ,
- Տարօն Պօղոսեան 250 երօ,
- Ժաք Եւ Անժէ Միլիանեան 250 երօ,
- Ան Լու Ս. Գեղգ Կիկեցոյ Տիւ-
- Նանց Ժուլիէն 200 երօ,
- Ժիւլիէն Տաշեան 150 երօ,
- Արգիւ Պօղոսեան, Լիւսի Միլիանե-
- ան, Սօրի Մարգիսեան 100ական երօ,
- Տիւրքան Արարեան, Գոմիի Կա-
- արդոյ Ուշի, Վարդաճ Զառարեան, Տա-
- շիկի Նալապուրեան, Պերճ Զաքիան,
- Հ.Յ.Դ. Մարաշի կոմիտէ, Հայ առ-
- լաստադատական միութիւն, Էտիկ Տաշե-
- ան, Մարգիսեան և Գրիգորեան ընտ-
- նիքները, Կարօ Միլիանեան, Պրի. Սա-
- առնի Կարդոյ Ուշի, Ժիւլիէն Մարգի-
- րեան, Մարաշի բաղադր Կարդոյ Ուշի և
- Համադարձի զարդ 50ական երօ,
- Մարաշի Բոգաշեան, Ռոյան Վար-
- դանեան, Անդրանիկ Փամպուրեան, Մա-
- րիս Զանիկեան, Ժանիկ Պերգրեան,
- Ստեփան Ասլանեան 30ական երօ,
- Մարի Պերգրեան և Գիլման Թի-
- թիէան 40ական երօ,
- Էլիզա Դադարեան, Սահակ Տա-
- րաճեան 20ական երօ,

ՄԱՐԱԶԵՐԻ ՀԱՄԱԶԱՐԵՐԻ ԴՊՐՈՅԻՐ:

- Յովհաննէս ընտանիք 300 երօ,
- Տարօն Պօղոսեան միութիւն և
- Լիւսի Կարդոյան 50ական երօ,

ՇԵՄԱՆԻՆԻ ԲԱՐՊԱՆԱՄԱՐ:

- Յովհաննէս ընտանիք 300 երօ,
- Տարօն Պօղոսեան 250 երօ,
- Սեդա Միլիանեան 100 երօ,
- Մարաշիի Հայ մշակութիւն 150
- երօ,
- Սեդեան-Փարաշի, Տարաճեան Մա-
- րի և Վարդան Պիլիպպեան, Սօրի
- Քիլիկեան, Հայ առնադատական
- միութիւն 50ական երօ,
- Ալիս Պերգրեան 30 երօ,
- Ռեյիկ Զառարեան 20 երօ,
- Կարօ Միլիանեան 50 երօ:

CINE-CLUB

«Achkh» / UCAF

Ciné-Club

«Rouben Mamoulian»
Sous le parrainage
de Robert GUGUIGUIAN,
réalisateur

SOIRÉE PARADJANOV

Jeu di 31 mai à 20 heures
TROIS FILMS INEDITS
SOUS-TITRES FRANCAIS

ARABESQUES

(sur le thème de Pirosmiani)
1986, 20 mn
Studio di films documentaires
di Géorgie,
Film d'essai sur l'œuvre
du génial peintre géorgien
Niko Pirosmianchvili (1862-1918)

HAGOP

HOVNATANIAN
Portraitist arménien
(1806-1881)

Premier film di Paradjanov
Le réalisateur emblématique
fait revivre la tradition culturelle
arménienne du début di siècle
à Tbilissi.

Studio di films documentaires
et d'actualité d'Erevan.

ANDRIECH

CONTE MOLDAVE

Film réalisé par Paradjanov, 1954, 58 mn
pour l'obtention di son diplôme
di fin d'études à Moscou.
Andriech, un jeune berger, quitte son
village pour aller gardé son troupeau
dans une prairie isolée...

Directeur di programmes :

ARTO PEHLIVANIAN

P.A.F. : 5 euros — Réduit : 3 euros

UCFAF

6 Cité di Wauxhall — 75010 Paris
Métro: République

CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE

MARSEILLE

Journée di la femme Arménienne

Transmission et création en Diaspora
Samedi 2 juin di 9h30 à 18h
Espace Mode — Musée di la Mode
Marseille

9h30 : Accueil di public, café —
10h : Ouverture di colloque: HUMANI-
TAIRE: Hélène MERDJANIAN, Présidente
di la Croix Bleue des Arméniens di
France. «Les femmes arméniennes et
l'aide humanitaire» — 10h30: HISTOIRE:
Anahide TER MINASSIAN, historienne,
Paris. «Les femmes arméniennes dans
l'Histoire» — 11h30 : Discussion et
échanges — 12h: MODE: Karine ARA-
BIAN, styliste, Paris. «Entre transmis-
sion et création». — 12h30: Cocktail
Visite di l'exposition «Karine ARABIAN
et les Arméniens di la mode, XVIIème-
XXIème siècle» — 14h: Edition: Mayda
SARIS, éditrice, Istanbul - Turquie.
«L'écrit, vecteur identitaire». — 14h45:
ENSEIGNEMENT : Ani GARMIRIAN, di-
rectrice di l'école Hovnanian, New-
York, U.S.A. «L'enseignement di la lan-
gue arménienne». — 15h15: MUSIQUE:
Armineh GRIGORIAN, musicologue,
Paris. «L'enseignement di la musique
traditionnelle arménienne aux enfants».
15h45: Table round avec les interve-
nantes et Seta BIBERIAN, directrice di
l'école Hamakaine di Marseille. —
16h15: Pause café. — 16h30: CINEMA:
Araz ARTINIAN, cinéaste, Montréal -
Canada. Projection di film «Le génocide
en moi», 52 mn - suivie di une discussion
avec la cinéaste. — 18h : Clôture di
colloque.

— Entrée libre —

Info et réservation : 06 16 46 52 52

CULTURE

La Croix Bleue des Arméniens di
France, fidèle à sa vocation sociale et
éducative, inaugurera le 23 mai 2007,
l'Unique école maternelle «Sossé» di
Khentsoristan au Karabagh.

En effet, la Croix Bleue des Armé-
niens di France, a d'ores et déjà
investi la somme di 25 886 dollars
représentant les frais d'équipement,
di rénovation et di fonctionnement
pour l'année en cours.

Nous invitons donc tous nos compa-
triotés se trouvant en Arménie et au
Karabagh à venir nous rejoindre, ce 23
mai 2007, et partager ce moment di
joie ensemble.

A cette occasion, nous lançons un
appel à toutes les personnes sensibles
à ce projet afin di contribuer à la
pénalité di cette école maternelle
«Sossé» tant attendue par les habitants
di Khentsoristan.

Tous les dons, petits ou grands son
les bienvenus.

Le Conseil d'Administration
di la Croix Bleue
des Arméniens di France

ՀԱՍԻ ՌԵՆԵՍԱ

Կարդոյ Ուշի Տիւրքի Եւ. Զառարեան
մասնաճիւղի Կարգադրութեան մա-
նակներու երգչուհի

Թ. Ա. Ի. Ի. - Ի

Համերգ, Հիլիպպեան 21/ն, Փարիսի մա-
րաշ:

Կանգնաւ ապահովել տեղերը:

Imprimé sur les Presses
di Journal «HARATCH»
83 rue di Hauteville 75010 Paris
Siret : 571 027 317 000 15
Commission Paritaire : N° 0609 K 84976

Ս. ՄԵՍՐՈՊ
ՄԵՍԿՈՒՆԻԱՆԻ ԿԵՐԻՆ

«Հայ և Ճշմարտութիւն
և Եղանակներ»
ԳՐԱԿԱՆ —
ԳԵՂԱՐՈՒԹԵԱՍԱԿԱՆ
ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՐԻ
ԵՄԻՆ

Հիմնադրի Մայիս 24, ժամը 20-30ին

ՄԻՋԱԿԱՐԱՆԱՆ ՏԱԼԵՐ

Կր ժիւնարաճի
2. ՅՈՒՆԻԿՈՒ Ս. ՎՐԻ. ԲԵՐԵՆԵՆ

Երկր, Խոջ Մատնադարանի գիտական
աշխատակից
Գեղոր ԵՐ ՎԱՐՊԱՆԵՆ-Ի

Միջնադարեան բանաստեղծութիւններու
ընթերցումներ, կատարողութեան
Լիւիս Միլիան-Ի

ԿԱՐԻ. ՍԻՄԵՆԵՆ-Ի

Մատուց ազատ է

10 bis rue Thouin — Paris 5ème
Métro : Cardinal Lemoine / Monge

arménie
mon amie

AGENDA

VALENCE
centre di
patrimoine
arménien

EXPOSITION
du 26 mai au 16 septembre
Mon cher frère
Les Arméniens
dans l'Empire ottoman il y a 100 ans
Cartes postales di la collection
Orlando Carlo Calumeno

MARSEILLE

ARMENIE,
LA MAGIE
DE L'ECRIT

EXPOSITION di 28 avril au 22 juillet
au Centre di la Vieille Charité;
2 rue di la Charité — 13002 Marseille
Tous les jours di 10h à 17h, jusqu'au
31 mai et di 11h à 18h à partir di 1er
juin. Fermé les lundis et jours fériés.

EXPOSITION

di l'Arménie à Montmartre
le mouvement arménophile en France
1878 - 1923

au Musée di Montmartre,
12 rue Cortot, 75018 Paris,
Métro : Lamarck-Caulincourt
Du 4 avril au 24 juin
di 11h à 18h (sauf lundis et mardis)

24e CYCLE DI LECTURES
MISES EN ESPACES
D'ŒUVRES DI
DRAMATURGES
ARMÉNIENS
Direction : ARBY OVANESSIAN
Organisé par l'Association
di THEATRE ARMÉNIEN

ՀԱՅ
ԹԱՏԵՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ
ՆՈՒՐՈՒԱՅ
ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ
ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒ
24^Ի ԺԱՐԻ
(Ս. ՄԻՐԱՊԻՐ)

Կարգադրութեան

ՀԱՅ
ԹԱՏԵՐՈՒ
ԸՆԿԵՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

Դիւանաժ» ԱՐԻ ՅՈՒՆԱՆԻՍԵԱՆ

ARMAN VARTANIAN
TCHINAG

ՄԱՐԱՆ ՎԱՐՊԱՆԵՆ
ՋՆԻՆԱԿԸ

Կիրակի, Յունիս 3, ժամը 19ին
DIMANCHE 3 juin à 16 heures

ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂԱՆԻ ՈՍԱՆ
MAISON DES ETUDIANTS
ARMÉNIENS
57 Boulevard Jourdan - 75014 PARIS
M^o Pte d'Orléans / Cité Universitaire
Մուտքը՝ 5 երօ

CLAMART

Vendredi 25 mai à 20 heures 30

CONFERENCE

di Claude MUTAFIAN
Thème :
«LA CILICIE PENDANT LES CROISADES»
Médiathèque
La Baanderie Anne Capezzuoli
(salle di conférences)

CARZOU

Du 15 mai au 10 juin
La Grande Bouvêche
ORSAY
10h, 13h et 15h - 19h
Le vendredi jusqu'à 21h
Fermée le lundis
Réunissant environ une quarantaine
di œuvres, cette exposition dont la scé-
nographie met en évidence l'impor-
tance que Carzou accordait aux es-
pects multiples di son activité artis-
tique, permettra au visiteur d'appréhen-
der la réalité d'un artiste complet.

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DI FRANCE SEJOURS D'ETE 2007 A BELLEFONTAINE (JURA)

SEJOUR DI JUILLET :
Profitez des quelques places encore disponibles pour le séjour di 8 au
29 juillet pour les enfants nés entre le 1er janvier 1995 et le 30 juin 2000.
SEJOUR D'AOUT :
La session di mois d'Aout aura lieu di 30 juillet au 13 août pour les
enfants nés entre le 1er janvier 1992 et le 31 décembre 2000.
Renseignements et inscriptions :
C.B.A.F. — Conseil d'Administration
17 rue Bleue, 75009 Paris
tél. : 01 53 34 18 18
Email : cbaf@wanadoo.fr

Հորանտալի Հայ Դատի յանձնախումբը Ապրիլ 24ին հանրադրութիւն մը ներկայացուցած է Ազգ. Ժողովին, պահանջելու համար Քրիստոնէական Միութեան օրինադիրին վաւերացումը,

ԳԻՐԻՔԵՐՈՒ ՄՏՆԵՐՄՈՒԹԱՆԱՆ ՄԵՋ

«ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԻՍԹԱՆԳՈՒԼԱՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐ»

(ԱՇԽԱՍԱՄՈՒԹՅՈՒՆԻՆ՝ ԿԱՐՕ ԱՐԲԱՀԱՄԵՆՈՒՆ)

Անթիլիա - 2004

(Բ. և Վ. Վերջին մաս)

ԼԵՒՈՆ ՇԱՌՈՅԵՆՆ

Ըստ մեզի, Ժողովածուին ամբողջ երկայնքին, մասնագիտական այս ցանկերը ամենին չանհկան բաժին են դրքին, եւ որոշեց ստուգու. մեն համար 4. Արքա՛սաման վառաւորը, ի գործ դրած է պրպալու - հետազոտել իր ամբողջ կարգապահութիւնը:

Նկատելի է, որ Արքա՛սաման խառափած է զբաղանք արժեւորումներ կատարելէ: Բիշ մը կը զարմանա՞ք, տեսնելով որ զորքանքուն կենսաբանականներուն մէջ աւ չ համարձակած կատարել զբաղանքի տական ամենաբարձր վերլուծումն իսկ: Ասոր փոքրորէն, մե, մէջնդ-մէջը դուռ բացած է ուրիշներու արժեւորումներուն առջեւ:

Այսպէս, բանաստեղծներու բաժնի մուտքին հիւրըկալուած է Պէպո Սիմոնեան «Պոլսապալ յանաւորադուրեան նոր պայքարը իտրպիւրայ 24 էջանի վերլուծական յորակները (արաւսապուած)՝ «Քաղնիքի 2001 թիւերէն»): Նոյնքան, յաջորդ «Երաւարդուլապալ արձակագիրք» գրութիւն մուտքին տեղ տրուած է Խ. Հատուէնեանի «Համալսումն ալիւնիս իւրաքանչիւրայ ցրակալու. թան իւրաքանչիւրայ 8 էջանի գրութեան, ուր մասնատարարը կը չնշուի, թէ արձակագիրը պարտաւորաւորաբար չըլլած, սիւրի գրաւման որ քանիքորդը դարտաւ տաւ. ինչ տասնիորդը տարիներու աղտու. ներք ու ողորդարձիւնները չեն կրցած բարդովին լուրջեան մասաւ. ինչ պրպալա՞յ գրականութիւնը, որ պարզապէս անուն փոխելով, ու այլաւ տա իւրաքանչիւրայ գրականութիւն կոչուելով, շարունակած է ծաղիկապ պսակել հայ գրականութեան անդաւաճումը պատմական Պոլսայ մէջ: Այս բաժնին մէջ ալ Կ. Արքա՛սաման իր ընթերցանութեան ծանօթացումը է 24 դէբերը (անոնցմէ յար չուի միամտական տեղ գտած են բանաստեղծներու նախորդ ցանկին մէջ): Հոս, ղով ղովի կը տեսնեք արձակագիրներ Վ. Ս. Մովսիսի ու Յակոբ Միմոնեանի, եղաւոր Սիմէլեանի ու Զաւէի Պիպեմեանի, Վարդան Կոմիլեանի ու Բազարաթ Բեւեանի, Զարուհի Գալիճեանեանի ու Ասրինէ Տարախեանի, Սեօն Թիւրքեանի ու Վարդանու Անէֆեանի, Անդան ինչորէն ու Երաւոր Կոպիլեանի, Խ. Հատուէնեանի ու Միքայիլ Մարտիանեանի եւ ուրիշներ: Գրքանքայ այստեղան ստեղծանքով՝ արձակագիրներէն ի կենսան են Դանուտ, որոնցմէ մեն (Բաթիկի Քէլզապանեան) կ'ապրի արտասահման, ու լոկ երեքը (Խ. Հատուէնեան, Ե. Կոպիլեան և Մ. Մարտիան) կը շարունակեն ստեղծագործել Քափով:

Ժողովածուին յաջորդ գլուխին տակ մէկտալուած են Թատարագիրները: Այս բաժնի մը, իր արդուր Վառուածան Անէֆեանի (մ.Վ.՝ 2006 Ապրիլին) «Անկարի իւր իւրաքանչիւրայ իւրաքանչիւրայ վրայ» իտրպիւրայ սեփ մասուկեանը: Ըստ իրեն «Իսթանպուլայ թատարական կենտրոնը որքան հմայելի, նոյնքան թաւաւ եղած է: Եւ արդէն, Ե. Ար-

քա՛սամանի ցանկին մէջ կայ միայն իւր թատերագրի անուն (անոնցմէ մէ 5ը միատամանակ յիշատակուած են բանաստեղծներու կամ արձակագիրներու բաժնին մէջ ալ): Այդ իւր թատերագրի քննարկն ու վառութան Անէֆեանի, Միքայիլ Զաւէանի, Արթուր Պէպոնեանի, Արման Վարդանեանի, Զարէի Մարտիանի, Խ. Հատուէնեանի ու Արաւսապու Պէպոնեանի: Ասանկէ երեքը մասնացած են, իսկ վերջին անունը ճայմ գրգռութեմ է դրքին եւ հետո. կը մնայ գրականութեանը:

Հետեւելով 1957ին հրատարակուած «Համայնագրականութիւն» եւ Սեօն Տէր Տէրեանի 1994ին լոյս ընծայած հատորին որդեգրած մայր սկզբունքին, Կարո Արքա՛սաման եւս ընտրելով նոյնչափ նախահաշիւ մը տուած է իր ներկայացուցած զորքանքուն ստեղծագործութիւններին, ցանցեք քաղելով մերթ մամուլէն, մերթ ապարկուած հեղինակային գիրքերէ: Այդ արտաստեղծանք Ժողովածուին մէջ զբաղուած են չուրը 340 էջ:

Ժողովածուին վերջին գլուխն ալ «Թաւեղանակալ բաժին» մըն է (էջ 507-535), ուր Կ. Արքա՛սաման շատ հայտնի ոտորդեր յիշատակած է իւր 33 դէբերը, չնք գետեր ինչ կ'աւանդելով՝ իրարու «գրքանք» դարձնելով հեղինակուոր որոյ ա նունենք ու զգրէք դարձած իւր ցանցաօրէն ստեղծագործող զորքանքուն: Ի տարբերութիւն նախորդ երեք գլուխներուն, այս բաժնին մէջ ինկած զորքանքուն նախահաշիւ գրութիւններ արուած չեն:

«Թաւեղանակալ իւրաքանչիւրայ գրողներ» Ժողովածուն տակաւին ունի մէկ ալլ բաժնի մըն ալ, որ ստեղծագործած է հատորին սկիզբը: Անկիւ կ'ընդգրկէ 4 իրերայ իտրպիւրայ թիւերէն բաղկացած զգրական ստեղծագործութիւն չարք մը (էջ 13-48), ուր պրպալա՞յ մերթնայ զըրողներն ու գրականութեան մասին կ'արտայայտուին Լեւոն Շառուիան (Հայկալ), Արթիւ Թիւրքեան (Փաւրիկ), Արթիւ Դանիպիլեան և Մարտիան Պ. Յակոբեան (Պոլսալ):

Այս ամբողջ ալիստանքը գլուխ հանքին համար Արքա՛սաման օգտագործած է ճորս թիւերը մը հրատարակուած գիրքերու, ուսումնական թիւերէններու եւ մամուլի հասարակութեան, որոնք անկաւ ցանկերը կ'ըլտուն են հասարակ վերլուծութեան:

Մարտիանէ ետք գրքին ընթերցումը՝ մը մը ընդհանուր ապարկութիւններ կ'ամփոփենք ճանի մը հիմնական նշումներու մէջ:

1. «Թաւեղանակալ իւրաքանչիւրայ գրողներ» Ժողովածուն ալիստեղծան գլխաւոր համապարփող ուղեցոյցը պիտի ըլլայ լոյսը ա նունք՝ որոնք հակիլ պիտի ունեն վերջին 70 տարիներուն Վալդիւրի արժանեքն ժայթքած հայատաւ գրականութեան վրայ: Այդքան մեծաթիւ հայ գրողներու երեւումն ու

ծաղակումը միակ գաղափար մը մէջ (ու թուրքերու շուքին տակ), ապաւորցն է ստեղծագործական անկասելի այն հեղինակ՝ որուն անմասնութիւնը կ'ըլլան մեր մշակութիւնը սպասարկունները, ամենին անարքունկապ ալիստեղծաններուն մէջ իսկ:

2. Կարո Արքա՛սաման իր Ժողովածուին կրկին իր արժեք շահեցուցած կ'ըլլայ, եթէ որդեգրել Միւնաս Ռիօյօյանի «Կար մը գրալիւմնութիւն» երկհատոր ալիստեղծաններուն մայր սկիզբները: Այս սինքն, իր ներկայացուցած զորքանքուն կենսագրականները համալրելով թէ՛ք անոնք մշակած գրականութեան մթնոլորտը բնութագրելով, կամ հակիլքը դիտարկելով արժեւորելով անոնք վառաւորը:

Ըստ երեւոյթին, Արքա՛սաման, համառեան, չ ուզած ճշունդութիւն» կատարել գրականութեանը փուտ կալուածէն ներք, նախորդներով մնայ քանահասարգաւորութիւն իր իրաւ կոչումն ու սահմանին մէջ: Այս անակալով ալ, իր Ժողովածուն կ'իյնայ 1957ին հրատարակուած «Համայնագրականութիւն» Մ. Մարտիանի լոյս ընծայած հատորներուն մէկուն ղու հաշուահաշիւին վրայ:

3. Ժողովածուին այն «Յաւելաւանք» բաժնին, ուր շատ սեփ աղբիւրներ կ'արտայայտուեն 33 գրողներ, տարականներն ու չիլիկ կը տոնորէ ընթերցողին մօտ: Հարցումը անխառնակ կը դառնայ. Խ. Զ. հիմա՞յս այս 33 գրողները «արքաւոր» են ղէպի գրքին յաւելումնաւոր բաժնին ու տեղ չեն գտած մըր կանխներուն մէջ երեւոյց միւս 50 բանաստեղծներուն, արձակագիրներուն ու Թատարագիրներուն անմիջական կողքին:

Իր յաւելումնալիստեղծներէ մէջ Կ. Արքա՛սաման լուսաբանական յատակ ու համոզիչ բացատրականութիւն մը չէ տուած այս մասին: Ու մենք պիտի շարունակենք գործադրել «հարցում» թէ ինչու: Գաղտնիք Տրաւիւրեան ու Շուրթե Գաղտնիքներու, Յակոբ Մարտիանի, Սիմոն Ռիօյօյանի, Աւետիս Արեւանեանի, Գեղամ Սեւանի նման ծածկանաւոր ղէպեր տարուր գրուել են յաւելումնաւոր համալոր կարգով Թեմար ու Կատարակն ու լայն ջրհանկներու համար միւր անմանք մնացած անուններու շարքին...

Յաւելումնաւոր բաժնի թիւերը կ'արտայայտեն իրենքին՝ եթէ հոն յիշատակուած լոկ ցանցաօրէն զորք կամ գրականութեան շուտ չուտ հետագա ղէպերը միայն:

4. Հատորը, ընդհանրապէս, առարկայ դարձած է հոգածու իրաւարդութիւն, թիւն անող գլուխը կը ցցեն զբաղաւորական վիճակն այ: Զորքանքայ, արձակագիր Զաւէի Պիպեմեանի նշանաւոր «Քիլիկներ» իւր վերջայտը՝ վիճակ վերաւորէն է «Միքայիլեան Արշալայար» (էջ 10): Մուրէի Դանիլեանի «Համաստեղծութեան ապարկութիւն» հատորը՝ «Բանաստեղծութիւն աղաւորագրութիւն» (էջ 169), եւ այլն:

5. Կան թիւերիմաշարար սպրակ սխալագրութիւններ այ, որոնցմէ ինչեք:

- Վարդ Տէկահերի «Հերի ու Ռիք» հատոր ներկայացուած է իրեն բանաստեղծական ստեղծագործութիւն (էջ 214), մինչդեռ նա նիկա արձակ գրութիւններու հասարածոյ մըն է:

- Ռ. Հատուէնեանի համարաւոր «Յուշատեղ» շարքի լոյսը հատոր

ները բնութագրուած են իրեն հարապարակագրութիւն» (էջ 336-337), մինչ ասեկն հեղգ Էլլուր ու նոնք մեծամասնութիւնը ընտրել իրեն հարապարակներ: Թէն, լուսաւորաւոր նոյն շարքին ճանի մը ղէպերը ալ կը կրեն յուշագրական, ապարկաւոր կամ զգովորական կոչում: Նմանակալ, նոյն հեղինակին կենսագրական մէջ կ'ընտրէ թէ անոր «առաջին հրատարակուած գործը Բաւապալայ լուսաբանութեան ղու ղու» (էջ 335), մինչդեռ ասեկապատ մըլած է մըն է:

6. Մեղի համար՝ Կ. Արքա՛սամ երկու այս Ժողովածուն ունեն նաեւ նոնք մեծ քանակներ, Սեօն Պարտիւրը Երաւորեանն ու Արթիւր Տէր Մարգարեանը:

Նարոյանի զրազէս պատմաբանը (1875-1944) թիւն ծնունդով մեկիւր իր կենսական կարեւոր մէկ հանգրդանը կապած էր Պոլսայ, Թուրքի Զանաւարակութեան հաշիւները ընտրելով 17 տարի վերելով պատմաբան Արթիւր: Գրականութիւնը ղու ղու ղու իր գրութիւններն յաւելումնաւոր «Նշխարներ» խորագրով հրատարակուած է Պոլս, 1948ին:

Իսկ Արթիւր Տէր Մարգարեան (1889-1970), իսթանպուլական ուսուցիչ, գաղափարներու հեղինակ արձակագիր, ունի պատմական ընտրել երկու հատորներ «Արձակագիր» (1946) եւ «Անցողիկ» (1962): Այս մայր ցանցանքները, ամենայն հասանալորութեամբ:

Փաղելի տալով Կ. Արքա՛սամանի Ժողովածուն մասին մը այս գրականագիր, պատեմ է որ պիտի խոսէ իւր ղու հետագա մը մէջին ընտրել նոյն այս գրքին, իսթանպուլական գրականութեան ապարկութեան մասին: Սուքը կը պատկանի Ռոյրը Հատուէնեանին:

- Իւրաքանչիւրայ գրականութիւնը այսպէս կը ընէ իւր գրքով, բայց կ'ընթանայ ղէպի ապարկումը, որ ստույգ չէ, քան որ նոր ցանկերը չեն յայտնուել: Վերջին երկու տասնամյակները չկրցած ընտրել շարունակելին ղէպի ապարկայ, հինքները յաջորդելով: Թէն յայտնուեցան համեմատ անուններ. իսթանպուլ մերթնայցի իրենք ալ, որոնք փորձելով, բայց չկրցած մը նայուն դառնալ ու կիշ ունեցող գրականութիւն տեսնելով, որոնցին չկրցած զորքանքուն իրենք մայրիկ իրենք ու վարդանեաններ օմանալուրեանը իրաւարակութեան ցանկ քանակագրութիւնները վրայ համեմատական իրապարկութեան... Հասարակութեան նախաւոր իր անտրապիկի երեւումնալ ընթացմէ այս մարգէն ներք:

Հաշա՞յ մը կ'ընա՞յ պատմիկ: Իսթանպուլական գրականութիւնը կ'ընա՞յ իր ծոցէն դուրս թերի վաւեր նոր անունները: Պատկերը լուսաւորիչ չէ:

Հայկալ

**Publications
reques**
REVUE ARMENIENNE
Des Questions Contemporaines
N° 6 Avril 2007
Publication de l'UGAB
11 square Alboni — 75016 Paris

ՄԱՐԻ ԴՈՒՊԱՐ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԵՐԳԻԸ

Քանի մը շարքի վեր Փարիզի Հայ Ուսանողներու տունը կուսակալի թեմակի մը վերածուած ըլլալ կարճէր: Ամէն օր, կէսօրէն մինչեւ կէս զիշեր, եւ յաճախ ալ առէր ուշ, սան տարբեր սրահներէն կը խտէին թաւելութակի, դաշնակի, ջութակի ձայնը: Ամէն տեղ նոյն եռանդով կը հնչէին Մանէլի, Կոմիտասի, Սալաաթեանի, Տրդատի կամ Պրամի յորինումները: Փայլուն ձայնը սրահներուն պատերը կը ցնցէին միջնադարեան հայկական շարականներով, գերմանական կամ առասկան երաժշտութեան ամէնէն յաղթանակուն գործերով: Հայնքին նոյնիսկ անցնելով ընտանեայն խորհրդանիշներէ, անպակասիւթէն կը հանձնէին մինչեւ չէջեր կարգ մը անգամները: Երաժշտութիւնը ամբողջ էջերը դառած էր, երբեմն արագ ընկերով մը պատճառներով ուրիշ ընկալներու: Բայց ինչ էր պատճառը այս բոլորին: Բացառութեան թիւն պարզ էր. պատահականով մասնադասական խորհրդանշին առաջարկին, սան երաժիշտները, նախնի ընկալիչներ, կամ պարզ քաղեկաններ, մէկ մարդու նման զինուորաբարձած էին կազմակերպիչը: Համար քրտապաշտի համերգ մը: Այսպէսով Փարիզի Ուսանողներու միջնադարյան ոտանի հայ ուսանողները կ'ուղէին իրենց մասնակցութիւնը երեսմ ըլլալ Հայաստանի տարւած:

Եռուով Ուսանողներու Ուսանողն յոր ծագելը պիտի երեւնային Մարտիրոս Սարգսեանի կուսակերպի մէկուն խորքին լրջա՝ «Concert de la Maison d'Arménie» մենաստա արձանագրութիւնը կրող գունակոյց որ: Ծագելը: Նոյն մեծագոյր յայտարարութիւնը օրերով զարդարել Հայ Տան մտաւոր, համերգին հրաշխարհ: Համար Ուսանողական ոտանի ժամոց իւրաքանչիւր այցելու, մայրը տալով տունական զուարթ տեղ մը:

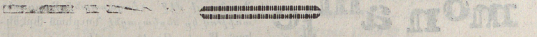
Այդքան կորովով եւ խանդով պատրաստուած համերգը տեղի ունեցաւ նախատեսուած օրը՝ Մայիս 8ին, երեկոյեան ժամը 19ին, Ուսանողական ոտանի Տան Տանտը շէնքի հանդիսարանը: Հոս, հաւաքուած հարեւր յիսուն հոգիներ յարաւոր երկու ժամ շարունակ, մերթմուտփութու, մերթմուտփութու, ունիւղերէց եօթը երաժիշտներու կողմէ ինամբով պատրաստուած յայտագրերը: Ներկայութեան մէջ էր լատիններէ Նորմիկիտ, Փորթուկալի, Պրազիլի, Անտրէ Օնորա եւ Վիլբեր Լիոն տուններու տարեկաններ, Տէր եւ Տիկին Պետրոս Թրքերան (Հայաստանական Հիմնադրամ), Տէր եւ Տիկին Հակոբ Գիւթիկեան (Մարի Լիւդովիկա Հիմնադրութեան հիմնադրութիւն), տղերք Տրիքի Փրէն (Հայ Ուսանողներու Տան տնօրէն - փողովի անգամ), Հայ Տան քաղաքային քարեկամներ, Ուսանողի ընտանիք ուսանողներ եւ այլ հիւրեր:

Երեկոյեան քաղաքը կատարելի Հայ Տան Ուսանողական խորհրդի գլխուն տնային տնօրէն Մանէլի: Ապագային: Ան քարէ զարուստ մայրից բոլոր ներկայներուն եւ իր խորհրդակցութիւնը յայտնելով Փարիզի ուսանողական միջնադարյան ոտանիցին պատահականութեան ընդոց շնորհիւ: Հայաստանի տարուան առթիւ կազմակերպուած այս քաղաքային համերգը տեղի ունեցաւ այս բնից սրահին մէջ: Եռուով Մ. Արապաբեանը արձակ էր հրաշխարհ տան տնօրէնը (էր ազնիւ վերաբեր-

մունքին եւ ուշադրութեան համար կ'ուղեց յայտակար յիշատակել տիկին Մանէլ Բաս էն ձեռնէկին): Մասնակ Սուրբասեան նախ ներկայներուն կը յայտնէր թէ Ուսանողի ընդհանուր պատուիրակ Տիկին Միլիխան Թարսո Փիլիքի այլ պարտականութիւններով զրգացած ըլլալով չէր կրցած համերգին ներկայ գտնուիլ, սակայն նախորդ իր ամբողջ օրացուցիկը յայտնած էր: Իր խօսքը աւարտելով, ան շնորհակալութիւնը կը յայտնէր երաժիշտներուն իրենց մասնակցութեան համար եւ բոլոր ներկայներուն ծառայութիւնն կու տար 2008ին միասնաբար տօնելու «Հայ Ուսանողական Տան» հիմնադրութեան 80ամեակը:

Համերգին առաջին քամիքը ամբողջութեամբ ներգրուած էր հայկական երաժշտութեան: Ան քաղաքէն Համիկի Արեւմտահայերէն (Նոր Զեյթունից) երգած «Հաւուն հաւուն» երգով որուն կը յաջորդէր Միսիսի Միսիսիան «Մայիս այն ինչպէս» տալով (Այս երկու երգերը կը պարտէին ար. Կր. Նաթիկալի): Ներկայները մեծ ճանաչով շարունակեցին լսել այս երկու արուեստագետները որոնք տալանդով եւ յուրիչ շնչաւորումներով մեկնաբանեցին այս անգամ Մայիսի Նուշալի, Կոմիտասի, Սալաաթեանի եւ Բարսեղեանի գործերը. սակայն ոչեւ է ըսել որ անոնք արատաւոր խաղաղաստեղծութեամբ մը ծախհարեցին ծագումով Կուսակույցից երկուստեք երգիչ իմուն Փեմիքարը որ առանց որեւէ շնորհակարանք Սոյսիկ Նուշալի «Ճեբու, լիմէթը», «Ճեբար» փողովալային երգը կամ Կոմիտաս վարդապետ «Հայաստան» Միսիսի Միսիսիան եւ իմուն Պրիսիս Սիլերալցեանները: Համիկի Արեւմտահայերէնի (գաշնիկ) փայտուն ձեռնով գիպեցին այս առաջին մարջ Փիլիքի: Երկրորդ քամիքը նույնպէս հարուստ եւ իր բովանդակութեամբ ինքնատիպ եղաւ: Անմա Իսախան (գաշնիկ) եւ Վարդան Մարգարեան (Թաւուրթակ) յարանիք համոզուցին ժողովի եւ Այ. Եարութիւնների գործերին «Էլէն Էլէն», «Միքիսէ»-ը եւ «Էրափորիներ»: Պարիսի Միկրաի Միկրաիներն երկու առաջին եւ երկուսնորուն միանալով Պրամէն, Մանէլին, Սպանդարեանին եւ Պորտուգիէն իրարու շրջալուծած քանի մը հատուածներով պակտից համերգը երկուր ծախիւ բաղեցով: Երբեք կը բեմ հրաշխարհացու ձայնի մը համար: Եայտագրերը կը աւարտէին հասած էր սակայն դեռ հանգիստ անկեղծ մը կը պատարձնէին ընդհանրութեան: Փարիզ գտնուող անուանի զանազանատնէր Միկրաիան Նաւասարեան յանգեցրեց թեմ կը հրաշխարհէր եւ իրօք բացառիկ եռանդով եւ ճարտարութեամբ կը մեկնաբանէր Ա. Նաւասարեան Պայեանից պրէնէ «Ուղեւոր տար» եւ «Ուղեւոր տար» հատուածները: Ամբողջ քաղաք յայտնային, անկերպանի ծախիւրով եւ բացառականութեանով կ'ուղեւորէր արուեստագետները որ ընդառաջելով յարանիքին փափաքէր համերգը պիտի փախէր Կիլիքի մի երգիչից:

Օրուան հանդիսութիւնները վերը կը գտնէին ընդունակութիւնով մը որուն կը մասնակցէին երաժիշտները եւ դրէթի բոլոր ներկայները: Կէս զիշերին, Ուսանողի պարագաները հրաշխարհեցին խաղի իրաւունքով: Էջով «Հայ տուն» կը վերադառնային ապագային նման ձեռնարկները կրկնելու հեռանկարներով եւ խա-

ՎԱՃԱԳԻ ՏԱՏՐԵԱՆ ԵՒ ԹԱՆԷՐ ԱԳՉԱՄ ԱՄԵՐԻԿԱԿԱՆ ԻՐԱՒԱԳԻՏՆԵՐՈՒ ԵՒ ՓԱՍՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՄՈՒՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԷ ՊԱՐԳԻՆԱՏՐՈՒՄ

Այս միութեան տարեկան հաւաքովը եւ առընթեր իրաւաստական գիտաժողովը այս տարի տեղի ունեցաւ Սանթո Մոնիթայի (Պալմ-Ֆորթիս) մէջ: Բազմաթիւ հայ փաստաբաններու եւ իրաւաբաններու կողմէն ներկայ էին նաեւ իբրեւ մասնակից, ունիւղեր եւ կամ պատուէյ հիւր, նախնապէսին ինչպէս եւ դաշնակցային վերաքննիչ տանեան ամերիկացի բարձրաստիւան զաւարտներ: Բացի կարգին էին Հարլընտ Պրատին, Լարթի Փիլքը, Էլէրի Պրոքս, Գորլու Սթիւն, Մարվին Պրոքսէր եւ հայազգի Տիգրան Մանլիքեան: Գիտաժողովին մասնակցող իրաւագիտութեան մասնագէտ փորձիչներէն էին՝ Տէյլիտ Գոնչէր եւ Լուսիւր Էլվին: Եւ ներկայ էր նաեւ Պալմֆորթիայի նախնապէսին իրաւական գաւառագիտութեամբ Փիլիպպինայի հանրաժամանօք քրեական պալատական փաստաբան Մարք Իրիսկու որ գիտաժողովին մասնակցեցաւ յատուկ զեկոյցով մը:

Իրաւագիտական զեկոյցներու երկ ատորարածանութիւնէն մէկուն նիստով եւ իր նախագիտէր նուշալց հայազգի գաւառագիտութեան Պրոքսէրը: Համագումարին վերջին բաժինը յատկացուած էր դուստ Կալապի թեմի թեմաներու որոնց համար յատուկ կարգադրութեամբ հրաւիրուած էին փորձիչները Տարտան եւ Արամ, որ նախնային Ամերիկայի Միլեոսիս նախնապէսին համար արարին մէջ կը պայծառամարք իրեն աւաղ գիտական պարտով: Իր զեկոյցը յատկացուած էր «Հարան Տիգրի պատմութեան քաղաքական յորդապատկերներ»-ին եւ կը հիմնադրուէր այն հանդամանքով, որ Հարան եւ Թանթը լատ ժողովի արտակից բարեկամներ էին: Արամին յանդերձ Տարտան, որուն զեկոյցին նիստի մը «Հայկական ցեղապատկերներ» եւ միջազգային քրեական օրէնսդրութեան հարցը:

Սրահը լեցնող փաստաբաններ եւ իրաւաբաններ շարունակ ուշադրութեամբ հետեւեցին լեցող այս փաստաբանութեան, իրենց գնահատելով արտայայտեցին յորեկայ ծախհարկով հայ մասնակցողը:

Համագումարը իր աւարտին հաւան հանդիսարանը հաջգործելով մը որուն մասնակցեցաւ նաեւ Լու Ան-Տրիքի քաղաքագետը: Այս առիթով խօսք տարին շարք մը գաւառագիտական եւ փաստաբաններ: Հանդիսութիւնը կը լրումէին Նաւասարեանը, արարողութեամբ մը որուն ընթացքին Տարտան եւ Արամ իրաւագիտներն եւ փաստաբանները, այս միութեան կողմէ պարզեցաներուցան եւ առաջին անգամ ըլլալով՝ ձեռակերտ, Դանրակերտ եւ թէ զեկոյցներ զանգաղատուով մը, որ կը խորհրդանշէ Ամերիկեան ազատարարական պայքարը: Գաւառական իրաւ իրաւ սակեցող տատերով արձանագրուած է «Հարան Տիգրի ազատութեան մրցանակ»-ի մասին:

Իրաւագիտներու եւ փաստաբաններու այս միութիւնը ներկայիս տալարութեան յանձնած է փորձիչ Տարտանին Հայկական ցեղապատմութեան վերաբերող փաստաբանական նոր մէկ ուսումնասիրութիւնը: Թրքական իստիքագիտութեան ուղեգրողներն ոչ միայն հերթող, այլ եւ բուրգի լեցող այս հակիրճ եւ ամբողջ ուսումնասիրութեան բանի մը ամա անաւ յորած էր Պրոքսէրի լեցողին շրջանից գաւառագիտութեան ուր կը գաւառէր Թրքիայի Դանուրական կուսակցութեան նախագահ Տորու Փրիքիլէր ամբարտաւան կրկնով եւ կրկնակիորէն Հայկական ցեղապատմութեան ուղեգրող ըլլալուն համար:

Տարտանի այս իրաւական փաստաբանները յանձնուեցան զատուար Փիլէ-Հարան Ուրիցիփի որ կարճ գաւառագիտութեան մը լեցող Փիլիքիցը գաւառագիտութեան հարցով:

ԼՐԱՏՈՒ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՏԱՐՈՒՄՆ ՏԱՆՈՒԿ ԴՈՒՄԱՐՈՒԴԻԹԵՐ

Մայիս 22ին վաճառքի կը դրուին երկու զրուստներ իրաւական համարձակութեամբ: Հայաստանի տարուան Մէլեոսիս ինքի Փրատանէն է, միւսին՝ Հայկական: Առաջինը 0,85 եւրոյի արժեքով է, երկրորդը՝ 0,54: «Փրատան-Արմէնի» երաւիւրով զրուստներով կը որպէս բնորոշ առուած է «Հայկականի փողով» կամ «Մէլեոսի փողով» կուտած երկուսնային զարեւ ընդունել որ կը գտնուի նոյն քաղաքին Առուածները որ տաճարից քաղաքի ու գոթիական արուեստի Գիլ-Գարու ամէնէն զեկոյցի զրուստները: Նոյններէն մէկը կը նկատուի:

Միւսին զրուստները կը զարգանան միւսին վրայ գիտեցուած է հայկական մանքաղարի Ժե. Գարու տնարար, որ մ Յուստի ծնունդը կը ներկայացնէ:

Գաւառական վաճառք կը կազմակերպուի նոյն օրը՝ Ժամը 9-30ին 18, Վալանի Հայկական Ժառանգութեան իրաւունքին մէջ (13, Լուի-Կալէ փողով) լատուելիք թղթապատրաստութեան իրաւունքներէն մէջ, նաեւ հաւանութեան Գարիլ, Մոլայիցի, Գարիլ, Թանցի զարգանքի մէջ (Թրքապատմութեան, Ժամը 9-30ին 18:

Իւրաքանչեւ տեղի ու նշանակութեամբ ունի Փարիզի միջուկը քաղաքի հայկական գաղութին եւ Միջազգային ուսանողական ոտանիցին մէջ: Ծննդատեղիներ իրաւունքներն որոնք մասնակցեցան այս ձեռնարկին լատուելիքներ, շնորհակալութիւններն ունի իրաւական տնարարներ իրենց զարգացողութեան համար:

ԿՈՐԻՆ

67 La Canebière
13001 Marseille
Tél. : 04 95 09 30 60
Fax : 04 95 09 30 61
marseille@wasteels.fr

- ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ -

(Sept. 12)

Յետոյ Թէոդոսիան աւերել են Հոներ
միջին դարերու 8 եւ 11 եւ 15. Քաղաքակ

Այսպիսիանան ճնդրությունն զնախն
 և և Մարգարեի երանությունն զիս
 Ղազարյան զանազոյիմէ Մայիս 21
 մամուլէ Ղազարյանը թեմար զիս
 անհաղթելիս յայտան և երկուս
 Ղազարյանսքոյ Լուս Ղազարի ստեղծի
 խոստան և և զիս զիս զանազոյիմէ
 զանազոյիմէ ստեղծի զանազոյիմէ
 թեմար (Յապա, Մայիս 17): Դա
 անհաղթելի ճամուտսքոյ մամուլ
 մամուլ զանազոյիմէ ստեղծի զանազոյիմէ
 զիս զանազոյիմէ զանազոյիմէ
 ինքնոյն ու ստեղծի զանազոյիմէ
 զանազոյիմէ զանազոյիմէ Լ. Ղազարի
 մամուլ զանազոյիմէ մամուլ ու աստեղծ
 զանազոյիմէ ստեղծի զանազոյիմէ
 ինքնոյն ստեղծի:

ԹՐԵԿԵՐԷԼ ԼԵԶՈՒՈՎ ՆՈՐ ՀԱՏՈՐ ՄԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Իրանացույի մէջ հաստատում
Թրեկան «Գլխէ» հրատարակչա-
կանը վերջերս լոյս ընծայեց Հայ-
կան ցեղասպանութեան ուսում-
նասիրութեան նուիրուած նոր գործ
մը որ կը կրէ հետեւեալ անվանը՝
«Հայկական ցեղասպանութեան
ըտա Իրանական պետական ար-
խիներու վեհաժողովներուն» (Ha-
tifak Devletleri Kaynaklarına Ermeni
Soykırımı : Toplu Makaleler kitap 3):

Սա ուրեմն քիչով, Վահագն Տա-
տրեանի ցարդ հրատարակած
է այս նիւթին նուիրուած գործերու
շարքին երրորդ հատորն է զոր խի-
զան հրատարակելի Խալիկ Զարա-
թօրու թրեքերի թարգմանիչ ապով
հրատարակելի երկու շարքի առաջ:
Հոս խօսքը ոչ թէ Անգլիան, Ֆրանս-
ան և Ռուսաստանի ընդգրկող դաշ-
նակցներու մասին է, այլ այդ ե-
րեք պետութիւններուն հակադիր՝
Գերմանիոյ և Աւստրիա և Հունգար-
իոյ առաջնորդ ստեղծուած դաշ-
նակցներու մասին է, որոնք մաս
կը կապէր և Օսմանեան պետութիւ-
նը: 411 էջերէ բաղկացած այս նոր
հատորը կը պարունակէ ութ ընդար-
ձակ գլուխներ և երեք յանդիման-
ները: Հրատարակելի Զարաթօրու
գիրքը ձեռնած է Հրանդ Տիգրէի իշխ-
անակին:

Ողբերկ ունեցած արտակարգ կա-
րեւորութեան համար ստորեւ կը
ներկայացնեմք այդ գլուխները
մակդիրները, որոնք թրեք ստեղծու-
ածով:

1. Գերմանիոյ Արտաքին գործոց
նախարարութիւնը արքիմիտ Հայկա-
կան ցեղասպանութեան մասին պաշ-
տօնական վաւերացումները: Սա նա-
խարարած է զոր քիչով, Տատրեանի
պատրաստած է գերմանացի հեղի-
անի՝ Վիլհելմի Կոսթիի 674 էջոց
հատորին համար. ունի 61 ծանո-
թագրութիւններ (էջեր 13-31). Թէ-
նէ Տատրեան կը շեշտէ գերման հիւ-
պատանքներ պարկեշտ և յանդու-
կեցումներ՝ ցեղասպանութեան ո-
ճերին մասին իրենց կատարու-
թիւնը ստեղծել պահելու. ստորեւ
թիւնները, սակայն եւ արդեալ կը լեշ-
տէ նաեւ իրենց յարգողը՝ հինգ գեր-
ման իրաւաններու երկդիմի եւ յա-
ճախ ալ թրեքածը զարգացական-
ութիւնը՝ յարգելով հանգիստը քաղա-
սութեան հանդիմանող զեպան
Մէթիլեմիերի: Ուշագրւած է յաւա-
նագիւց գերման կայսր Վիլհելմի
զգաման կեցածածը, որ Տատրեանի
կողմէ կը քաջապաշտօնի իրեն և
բուսականական գերման ազգային զա-
րգականութեան: Արդարեւ Տա-
տրեանի ցոյց իմ տայ յո 1915ի գե-
ղասպանութեան ոճերին վերջէն
ստուգողի ճամբարները կը պատ-
հանայ հայուցէր գործ ուն 1894-96ի
Համախան եւ 1909ի Առաւելի Նա-
րեկուն կապակցութեամբ:

2. Հայկական ցեղասպանութեան
մեքմարման հրատարակումները
գերմանական եւ ատուրքական պե-
տական արքիմիներով մէջ: (էջեր
33-103): Կը պարունակէ հինգ գեր-
մանական, երեք զեպանի փոխա-
նորդներու և տասնութիւն հիւսիս-
տուններու գլխավոր ստեղծարար-
ները: ըստ ստորի, կը պարունակէ նա-
եւ 11 քաղաքատեման գերմանացի
ապաներէ հարաբերող ստեղծարար-
ները: Առաջինը զատ, իսկ նաեւ ձե-
ռեց գերման արտաքին գործոց նա-

խարարներու և երկու քաղաքացի
հրամանատարներ՝ զօրավարներ
Հիլտֆէլդերի եւ Լուււէնտօրֆի
ստեղծարարները: Գալով միւս գե-
նակի եւ դաշակից՝ Աւստրիոյ,
կընդգրկուին զեպանի Կալմիլի-
նիի և իր փոխանը Քրաուսթ-
մանտօրֆի ինչպէս եւ իւր հիւսիս-
տուններու հարաբերող պաշտօնական
ստեղծարարները: Առաւելաւ
թիւն կարեւոր մէկ բաժինը կը
վարարելի Հայկական ցեղասպա-
նութեան ոճերին ընդարձակումին՝
դէպի կովկասեան Հայաստան,
1918ի ապրիլ և աշնան եղանակնե-
րուն: Այս առումով յով կենսական
նե գերման զննապետ Բարդաքիւնի եւ
գերման զօրավարներ Ժոն Լուստի
և Գրեյսթիլիանի զգալի ազդեցից
վիզաւորները: Վերջապէս կան
գերմանական առեկալներ ըստ որոց
օսմանեան Քրաուսթի Հայ ժողո-
վուրդին նախապատրաստեան բը-
նակցութիւնը կը ներկայացուի երեք
տարբեր, այսինքն՝ 1924-000,
2-000-000 և 2-500-000 թիւերով:
Իսկ գերման թրեքներ հեղինակ
Հուլի Կրօթէն, միայն հինգ նա-
հանգիւցներ համար, այսինքն՝ Կա-
րի, Վան, Բաղէշ, Տիգրանակերտ և
Նարեկը: 1-5 միլիոն հայ բնակչու-
թիւն ցոյց կու տայ: Գալով աւստր-
իական արքիմիներ, հիպատոս
Բիվեթիլիոյ մէկ միլիոն կը գնա-
հաւե արեւելեան վեց նահանգներ-
ը: Իսկ գերման իրաւաններ և Օսման-
եանցեան եղած Հայերու թիւը. իսկ
Իսթրիէի հիւսիսարտար մանրամասն
հաշուարկումներով ընդազգային
նկարագրուած Հայ ժողովուրդին թի-
ւը 1-5 միլիոն կը հաշուէ: Վերջա-
պէս 1915 Դեկտեմբեր 2 թուականի
աւստրիական զօրանքի ստեղծարար
էր ընդառնալի եւ յարակից Նար-
եկուն Հայ գրեւորած թիւը մօտաու-
րապէս մէկ միլիոն կը հաշուէ:

3. Հայկական ցեղասպանութեան
մէջ գերմանական միջապակցութեան
փաստները (էջեր 105-155) 79 ծանո-
թագրութիւններով: Իրաւարան-
կան հանդէսէ մը մէջ հրատարա-
նած փաստագրական այս աշխա-
տութիւնը իր կառուցումով եւ
բովանդակութեամբ աւելի իրաւա-
գիտական ընդթիւ ունի եւ այս պատ-
ճառաւ ալ նոր զարգացող միջազ-
գային քրեական օրէնդրութեան
խնդիրները կը շօշափէ: Հոս կը մը-
կացուին սուլթան Համիտի գերման
կայսրին ընծայած կապակցային ա-
թիւ նուիրները եւ այդ ձեւով դաշ-
նակից միւս եւրոպական պետու-
թիւններուն դիմ ձեռք ձգած գեր-
մանական պատեհը: Հայկական
հաջորդ բարեւոյ լուծման ձեռնարկին
գէ:

4. 1894ի Սասունի կոտորածը -
կեղանակ մը հայեցողութիւնը հայկա-
նաբարութեան ստեղծարար (էջեր
157 - 198) 72 ծանոթագրութիւն-
ներով: Հիմնականով եւրոպական,
բայց յատկապէս օսմանական և
թուրք պատմական փաստագրիկնե-
րու վրայ, ցոյց կը տրուի թէ Պէր-
լինէ միջազգային զաւթիքի 61րդ
յոյրուած ինչ աղէտալի հետեանը
մը ունեցաւ թրեքայութեան հա-
մար: Օգտուելով այդ յոյրուած ին-
չեղեցողի ընթիլով՝ Աւստրի Հա-
մար միջապակցային ապակցիկով
գերմանական Հոյնաստարութեան
և Ռուսիոյ զարին երկրես եւ նենգ
հայապաշտութեան, ընդգրկելի
Հայախիմ նոր զարգացականութիւն
մը որ յանգեցաւ 1894-96ի զանգ-

ւածային Նարեկուն, իսկ ընդ 100 -
150 հարաւ զանգը: Սասունը մէկ նա-
հանգիւր կուր կուր կուր կուր
Իսթանբուլի մէջ պաշտօնավարող
Ֆրանսացի զեպանի Փոյ Գալուսի
1894 Փետր. 20 թուականի Exposé His-
torique de la Question Arménienne,
հարաւա խոստումն է թրեքան
ոճարակ ստղծարարներ, որոնք
ստեղծարարներ իսկողին ձաղ-
ման կապակցութեամբ: Նոյնիսկ
թուրք պատմագիր մը կը ինչուին որ
Սասունի պատմագիրութիւնը զա-
րգական ըլլալէ աւելի տնտեսա-
կան զրգացումաւ մը ունէր: Հայ
ընտանականները գերմանական
մէքմեքին թէ կառավարութեան եւ
թէ քիւրտ ընտանականներու հարկ եւ
տուրք վճարել:

5. 1909ի Առաւելի ողջակիզման
պարագաները - (էջեր 199 - 218)
33 ծանոթագրութիւններով: Յօդ-
ւածը մէջ մասաւր յեանս է անդ-
լական արքիմիներ փաստներ վը-
րայ որոցն մէջ Առաւելի մօտ Վը-
նիսի մէջ կայեց հաստատած անդ-
լացի հիւսիսաւոր հարաբերու-
մանի խալիկ, իսկայ իսկ գալ
արքիմիները գերմանացի արքի-
միներ կանխարգելումը խոստովան-
մաբանական ճարտար դաւերուն:

6. Հայկական ցեղասպանութիւնը
կեպարիկ մարդին մէջ (էջեր 219 -
248) 66 ծանոթագրութիւններով:
Իր համապատասխան տարգմանք
զորմը ոչ միայն կը ընդունէ այլ եւ
իր խոսքին Հայկական ցեղասպա-
նութեան ընդգրկուիլի տարաքա-
ններ որուն զոչ զնայ այդ մարդի
հաւանքը Հայ ընտանցութիւնը: Այդ
տարաքալի գործիքն արեւելեան
մար կը կայմին ալի մը Հայ մաս-
նէններու եղբերի եւ փառեղի զա-
ւանսութիւնները որոնք միջապէս
գերացուցին թուրք գահաճեկն
աւստր ունիները ներստակ յա-
նաւորած յարաբերութիւնը տարա-
տեսաները յատկապէս յըջանալի
արեւելեան կառավարել Սուլթան-
էի զաւանսիկ վարչադրութիւննե-
րը: Այս ընդունի հակապատկերն
էր աւարտի թուրք կառավարի
Աւալի Ռիթաթ (Չալըզա) որ պա-
տեղադրել վերջանալի զատակն
ստեղծ կայմից կեսարի մէջ եւ
այս ընդուն ունիւրդներուն իւս-
մալի քրեական յանցարդու-
թեանը միջադրող ընդարձակ ա-
րտաւանագը մը պատրաստեց: Քէ-
մալականներու շուտաւոր յաղ-
թանակով սակայն, այդ զատակն
հետադրուած անհետեւեալ մնաց:

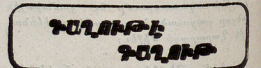
7. Հայկական ցեղասպանութիւնը
եւ զայն կանգիկը կամ պատմիքը իւս-
ընդունող իրաւական եւ փալաւ-
կան պայմանները - (էջեր 249 - 288)
99 ծանոթագրութիւններով: Իրա-
ւարանական հուի մէջ մշակուած
այս ուսումնասիրութիւնը հիմնը-
ւած է Միտղայ Աղբերի Յիւստա-
պանութեան կանխարգելի եւ
պատմարկուի ունիւր, ինչպէս
նաեւ Նիւրեքիլեի Միլիազային
պատմական առեկալ արտաւա-
նալիին եւ զատմանիւրներու վը-
րայ: Յօդուածին ներածականին
մէջ թալալից ցեղասպանական մը-
տալականներ զօրգրական ձեւով
արտայայտուիլը շեշտուած է 1913ի
Հայկական քաղաքացիական
խնդիրներու իրաւական կապակ-
ցութեան: Ուշագրւ 1894ի աշնան
ստեղծ իսկողին Համիտ գերման
զեպանի Ռուստիլին շեշտակի կը-
րով ազդարարած էր որ Հայկական
Ռուստիլեաները կը պայման
Օսմանեան կայսրութեան յոյր-
ութեան եւ ինք երբեք թուրք պիտի չը-
սայ որ անոնք իրաւորներն, չուր
երկու տասնեակ տարիներ յետոյ
Թալալի կընան էր նոր ազդար-
արութիւնը զաշնակցական երեսու-
րան Վաղարշէին: Երկուսն ալ կը
հաստատուին, որ բարեկրօններն:

ըր նախաբայը պիտի հանդիմանա-
լի ինքնակարգութեան եւ ապա ան-
կալութեան:

8. Հայկական ցեղասպանութիւնը
եւ շեշտաւարակութեան վերա-
ծուիլ մը պատմիքին տակ Բօլաթ
կըրած վառագները. պատմական
Խոնալ Սիւնիին - (էջեր 289 - 352)
120 ծանոթագրութիւններով: Իս-
նակէնային այս լայնածաւալ ըն-
դարձաւթիւնները կընդունի կը-
րօնականութիւնը և կը տարաբա-
նաւորեն ընդգրկուի յարուած
մատմաներու մակդիրներով: Առեւ
են՝ 1) Զարգարը զարգացական-
ութեան մը պատմական հետադիմա-
նութիւնը, 2) Աւստրի Համիտ եւ
իսթիստական վարկերուն խոր
հրդապաշտական կայսրը, 3) Հայ-
կական հաջորդ վերապաշտութեան
4) Զարգարը զարգացականութեան
պայմանականութեան վարկերը,
5) հարաբերականութիւնը հաջոր-
աւ Գերմանական եւ աներկեան
գերմանացիներ, Բ. Թրեքան զա-
ւերացիները, 6) Պայմանականութեան
թիւն, 7) Նախազգիւրդ ու
ընդիմ ցեղասպանական ունիները
չարաքալութիւն, 8) Կեղարեւել
զիւստանական վարկերուն թիւն
հարաբեր, 9) Պատմական օրինակ
նութեանը օտաւան անպաշտ
հարաբեր, 10) Անպաշտ հարաբե-
րի թիւն հակապատկեր տարբերութիւն,
11) Որոշում տարու հեղինակութեան
արքիմիները, 12) Այդ ունիւրդն ու
ընդունի կայմարկութեան կառակ-
ցական տանցները, 13) Որոշ-
ումը գործարարական դիւստր յան-
նաւոր (Թէլեքալթը Մահաւան),
14) Գերմանական պատմական
փաստագրութիւնը, 15) Մանգիւր
կողմին տուեանները, ապակցիկ
անպատկերական պատմական
փաստագրութիւն, 16) Փոխա-
նակ կառավարութիւն եւ կառակ-
ցութիւն միջադրուի, 17) Փոխա-
նակ կառավարութիւն եւ յանցարար
պատկեր, 18) Կարգ մը հաստար
Թուրքի զատակն հետադիմութիւն
եւ թրեքի կառավարական ծիւն
գերի ձեռնարկներ, 17) Թալալի
միջադրութիւնը վիզալիստիկ
թուրք հարաբերութիւնը գէշեր,
17) Գերմանացի եւ ատուրքացի
զաւանսիկները արեւելուրդները,
18) Երգականութիւն:

Գիրքին պատուում սահմանա-
փակուած է Թրեքան երեք գլուխ-
ուր զարգացներու, այն է՝ Իսթա-
նուլ, Իսթիլ եւ Անգարա:

ԹՂՈՒՄԻՆ

Ֆիլիպինիոյ «Նարեկ Շիրիկո-
լա» արահի մէջ, Ապրիլ 27ին,
կողմակերպուած է միջվարձար-
անի հայերին բառադիւարութեան
Մրցում մը Եւրոպ հայաստա-
նեան իսկական կողմէ: Մրցումը
ստեղծուած է նախակրթարան-
ներէն: Դասուակարգի անդամ-
ները եղան մէ Սիւլի Կոմիտեան,
Փալալի Իրմի, Մարքուհի Ք. Յա-
կարեան եւ Կոստան Գոլուսեան (այս
վերջինը է Նարեկ Շիրիկոլ ըլլալ):
Բացումը կատարած է Մարլան
Տրաւերեան, որ շեշտած է թիւն
թիւնով աշակերտներու մասնակե-
ցութեանը և իրաւականութիւնը փառ-
տելու զբաւակարգի եւ փառաշու-
քի հայ ինքուր գեղեցկութիւնը: Մը-
քուրին պայմանագրուած լրտնայ-
նեք, թուրքի հասարակ են եւ
աղաքը հիւսարկուած:

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE SEJOURS D'ETE 2007 A BELLEFONTAINE (JURA)

SEJOUR DE JUILLET :

Profitez des quelques places encore disponibles pour le séjour du 8 au 29 juillet pour les enfants nés entre le 1er janvier 1995 et le 30 juin 2000.

SEJOUR D'AOUT :

La session du mois d'août aura lieu du 30 juillet au 13 août pour les enfants nés entre le 1er janvier 1992 et le 31 décembre 2000.

Renseignements et inscriptions :

C.B.A.F. — Conseil d'Administration

17 rue Bleue, 75009 Paris

tél. : 01 53 34 18 18

E-mail : cbaf@wanadoo.fr

CINE-CLUB

«Achkar» / UCFAP

Ciné-Club

«Rouben Mamoulian»

Sous le parrainage

de Robert GUEDIGUIAN,

réalisateur

SOIRÉE PARADJANOV

Jeudi 31 mai à 20 heures

TROIS FILMS INEDITS

SOUS-TITRES FRANCAIS

ARABESQUES

(sur le thème de Pirosmanni)

1986, 20 mn

Studio de films documentaires

de Géorgie.

Film d'essai sur l'œuvre

du génial peintre géorgien

Niko Pirosmannachvili (1862-1918)

HAGOP

HOVNATANIAN

Portraitiste arménien

(1806-1881)

Premier film de Paradjanov

Le réalisateur emblématique

fait revivre la tradition culturelle

arménienne du début du siècle

à Tbilissi.

Studio de films documentaires

et d'actualité d'Erevan.

ANDRIECH

CONTE MOLDAVE

Film réalisé par Paradjanov, 1954, 58 mn

pour l'obtention de son diplôme

de fin d'études à Moscou.

Andriech, un jeune berger, quitte son

village pour aller garder son troupeau

dans une prairie isolée...

Directeur des programmes :

ARTO PEHLIVANIAN

P.A.F. : 5 euros — Réduit : 3 euros

UCFAF

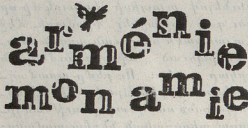
6 Cité du Wauxhall — 75010 Paris

Métro : République

(Tsur. 10. L'été)

բոլոր քիչ անիկ զան 60 էր : Բնակչու-
թյունն այ տեղեր մնացած է կայուն-
ապագաներու : Եւ բառակերպ միջին : 31 ա-
զար բնակիչներն ևս որոշը պատահիկ պե-
րանուած են, միշտ այդ բնակիչներին
մէջը արտաքին կը յայտարարէր : Երբե-
քարակներն կը ուղարկուէին կայսրութիւն,
մեծաներն կան, տառապանքով միտա-
ւորներ : Բայց մը պէտք է ընել : Այս ան-
գամ, Լիբանան դէպ յանդիման է սիւնին
համար : Բայց անոր համար : Արդեւ, ան-
բողոք Լիբանանն է որ պատահը է Կարպի-
լի, Սուրբիոյ, Բրանի մեղքը, Արեւմուտքն
այ միեկնաբան կոտորելին անդին չի
կերտար անդին... : Ոճարագործ մեծն այ
գործունէն է Պէյրութի արեւմտեան շրջ-
անը : անիկ զան 10 վերադարձող կան :

ՍԱՆ ՓԱՆՈՍԻՆ ԺՅՐ ԲՆՆԻՂԿԱՆՈՒ ԺՅՐ
այսին ընթացքին, Մայիս 10ին, Նանդի-
պոտ մը կարճակերպութեամբ է զայսին
կրօնական ու քննադատական պիտակին
հետ : Ինչպէս զայսին է նաեւ, Պարպիլ
ԲՆՆԻՂԿԱՆՈՒ ԺՅՐ ԲՆՆԻՂԿԱՆՈՒ ԺՅՐ : Կարպի-
լան ու արեւմտեան Պարպիլ, յանուն Երկրին
Հայ պատկերին : Այս վերջինի գիտնա-
դարձած է արեւմտեան, ըսելով : ՀՀ-ն միտա-
դրուող չափ արեւելի ապ չէ : ԺՅՐ ԲՆՆԻՂԿԱՆՈՒ
մեծանակած է նաեւ, Մայիս 11ի արդա-
ման արարողութեան :

AGENDA

MARSEILLE

ARMENIE, LA MAGIE DE L'ECRIT

EXPOSITION du 28 avril au 22 juillet
au Centre de la Vieille Charité;
2 rue de la Charité — 13002 Marseille
Tous les jours de 10h à 17h, jusqu'au
31 mai et de 11h à 18h à partir du 1er
juin. Fermé les lundis et jours fériés.

Pour la première fois en France
L'Association Lyon-Erevan APECE
présente

CIRQUE

Jeudi 31 mai à 20h30

Vendredi 1er juin à 20h30

BOURSE DU TRAVAIL

Place Guichard LYON 3ème

Dans son nouveau spectacle

Cirque et Magie

«ARMENIAN STARS SHOW»

Réservations : FNAC, Auchan, Géant,

Leclerc, Le Progrès, Carrefour, Virgin et

APECE.

APECE: 7 rue Major Martin 69001 Lyon

Tél. : 04 78 29 01 84

CARZOU

Du 15 mai au 10 juin

La Grande Bouéche

ORSAY

10h - 13h et 15h - 19h

Le vendredi jusqu'à 21h

Fermée le lundi

Réunissant environ une quarantaine
d'œuvres, cette exposition dont la scé-
nographie met en évidence l'importan-
ce que Carzou accordait aux aspects
multiples de son activité artis-
tique, permettra au visiteur d'appréhen-
der la réalité d'un artiste complet.

CACHAN

- LA COULEUR DE GRENADE,
de Serguei Paradjanov
Mardi 29 mai à 21 heures
au Cinéma La Pléiade.
- SOIREE GASTRONOMIQUE
ET MUSICALE

La Croix Bleue des Arméniens de
France propose une immersion
totale dans les saveurs et les
mélodies de l'Arménie.
Entrée : 15 euros
Réservations obligatoires, avant le
28 mai :

- auprès de Sonia :
01 46 65 26 96 / 06 10 56 22 04
- ou de Marie : 01 69 07 02 25
- Vendredi 1er juin à 20h30,
à la Grange Gallieni.

ԻՍԽԻ

ԱՐԱՐԱՏ ՊԱՐԱԴՈՒՄԻՍԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ

Իսի-Է-Մուլիոյի Ս. Մարիամ Աստ-
ածածին Հայ Առաքելական եկեղեցին,
ձորանայի մէջ Հայաստանի Տարածած
ապիթոյ կը ներկայացնէ Կոնստան Ժընկ-
եան Մշակութային արահի
« Ա Ր Ա Ր Ա Տ »
ՊԱՐԱՐԱՄԻՍԻ

Գարաթ Զանիս 2, Ժամը 20-30ին :

Պարապաթ

Տիկին ԳԱՐԱՐԱՄԻՍԻ ԳԱՐԱՐԱՄԻՍԻ

Էւ Գարաթ ԱՐԱՐԱՄԻՍԻՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ

Երեկոյթին կը ժամանակի շուրջակայ

Գարաթ ՎԱՐԱՐԱՄԻՍԻՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ

Կարաթի Ժամը-Արդի

Մշակութային արահի մէջ

22 ամբիւր Փոյ-Վալան Կոնստան

92140 Կարաթ

Տոնակերպ Կարաթ Գիւն

06-11-45-70-88 / 06-84-64-89-22

06-60-37-12-65 / 06-61-45-74-65

Բիւրոյն, Կար Եկեղեցւոյ Կարաթ

րուրեան — Ժամը 01-46-44-24-24 :

Dans le cadre de «Arménie mon amie»,

Année de l'Arménie en France

Grand concert à Alfortville

NAISSANCE DE DAVID

DE SASSOUN

de Garbis APRIKIAN

Oratorio pour soli, chœurs et orchestre

dirigé par l'auteur

avec

l'Orchestre National d'Île-de-France

et les Chœurs :

Sipan-Komitats

Elisabeth Brasseur

et ceux des enfants

de l'Ecole Arménienne Tebrotzassère

le Jeudi 24 mai à 20 heures 30

Pôle culturel — Paris des Arts

Salle de Spectacle

(à l'angle des rues Bourdarias

et J. Franceschi)

organisé par la Ville d'Alfortville

en partenariat

avec

la Maison de la Culture Arménienne

Renseignements et réservations :

01 58 73 29 18

Ս. ՄԵՐԱՐՈՂ

ՄԵՐԱՐՈՂԻ ՄԵՐԱՐՈՂԻ ԿԵՐՈՂ

Վերա Է. Ժամարանի

Գ Բ Ա Ն Կ Ա Ն

Գ Բ Ա Ն Կ Ա Ն Մ ԵՐԱՐՈՂԻ

Ե Բ Բ Ա Ն Կ Ա Ն Մ ԵՐԱՐՈՂԻ

Մ ԵՐԱՐՈՂԻ

Հինգշաբթի Մայիս 24, Ժամը 20-30ին

ՄԵՐԱՐՈՂԻ ՄԵՐԱՐՈՂԻ ՄԵՐԱՐՈՂԻ

Կը միտարարէ

Հ. ՅԱՐԱՐՈՂԻ Մ. ՎՐԻ. ԳԻՆԿԵՆԸ

Երեկոյ խոսք Մասնագործանի գիտական

աշխատանք

ԳԻՆԿԵՆԸ ՏԵՐ ՎԱՐԱՐԱՄԻՍԻՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄԸ

Միջնադարեան բանաստեղծութեան

ընթացքին, կատարողութեամբ

Լիլիթ ՍՄԻՐՆԱՆԻՆԸ

Եւ

ԿԱՐԵՆ ՍՄԻՐՆԱՆԻՆԸ

Մասնագործ

10 bis rue Thoulou — Paris 5ème

Métro : Cardinal Lemoine / Monge

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Մասնագործ

Ս. ՅՈՒՂԱՆԵՆԻՍ-ՄԱՐԻՏԵ ՓԱՐԻՋ

ԵՐԿՈՒՆԵՐԻՆ, Մայիս 28

Ոգեկոչումն հայտնում

Հայաստանի 1918 Ս. Հանրապետութեան

Երեկոյնի մասնագործութեան : Յաստանի

կատարի Հայկական Էւ Մայրանք Գ.

Հարաւան :

Սկիւր մասնագործութեան՝ մայր 17ին :

24th CYCLE OF LECTURES MISES EN ESPACES D'ŒUVRES DE DRAMATURGES ARMÉNIENS

Direction : ARBY OVANESSIAN

Organisé par l'Association

de THEATRE ARMENIEN

ՀԱՅ

ԹԱՏԵՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒ

ՆՈՒՐՈՒՄԸ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒ

24th ՇԱԲԻ

(Ա. Ե Ր Ա Վ Ի Ր)

Կարճակերպութեան

ՀԱՅ

ԹԱՏԻՐՈՒ

ԸՆԿԵՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

Դեկալար. ԱՐԻՐ ԵՈՒՂԱՆԵՆԸ

ARMAN VARTANIAN

TCHINAG

ԱՐՄԱՆ ՎԱՐԱՆԵՆԸ

Ջ Ի Ն Ա Կ Ը

Կիրակի, Զանիս 3, Ժամը 16ին

DIMANCHE 3 juin à 16 heures

ՀԱՅ ՈՒՍՈՒՂԱՆԸ ՈՍՏԱՆ

MAISON DES ETUDIANTS

ARMÉNIENS

57 Boulevard Jourdan - 75014 PARIS

Mre Pte d'Orléans / Cité Universitaire

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

Մուտք 5 Եւրո

ՄԱՆԿԻՈՒԹՅԱՆ ՅՈՒՆԵՍԿՈ

Ի Ա Ր Ա Զ Ն Ը

ՍՈՒՐԵՆ ԵՒՐԻԳ

Երբ նախազեկարարն աւարտեց, առաջին համէն անակերպը գոր ունեցան, Իսթանբուլի պետական դատախազներէն մէկուն նուիրեմ խնայողութեան գանձանակն էր, 10 թրքական լիրանոց նախադրեալ հաշիւով մը, իմ անունին: Գանձաւորը բաց կապիտալ կերպով երկրորդական, բոլորաձեւ սիրուն տուփ էր, իմանալով կը պատկերէր, իր յետաձգած պէտքերէն իմանալով: Այս վերջին վայելքը գտնուող ճեղք էր, նախադատեալ մետաղէկ դրամներէն համար, ինչպէս նաեւ կըր ծակ մը թղթադրամներէն համար: Այնպէս մը շինուած էր որ անկարելի էր պարզել պարտաւորութիւնը, քանի որ կղպանքը միմիայն դրամանոց մէջ կարելի էր քանայ տայ արկղիկէն: Այս գանձանակը մեծ տարախառն պատճառներէն էր ինքի, ուրիշներէն ալ առիթ կ'ընծայէր չըր-նուց մասնատորէն կառուտու ապա-նախադատութիւն: Երկրորդ կարեւոր փոփոխութիւնը արձան նոր դրամն էր Ալ պիտի ձգէի մընը գործարարներու վաճառքի գործունեութեան, զայն փոխանակելով նոր առուձախով մը: պիտի ծակէի տակ դեմքով, առաձապան պարան մէջ թղթով, գործարար եւ նման: Բնական իրեր տասնորկի կանայց: Այս իրերը յարմար բաժանանքներով տեղադրուել էր խաւաքարէն տուփի մը մէջ որուն կապիտալը որպէս կրկնախառն էր ծառայելու տուփին: Առեւտրի մարդը փորձեալ ըլլալով, վաճառքի վայելք ալ փոխանցուց: Այնպէս օգտուտուող կողմէն աւելուց տարմէն գլուխով չէի դե-րները: Գործունեութեան մասին Իսթանբուլի գոց չուական էր: Տուփը բռնած մէջ թնկուց, գոց չուական իրերնաւորող փողոցները կը շա-փէի աշուհներէ, ծառանալով իտա-կան սեռէ անցորդներու, որոնք յա-նախ կը գնէին փողոցի ճարձ մը ա-նեղ: Տախարաններ կը դերձան՝ ձեր-մակ, սեւ, նոյնիսկ գունաւոր: Կ'ա-տաճարէին նաեւ այլ իրեր՝ գորշա-վել, առաձապան պարան, ապահո-վորեալներ սակն էր: Հիմնական փոփոխութիւնը մը տեղի ունեցան իր ամառային արտադրութիւն մէջ: Գոր-ծը աւելի արագիւլ էր ու աւելի շա-հարբէր, նաեւ աւելի հետաքրքրա-կան, քանի որ փողոց ինչ մասնագի-տութիւն կը գործանէր: Զանազ անկերու թիւն ու տեսակները, մեծերով չափեկ առաձապան պարանները, ըլլան առեւտրէ գրանաձե-թէ տափակ, առաքելութիւն հասու-տան կորի գերաններ... Երկրորդ կարեւոր էր. ձեռնարկ տակին կ'աւելէ, այս գերանքը աւելի տափեկ է ապակիս աւելի տալ: Առաձապան-ըր դրոք կը փափաքէր, հազուադէպ համար էր թէ ամբողջարկերէն, եւս: Որքան օրերը կ'անցնէին, այնքան կ'ընտանային գործերը: Սկսեց իր ճանչանալ Գոց Շուկայի նման յարկերթիքով մը ծակն ու ծուկը եւ ալ չէի կարողանալ տակին օրերուն պէս: Սկիզբները ամառ-նախակ թիւով վաճառարներէն ճանչ-նալ էի: Սկսեց իր յետմ ծառայողա-տուրներէն, որոնք տարբեր քաղա-կի գործածութեան ապրանք կ'առա-ջարկէին ծախելու համար:

Գէմ որոնք չէին թոյլատրել որ ե-րուէի իրենց չըրպատուն մէջ: Երբ հետեւին նմարէի գանձեմ, շուտով կը հեռանային ու կ'անհետանային իմ թաղէն չէին եւ այդ դրոքը կ'ը-նէին շարունակարար, որովհետեւ դրոքըն արդէն հետագայ էին, թէ-պէսեւ, քաջարակապէս չէի արտա-նաձ իրենց առեւտրական սահման-ներէն ներք թափանցել: Եւ արդէն որեւէ ձեւով նման ծրարել չուէի: Անոնք այլապէս իրեր կը ծախէին եւ այդ դրոքը ապրանքի միջոց դար-նուցնէին: Այսուհանդերձ մտնէի հետաքրքրուեցայ թէ անոնք ինձի՞ն տարբեր ի՞նչ տեսակ իրեր կը ծա-խէին: Մտաւոյցն որ խոշոր տակը-նային վաճառքը կ'ընէին ուսկիւր-նային համար: Այս վերջիններսը գա-նաւոր կը դրոքածէին սովեակ իրերը ծախելու համար: Շուտով տեղեկա-ցայ թէ մ'ընէի կարելի էր հայրենա-յին այս տեսակի դիմացկուն տակը-նային: Ուստի անմիջապէս ձեռքի քանի մը տեսակ յատուկ տակներ էի ուղարկելով Չուկաձէ խան, յա-րկաւորներու թիւղարկութեամբ: Ար-դեւորը դրամանոց էր: Ոչ միայն շատ չափերը էր այս վաճառքը, այլեւ կարգը մը վարպետներ ինի՞ն ուղղութիւն ցոյց տուին որպէսզի որոշ չափ եւ որպիսով մասնատու ա-նեղներ փոխուէին երկնց ամառաբի-լու համար: Այս դրոքըր մեծ յար-դութիւն կ'առաւ, արտաձ ըլլալով որ իմ մրցակիցներս այս խանը ոտը ինչ կ'ուծալ դէտ: Յարգել ամառ-նայն արձակուրդներին նոյն դրոքը պի-տի չարունակէի, անոնք մաքիս ծառայէին իսկ անցընելու գլխու գա-լեւները:

Վերածուցի ամենակարեւոր ու-րախառնիք դեպքը եղաւ Կեդրոնա-կան վարժարան արձանագրութիւն: Իրականութեան մէջ ինձի իրական-չէր ճանչցուած Ղապիթոյ համար-աւարտ լիւնէ յաճախելու, քանի որ մեր ընտանիքին մօտ, Գուձափիքի Պեղեանս միջնակարգ վարժարանը գլխավորէին ունէր: Բայց եւ չուր-բիւններէ լրաց ըլլալով Կեդրոնա-կան իրերու, ծառայող, մաս մը հասու-կով կը պիտի ծնողներու որ կ'ու-ղէի անպայման հոս արձանագրուէ: Մայրս Կէսիկ փաշայի Ս. Յովհան-նէս Միքիւն եկեղեցւոյ թաղային ին-տուրկներէ կ'ընէր: Այս վերջինը անոր կը յանձնարէր պատրիար-քարան նեկայանալ: Վերջապէս մայրս պիտուէր տուն տեղի աղալով որ մը ձեռքէն բռնած զիս տարաւ պատրիարքարան: Օրտան պա-տրիարքը, երջանակաշխատակ Գարե-իկի արք. Պաշայտուրանն էր (Տը-րապիտիկոն): Հասակով կարճ, բայց հոգեղի թարթը անձնավորութիւն, շնուտ քանաւոր, քաղաքի հայ քը-րպանին երբ ներկայացայ մօրս հետ, ծառայող իրեն եւ ինչպէս որ պատուիրած էին ինձի, զոգողալով ծրարաւ... Անտուած օգնական, արքայաձ հայր: Ան մօրս գարձա-կ եւ իսկուր հայր տաւա... Ժնչէ կը փափաքէր տեղիներ: Մայրս ալ իր-րան հասարակութիւն հաստատել, քա-նակի արդուան կ'ընէրէր արքայան հօր մօտ իր ներկայութիւնէն, բայց յաղոցեալ թաղարարի մեր ինչորէր: Արքայաձ հայր մայի ընէլ լիւնէ ինչ-որ, ըսաւ. ինչո՞ւ Պեղեանն չէր անէր այս աղերս, ալ դրոքը չէ՞: Երբ մայրս պատասխանէ որ եւ ո-րոշած էի Կեդրոնական երկրաւ,

Անցեալ Սեպտեմբերէն եւ վեր կը խոսուէր Հայէպ երթալու մասին: Շատեր խանդավառուած, բայց շա-տեր ալ մտահոգուած հարց կու տա-ին՝ արդե՞ս վտանգ չկար հոն: Վեց ամիս է վեր հարցումներու երկար շարան մը կը պտըտէր չըր-նանաւարտներու չըմբերուն վրայ:

Վերջապէս, փետրուարին, վար-ժարանի վարչութեան կողմէ կ'ու-րուուէր եւ պիտի իրագործուէր Հայէպ այցը, Ապրիլի զատիկական արձակուրդին: Անոնք որոնք պիտի ուղէին մասնակցել պտոյանին, ան-ցաղիքներն պէտք է ներկայացնէին միութեան նախագահ՝ պրն. Մա-նուկ Չուլպերանին:

Այդպէս, վեց ծնողներ կու գային յանձնելու իրենց զատիկները պէտք եղած թուղթերը:

Շրջանաւարտները վարժութիւն ունէին իրենց նախակրթարանի վերջին տարին ճամբորդելու վա-նակին, Հոսմ, Յունաստան, սե-կանի առաջին անգամ ըլլալով, պատկական արձակուրդի ստիժով, բացառիկ փորձարկութիւն մը պիտի կարծէին զգպի Հայէպ, հայ պա-րութիւն մէջ, որ քուրդիկին նորու-թիւնը այն էր թէ որդւ առնուր պի-տի:

Հենց չարքի, Ապրիլ 5-ին, կէտեղ ետք, Էրնոյն օդակայանին մէջ Մար-գարեան Փափաքանի չըբնաւ-արտները կը պատրաստուէին օդա-նաւ քարճեկներու: Ուրախ էին, ո-րովհետեւ պիտի ճամբորդէին, Սի-րիան ճամբով Դամասկոս պիտի երթային, բայց փակ մտահոգու-թիւնը այն էր թէ որդւ առնուր պի-տի:

Երբ արդէն արեւելեան երկիր մը՝ ուրիշ ուր:

Հենց չարքի, Ապրիլ 5-ին, կէտեղ ետք, Էրնոյն օդակայանին մէջ Մար-գարեան Փափաքանի չըբնաւ-արտները կը պատրաստուէին օդա-նաւ քարճեկներու: Ուրախ էին, ո-րովհետեւ պիտի ճամբորդէին, Սի-րիան ճամբով Դամասկոս պիտի երթային, բայց փակ մտահոգու-թիւնը այն էր թէ որդւ առնուր պի-տի:

Օրը առաջ Ուրաքի ըլլալով, ա-շակերտները ներկայ կ'ըլլային Թուրքիան արարողութեան: Սովա-րութիւնն է, որ Հայէպի մէջ, թափա-րէն ետք մարդիկ եօթը կ'եկեղեցիներ կը պտըտէին. աշակերտներուն հա-մար մեծ նշողութիւն մըն էր այս տառապելութիւն, փողոցը արեւա-հայտաւ քաղաքի մէջ չէին տես-նուր կողմէ հայերէն կը լսէին, կը գարնանային, ապա յոյժած էին անօթի ըլլալով՝ փառաւոր ընթերիք

արքայաձ տեղէն չարքիով գորչե-լալ ինչ ինչ աղայեցիք... Իսկ, ընէ, ընէ, ինչո՞ւ. չես ուղեր Պեղեանն արձակուրդը: Այս թիւին յաւա-զեմանութիւնն էր մը խոշոյն, հետեւաբար զէր մը յոստաձառած էր, սակայն վերջէն յոստաձ մը լսու: Մերքապան հայր, Պեղեանը միջնակարգ է, իսկ Կեդրոնական ինչէ, եւ կ'ուղէի իսկ աւարտին: Անքեմի մտահոգ է, որ պիտի կու-րանաւ աւարտին, ըսաւ ալ: Ան-վարան պատասխանեցին. «Այլ»:

(Նկատելով յաղորդում)

մը ընկե՛ք ետք, կը վերադառնային իրենց ճարտարները:

Զորաթի, Ապրիլի 17ին, խումբը կերթար Հալեպի ընդերք դիտելու, ապա ներքի շուկան պտղորեն, ապա կը մտնէին հողատուն, վերքը կը քայփէին Հալեպի փողոցներէն, միշտ թողգատուութիւն ընելով Լիտի փողոցներէն եւ ոչ մէկ կապ գտնելով անոնց հետ:

Կերթի, Ապրիլի 18ին Ս. Զարու-թեան տանին առիթով շրջանաւարտու-նքը ներկայ կը գտնուէին Կաթն-լիկէ Ս. Երրորդութիւն կեկեղեցուցարարութեան, յետոյ Վեպանան-թեան քաղաքի մէջ հանդիպում կ'ու-նենային հայ պաշտօնէին, կը մտնու-նենային պատանիներուն հետ, տես-նել կ'ունենային հայկական, անկէ-տեղ խումբը մտաւորութիւն ունէր երբ համայնքապետներու հետ:

Առաջին հերթին, այցելեցին Հա-լեպի կաթողիկէ համայնքապետ-ի Կարապետ Սրբաբախին: Հալապ-ի ամէկ քաղաքատեղան անմահաբու-թիւններով շրջապատուած ըլլա-ւուն, մեծ ուսման ինքնուրու-նեցաւ շրջանաւարտները, խոսեցաւ Գրիգորիանին, խոսեցաւ հայերէն, բարձր կեցութիւն մտայնք, ապա նկարագրեցաւ խումբին հետ:

Ապա խումբը այցելեց Հայ աւե-նաբանական եկեղեցւոյ համայնքա-պետին եւ վերջապէս Աղգային Ս. Նաւարդարեան, ուր գերազանց ճա-նաչեալ երկրի Սարգիսեան յատուկ ուշադրութիւն դարձուց շրջանա-ւարտներուն, շատ ուրախացաւ երբ շրջանաւարտները հայերէն խոսե-նան (որովհետեւ միջին արեւելքէն դուրս դժուար թէ հայերէն խո-սէին):

Երկուշաբթի, Ապրիլի 19ին գեղեցիկ դաշտադպումներով մը, տղաքը ներկայ եղան Հալեպի ասանդական տղաքներէն, Սուրբոյ ճարտարներէն մարական խումբեր կ'անցէին, Վերջումէն Գրիգորիան խումբը, կային ՀՄՄՄՄ-ի պատանիներ, արժուիւններ, այլապես մարդկան, պիտի տղաքներէն ետագլոր դուրսէն տակ ու աղբի ապակիները տարեցան գերազույցն պահէր:

Չափապէս առթիւ Գալիֆորնիա-յին յատկապէս հրաշխանուած էր Դաւիթիկ Սարգիսեանը. անոր հա-մարէն ներկայ գտնուեցան «Նախ-կան» քաղաքի մէջ. իրենց ուրախու-թիւնը անսահման էր:

Չորեքշաբթի, Ապրիլի 11ին, ա-

ՀԱՅ ՈՒՍԱՆԱՊՆԵՐՈՒ ՏՈՒՆ

ՀՐԱՉ ԱՐՊԱՇԵՒ ՑՈՒՑԱՀԱՆԵՐԻՍԸ

Մայիս 11ին Փարիզի Հայ ուսա-նողներու տան մէջ քաղաքացւոյ Հրաչ Սրբապի ցուցանահանքը.

«Armeniens, portrait d'un peuple»

Բացման հանդիսութեան ներկայ է-ղան Ուսանողական ուսանող ընդհա-նուր պատուիրակը տիկ. Սիլվիա Թարթո-ժիլէրի, Յունաստանի տան տնօրէնուհի, Մոնաքոյի տան տնօ-րէնը, դերասան Ժաքի Ներսիսեան եւ քաղաքապետ հիւրեր:

Հ. Արպաշի համար այս ցուցա-նահանքը մարմնավորում է քաղ-աքապի հանդիպումներու: Իր աշ-խատանքին մեկնակց եղաւ նաեւ Ուիլ. Սարոյանի ամենին յայտնի խոսքերէն մէկը. «Քաղաքացիք այդ երկրից, ցրուեցէ՛ք իր ժողովուր-դը... եւ տեսէ՛ք թէ այլաբար՛ի որեւէ անկիւն երկու Հայեր իրար հանդի-

պիւով նոր Հայաստան մը պիտի շտեղծեն»: Հ. Արպաշ կը փորձէ իր դրոժով պատմական հանձնա-րեց վիպասանին. «Ուրեմն որոշեցի ճամբայ ելլել եւ այդ Հայերը նկա-նել»: Արդիւնքը, այսինքն՝ ցուցա-նահանքը քաղ է մինչեւ Մայիս 26, հայ ուսանողական տան մէջ: Հե-ղինակին համար անոր պատաս-տութիւնը եղաւ հանդիպումներու, յուշերու շուրջ դրոշմներու շարան մը, եւ վերջապէս, 24 լուսանկար-ները: Ան արեւմտի գրքից թուրք-նկարաւանները դրոշմած է, կազ-մելու համար հայ Ժողովուրդի դի-մանկար մը. նկարչութիւն, կեր-թիւ. Սարոյանի ամենին յայտնի խոսքերէն մէկը. «Քաղաքացիք այդ երկրից, ցրուեցէ՛ք իր ժողովուր-դը... եւ տեսէ՛ք թէ այլաբար՛ի որեւէ անկիւն երկու Հայեր իրար հանդի-

ԿՈՐԻՒՆ

ուստունը շրջանաւարտները համ-ար կ'ան զգայի Տէր Զօր: Թէեւ համարն երկար էր, բայց ոչ մէկ դժգոհութիւն: Անոր տեսան «Տնի-րաք», որուն չլուրերուն խնդրու-ած էր 1915ի գոհեցումն արիւնք:

Ժամը 11ին Նահատակաց մատու-ռին առնէն Հայի աշակերտները: Այս մատուռը խնայասունեան տուֆ-բարեգործ կառուցում է. երկիւ-ր զանութեամբ մտնող վառները, միշտ ի յիշատակ նահատակուած նախահայրերուն:

Անոնք այցելեցին Յնդապահու-թեան թանգարան, ուշադրու-թեամբ նայեցան պատերին կախ-ուած նկարներուն, հեղինակներուն մասին հարցումներ քննի, նկարե-ցին վրայակենդանացում սիւնը, գնեցին յուշանուէրներ, եկեղեցիի պատմականատեղէն ապա խոյրեց-աշակերտուէի մը որպէսզի հետը կ'ուն տան:

Հինգշաբթի, Ապրիլ 12, վերջին օրը պիտի այցելէին երկու հեմա-րանները: Ժամը 11ին շրջանաւար-տները այցելեցին Գալիէ. Նիփի հե-մարանը: Տնօրէնը մեծ ուրախու-թեամբ ընդունեցաւ աշակերտները, ներկայ եղան ինքնեզրոյց դասարա-նի հայերէնը գրախ, անվիպաչէն հարցումներու տեղադրարի մը սկսաւ, կարեւն թէ մէկական աստ-

ղեր ըլլային, հայ ըլլալուն մեծ հպարտութիւն մը գագացն, ապա պարտեցան քաղիք դասարաններ. իսկապէս հեմարանին ներս իսկա-կան խոյրակապատութիւն մը կար, ապա անօրէն նկարագրեցաւ շրջա-նաւարտներուն հետ, կարգ մը դիւ-բեր նուիրեց աշակերտներուն:

Ապա խումբը այցելեց Լազար Նա-նարեանի հեմարանը, պտղոյ մը կա-տարեց մանկապարտէի նորակա-նուց շէնքին մէջ, անցաւ հեմարանի-նուիր, անօրէն ընդունեցաւ ա-շակերտները սերտիք կիրպով, դիտահանք Հալեպի այցելութեան գաղափարը, դիւբերը տարաւ Եօթն-րորդ դասարան որպէսզի ներկայ ըլլան հայերէնի դասին:

Երեկոյան Սմիթ Փալատ պանդո-կին առնէ ամէն աշակերտ իր «Նե-սանիք»ի անդամներով շրջապատ-ուած, բաժանուելի պահը կ'աղբէր: Ժամին էր շնորհակալութիւն յայտ-նուան. Հայ կաթողիկէ ազգասիր-նամ միութեան անդամներէն խալիկ Արեկեանին որ ուսումնասիրուած յայտապիւր մը պատաստած էր, կ'աթիւր յիշի Փամպուռեան, Գա-նգանեան, Մոմճեան, Արքիւն եւ Արպաշի խոսքն ընտանիքները որոնք իրենց հարապար գտակներուն պէս հոգ տարին, շնորհակալութիւն Ս. Երրորդութիւն կեկեղեցւոյ հոգեւոր

ՇԵՆ

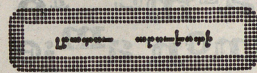
ԴՌՈՇՄԱԹՈՒՂՔ ԾԻԾԵՌՆԱԿԱՐՔՆԵՐԻ ՑՈՒՆԵՐՁԱՆՈՎ

ԱՄՆ-ու Թղթատարական վարչու-թեան նախաձեռնութեամբ Ապրիլ 24ին հրապարակ հանուեցաւ 41 սենթոյց դրոշմաթուղթ մը, սահ-մանաւոր ներքին գործնութեան, Ծիծեռնակաբերդի պատկերով: Ե-րեստիլը հետաքրքրական է անով որ ԱՄՆ-ը առ այսօր պաշտոնապէս չեն հանդիմ Թղթատարութիւնը:

Այս դրոշմաթուղթը կարելի է ա-պագային հետեւեալ հասցէին.

Armen Stamp
Mr. Armen Hovsepian
P.O.Box 15024
Lexenka, KS,
USA

Armen@ArmenianStamps.com
www.ArmenianStamps.com

Դաշնակահարուհի Անի Լազարե-ան Մուսա Դուրմազի Ժան Ռիտուար քրտին(*) մէջ ենթիկն օր կու-տայ Յունիս 3, կիրակի օր, ժամը 15ին: Յայտարար կայմուած է հայ դասական երաժշտութեան դործե-րով:

(*) 7, villa des Aubépines
Tél.: 01 41 19 44 67

Հովիւ՝ Վարդապետ-Յովսէփեան Մ. Վ. Փաշինեանի որ միշտ հանդէս էր մը պէս, շնորհակալութիւն թուր որուն որունը մասնաշաղկապ իրենց ժամերը տրամադրելով:

Լիտի գաղապարին մէջ ծնողնե-րուն հետ որդեգրութեան ետք, շրջանաւարտներուն առաջին նախա-դասուի կերպը եղաւ. «Թալիս նո-րին Հալեպի պիտի թաղուեցէ»:

ԸՆԿԵՐԱՑՈՂ

ԱՅՎԱԶՈՎ ՍՎՈՒ
ՊԵՆԱՎԸ
(առսերինէ քաղաքանց
Մարգարիտ Թերեզան)
Լ. Ա. ՎԱՐՏԵՐ
Ն. Ս. ԳՐԻԳՈՐՈՎԻՉ

ՍՄՆՆ ԱՌԱՋԻՆ
ՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԲԱՐ

Նոր միջին պատմական հասկացաւ, թէ կարելի ինչպիսիք գոտանակները երբ իրենց դարձը:

Նա ապաշ շարուն է նշմարեց, որ պա-սապի Ժալեպի անհետացել էր ոչ միայն մօր, զիսկ նաեւ Զարգիսեան, այլեւ հոգեւոր մասնաշաղկը, որ այնպէս հանդիս ծնւում էր անկէ առաւուս: Հինգ արդէն հարկ

չկար նրան քաղաքաբնու, թէ ինչու է նա հանկուտեցի այդ իրենք:

Նա կուտ տեղեկ կոնկրետ ճարտարա-գիտութիւն, եւ հօր օրինակին հետեւելով, հանդարտ ու անտարբեր շուք մօտ ննջով:

Մի քար, մայրիկ, եւ ինքն լաւ կը գլուխ արձանանում: Եւ տեսնել եմ. այն-գան ձկնորսներ ու նաւատարներ են գա-լիս այնտեղ եւ հետաքրքրի պատմու-թիւնները պատմում:

ՑՈՒՆԵՐՁԱՆՈՎ

Գարմուտ էք դիւբի՛ն բան է արձա-րուած ճաւաղիկի լիկն:

Փողբիկ այդ սենեակը համարաւ միշտ լիկն է մարդկանցով: Սրճարան ունի իր մասնական յանձնարարները, որոնք ամ-բողջ երեկոյն նստած սուրճ են խմում, գլխի կենտուն: Դրանք մեծ համարը միջոցաւ իրեն, առաւարակները կամ Վերջումիսի նաւահանգիստը մտած նա-նկի ծովափններ:

Բուրբիկ այս միջոցներն ու նաւա-տներն են արձանում:

Վերջումիսի դուրս են գլուխ, պատ-մում իրենց արձանի գաղափարները, ծովափ կատարած խելախելութիւններ

մասին: Գրաքան յիշում յիշում:

Նաւատարները նրանցից յետ չեն մը. նամ. խոսում են հեռուոր նաւարու-թիւններ, փողբիկներն ու նաւաբե-րկիւններին, մարդկանքն ուրուստան-ներով ընկալեցան Քիւրդ Նաւատարնի նախ մասին, որն իրք սեփական աշե-րով տեսնել են որդ մըր նաւատարնը:

Երբեմն վիշապաւորները վառաղա-րետով է ստանում եւ քիչ է մտած մե-րսանով տուրուրմիջոցին: Այն մամուլիկ վառաղապարհ իտեղեց յայտնում է ստակաթի նման դուռը եւ կուր արձա-րուած կըլը:

Փողբիկ սեղանների արձանով հայ-րապետին անցնելով, եւ քաղաք ու հան-դիսաւոր յայտարարում է, որ նոր տեսա-կի հեմալով զինել է ստացել: Երբեմն նը-րան յաղկուած է կանիկ կուրն ու հա-լեպի կոնկրետ:

Բար իմէ անցած կուր յի լիկնում երկիւրեք արձանաւոր միշտ անկա-պաւ եւ Արշակունիքապետին ու հարցա-նողին կանչելին միայնակներն են նորուր-դուրի յիշելովն ու խաղափողիկն ուն-կանով քաղաքային թիւնները: Սրճա-նուիրը մարմնավոր է մեղրի փնիկի պէս, իսկ մանրի մարմնը քոջը անկի ու անկի է արտանում անընդհատ միայնոց մը:

tél. : 01 53 34 18 18

ՕՐՈՒՄՆ ԴԵՊՔԵՐԸ

ԵՐԵՍՓՈՒՆԱՆԱԿԱՆ
ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՆՐԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ
ՍԿՍԱՆ

Մարտի 11-ի մէջ է, որ Մայիս 22-ին, նախարարապետ Ֆր. Ֆիլյոն ելոյթ ունեցած է զորավիդ ըլլալով աւելւոյն իի. էՄՓի, Բելինաճուներուն:

Յիշուհ արդէն ճշգրտած էր որ այն նախա-
բարները որոնք թեկնածու կ'ըլլան եւ կ'
պարտուին, պիտի կորսնցնեն նախարա-
նական իրենց աթոռը:

[illegible]

Գորտյոն է՛կ է, որ Ծը-Հրայուն պի
տի է՛կ կուտանք զմեզ ընտրապատկ
ըն: Հայուն ընկնանք է՛կ կու է՛կ
Եղորդեմք, քանի՜ Սեկնիկ Ռուսյոյ
պարտեմքն է՛կ վեր, Բիբլիս է՛կ րոյր
և պիտուք յայտարարել զկապտեմ
մանդ, Բնակ: Գորտս կըսէր զի առա
քին, ոչ է՛կ ընկերայնական պարտաւոր
ընկերայն է՛կ իրեն, քայքայ է՛կ աշխ
քի յոյսն ախ զի որ Գորտյոն է՛կ
Ռուսյոյ յարմար է՛կ և ուրեմն Հայս
կուգէր որ երեսօրեայնական զեմքն
քալ ալ տա յարմարեմ կերելով
երեմի պարտեմ ու քաշուր իր իւր
է՛կ Հայուն դատապարտեմ է՛կ Սարգս
Կիսանք, Բնակ, քորնմանք: Ո՛հ
Իրե՛կ, իրե՛կ Եղորդ, զի ձեռքն ու
նկանմանքն է՛կ զի Ուրեմն, նախք
ն է՛կ նաեւ և ուրեմն քուտարեմ է՛կ
խանակ ընկ, ցոյց ընկնալ:

Հոսանք տրամադիր չէ համագումարին թուականը (2008 Յունիս) յառաջ գնելու, հաճապարեր քաղուելու համարայն եթէ երեսփոխանական ընտրութիւններու արդիւնքը ձախող լլլայ, ե

Р. У. Ы. П. У. С. О. Р. О. В.

ՍԱՐԳՍԻՍ, Գրիգորի մէջ բաւական չափով տպագրութիւն ձգած է Ս. Լուսինի իր այցելութեան առթիւ. Իր լալիքն ինչ դիմել տուած է. «Ջանքս կենտրոնացնելու եւ Երուսաղէմի շուրջը, որ եւ, Թուրքիոյ անդուստրիական շրջան, երբ արդէն աշտարակ այլ չի ունիլք»: Կը լսուի որ նախ խորհրդապետը զարգէլ, ապա՝ Թուրքիոյ՝ Վերահսկողութեան ղեմ չէ, բայց՝ ինք: Ոմանք ձամբար, Սարգիսի դիմումը է եւ արդիւնաբերական կը

ԳՐԱՆՍԱՅԻ ԱՆԳԱՐԱՅԻ
ՆՈՐ ԴԵՍՊԱՆԸ

Յրաշուրի Անգարայի նոր ղեկավար
նշանակում է Պեննաթ Իսիկ որ մե
տանեն է 4ը յաջորդէ Փօլ Փուտտար :
Իսիկ հրէէ ատրէկ է Վէր Լիբանանի ղե
կարն : Է 45 ասրէկէն է , նախապէս
ղած է Արտաքին գործերու նախարար
Թեան Միլիկի Արեւելի բաժնին ղեկավ
ար : Դեպքանութեան պաշտօն վարած
նաեւ Յորդանի մէջ :

Այսպարայի մէջ հաւանօրէն պաշտօն-
վարութեան դժուար շրջան մը կը սպա-
իրեն, եթէ անդիպօխ մտայ թուրքոյն Ե-
րուպահան Միւսթեան անդամակցութե-
նակալօրէն չըլլա նախազգ Սարքողիի նե-
հային զաղարականութիւնը :

[illegible]

ՓԱՐՈՒՐԻ ՏԷԿՆԺԵԱՆ ԻՒ. ԻՄ. Փ
պատուիրակ ընդհանուր բարատուղար
չանակուած է եւ մաս կը կազմէ երբ
ղեկավարութեան քանի Սարգիսի չու
որ իր մեկնումէն ետեւ նոր նախարար
լլայ, ալ կը նախընտրէ Հասարակ
ղեկավարութիւն մը: Տեղադրէ՝ «
Լուս Իւ. ԻՄ. փե. քի. փարոն չեմ ուզի
Սարգիսի Ռաֆայէի յանձնած է
Հասարակի ղեկավարութեան չարը
...» (9 Տոնի քաղաք)

ՃԻՆԱՍԱՆ հուլիսի 10-ը ՄԱԿ-ը աեկի զեղծող զորք քրդերէն Իրաքի հանդէս չի խնայիր իր թմարառատութիւնը։ Իրականում աեկ ժխդազգի կործարարական նախապայման զեւէ։ Ժպրկ Ուաշինգթոնի իրազատի և Թուրքամիլի կտտուրէ համար կարգաւորութիւններն իրազատի։ Միւսմանում աւ-Պարսկան Կիւտստը պատահում կը չնախաւի նազանէն իսկ լայտարաբարիւնէն ըստ տրակ աղջեւ և կարեւոր պաշտպանութիւններէն հարաւորումը իր քաղաքի մասը։ Որքերն, ժխդազգիին հաւաք կտտուրիւնն ալ պէջեւ և նուազ աղջեւ ըստ ըլլալ։

ՊԱՆԵՍՏՆԵԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆ
խաղաղ՝ Մ. Ալպազ Գազգ գազգ
ևս փորձած համոզել վարչապետին
իմ չնհախել եւ համարա բնդհանուր
ով, որ հրադադար մը հաստատու
յին ինչ, բայց էջ յայնոյն: Մայիս
ին, խորպիշանս նոր յարձակում է
հողի եւս մեծած է եւ պաշտարի
կողմը 34 մեծեակ ունեցած է չարթ
մէջ:

ՅԲԱՆՍՈՅԻ արտաքին նախարարը
Գուշեթի Պէյրութ գնաց Յրանապոլի
րանցովքինը Հաստատելու Համար
րանանի, ուր կացովքինը օր օ
վառքարանայի: Մայիս 23ին, Ալէյ
րուն պայթումի մը Հետեանքով
Հողի վիթարուումն են եւ իբաց այ
Հանկին մէջ է որ Գուշեթի այցելու
պիտի ձգուի ապահովելու Յրանապոլի

24844409

815415

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՀԱՊԱԿԱՆ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎՈՒՆ

Վարչապետ Ս. Սարգսյանի գլխավորած առաջնությունները Մալիի Ուկրաինայի Մայիս քաղաքը մեկնեմ են Ժամանակցու ՂԱԳ-ի երկրներու կառավարութեան ղեկավարներու խորհուրդի չէրկրական նշանակ: Գառնիքայի, ինչն ժառ կազմած են կառավարութեան շարքաւորութի ղեկավար, արտաքին գործեր նախարար, ՂԱԳ-ի ժող Հայաստանի մշտական լիազօրը, Հայաստանի Ուկրաինայի ղեկավարը եւ այլ պաշտօնատարներ:

ՄԻՆՍԿԻ ԽՈՒՄԲԷՆ

ԵՐԿՈՒ ՆԱԽԱԳԱՀ ԵՐԵՒՆԻ ՄԷՁ

Միևեկի խումբին Ֆրանսայի և Ռուսաստանի նախագահներ՝ Պ. Ֆրանկլե և Մ. Մելքոնյանից Մայիս 23ին երեւան այցելած էին։ Ամենք ընդունուած են նախագահ Ռ. Քոչարեանի կողմէ ու միասին քննարկած դարաքաղաեան Հակամարտուկեան բանակցային ընթացքին ներկայիս փուլը։

Նախագահին ետք գերենք ընդունած վարչապետ Ս. Սարգսեան որ վերահաստատած է Նաբցը խաղաղ ճամբով լուծելու Հայաստանի մնալուն կեցուածքը, կեռնալին Դարբարդի ժողովուրդին ինչ ներդրումի իրաւունքը յարգուելու պահանջով:

Միևսիկ նախագահները իրենց հանդիպումներում ապրաբն յայտարարած թէ նախագահ Ռ. Գրեյսերն հասանելի էր առաջին 8 օրերի հետ հանդիպումի տուր յարկին:

Ըստ Պ. Ֆասիէի, եթէ մինչև տարվերջ հիմնական սկզբունքներու համաձայնութիւն չզոյանայ, բանակցային չլովոյթը կը վերադառնայ 2003ի կացութեան. այդ տարին թէ՛ Հայաստան

Ի՛նչ Ազգրբեջանի ընտրութիւնները պա-
ճառ եղած էին որ քանակցային հոլովա-
թը ընդհատուի, ապա ընդհատումը տե-
կան դառնայ, յետագային ստիպել
ու մեծացնուի աւելն թան զերրոյն սկս

ԵՐԵՒԱՆ - ՊԵՅՐՈՒԹ ԹՈՒԻԶՔՆԵՐ
ՎԵՐՍԿՍԱԾ

Արմավիա ընկերությունը, ինչպես յուրաքանչյուր հերթ, Մայիսի 23ին ջանի մեր ստան ընդգրկում էր ետք վերականգնելու երևան - Պեյրուք թաղիկը: Այն տեղի կ'ունենան Չորեքշաբթի օրը: Ընդգրկումը հետևանք էր Լիբանանի իսրայելի միջև անցեալ Յուլիսին ծագած պատերազմից, որուն ընթացքէն ըստի մի թաղիկներ կ'աղանակեցին անցան, բախտամբերու գոտիէն հասն

տաւած կարեւորութիւնը Լիբանանի
Երկրին հիւսիսային շրջանը ընակ
թիւնը ճար մը կը փնտէս փոփոխելու հ
մար կրակոյններէն Լիբանանին քան
կը կը շարունակէ հայածել ծաղաղապա
ները Ի Մայիս 20էն 22 շատ ծանր կ'որ
դէմ առ դէմ հանած են լիբանանցի
աւանդները Զաքարիա-Իսլամի խում
հետ են Մայիս 22էն է որ հրազդար
հաստատուած է:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԲԱՆԱԿԸ յայտնած է ի
 յիս 23ին, թէ 9 մեռեալ ունեցած է ի
 յերջին 48 ժամերու ընթացքին: Ընդ

Անգարայի ահաբեկչական արարքի
լուրերի հաղորդումած օրն իսկ թրքական
պարսիկությունը տեղեկացուցին թե պաշ-
խուսմ. զործն է թուրքացի Յեղովիտյան
կան համայնության միութենէն: Անոր ան-
հաւանքին է մէկը ուսումն է անհնապա-
ռական արարք մը ու այդ անոր արդէն
1996ին ոստիկանութեան դէմ ընթացքի
պատճառով երկու տարւոյն բանտար-
կութեան պարով կրած է:

Անլի կարեւոր տեղեկութիւնը այն
որ պայթումին տեղի ունեցած պողոտա
յէն ժամ մը ետք պիտի անցնէին 19 եր
կիրնեւրու պաշտպանութեան ուրորդի ներ
կայացուցիչները: Անոնք թուրքիա զա
ցած էին մասնագիշու սպարազինում
նիւթերու միջազգային տօնադաճառին:

Արարքին 28 տարեկան հեղինակին ինքնութիւնը ճշգեւ կարելի եղած է մարմնի մնացորդին վրայ կէրաքկուած քրն

ՆԱԽԲԱՆԱՐ ։
 ՆԱԽԲԱՆԻ քաղաքական դառը միաձայն
 նույնքան դատապարտած է արաբերը
 էսկ քրտական ազգային խորհուրդը յայ
 տարարած է թէ իրենը ոչ մէկ կապ ու
 նին պատահաբարին հետ, Ժխախով թրքա
 նին քրտիկութենքու հայգնեպ վերադը
 րումները ։

Պատահարին վայրը Անգարաի ալի շրջանն է ուր իր զանուխն Աղգ. Ժողովը վարչապետարանը, Ապաշահոյտի նախագահութիւնը, Ապահովութեան անօրէնութիւնը եւ մեծ պանդոկներ, համարաթիւներ :

Յրանալի արտաքին նախարարը
Քուչնէր ցաւակցութիւն յառնած
Թուրքիոյ իշխանութիւններուն, արաբ
դատաւարտած, իր պաշտօնակիցին՝
Կիւլի ուղղուած երկտողով մը:

տանգիներ դուրս բերելու համար :

ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ԳՈՒՆԴԸ
ՔՈՍՈՎՈ ՄԵԿՆԱԾ

Հայաստանի երեւոյթող խաղաղ
պահ զորքը Մայիս 23-ին մեկնում է Բ
սոյի: Պաշտպանութեան դեր նախորդ
Միջախախտութեան շահապաշտ
գրեթե, ընդգծվում արեւելքում մասնա
ցութեան դեր կոմունիստ հայ բրեւ
սարքերը միջազգայն ապահովու
նքախախտութիւն գործին: Այս բան
հայ խաղաղապահները: Այս Բոսնի
ԲԻ Իրաքի մէջ փառանքի գործընթ
ձեւում ձեռք ձգում են բրեւք տար
գործունէութեան: Ապա անփոր
մապաշտութեան մայրեկն ձգեան
տարալոյսութեան մեկնող գիտութեան
նախորդ Իրաքին եւ Բոսնիայի մէ
յաքան շարք դր գիտութեանը յանձն
է Անկախութի Օրհնանքն եւ ժող
Մարդանոցի մասնաբեր, պատուող
ան:

Նուր ձեւով, նոյն օրը 41 մեռեալ կար

ԲՆԵՆԻԿՈՏՈՍ Ժ2. յետոյալ մը քրտան է, Մայիս 22ին խոստովանած է որ ի տին Ամենիկայի զարթոնարացման համով կէտեր կան և անարգար ոգւները դործած են: Չարին չէ, կ'ըսէ Չաղը, մտնող տառապանքներն ի նարդարովիքները Հանդգոյ բնիկ գոյութիւններն, որոնց մարդկային Հնազական իրաւունքներն ոտնախախտեալ Շարաքական ունկնդրովեան ընթաց է, որ Բնեղիկեաց Ժ2. այս յատուկ (Գար. Դ. է)

ՄԱՆԿՈՒԹԱՆ ՅՈՒՆԵՍԿՈ (2)

Ի Ա Ր Ա Ջ Ա Լ

(Բ. և Վերքիմ մաս)

ՍՈՒՐԵՆ ԾԵՐԻՐ

Այդ ամառ ամեն ինչ այն էր սիր-
աբ, բացի զոչ չուկայի ոստիկան-
ներու հանդուրժեցէն: Հակառակ որ
պաշտօնապէս աղբիւրում էր չըլտն
վաճառորդութիւնը, այս վերջինը
մեծ թափով էր ծալալէր: Երբ օր:
Թէեւ իմ եւ նման աղջկ գործունեու-
թիւնը կարելի էր բաղադրական
զանդ իսկական չըլտն վաճառորդ-
ներու հետ որոնք գնադարձ իրեցին-
ներ և ըմպելիներ կը վաճառու-
րէնք այսինքն վրայ: Մերք ընդ
մերթ աշտապաշտ սուլեմներ էր լըս-
էին ամէն ծախք և իսկոյն ամէն
ուղղութեամբ վազդուրէ մը կը տես-
նուէր: Սայլապէս չորրը կը փախչէր
չուկային հետաւոր մէկ անկիւնը,
կէտ ժամէն կրկին յայտնուէր: Հա-
մար իտմանին մէջ: Գոչ չուկային
մէջ այդ շրջանին անհաստալի
մարդու հոսանք մը կար: Չանարան
Թաղիք, արտաքաններէ կնոյ
վաճառորդներու կողքին, կարեւոր
քիւլով դրօսալըմիկներ էր տողան-
քէին անդադար: Սկզբները ոստի-
կանները ինձի նման անկարող
վաճառորդներով չէին քրայրէր,
այնպէս որ վաճառորդ էի իրեցն ու-
լեւնորուն և, անպակա էր գործի ան-
ցուարժը: Երբեմն էր նմարէի ու-
ստիկան մը որ կը վազէր վաճառորդի
ը ետեւէն, գոյն կը ձերբակալէր ու
կը տանէր: Ձէի կարծի հետաքրքրա-
ւոր ինչպէս կ'աւարտէր գործողու-
թիւնը, մինչեւ այն օրը, երբ կ'ս
վայ թիւրալէր: Այն պահուն երբ
տարուէր իմ թէ առուժախօս, կրա-
նակուն վրայ դուրսորդ ձեռքի մը
ոնեկալութիւնը զգայի, չալիկի մը
ներքին կառաւ: «Տէրիկ, ըստ ու-
ստիկանի, խօսքը ուղղելով այն երե-
ստաստագրութիւնը, որ ինձմէ անդէ
և դէման կը գնէր, մի քաղաքի
այս խոստանքը որոգէ չուկային
կարգն ու կանոնը, որ խախտել, զի-
տէ՛ք, որ արգելուած է ոչ միայն
չըլտն վաճառորդութիւնը զոչ չու-
կայի սահմաններէն ներս, այլ նաեւ
չուկայի աղբիւրին այս վաճառորդու-
թիւնը: Կներ Համարախօսի պա-
տասխանը: Միշտ միայն կը հաւըր-
նեն մեկի այս տպաւոր, որ քանի մը
ըրուշ Հասոյթ կ'ապահովուի, փո-
ղոցները որքանով տեղ...»: «Ար-
գիւտում է, որ հասոյթը, կարճ
կապիկը ինչո՞քով, ժամայմաճաւ այ
մի ընդ գիտ՝ փոխադրուել կրու-
նուի կառաւարական պաշտօնեան
և իր իշտա նաշումը: ուղղելով
կնոյ, զիս թեւէ ըրանս ձեռնացու
հոնէն, քաղաքից արտաքրէր: Անա-
կիւնայի կնա՞ն էր: Ոստիկանները
արդէ վախ կ'աղաղէին ընդհանուր
առմամբ, սակայն տասնորդիկ աա-
րեկան Հասոյակը երբեք չէի երեւա-
կայած որ ոստիկանի հետ գործ
կ'ունենամ:

Համակերպելէ զատ միջոց չու-
նէր, քանի որ բաւարար չափով ու-
նէր չըլլալով չէի կարար ընդգիւծու-
թիւն ցոյց ապ իրեն: Եթէ թեկու
ուճիկին կառաւ ըլլար, թերեւս
փորձել ինչիդը գնէ, սակայն ան-
կարելի էր: Ոստի փախ ու գործի մէջ
քալելի կը կողքին արտաքրէր, մին-
չա որ հաստան Չոյո չուկայի ոստի-
կանատունը որուն հասցեն իսկ չէի
ճանչցած մինչև այդ օրը: Ձէի կրու-
նալ երեւակայի թէ ինչ նպատակա-
ւած էր ինձի երբեւ պատիւ: Ոստի-
կանատունը երկրպագուի կառույց
մըն էր որուն մուտքի սենեակը եր-
կու գրասենյակներ և քանի մը ա-

թոններ կը պարունակէր միայն:
Գրասենյակներէ մէկուն ետին նըս-
տած էր երկուրդ ոստիկան մը, իսկ
քէն մը անդին երրորդ մը: Ենդ զը-
րաւած, պարզ Խաթիբ մը վրայ
թեկնաւորով լրացիր մը: Ձիս ձեռ-
քակալելով պաշտօնեան թափուր
գրասենյակին ետին գտնուող թիկ-
նաթուղին մէջ տեղադրուեցաւ և իս-
կոյն գործի լծուեցաւ: Իրեցիններու
տուփա դէպի եր առնելը քալելով:
Սկսաւ ասելի ծրարները կտարակ
մէկեկ մէկեկ, եր գործըններէն մէկէն
հանած քուլիկ կտորով մը սեղմուի
կնոյց գնա՞նք: Ապա ուրիշ գործը
մը միտաւ մը հանելով այս անդամ
սկսաւ կտրալով առանցքական պա-
րանքի փաթիլներ: Երբ տեսաւ որ
գրասենյակը նախաձեռնելով իր
շարժումներով էր հանուէր: «Ան-
ձորձք քրիկայ, աղտուր նալի» որ
քելի լաւ դաս մը ըլլայ ստիկան» ը-
սաւ ան ու տեղէն կէլով թեւէ
ընէն ու զիս հոնց դէպի փախչն
ստորեկան շարժումները որուն կը
բարձրանային վերի յարկը: Ան չա-
րուանքը: «Վէր եկիւր եւ չուն սպ-
սէ՛ք: Ապաշտելով պիտի ճանչնայի
վերի յարկը որ դատարկ սենեակ
մըն էր, որ ապաշտելուար կը շա-
տալէր իրեն: Խո՞տմանայ քանտա-
նքը, ձերբակալուած յանցանքի ուր-
ուն համար: Կարգութեան լըմիկի-
ւոր հեղձեմէն կ'ըրունէի: Ամբաս-
հանիկի քրաղտուն ընդհանուր՝
մէք, ընդգիւծաւ զարգան: Կաճաւ-
քի համար նախատեսուած ապրանք-
ները դրաւում էին ու ես իրեն
ըր յանցանքի քանտարկում էի: Պաշտ-
մացոյցը նայեցաւ, 12:00ին տասը
վայրկեան կար: Որ մ ժամադրու-
թեան և վախի խառն զգացումներէ
տարաւ պատմութիւն մէկ, յաւ-
կարճ աննշուէի առաջնաներէն
վերելիք ձայն մը ստի: Կայլիկան
մը անց, նոյն ոստիկանը ձեռքը
քառուէի խաղաղանով յայտնուե-
ցաւ զիմօքս: Վախէ, սենեակի
պատմահանի կէլի անկիւնը ինչը
անց: Կլիւնալի կ'ըսէին կը սպաւել-
ի: Իր միտը քաղաքիներով ծառայու
ան և զիս ճիւղով գնանք իսկոյն:
Ըսաւ: Ոստիկը մերկալոր: Հա-
մակերպեցաւ: Ան անմիջապէս
վրտա յայտցաւ, արագ շարժումով
մը նոսր միջէ ձեռքովը երկու փախ
ոստիկաններու մէջանելով ար-
ցանքի մը ուժգնութեամբ, սեղմել և
այժմ ձեռքովը ընձած խաղաղանով
սկսաւ հարուածել ներքունիկը:
Սկիւրը մեծ ցու չղաղի, այնքան
արդական էր և զարմար: Ցա-
րդալուած ու թշուար հարուածներէ
կնոյց ուճիկն ցաւ յայտնուեցաւ:
Անանց քրեկ մէկ կամ պողպատե-
ալեղներ արցունքի կ'աթիլէին սիր-
անս հոսի: Ցաւը հեղձեմէն կը
ստատկանար, բայց ես տուտալարծ
ինձի պահելով չէի ճար, վախում
էի որ թէ մայն հանիկ հարուած-
ներու թափից այ անէի կրտուր աստ-
կանա: Երբ հարուածներու տարա-
գի զարդեցաւ, ոստիկան ապաւ
մակելով ըսաւ: «Աստիկան իսկ լա-
ւա ըլլայ, հիմա գուլպաները և
կոշիկները հաղուէ՛ և կրտուէ՛:
Հոնէ՛ք: Մէջ մըն այ զիմացս եկէ՛ ե-
կան, քրտեղները կը կտարեմ, հա-
կըցա՛մ: Երբ տեսաւ որ չէի պա-
տասխանել, կրկին հարուածե-
լ: «Հաւաքալոր թէ՛ ու՛շ, պատմասխա-
նէ՛ք: Ոնդրուկ մայնով մը փոխա-
կարձեցի: «Այո՛ք: Երբ կոշիկներս
հարուածայ, անդրադարձայ որ չէի

կրտար կոշիկն ոստիկան վրայ, ուս-
տի ոստիկանը թեկաւ ընդելով ան-
գիւններէն ինչեցոյց, տարաւ մինչև
գրան առնէ և ըսաւ: «Ետեւ հե-
սացիք»:

Գոչ չուկայի ոստիկանատունէն
մինչև մեր տունը քալելով զատորդ
ժամէն անէի կը տեսէր ընկալաւ
պայմաններու տակ: Ձեմ յիշէր յը-
ստիկանը, որքան ժամանակ դրի
այդ հետադուրթիւնը կարելու:
Բայց շատ լաւ կը լիւնէի թէ ինչ մեծ
չարչարանքով կը քալէի, անկի
ճիւղ կը ծածէ, կը զիկալէի իւր-
մաններու նման, որովհետեւ ներ-
քաններու ուսում ըլլալով ամէն
քալախորիկի առաւել ցաւ կը դաւա-
նէ: Տուշ չմտեցած, պէտք էր որ ես
զիս հաւաքէի, ծորս չղաղանքին
համար անցած դարձան: Բայց ի
դուր: Ան չուտով նմարեք անքա-
նա: Մինչև միայն իսկոյն հարցուց:
«Ինչո՞ւ տեսա՞մ էր կը քալել, ինչ
պատմեցա՞մ: Պատասխանելի
«Յո՛ւշ, ողորջ քէլ մը կը ցալի,
կարելո՛ւք է՛, կ'անցնի...»: Եւ
տեսաւ, որ տուփա անհետացած
մէջ անմարմուկութեամբ ըսաւ: «Պաշտ-
ի՛նչ եղաւ, կուտեցա՞մ, ո՞ր պատ-
ուով: Անտառ էր դաշնէ կը
ընդ թիւնը, դատի պատմեմէ երա-
ններ: Միայն կրկին մերկացուց ոս-
քերս և տեսաւ որ ներքանիկան իս-
րետու հանձնատուութեամբ ուսում
էին և կաւ կարմիր կարած, սոյ
սոյ արհեստ ներսումս ունեցնե-
րուն մէջ: Ան մեծ գզուլութեամբ
կնոյնց զիս, ջանալով մեղմանցնել
ճիւղեր: Երկու ոտքերս այ փաթիլ-
նած պողպատե, անկիւն մը քալե-
լով: Երկու որ կնոյց պիտի տեղե-
կանայ մը միայն իմ տուն վերա-
դարձն 2:3 ժամ կնոյց գնացած էի
Գոչ չուկայի ոստիկաննորդ և բո-
ղորջ երբեքս մը ցուցադրուեցաւ
միայնակ վերաբերման դէմ, աս-
կան յոստիկանը իրեն պատասխա-
նում էր հետեւեալ ձևով: «Եթէ ան-
գամ մըն այ տեսնեմ թու լալտուր,
անոր թեւ կը կտարեմ, իսկ դուն
այ կրտա զատապարտուի՛ր իրեն
պատասխանատու, նաեւ ոստիկանի
մը պարտականութիւնը վիճալա-
րայ դարձնելու կրկնակ յանցա-
նորով»:

Այս պատահարէն ետք, ժող տա-
ր որ փողոց չէայ: Մօրս չարտա-
կական ինտելով նախկին աշխու-
թիւթիւնը վերադառնալ: Մոռներս
այլեւս քաղաքակապաղէս դէմ էին,

մինչև վերամուտ, զիս նոր աշխա-
տանքի լծելու պաշտպարելի:

Այսպէս վերջ պիտի գտնէր երկու
ամառ շարունակուող Գոչ չուկայի
փողոցի շրջան վաճառորդին գոր-
ծը: Զարաւան Հասոյանդեցալ մե-
նայնկերու որոշումին: Յաջորդ
օրերուն հայրս յամառ ինձի պիտի
ընէրանար: Ժողայմալ ծովալի
մէջ, հակելով իմ լրջանքներու,
զիսաւոր նպատակ ունենալով մու-
ցրելու ապ վերջին դժբախտ անցու-
ղարձը, որմէ որոշ պատասխանա-
արութիւն մը կը դարձնէր: Հասա-
րաք: Կը վերջինէն նաեւ մարդկայի
միջոցներէն մէկը պիտի ընէի
այնպէս: Ձէի կրցած վաղելիս
աւարներուն վրայ և հարկադրուած
էի ուղղուել դէպի ծով, ամուր
համար ցաւա:

Բարեկարգարար, չուտով պիտի
կալուողութիւն ու մասնակցի մը
նորակայ ոստիկանի մըցումներուն,
որոգէ կը կայանային մեր փողոցի
աղջ մէկն:

Արդէն երկու շաբաթէն զարդ-
ներու վերամուտն էր ու ես եօթ-
ներորդ դասարան պիտի յանձնէի:

Շաբթիներ կնոյց, Երբ նոյն Գոչ
չուկային մէջ ամառուտն արձա-
կուրէր ընթացքին արձապահու-
նայ վաճառարգ մը կ'ըսէ անկերու-
թիւն պիտի ընէի, անանկալ ապի-
ւոր թեւ պիտի ունենայինք այդ
ոստիկանին, որ եկած էր ստուգել
վաճառանաս արժանագիրը, խա-
նութեան ծոմ: Ձիւք տեսնելով
պա՛մ էր փաշաղաղաց, կարծես ես
եկած ըլլայի զիս ձերբակալելու:
Բայց չուտով նախաձեռն քրեկ հե-
սացնելով ուղղուեցաւ դէպի
մոնոյն որ յանձնարգ մը: Սակայն
անկեղքի որ ան պիս ճանչցաւ
էր: Անանց ինձի քան մը քսուել, որ
գործը տարտուր, վաճառանասով
միջ ուղղուելու խօսքը ըսաւ: «Այ
տեղիկն ուղղուրթիւն ըրէ՛ք, ապա-
կալին լաւ վաճառուր մը կը լըս-
դալուցա՞մ: Բարեկարգ և հեղաշաւ: Իր
մեկնումէն քանի մը վայրկեան ի-
տոյ խախտ: Գրաւոր ինձի հաղ պիտի
տար թէ ոստիկանը ո՛րքի կը ճանչ-
նար զիս: Ես առանց վարանելու պի-
տի պատասխանելու: «Ես զիմք ըմ
ճանչնա՞մ: Անպայման նմանացած
է ուրիշ մը: Սկսալորք է՛ք:

- ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ -

ԱՅՆԾԱՐԻ Գ. Կիւպլեանեան արա-
հն մէջ, Ապրիլ 22ին, տեղի ունե-
ցան Զ. Վարդան եպիսկոպոս Երեւանի
մեծարքայի երեկոյթը կալ-
մակերպութեամբ Զ. Յ. Վարդով
ընէ: Կոմիտէի կազմակերպական
յանձնախմբութիւն: Փառեղբոր
ունկերթութեան ետք, յառնել կազ-
մակերպական յանձնախմբին,
հանդիսութեան քաղաքը կատարած
է Եռալի Հասաթեան, որ ողջունեց
է մեծարեալին ծննդեան 70ամեակը
և քրտական գործունէութեան 50ամ-
եակը: Ճայնուած է թէ այս մեծա-
քանքը կազմակերպուած է գնահա-
տելու համար Վարդան եպիսկոպոսի
սպինի ծառայելու քարքը օրին:
Բացման յայտելի ետք, Վարդան
եպիսկոպոսին կնանկին անդրադա-
րած է Զ. Յ. Կեր. Կոմիտէի ան-
գամ Երեւանէն Բաքու կողմ, որ
արթնակուած է նաեւ զիւրկերից տէր
անձր, փորձառու մասնակցի տէր
անդրադալու և ինքնակա մարկը
Իրիզալ աղալայի գործընդ: Բաւա-
խօսը, եր խօսքի աւարտին մեծա-
քանքը

եալը նկատած է այն իւրայատուկ
մուտաւորդի զեկալանքներէ, որոնց
համար Վարդան տեղի կարեւոր է քան
փառք ու պատիւը: Ապա, Անգա-
րիկ ծ-վ. Կուսեան ներկայացուցած
է Վարդան Յօրենք քանապատմէն
և հաւաքածութեան անդրադարձն
է անոր քրտական յատկանիշներով,
վեր առնելով քանապատմէն հիմ-
նական յատկութիւնները: Ան վար-
դան Յօրենքը նկատած է սիրտ մը
որ, միշտ կը բարակի եր մօր իշա-
կանքով, ապրին անդորոտը
հաւաքուտալու յայտարարութիւնը
հանդիսութեան վերջին քաճիկը
տեղի ունեցած է Վարդան եպիսկո-
պոսի վերջին երկու հառաքանքն
զինքնակի արարողութիւնը, որմէ
ետք անորան քաղաքապետը Սե-
պիւր Սպարկան ճանաչեց Մուտա լը-
ցիներուն անունով հայր Վարդան
պարգևատարած է Մուտա լը-
ցական յուլարմանի ջանքա-
նով: Վերջին խօսքը արտասանած է
Վարդան եպիսկոպոս:

Monsieur et Madame Jean-Pierre Biron et leurs enfants,
Monsieur et Madame Pierre Bademian et leurs enfants,
Monsieur et Madame Léon Authome, Les familles Biron, Bademian, Dam-lamian et Takvorian
ainsi que toute la famille
ont la douleur de vous faire part du décès de leur mère, grand-mère, sœur, alliée

Mme Anais DAMLIAMIAN
(née BAKHTIARIAN)
survenu le 23 mai.

Les obsèques auront lieu le mardi 29 mai 2007 à 15 heures, en l'église apostolique arménienne Saint Jean - Baptiste : 15 rue Jean-Goujon — 75009 Paris, suivies de l'inhumation dans le caveau de famille, au Cimetière de Clamart.

En cas d'oubli, prière de faire part.

(Եսթ. Ա. Էքն)

Դուք ընդհանուր և, ուղիղ սրբազան Գրգորի Եր շաղախարհի ընդհանուր:

ՖԻԼՄԱՆՍԻ Նախարարաց խորհուրդի առաջին նիստի առթիվ, Մայիս 23ին, նախաձեռնված ընդհանուր շոր նախարարության՝ Մ. Այկո-Մարի, կենտրոնացած էր տեղի անդամի և նախարարության մեջ, որը անվանված էր «Բարձր և Սուրբ» անունով, պատվով, Լուսինյան Բարձր, այս ձևով անվանված ընդհանուր և նախարարության ընդհանուր և նախարարության ընդհանուր:

ԻՍԻԻ

ԱՐԱՐԱՏ, ՓԱՐԱՆՈՒՄԻ ԵՆԴԱՆՍՈՒՄԻ

Իսի-Ի-Մուլիսի Մ. Մարիամ Աստվածածին շաղախարհի կենտրոնացած էր, որը անվանված էր «Բարձր և Սուրբ» անունով, պատվով, Լուսինյան Բարձր, այս ձևով անվանված ընդհանուր և նախարարության ընդհանուր և նախարարության ընդհանուր:

« Ա. Ա. Բ. Ա. Ս. »

ՓԱՐԱՆՈՒՄԻ

Եսթար Գուլիս 2, մայիս 20-30ին:

Գրգորի

Տեղի ԳԱՐԱՐԱՆ ԴԱՐԱՆԻՆ և Գրգոր ԱՐԱՆ ԱՐԱՆԻՆ ԵՆԴԱՆՍՈՒՄԻ կենտրոնացած էր, որը անվանված էր «Բարձր և Սուրբ» անունով, պատվով, Լուսինյան Բարձր, այս ձևով անվանված ընդհանուր և նախարարության ընդհանուր և նախարարության ընդհանուր:

Տեղի ԳԱՐԱՐԱՆ ԴԱՐԱՆԻՆ և Գրգոր ԱՐԱՆ ԱՐԱՆԻՆ ԵՆԴԱՆՍՈՒՄԻ կենտրոնացած էր, որը անվանված էր «Բարձր և Սուրբ» անունով, պատվով, Լուսինյան Բարձր, այս ձևով անվանված ընդհանուր և նախարարության ընդհանուր և նախարարության ընդհանուր:

ARMAVIA

COMMUNIQUE

Paris, le 23 mai 2007

La compagnie Armavia opérera chaque Mardi, aux mois de Juillet et Août, des vols directs Erevan — Marseille — Erevan.

— Premier vol : 3 juillet 2007
— Dernier vol : 28 Août 2007
Au total 9 vols

Type d'avion : A319 (appareil très récent, 4 ans d'âge)

Capacité : 132 sièges

Horaires :

Erevan — Marseille, vol U8 107, départ à 05h30, arrivée à 09h40
Marseille — Erevan, vol U8 108, départ à 11h10, arrivée à 18h40

Renseignements et Ventes

SABERATOURS
11 rue des Pyramides
75011 Paris
Tél. : 01. 42. 96. 10. 10
info@saberatours.fr

SEVAN VOYAGES
48 Cours de la Liberté
69003 Lyon
Tél. : 04. 78. 60. 13. 66
sevan@selectour.com

WASTEELS
67 La Canebrière
13001 Marseille
Tél. : 04. 95. 09. 30. 60
marseille@wasteels.fr

Siège Social : Zvartnots 42, Erevan, Arménie

Ա. ՅՈՒԼԻԱՆԻ ՄԿՐՏԻՉ ՓԱՐԻՉ

ԵՐԱՆԱԶ, Մայիս 28

Ուղիղ ընդհանուր և նախարարության ընդհանուր և նախարարության ընդհանուր:

Սկզբնական և նախարարության ընդհանուր և նախարարության ընդհանուր:

LE

Centre Culturel SAINT MESROB à PARIS

recevra
Le jeudi 31 mai à 20h45

TALINE TER MINASSIAN
maître de conférences
en histoire contemporaine
qui présentera son livre

EREVAN

La construction d'une capitale à l'époque soviétique

VENTE ET DEDICACE
— Entrée libre - Cocktail —

10 bis rue Thouin — Paris 5ème

Métro : Cardinal Lemoine / Monge

CINE-CLUB

« Achikhar » / UCFAF

Ciné-Club

« Rouben Mamoulian »

Sous le patronage

de Robert GUEDIGUIAN,

réalisateur

SOIRÉE PARADJANOV

Jeudi 31 mai à 20 heures
TROIS FILMS INEDITS
SOUTS-TITRES FRANCAIS

ARABESQUES
(sur le thème de Pirosmani)
1996, 20 mn

Studio de films documentaires
de Géorgie.

Film d'essai sur l'œuvre
du génial peintre géorgien
Niko Pirosmancvili (1862-1918)

HAGOP

HOVNATANIAN

Portraitiste arménien

(1806-1881)

Premier film de Paradjanov
Le réalisateur emblématique
fait revivre la tradition culturelle
arménienne du début du siècle
à Tbilissi.

Studio de films documentaires
et d'actualité d'Erevan.

ANDRIECH

CONTE MOLDAVE

Film réalisé par Paradjanov, 1954, 58 mn
pour l'obtention de son diplôme
de fin d'études à Moscou.

Andriech, un jeune berger, quitte son
village pour aller gardé son troupeau
dans une prairie isolée...

— Entrée libre —
Info et réservation : 06 16 46 52 52

Directeur des programmes :
ARTO PEHLIVANIAN

P.A.F. : 5 euros — Réduit : 3 euros

UCFAF
6 Cité du Wauxhall — 75010 Paris
Métro: République

**CROIX BLEUE
DES ARMÉNIENS
DE FRANCE**

LIVRY-GARGAN

La Croix Bleue des Arméniens de France
Section «D. MISSAKIAN» de Sevra
Livry vous attend nombreux pour déguster son

« K H O R O V A D Z »
Dimanche 10 juin à 13 heures
à la Maison de la CBFAF
17 rue Charles Péguy —
93190 LIVRY GARGAN

Réervations auprès de :
— Madeleine : 01 43 83 87 68
— Nilva : 01 42 36 33 73 (10h-17h)
— ou 06 87 05 00 67.

Le nombre de places étant limité,
réserver au plus vite.

MARSEILLE

Journée de la femme Arménienne

Transmission et création en Diaspora

Samedi 2 juin de 9h30 à 18h
Espace Mode — Musée de la Mode
Marseille

9h30 : Accueil du public, café —
10h : Ouverture du colloque: HUMANITAIRE:Hélène MERDJANIAN, Présidente de la Croix Bleue des Arméniens de France, «Les femmes arméniennes et l'aide humanitaire» — 10h30: HISTOIRE: Anahide TER MINASSIAN, historienne, Paris. «Les femmes arméniennes dans l'Histoire» — 11h30 : Discussion et échanges — 12h: MODE: Karine ARABIAN, styliste, Paris. «Entre transmission et création» — 12h30: Cocktail

Visite de l'exposition «Karine ARABIAN et les Arméniens de France, XVIIIème-XXIème siècle» — 14h: ÉDITION: Maya SARIS, éditrice, Istanbul - Turquie. «L'écrit, vector identité» — 14h45: ENSEIGNEMENT : Ani GARMIRIAN, directrice de l'école Hovhann, New-York, U.S.A. «L'enseignement de la langue arménienne» — 15h15: MUSIQUE: Armineh GRIGORIAN, musicienne, Paris. «L'enseignement de la musique traditionnelle arménienne aux enfants»

15h45: Table ronde avec les intervenantes et Seta BIBERIAN, directrice de l'école Hamakaine de Marseille. — 16h15: Pause café. — 16h30: CINÉMA: Araz ARTINIAN, cinéaste, Montréal - Canada. Projection du film «Le génocide en moi», 52 mn - suivie d'une discussion avec la cinéaste. — 18h : Clôture du colloque.

— Entrée libre —
Info et réservation : 06 16 46 52 52

« Achikhar » / UCFAF

« Rouben Mamoulian »

Sous le patronage

de Robert GUEDIGUIAN,

réalisateur

Jeudi 31 mai à 20 heures

TROIS FILMS INEDITS

SOUTS-TITRES FRANCAIS

ARABESQUES

(sur le thème de Pirosmani)

1996, 20 mn

Studio de films documentaires

de Géorgie.

Film d'essai sur l'œuvre

du génial peintre géorgien

Niko Pirosmancvili (1862-1918)

HAGOP

HOVNATANIAN

Portraitiste arménien

(1806-1881)

Premier film de Paradjanov

Le réalisateur emblématique

fait revivre la tradition culturelle

arménienne du début du siècle

à Tbilissi.

Studio de films documentaires

et d'actualité d'Erevan.

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE SEJOURS D'ETE 2007 A BELLEFONTAINE (JURA)

SEJOUR DE JUILLET :

Profitez des quelques places encore disponibles pour le séjour du 8 au 29 juillet pour les enfants nés entre le 1er janvier 1995 et le 30 juin 2000.

SEJOUR D'AOUT :

La session du mois d'Aout aura lieu du 30 juillet au 13 août pour les enfants nés entre le 1er janvier 1992 et le 31 décembre 2000.

Renseignements et inscriptions :

C.B.A.F. — Conseil d'Administration

17 rue Bleue, 75009 Paris

tél. : 01 53 34 18 18

E-mail : cbaf@wanadoo.fr

ՕՐՈՒԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐԸ

U L S A A A

[illegible]

Ինչ՞ով, որպեսզի եր Ծխախոտ
 չախրի՝ առաջադրուելիս ժող Գանձ
 Կատարելի ինչխաղացուելի՝ Պետք
 ի թնայելուի Տամար, զոր պարտա
 ուն է ծաղուել զարկել Ծխախոտին
 Ստեփն Սոթքաթի՝ Իրանի Տամար լայ
 շաղակալ արարը եւ Տակաւաւ լայ
 է՝ իմիջը Ծխախոտ պատասխանում է ո
 ծաղուելուի կրած է փառատուն
 Ստախանաւաներն կորէ՛, որոնք ի
 ապրաքան ինչխաղ չեն։ Փառա
 քան ինչխաղանապարակալ մըր է, ա
 իստուր ընտելուի իսկ պատուումին
 Ի՞նչ 25 ապրիլի եւ իր պատուումին
 զոյց մըր է Ստեփնաթի չեւ։

ՀԱՌԱՅՑ ՍԱՀՄԱՆԻ ԲԵՐԷՇԿՆԵՐՈՒ
լիցենզիայի տերությունները որքան հարմար է կ'ա-
նհատագրեն, որովհետև նուիրացուների
գործունեության Պետական գործակալությունը
կարող է միջամտել փոխադրված կամ
կարգավորված կազմակերպությունների կողմից
հանձնարվող աշխատանքներին, հետևաբար
կարող են լինել նաև այլ կազմակերպություններ:

ԹՈՒՂԻՔԻՑ «ՊԻԼԷ» Համայնքաբան
մէջ (Պրիւս) Մայիս 25ին Գր բացող
Վերադարձի երեզոր տգող մէջ, Ա
սասայտութեան ազատութեան Հարցեր
կէքով: Կը ամառակցէին Պուլսիայէ
Յունաստան, Կիպրոսն, Սուրիայէ
Իրաքէ, Իրանէ, Ալբերիանէ, Վա
տանէ հարկաւորներ: Հրաւեր ուղղու
րէ նաեւ Արեւմտեան Արաբիայի Կրդը
րու, Նախարար Վ. Օսկանեանին որուն հ
կարծիւնը կ'անկախարէ: Ժողովին կ
րողին Կր. Ճախաձմեռութիւն արտ
քարէ լայնեցանքի դէմ:

ՀԻՄՏԱՐԱԿԻՉՆԵՐՈՒ ԺԷՊԱԳԱՅԻՆ Ժ
ուժերն 2007ի պարզեւատրումներուն մ
յատուկ պարզեւներ շնորհած է 2007
պահանջած երկու քաղաքով. առաջի
նուս քաղաքը Անան Պոլիտուսկայան
երկրորդը՝ Հրաւոյ Տէրոյ:

ՓԱՐԻԶԻ «Արարական Աշխարհի Հի
նարկը» տաղնապալի օրերու մէջ է, ի
րև հետևանք երեսուցիկ է պատահու

[illegible]

ՍԵՐՊԻՌՑ դատարանը, Մայիս 22-ին 40 տարուան բանտարկութեան դատաւարութեամբ քաղաքական 12 մարդկայաններ (Հինգը փախած են) վարչապետ Զօրան Ճինճեֆի ոսպանութեան Համա (2003ին)։ Ինք է որ Միլոսեվիչը յանդամ էր միջազգային վարչարկութեան

Պ. ԲՈՒՇՆԵՐ, Մայիս 24ին, ապահովելիս տուա որ Ֆրանսա զորավիդ խորանանի: Հանդիպումներու առնէ իրանք թափած է որ սխալ րանքը չըրաքի համարածի խոտը սնն է, որ շուռչաղորդելիս չընքն րաածներու: Բարբառաբար Քրաւառայի զեպանք յանձականջին փափաքած է թէ ինչ պէտքը, ինչպէս հաստատած է Լիպրաքի (Մայիս 25):

ԱՄԷ-ԻՒ Գոնիկերսն (Ուրեգրարս
ղնդիկարները երեքուկէ ամսառն զ
մարդուն թէն էտք, Պուրչիցն տեղի է
էն շնորհիմամբ Պուչի պահանջած զ
մարն Իրաթի իր պատերազմն չամս
Չահանճը իր վերաբերէր 100 յիշխաւ
յարս յաւելիւմ ծախքերու աղբ պատ
րազմն չամար: Դեմիկաղանիք նոյնի
չբաժարած էն թուական ժբ պարտադ
իչ գործերուն քառուելուն չամար: Ե
կապած մեծ յաղթանակ մըն է Պո
չամար:

ԻՐԱՅԻԼի բանակը ի պատասխան պղետիսիան հրթիռներուն, աստուկացած է իր քաղաքական կողմը Գազայի վրէժի Մայիս 24ին Համասի 33 անդամներու դէմ: Նապոլտի մէջ, ծանօթ (խաղաղական բանակ) շոյիկի մերթնական լաճն հն դիպած պահանք է պաշտպանան իրականութեան կրթական նախարարը: Ֆրանսայի Արտաքին նախարար թիւնը խիտ կըբազմ դատապարտած ար փրկել արարքը:

ժխենիկ սեփարտ ծելի պատկան
սիւնիկոսի հրեզելի զոր զայցան է Ս
խ շքին 24ի հիլիբը, հրեզակն Շառ
թի տօնի զը: Հրեզէլը բարուբանը բլ
է դիւտար վայրը: Հնարքերբանի է
կտակի զը արծաթաբան, հրեզելը եւ
նազիրը ինչ քննուած: Ստեփան
թեան համար ոճբանի արքա ծըն էր
Համար ինչ սիւնիկոսի տէքը ինչ
կտակ շատ յուրացած էն: Սեփարտ
բլ, 84 տարեկան, Հարապապած է
ըն կապտանիկ մարդիկ ծորիկ: Ներ
խմ ինչ էր իրիւտա տուրք զը պատ
Ուրապապանի ոտը պարտքն է:

ՊԱՅՐՈՒ ալ, Մայիս 24ին, Փարս
2էնիթին մէջ, Հակոտակ անոր որ
առանձնացած է, զարկ տուաւ իր ը
րապալարին: 535 Թէկնածու ունի
այն Համոզումը, որ իր ձեռնարկած
կաւ երթնք խանութատի է: Կրտ

պիտի չհրաժարի եւ կը դատապա-
նարքողի «բացուելու» քաղաքակա-
թիւնը, յետեւով թէ նման բաներ

ԻՐԱՔԵԱՆ
ՄԻԶԱՄՏՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՐՑՈՎ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ-
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԶԹՅՈՒԹԻՒՆ

Քուգրդայ առաջին օրալադին նի-
բերէ ի բերս զինչ խմորառնե-
րս չկողարցնելու պարտաւորել իրաւե-
զինչայ իմամտութեան մը Հռոմեայի
Ազգային երկրի Սպալալայի նախ-
ղա՛հ կողմնակից յայտնուելու նման ի-
մամտութեան, ըսած էր թէ առողջա-
ւարը չարի է ունենալ քաղաքական որո-
շում: Այլ չեւտածք որոշ ամփոփ է-
նորչուէր երկրի գիտնական ու քա-
ղաքական իշխանութիւնները տարա-
կամտութեան օր յայտնուած էր ալ ա-
ռիմներով ալ, ինչպէս Հանրապետու-
թեան նախադրելի քննութեան:

Մերկանի ախտի ի թիւ իր առաւ
կարծիքները Տարբունս է ու քաղաք
իւն խելաւորները թմաւ է զիտու
քաւանիս ուր ալլին: Կարապետ Բ. էր
տաղան Մարչ Զեմ Նետաւորի կայս
րն էր: Տարբունիսի պատահախոնքի
րաւ է անդրադարձանիս զորքն զորք
ուրիշներն: Միւսն զՆ. զՆ. զՆ. զՆ.
Մարչ Զեմ Նետաւոր ինչ նմաւ զայ
տաղան էր: Կարծիքս քաւան նախ
կարծիքներէ: Այս կէտն իրաւ պա
տան Եւր զէ ստիպանիքներն իր
արտան ուսով: Վասն Տարբուն մէջ
Տարբին այդ զայս կ'անտիկ անարաշխ
Ասա միւսն յառաքելոս րաւն է թէ եր
զիտու ըլլալ, խորհրդաբան ստիպու
զորակցի ըլլալ իր արտադրէ րաւնիս
Գաղտնաբանիւմ նմաւ նախաձեռն
նաւն էր Եւր Ն. զերապաննաւն է
նէ Տարբուն, Եւրաքս պատահա
ն է թէ այս կէտն էր իրաւ իրաւ
ն էր իրաւ իրաւ իրաւ իրաւ իրաւ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՃԱԿԱՏ

ԶԱՐԵՆՑԻ 100ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

2007 թ. կը լրանայ Ե. Զարեհի ծննդո
ւան հարիւրամեակը։ Այդ առթիւ Մայ
23-ին սկիզբ առած են Զարեհեան օրե
Երեւանի պետական համալսարանի բա
նասիրութեան ուսանողներուն հետ լա
րիկով ունեցած է Անահիտ Զարեհի
Ան ներկայացուցած է իր եւ հօրը կիս
աշին ծանօթ ու անծանօթ մնացած զը
բնակներ։

Տարուան ընթացքին Ա. Չարենց
հրատարակէ Ե. Չարենցի բանաստեղծ

աղբրեմական ընդդռախ Արքեման
դրամակալ զեպատմաւ ձէլ խորհրդ
կանն էր ու բաւն է թէ աշք պատման
կան իրապէս թրք օր իր տեւէ և
զբերմանն նախապէս Բ. Արիւն Յու
սարեմ Գարկ յաշք նախապէս Բ. Յու
րազը Բազը Հարկարմն էր, բայց ա
յլ իրերիւր առթիւ չէր ունենալ Բազու ա
ցկերէս։ Յրամական զեպատմաւ ա
նախապէսը ըստն է թէ աշք իրաւ
աղտաւոր ըլլալն ու թէ Բ. Շիրա
սմանի, այլ երկրի զեպարեմ, աշ
իւր կատարէ Լ. Սարկեմն։

Թ. ԷՐՏՈՂԱՆ
ՀԵՌԱԶԱՅՆԱԾ
Ն. ՍԱՐԳՈԶԻԻ

Քրիստոսի չորսուկուսի նախագահին
 Թուրքիոյ Երուսաղեմ Միութեան անդա-
 մակցութեան ղեկավարները պատահա-
 կեամբ են որ պաշտպան Է. Երուսաղեմ
 Հեռաձայնով զինք հրաւիրէ ղեկ առ ղեկ
 Երուսաղեմի: Ան բաժնէ Ն. Սար-
 քադիկի թէ լրացիւններու տարբարը յար-
 մար վարը է հաղորդակցութեան եւ թի-
 ողաբանի երկխոսութեան մը պէտք է մի-
 անանախան աշխատանք տանի:

[illegible]

Իրաբեր մէջ աճարեկական կազմակերպութիւններ կը պատասպարուին, պէտք լինել վիճակած դերը կատարել: Թուրքիոյ մայր կէտով վրայի ձակառատաբեր որդւոյն կը կարողորդեան տէր է: Եթէ պահանջարկ պահուն ակնկալածքը կը կատարուի, Թուրքիա ոչ միայն չի արեւմտեանացնուի, այլեւս իր դերը մէջ է: Միջին հորիզոնն ու մայր քայլը կ'առնենք, ոչ ոք մայր մաս կ'ունի կարած պէտք է ունենայ: Ըսած իրողութիւն:

ծուխիւններու հաւաքածոյ մը «Վերջը
խօսք» վերնադրով: Հոն սեղ իբ դտնի
ըանաստեղծին ստեղծագործական կեան-
քին վերջին շրջանի (1934-36) անտի-
միասցած էջերը:

«Այս գիրքը կարծես Զարեկի կեանքը

վերջին մատնանը, վերջին խօսքը լինի՝ Այդ բանաստեղծությունները երկար տարիներ թաղուած են եղել եւ չառ զփուսէր զբանք վերջանելը՝ ըսած է Անահիտ Զարեկը :

ԽՈՒԼԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՅՐ ՏԱՀԱՐԻՆ ՄԷՋ

Մայիս 24, Հինգշաբթի, առաւօտ Կ-
նուկ ինքնամեծի մարտ տաճարի խորա-
քարքարային Սանատիք ճյւղ եւ սկսե-
հոս-հոս զարդել հոն քանդակող քոյ-
ւորութիւնները: Հորդաբաններէն քա-
ղիք կըսած եւ խուլիւններէն ու ա-
ռանձնութիւն վար ստած խորանքը: Յետ-
փորձած եւ պարզել իր արարքէն պա-
հարկներ, բայց անոր խուլ ստուած է:
Կնիկներին մէջ քանդակորդն անիկա կոչ-
ցած եւ թէ այդ անոր ինքնամեծի չլի-
վայ զայդ զարդանք մէկուն բնական
է եւ կը պատկանի եւնոպիսի վիպան-
ստանդարտ:

ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏԻ տոնին առթիւ «Յ
ռաջ» լոյս չի տեսներ երկուշաբթի
լիւմբաբթի, Մայիս 29ի թիւ): Մեր յ
ջորդ թիւը՝ Զուրիշաբթի, Մայիս 30:

ԱՐԱՄ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԷՄԸ

«... Ի գործ չէ, որ հարնային կարծիքը կրամ է համարում Հայաստանի Հանրապետության հիմնադիրը՝ Արամ-Բեհամի արդար գնահատութիւնն է այդ»

Ս. Վրացեան, "Գորշակ", 1929

«... 29-իտն ո՞վ է առաջին անգամ Արամին անուանել Հայաստանի Հանրապետության հիմնադիրը։ Բայց եթէ առհասարակ հնարաւոր բան է մի մարդու անուն հետ կապել՝ երկար տարիների ընթացքում գործողութեամբ Բաղադական ձգտումների իրականացման այն մտակերպով, որ եւս ստացաւ 1918ին, այդ մարդը, ամենայն իրաւամբ, պէտք է լինի Արամը։

Արշ. Աստուածատրեան, "ՎԷՄ", 1929, Բիւ 9

Դե՞մք էր, որ եթէ մէկ կողմէ ամբողջ ժամանակաշրջանն էր կը խորհրդանշէր, միւս կողմէ նաեւ էր անհնշելի կեցիւր կը դրոշմէ անոր վերայ։ Այսպէս եղան մեծ ու պիտի շարունային միայն թուրք քաղաքիկ ղեկավարներ։ Անոնք, որոնք երկաթեղան կամբով աննուձ ոգիով, քաղաքական ու պետական հորիզոններու լայն մտապայմաններով եւ, մասնաւորապէս, զարգացման մը գաղտնի մը աստատարելու ըլլալով, ետեւ կիրքով, առաջադէպ իրենք ու շատ շատով կը դառնան կեդրոնական ուժ՝ կազմակերպչական արտակարգ ընդունակութիւններով։

Հայ ազգայնական շարժումը բանակ մը շուրջերեսներ չարադրեց չափանց։ Անձանդունդներն իրել տաճարն ու կշիռ չունեցաւ։ Անոր մէջ վաղաքէ կազմեցին մեծ անհաստեղծութիւնները՝ մարտիկ, դրօշ, յեղափոխական քննչատուր բառով։ Տարբերակ ընտելութիւններն էին՝ մէ մէկ սահմանում գէշերը։ Մահաբեր փամփուշտն այլ իր փրկարար խօսքը կ'որակէր մահատաքտու առումներն կողքին։ Այս ալայէն ըլլալով հանդերձ, պէտք է ընդունել, թէ մահանակ առ փամփուշտ, մահանակը ահաբեկող տաքանալուն, անկող զինդիրարկներուն, հակառակորդական վճռական պահներուն, պատմութեան անկող շրջող անուններն առաջադէպ կը կարգան բալորին։

Արամը վկայ։ Միւսեանց այնպիսի երբեմնի խոսքը դառաւ, մեր ժողովրդական ամէնէն ժառանգականութեան յաղորդակ։ Իր անպարտելի հոգիին դրօշէ տեսիլներն առկ պահէ յուսարկի դանդաղանները։ Վաստակաւորներն էին։ Արամ-Բեհամն դառաւ։ Վարդկ յուսարկը հոգեւոր միջնակ, Վարդապատիկ հոգեւոր կերտները։ 1915 Արցիւնի 1918ին Մայիսեան օրերը։

Վկայ՝ Վանը, որ ինքնապաշտպանութեան անստանձելի թմարը արտակարգ տարրերու խոսքն առաջադէպ չոր չունէր։ Արամի հօգը չունէին առկ։ Վկայ մահանակը Սարգսյանապետը, ուր էլ ինքն անոր դէպքը ապամահապաշտպանող կ'ըլլէր։ Շմարոս, ուղեկիր թուրք քաղաքականները, իրենց լակ ընտրած զգիկատարներն արմակած ձեռներուն, մարտահաշտներուն անստանձ՝ անխորհալի թմար մը արժեքաւորներն արաւող թուրք հորդանքներն առկին։ Այնպէս, ինչպէս բրած էին Շմարոսի պատմական երեւոյնն առկ՝ ձեռնարկը դառնալով հրօսակարկի դիմաց։

Յիւրաքի, ժամանակակիցներու հոգի վկայութեան, ան եղաւ վերին իրականացման մը միջոց ուր միմեկն եւ երեսներ ղեկավարական պայքարներն։ Շմարոսի իր երկաթեղան կամբն ու աննուձ ոգիին, Արամի վիճակեղան կազմակերպչական լայն փնտռութեան ղեկով, ապա՝ Իր անհնշելի վերականգնման Հայկական բանակին միջոցով ջախջախելով վճռող փաշայի գործադատութեան հրօսակարկն առկին, 1918

Մայիսի կռիւներուն։

Մեր նորագոյն պատմութեան մէջ ետեւ ունեցած ընթացքն զգեմք, Հայադրական, որոնք ցուցարարած եւս ապամահապաշտպան թաղաքիկ ընդունակութեան շարժալիկ գործիչներ, որոնք իր անհնշելի կամբակերպչական արտակարգ յատկութիւններն եւ, վերջապէս, քաղաքական անձնաւորութիւններ, որոնք զարմանալի հաստատութեամբ ընտանաւ իրաց զգեմքն ու զալիք փոթորիկները՝ սակայն բանակ կազմող շուրջերեսներն էին Հայոց ու կշիռ եղած են այն անձերը, որոնք իրենց ղեկավարութեան ղեկավարութեամբ ղեկավարեցին, զարգացան զինքն անհնշելի համարեալներն էին։

Գաղաթիւ լեւոնդիւթայի մէջ։

Այդպիսին եղաւ Արամ Մանուկեան։ Շուշեցի յեղափոխականը, որ ժողովուրդին կ'արտայայտէր։ Կարաբաղի անպաշտպան թաղաքիկ ղեկավարը, յաղորդակ իր անպարտելի հոգիին դրօշէ տեսիլներն առկ պահէ մահատաքտու ու հոգեկրկնած ամբողջները, եւ իր խօսքին ու գործին հրմարդը սեւեռնով ամէնայն, ինչպէս կ'ըլլէր զանդեմաններէ կազմող բանակ, որ յաղորդեալութեամբ ծառայող թաղաքականութիւնը խորհրդաշրջող թուրքերն զգեմ յաղորդակ լեւոնդիւթայի արմանադրեց Վանէ միջնակ։ Երեսներ։ 1915ին 1918։

Ճաղովուրդներու պատմութիւնը մտնէ մեծ գէշերու պատմութիւնն է։ Կամ ըլլալով առաջադէպ դուրսի ունեւոր երկրորդ ճամբարութիւնն էին զգեմքներն եւ, որ կը կերտին պատմութիւնը։ Այդպէս եղան ձեռնարկ միջնակ ժողովուրդին միջնակ։ Քրիստոսաբար։ Այնուհետեւ՝ Արամ։

Եթէ ճիշդ է այն մտաւոր, թէ հանրային առաքելութիւն ունեցող կազմակերպութիւն մը այնքան կ'արժէ, որքան իր հիմնադիրներուն եւ անոնք հետեւող զապախարակիչներուն հոգեկան ու բարոյական դրմապոյտը, նոյնքան ճիշդ է, որ անոնք կ'արժէին իր իրեն առաջադէպ ու միջնակ կ'ունենան թաղաքիկ նկարագրի եւ իմաստութեան առկ մեծ ղեկավարներ։

Շուշեցի յեղափոխականը, որ, ինչպէս բոլոր, յետապայքին դարձաւ մեր ժամանակակից պատմութեան արտակարգ Հայկական պետութեան հիմնադիրը՝ ժողովապետ, ինչպէս, հիգոր ու կախարարը զգեմ մը եղաւ, որ պայքարն ու փայլուն առաջիկ մը միմեկն եղաւ ու գնաց (Վ. Կառաւանդ)։

Գնաց, այլ սակայն մեր պատմութեան մէջ զորովնց իր անհնշելի ղեկավար։

Սերունդներ իրենց հոգեկան արմուշտը կ'ունենան, պարտին անոնք, անհնշելի լուսաւոր ղեկերէն, կ'երարած հարուստ դրուագներէն։

Մեծ ապրեցանք, առկայինք ու

Անցեալ ձեռն լուս տեսաւ այս խորագրով հատոր մը որ ինքն կ'ընէր Հայկական հարցին ներկան ու հետանկարները։ Հեղինակը Լուսանա Ռիթթէր ժրտեսացի ընկերաբան ու նոյն ասան լրագրող մըն է, երեսներ հաստատուած։ Հայաբան երկրաբան երթը մէկ լուսաւոր մը 2005 Յունիսին պաշտպանած իր աւարտագրեր։

Գիշերին ենթախորագրով լեւոնդաւ է ինքն. «Histoire et devenir d'une diaspora». այդ պատմութիւնը արդեւնց է պրոպագանդա մը որով հեղինակը կը փորձէ նկարագրել Սփիւրքին ներկայի վիճակը, որ կը վերաբառանալ օտար ընկերութիւնները հետ անոր առնչութեամբ։ Այդ փորձին մէջ Ռիթթէր ցոյց կու տայ թէ փորձաւոր մը ինչպէս կ'արժէ ու կը բարձրադիմ ընդապառնութեան պատճառով բնական ու անոր ժխտումն էին միջնակ։ Ըստ իրեն, այդ փորձաւորին անհրաժեշտ է ինքն իրեն, իր անցեղանի ու ապագային հետ իր յարաբերութիւնները հաշտեցնել։

Մուտքը բաժնով ոչ հայ ընթերցողին յիշեցումը կ'ըլլայ Հայկական արդէ պատմութեան հիմնական հանգրագանքներն։ Այս կը յաղորդէ ինքն մտաւոր. առաջինը կը հետաքրքրէ Հայկական Սփիւրքին յարաբերութեան աշխարհը՝ երկրորդը կ'անդադրանալ Հայաստանի հանրապետութեան տարրութիւններ, հայկականութիւնները, երրորդը ինքն կ'ընէ ծիղապաշտութիւնը եւ անոր ժխտումը։

Հեղինակին համոզումով Հայաստան ինչպիսիք կ'ընէր տեք երեւի է որ ինքն հոգային առաքելով սահմանները, քանի որ հայ ժողովուրդին մեծ մասը կ'արժէ օտարութեան մէջ։ Անկէ յարմար կ'ըլլայ ոչ հոգային սահմանում մը առկ Հայաստանին։ Հարցը կը լուստանալ, թէ Հայկական ամեն ինչ համայնք իր միջոցը տեղեկ ժողովուրդին մէջ ու բնականաբար բարեբերութեան պահէ Հայաստանի հետ։

Ինչ կը վերաբերի Յեղափոխութեան, հեղինակը կ'ընէ թէ Հայադրութեամբ են այս վերջին. փաստաւոր կը հարուստ զգեմքն Այս մը։ Այս երկու պարագաները Սփիւրքը Հայաստան կապեր կը դժուարացնեն, տեղեկ ժողովուրդն առաքելով մը։

Սփիւրքին ինքն Լ. Ռիթթէրէն կ'ընէ իրենաւոր, ուր կ'ընէ թէ հայութիւնը նահանջը մէջ է, թէ առաքելական կուսակցութիւնները,

թէ եկեղեցին իրենց լուս տեք են դասած արդիական ու զարգացող ընկերութեան մէջ։ Լիւսանալի կ'անցնի Վրաստան ուր կայ հայկական կարեւոր համայնք մը որուն ներկան կը նմանի պրոպագանդային վիճակին։ Արտիկա «պատմաւոր» մարքէթ վիճակէն է, քանի որ հայութիւնը արեւմտեան համայնքն է համարուել, ըլլալով ապագայի փորձաւորութիւն մը։

Ցրանայի հայութիւնը ինքնութեան նոր ձեւեր կը փորձէ, ձուլումն եւ համարկումն էին։ Իսկ Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ Հայաստանին արտապայմանները ինքնութեան վերաբառանալի կերպով մը պատճառ կ'ըլլայ։

Հայկական ինքնութեան տարբերութիւնը հեղինակը ունի գտնաւոր համաձայնելի կարծիքները. նախ կ'ընէ թէ Հայերը չընթան ապր մահանալ, իրենց ինքնութիւնը հիմնական յարաբերութեան զգի պատմութիւնը։

«Plutôt qu'une nation arménienne déjà formée de longue date, les Arméniens ont longtemps continué à se penser sous le double coup de la menace et de la défense de soi, faisant de la nation arménienne une nation imposée en raison de son caractère de victime perpétuelle de l'histoire» (p. 209).

Նաեւ կը պաշտպանէ կարծիք թէ հայերին Սփիւրքը ապագային միութեան հիմնական ապագայն է։

«La Diaspora arménienne n'est pas une diaspora du travail, elle ne s'est pas constituée ni regroupée autour d'échanges commerciaux. Elle ne s'est pas construite par la pratique d'une même langue et d'un même rapport au religieux. La langue arménienne n'est certainement pas ce qui forge le sentiment d'unité nationale dans la diaspora arménienne : la majorité de ses membres ne la parle plus» (p. 133).

Լ. Ռիթթէրէն այս համոզումներով մարդ կը առաքի հարց տալու. թէ Հայկական Սփիւրքին անկար մարդ կ'ընէ պատմութեան Սփիւրքին օրինակը որ յաղակապէս ինչպէս տարբեր յատկանիւններով առանձնան։

Այսպէս հատորը վրոգովեցող բնույթ մը կը կրէ, այն անդադրաւոր մը որ Սփիւրքը Հայերը իրենց դրմապոյտը կ'ընան շարունակել հետաւորով իրենց լեւոնդիւթայն մը։ Միւս կողմէ, շատաւ կ'ընէ իրենց անհնշելի ներքին, կ'ընէ անոր եւ լեւոնդական նահանջը կ'անցնեն։

ՏԻՐԱՐԱՆ ԵՆԱԿԱՆԵՆ

ստեղծագործիչները անք զիրով ու զայն կ'ընեն, նաեւ Տիգրանին ու Կարմիր Վարդանին, Արցիւր Սերունդին ու Գիշեր Զատուլին, Եւ արաւորն ու Վասպուրականին, Սարգսյան ու Սարգսյանապետն մեղի փոխանալով պաշարի կենսանորոգ աշխարհ։

Արամ-Բեհամը ունենալով իր օրինակ։

Պատմութեան մէջ է, արաւորն, որ իրենապաշտող սերունդները պարտին գտնել ներշնչումն անստեղծ աղբիւրները, ներկայ ու զալիք սե-

րունդներ անկէ է, որ պարտին քաղ իրենց հատաւորը լուսաւոր վանքն ու սահմանաւոր կենսանորոգ թան. կարգի իւրեւ, վերջապէս, պատմութեան է, որ ունեցող կը հանդիսանալ թուրքին քաղաքի ջոկով։

Ապր կ'արժէ, կ'ընէ սերունդները հատաւորներն անհնշելի մըն։

Մայիս 28ին։ Այս է թուրք ժամանակները պատգամը։

ՅԻՐԱՐԱՆ ՄԻՐԱՅԵՆԵՆ

ՅԱՌԱՅԻ ԲԱՐՄԱՆԱՅՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԵՆՈՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՐ ԱՍՏՅԱՆԻ
ՓԼՈՐԻԶ -- Գ. Վ. Աճաճյան 500 երթ
և յիշատակի էր հոր. Արմեն Ամստերդամ
և ծնողը հանգիստը բարեկամի՝ Ոճի
Թորոնթոյի.

Maison de la Culture Arménienne d'Alfortville

AUDITION ET CONCERT ANNUEL

«ONNIG SURMELIAN»
des élèves de musique

DIMANCHE 3 JUIN
à 14h30: Audition Violon-Piano
à 17h: Concert Piano
Programme de musique arménienne
à l'Espace Culturel «LE 148»
Salle Studio
148 rue P.V. Couturier —
94140 Alfortville

Renseignements 01 43 76 55 89
contact@mca-alfortville.com

ԻՍԻԻ

ԱՐԱՐԱՏ ՊԱՐԱԽՈՒԹԻԻ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒՄԸ

Իսի-ի-Մուսիկոյի Ս. Մարիա Աս-
տվանի Հայ Առաքելական Եկեղեցին,
ձրանայի մէջ «Հայաստանի Տարւած»
ստիժով ինքնակաշխատութեան փոխ-
ան Ստեփանյան արահի
« Ս. Ս. Ս. Ս. »

ՊԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթ 8ունիս 2, ժամը 20-30ին:

Պարտաւոր

Տիկին ԲԱՐԱՐԻԱՆ ԴԱՐԱՐԻԱՆ
և Գարսե ԱՐԱՐԱՐԻԱՆ
Երեկոյեանի կը ժամանակը ինքնակաշխատ
Գարսե ԱՐԱՐԻԱՆ և ՆԱՐԻԱՆԻԱՆ

Գարսե Վանի Արհի

Ստեփանյան արահի մէջ
22 ապրիլի Գարսե Վանի Արհի

Պարտաւոր

Տոմարի շաբաթի զինքն
06. 11. 45. 70. 88 / 06. 84. 64. 89. 22
06. 60. 37. 12. 65 / 06. 61. 45. 74. 65
Քիւնիսի, կամ կիւնիսի քաղաքի
թուրքիսի -- Շաբաթ՝ 01. 46. 44. 24. 24:

arménie mon amie

AGENDA

MARSEILLE

ARMENIE, LA MAGIE DE L'ECRIT

EXPOSITION du 28 avril au 22 juillet
au Centre de la Vieille Charité;
2 rue de la Charité — 13002 Marseille
Tous les jours de 10h à 17h, jusqu'au
31 mai et de 11h à 18h à partir du 1er
juin. Fermé les lundis et jours fériés.

VIROFLAY

Jeudi 31 mai à 20h30
Salle Dunoyer de Segonzac,
14 avenue des Combattants

CONFERENCE

de CLAUDE MUTAFIAN

«HISTOIRE DE L'ARMENIE
ET SA RELATION MILLENAIRE
AVEC LA FRANCE»

— Entrée libre —

CACHAN

• SOIREE GASTRONOMIQUE ET MUSICALE

Vendredi 1er juin à 20h30,

à la Grange Gallien.

La Croix Bleue des Arméniens de
France propose une immersion
totale dans les saveurs et les
mélodies de l'Arménie.

Entrée: 15 euros

Réervations obligatoires, avant le
28 mai:

— auprès de Sonia:

01 46 65 26 96 / 06 10 56 22 04

— ou de Marie: 01 69 07 02 25

THEATRE

«LE CONCERT ARMENIEN OU LE PROVERBE TURC»

Première représentation à Bonneuil-sur-
Marne le 26 mai à 20h30, la seconde au
Théâtre Mouffetard, le samedi 9 juin à
19h.

Informations artistiques

Galerie MEDIANE
Serge Balian
27 rue de l'Abbé Grégoire
75006 Paris

REGIS LABOUREDETTE

«Arcades arméniennes»
(Sanahin, Marmashen)
Exposition de photographies
du 30 mai au 14 juillet

Ouvert du jeudi au dimanche
de 15h à 19h
Tél.: 01 45 48 26 00
Métro: Saint-Placide ou Rennes

LE

Centre Culturel SAINT MESROB à PARIS

recevra

Le jeudi 31 mai à 20h45

TALINE TER MINASSIAN

maître de conférences
en histoire contemporaine
qui présentera son livre

EREVAN

La construction d'une capitale
à l'époque soviétique

VENTE ET DEDICACE

— Entrée libre. Cocktail —

10 bis rue Thouin — Paris 5ème
Métro: Cardinal Lemoine / Monge

CINE-CLUB

«Achkar» / UCFAP

Ciné-Club

«Rouben Mamoulian»

Sous le parrainage
de Robert GUEDIGUIAN,
réalisateur

SOIREE PARADJANOV

Jeudi 31 mai à 20 heures
TROIS FILMS INEDITS
SOUS-TITRES FRANCAIS

ARABESQUES

(sur le thème de Pirosmiani)

1986, 20 mn

Studio de films documentaires
de Géorgie.

Film d'essai sur l'œuvre
du génial peintre géorgien
Niko Pirosmianachvili (1862-1918)

HAGOP

HOVNATANIAN

Portraitiste arménien

(1806-1881)

Premier film de Paradjanov
Le réalisateur emblématique
fait revivre la tradition culturelle
arménienne du début du siècle
à Tbilissi.

Studio de films documentaires
et d'actualité d'Erevan.

ANDRIECH

CONTE MOLDAVE

Film réalisé par Paradjanov, 1954, 58 mn
pour l'obtention de son diplôme
de fin d'études à Moscou.

Andriech, un jeune berger, quitte son
village pour aller garder son troupeau
dans une prairie isolée...

Directeur des programmes:

ARTO PEHLIVANIAN

P.A.F.: 5 euros — Réduit: 3 euros

UCFAP

6 Cité du Wauxhall — 75010 Paris
Métro: République

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE

Les élèves de l'école hebdomadaire
de la Section «SEVAN» de Vienne
de la Croix Bleue des Arméniens
de France

et les élèves de l'Ecole Municipale
de Musique de Vienne

présentent

«MUSIQUE ET POESIE D'ARMENIE»

Le Samedi 9 juin à 15h

à la Maison de la Culture Arménienne

de Vienne

9 rue du Cirque

Dans ce spectacle, les élèves pianistes

et guitaristes de Danielle BOGAZIAN

et Raphaël VACCARO, professeurs à

l'Ecole Municipale de Vienne vous

emmèneront à la découverte des

compositeurs emblématiques de l'Armé-

nie: Khatchatryan, Babadjanian, Komitas.

Des lectures de poèmes de Tchéants,

Toumanian, Varoujan par les élèves de

la Croix Bleue des Arméniens de

Vienne, viendront ponctuer les inter-

prétations musicales.

— Entrée libre —

□

LIVRY-GARGAN

La Croix Bleue des Arméniens de France

Section «D. MISSAKIAN» de Sevran

Livry vous attend nombreux pour dégus-

ter son

« K H O R O V A D Z »

Dimanche 10 juin à 13 heures

à la Maison de la CBAF

17 rue Charles Péguy —

93190 LIVRY GARGAN

Réervations auprès de:

— Madeleine: 01 43 83 87 88

— Nilva: 01 42 36 33 73 (10h-17h)

— ou 06 87 05 00 67.

Le nombre de places étant limité,

réserver au plus vite.

□

MARSEILLE

Journée de la femme

Arménienne

Transmission et création en Diaspora

Samedi 2 juin de 9h30 à 18h

Espace Mode — Musée de la Mode

Marseille

9h30: Accueil du public, café —

10h: Ouverture du colloque: HUMANI-

TAIRE: Hélène MERDJANIAN, Présidente

de la Croix Bleue des Arméniens de

France. «Les femmes arméniennes et

l'aide humanitaire» — 10h30: HISTOIRE:

Anahide TER MINASSIAN, historienne,

Paris. «Les femmes arméniennes dans

l'Histoire» — 11h30: Discussion et

échanges — 12h: MODE: Karine ARA-

BIAN, styliste, Paris. «Entre transmis-

sion et création» — 12h30: Cocktail

Visite de l'exposition «Karine ARA-

BIAN et les Arméniens de la mode, XVIIIe-

XXIème siècle» — 14h: EDITION: Mayda

SARIS, éditrice, Istanbul - Turquie.

«L'écrit, vecteur identitaire» — 14h45:

ENSEIGNEMENT: Ani GARMIRIAN, di-

rectrice de l'école Hovhannian, New-

York, U.S.A. «L'enseignement de la lan-

gue arménienne» — 15h15: MUSIQUE:

Armineh GRIGORIAN, musicienne, Pa-

ris. «L'enseignement de la musique

traditionnelle arménienne aux enfants»

15h45: Table ronde avec les interven-

nantes et Seta BIBERIAN, directrice de

l'école Hamaskaine de Marseille. —

16h15: Pause café. — 16h30: CINEMA:

Araz ARTINIAN, cinéaste, Montréal -

Canada. Projection du film «Le génocide

en moi», 52 mn - suivie d'une discussion

avec la cinéaste. — 18h: Clôture du

colloque.

— Entrée libre —

Info et réservation: 06 16 46 52 52

ARMENIE

- Vols Directs
- Séjours à la Carte
- Circuits accompagnés
- Extension au Karabagh

SABERATOURLS

& SEVAN VOYAGES

11 rue des Pyramides
75001 Paris
Tél.: 01 42 61 51 13
Fax: 01 42 61 54 53
armenie@saberatours.fr

490 Cours de la Liberté
63003 Lyon
Tél.: 04 78 60 13 66
Fax: 04 78 60 92 26
sevan@selecourt.com

67 La Canebière
13001 Marseille
Tél.: 04 95 09 30 60
Fax: 04 95 09 30 61
marseille@wasteels.fr

CROIX BLEUE DES ARMÉNIENS DE FRANCE SEJOURS D'ETE 2007 A BELLEFONTAINE (JURA)

SEJOUR DE JUILLET:

Profitez des quelques places encore disponibles pour le séjour du 8 au
29 juillet pour les enfants nés entre le 1er janvier 1995 et le 30 juin 2000.

SEJOUR D'AOUT:

La session du mois d'Aout aura lieu du 30 juillet au 13 août pour les
enfants nés entre le 1er janvier 1992 et le 31 décembre 2000.

Renseignements et inscriptions:

C.B.A.F. — Conseil d'Administration

17 rue Bleue, 75009 Paris

tél.: 01 53 34 18 18

Email: cbaf@wanadoo.fr

